

MIKHAIL NAIMY

HET BOEK

VAN

MIRDAD

EEN VUURTOREN EN EEN VEILIGE HAVEN
VOOR HEN DIE HUNKEREN NAAR DE OVERWINNING

TWEEDE DRUK

1975

ROZEKRUIS-PERS

HAARLEM - NEDERLAND

Vertaald uit het Engels
Oorspronkelijke titel:
The Book of Mirdad
A Lighthouse and a Haven
Vertaling Rozekruis-Pers

© 1960 by Mikhail Naimy

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, photoprint, micro.
film or any other means without written permission from the publisher.

Drukkerij ten Brink Meppel bv

INHOUD

Voorwoord van de uitgevers der oorspronkelijke (Engelse) editie:	
Een hoogst ongewoon boek	ix
Ten geleide	xiii
De geschiedenis van het boek:	
I De gebonden abt	1
II De Vuurstenen Helling	7
III De bewaarder van het Boek	21

HET BOEK VAN MIRDAD

1. Mirdad onthult wie hij is, en spreekt over sluiers en zegels	43
2. Over het Scheppende Woord. Het Ik is de bron en het middelpunt aller dingen	47
3. De Heilige Drie-Eenheid en het Volmaakte Evenwicht	52
4. De Mens is een God in windselen	54
5. Over smeltkroezen en zeven. Het woord van God en dat van de Mens	56
6. Over heer en knecht. De Deelgenoten geven hun mening over Mirdad	61
7. Micayon en Naronda hebben een nachtelijk gesprek met Mirdad, die hen op de komende Zondvloed wijst, en hen aanspoort zich gereed te maken	64
8. De Zeven zoeken Mirdad in het Adelaarsnest op, waar hij hen waarschuwt niets in het duister te doen	70
9. De weg tot een leven zonder lijden. De deelgenoten zouden willen weten of Mirdad de Verstekeling is	76
10. Over Oordeel en de Oordeelsdag	78
11. U Liefde is de Wet van God. Mirdad raadt verwijdering tussen twee deelgenoten, vraagt een harp, en zingt een Hymne van de Nieuwe Ark	84
12. Over scheppende stilte. Spreken is op zijn best een eerlijke leugen	93
13. Over het gebed	98
14. Het gesprek tussen twee Aartsengelen, en het gesprek tussen twee Aartsdemonen, bij de tijdeloze geboorte van de Mens	106
15. Shamadam tracht Mirdad uit de Ark te verwijderen. De Meester spreekt over beledigen en beledigd worden, en over het omvatten van de wereld in Heilig Inzicht	112
16. Over schuldeisers en schuldenaren. Wat is geld? Rustidion wordt van zijn schuld aan de Ark ontheven	118
17. 17 Shamadam neemt, in zijn strijd tegen Mirdad, zijn toevlucht tot omkoperij	124
18. Mirdad raadt de dood van Himbals vader, en de omstandigheden waaronder deze plaatsvond. Hij spreekt over de dood. De Tijd is de grootste goochelaar. Het wiel des Tijds, zijn velg en zijn as	126
19. Logica en Geloof. Zelfverloochening is Zelfdeclaratie. Hoe het wiel des tijds tot stilstand te brengen. Wenen en lachen	134
20. Waarheen gaan wij na ons sterven? Over berouw	138
21. De Heilige Al-Wil. Waarom de dingen gebeuren zoals zij gebeuren, en ten tijde dat zij gebeuren	141
22. Mirdad bevrijdt Zamora van zijn geheim, en spreekt over de man en de vrouw, het huwelijk, het celibaat, en de Overwinnaar	148
23. Mirdad geneest Sim-Sim, en spreekt over de ouderdom	157
24. Is het rechtmatig te doden om te eten?	163
25. De Dag van de Wijnstok en de voorbereiding daartoe. Mirdad wordt aan de vooravond ervan vermist	169
26. Mirdad richt een vlammend betoog tot de pelgrims op de Dag van de Wijnstok, en bevrijdt de Ark van enig dood gewicht	174
27. Moet de Waarheid aan allen, of aan de weinige uitverkorenen verkondigd worden?	

Mirdad onthult het geheim van zijn verdwijning aan de vooravond van de Dag van de Wijnstok, en spreekt over valse macht	187
28. De vorst van Bethar verschijnt met Shamadam bij het Adelaarsnest. Het tweegesprek tussen de vorst en Mirdad over oorlog en vrede. Mirdad door Shamadam in een valstrik gelokt	194
29. Shamadam tracht tevergeefs de deelgenoten voor zich te winnen. Mirdad keert op wonderbaarlijke wijze terug en geeft alle deelgenoten, behalve Shamadam, de Kus des Geloofs	205
30. Micayons droom door de Meester onthuld	215
31. Het Grote Heimwee	221
32. Over Zonde en het afwerpen van de schorten van vijgebladeren	228
33. Over de nacht, de weergaloze zanger	240
34. Over het Moeder-Ei	251
35. Vonken op het Pad naar God	260
36. De Dag van de Ark en zijn ritualen. De boodschap van de vorst van Bethar aangaande de Levende Lamp	270
37. De Meester waarschuwt de menigten voor de Zondvloed door vuur en bloed, wijst de weg ter ontkoming, en laat zijn Ark te water	276

‘EEN HOOGST ONGEWOON BOEK’

Een van de oudste en meest geziene uitgeverfirmas in Londen, aan wie het manuscript van dit boek het eerst werd voorgelegd, schreef als volgt aan de schrijver:

‘Na ontvangst van het manuscript van *Het Boek van Mirdad* hebben onze literaire adviseurs ons zorgvuldig verslag erover uitgebracht; en ofschoon hun oordeel natuurlijk betrouwbaar is, kan ik u zeggen dat de lezers hun bewondering uiten over de oprechtheid en devotie die uit dit werk spreken. Zij verklaren evenwel... ‘dat dit boek zulk een verandering van het normale Christelijke dogma met zich brengt, dat men bijna de neiging krijgt te zeggen dat een nieuwe Kerk in de Engels-sprekende wereld gegrondvest zou moeten worden, alvorens er een voldoende afzet zou zijn die de publicatie ervan zou rechtvaardigen.’

‘... Ik dank u zeer dat u ons het eerst in de gelegenheid hebt gesteld dit hoogst ongewone boek in te zien.’

Uit het antwoord van de schrijver citeren wij:

‘...Dat het boek afwijkt van het “normale” Christelijke dogma is zeer juist. Het wijkt ook af van *ieder* “gevestigd” dogma, zowel op religieus, filosofisch, politiek, of welk ander gebied ook. Waarom zou een dogma zo heilig zijn of het laatste woord betekenen? Kan Waarheid ooit in bepaalde woorden opgesloten worden, met uitsluiting van alle andere? Heeft de Waarheid maar één enkele weg? Daarin ligt nu juist de betekenis van mijn boek, dat het wegen toont tot een nieuwe benadering van de eeuwige problemen van het zijn. Zou het slechts een variatie of een bevestiging zijn van enig bekend geloof of denksysteem, dan zou ik mij niet gedrongen hebben gevoeld het te schrijven.

„Hoewel het boek is ontstaan en geschreven in het Engels, is het toch niet alleen voor het Engels sprekende publiek bedoeld. Ook beoogt het niet de aanhangers van enig geloof te schokken of te doen schrikken; maar veeleer de mensheid wakker te schudden uit de gevoelloosheid der dogmatische verdooving, die zo vol is van haat, strijd en chaos.’

Mikhaïl Naimy, die 59 jaar geleden in de Libanon geboren werd, en de ongewone gelegenheid ontving behalve in zijn geboorteland in Rusland, Frankrijk en de Verenigde Staten te studeren, is van nature toegerust om te denken, spreken en schrijven in breed-menselijke begrippen, die alle grenzen van ras, religie, taal en geografie overschrijden, en waarbij hij zich richt op de fundamentele problemen van de mens en zijn bestemming.

Zijn tot nu toe in het Arabisch gepubliceerde werken plaatsen hem in een eigen klasse. In de gehele Arabisch-sprekende wereld wordt hij terecht als de eminentste, onafhankelijkste en stoutste denker beschouwd.

Daar wij de eer hadden vele van Naimy's Arabische boeken uit te geven, en wij weten hoe gretig zij worden ontvangen door hen die met onderscheiding lezen, aanvaardden wij gaarne het ‘risico’ dat de Engelse uitgevers aarzelden te nemen, en bieden wij de wereld dit waarlijk *hoogst ongewone boek*.

SADER'S LIBRARY / BEIROET, LIBANON / 19 NOVEMBER 1948

TEN GELEIDE

Wij zijn dankbaar en verheugd dit boek van Mikhaïl Naimy, aan allen die belang stellen in de Gnosis, te mogen aanbieden. De inhoud is een machtig getuigenis van de Universele Leer die door het Lectorium Rosicrucianum aan de mensheid wordt gebracht.

Dit boek, stammende uit het midden-oosten, geeft ons het bewijs voor een snel naderend moment waarop de Ene Waarheid weer aan de gehele mensheid zal worden verkondigd met onvoorstelbaar heerlijke gevolgen

Wij twifelen niet, of het Boek van Mirdad zal inderdaad een vuurtorenlicht zijn, de weg wijzende naar een Veilige Haven.

ROZEKRUIS-PERS, Mei 1960

**DE GESCHIEDENIS
VAN HET BOEK**

DE GEBONDEN ABT

In de Milky Mountains, op de hoge top die bekend is als de Altaar-Piek, staan de omvangrijke, sombere ruïnes van een monnikenklooster dat eens vermaardheid genoot als 'De Ark'. Overleveringen plachten het te verbinden met een grijze oudheid, die teruggaat tot de Zondvloed.

Talrijke legenden zijn rondom de Ark geweven; maar het meest levend bij de plaatselijke bergbewoners, te midden waarvan ik toevallig eens, in de schaduw van de Altaar-Piek, een zomer doorbracht, is wel de volgende:

Vele jaren na de Grote Zondvloed zwierven Noach en zijn gezin, en hun nakomelingen, in de Milky Mountains, waar zij vruchtbare valleien, overvloedige stromen en een zeer gelijkmatig klimaat vonden. Daar besloten zij zich te vestigen.

Toen Noach zijn einde voelde naderen, riep hij zijn zoon *Sem* bij zich, die, evenals hij, een dromer was en een visionair, en sprak tot hem, zeggende:

'Zie, mijn zoon, uw vaders oogst aan jaren is buitengewoon rijk geweest. Maar nu is de laatste schoof klaar voor de sikkel. Gij en uw broeders, en uw kinderen en uw kindskinderen, zullen de ontluisterde Aarde opnieuw bevolken, en uw zaad zal zijn als het zand van de zee, gelijk God mij beloofd heeft.

Toch worden mijn vliedende dagen door een zekere vrees verontrust. Dat de mensen te eniger tijd de Zondvloed zullen vergeten, en de lusten en slechtheden die hem hebben opgeroepen! Zij zullen ook de Ark vergeten, en het Geloof dat hem gedurende honderdvijftig dagen in triomf over de furiën der wraakzuchtige diepten droeg. Evenmin zullen zij het Nieuwe Leven in gedachten houden, dat uit dat Geloof voortkwam, en waarvan zij de vruchten behoren te zijn.

Daarom verzoek ik u, mijn zoon, bouw, opdat zij *niet* zullen vergeten, een altaar op de hoogste piek van deze bergen, welke piek voortaan bekend zal zijn als de Altaar-Piek. Verder vraag ik je: bouw rondom dat altaar een huis, dat in alle bijzonderheden zal overeenkomen met de Ark, maar in veel kleinere afmetingen, en dat bekend zal zijn als De Ark.

Op dat altaar zal ik mijn laatste dankoffers brengen. En van het vuur dat ik daarop zal doen opvlammen, houd daarvan een licht voortdurend brandende. Wat het huis betreft, maak daarvan een heiligdom voor een kleine gemeenschap van uitgelezen mensen, wier aantal nooit groter zal zijn dan negen, noch ooit kleiner dan negen. Zij zullen bekend zijn als de Ark-Genoten. Wanneer een van hen sterft, zal God onmiddellijk een andere in zijn plaats stellen. Zij zullen het heiligdom niet verlaten, maar er voor al hun dagen in worden opgenomen, en daar heel de strenge eenvoud en ingetogenheid van de Moeder-Ark in praktijk brengen, terwijl zij het vuur des geloofs brandende houden, en de Allerhoogste om leiding vragen voor zichzelf en hun medemensen. In hun stoffelijke behoeften zal worden voorzien door de milddadigheid der gelovigen.' Sem, die aan zijn vaders lippen had gehangen bij elk woord dat hij sprak, onderbrak hem om de reden te vernemen aangaande het getal *neven*, en waarom niet meer en niet minder. En de hoogbejaarde patriarch legde het hem uit, zeggende:

'Dat, mijn zoon, is het getal van hen die met de Ark voeren.'

Maar Sem kon er slechts acht tellen: zijn vader en moeder, hijzelf en zijn vrouw, en zijn twee broers en hun vrouwen. Daarom brachten zijn vaders woorden hem zeer in de war. Noach, die de verwarring in zijn zoon bemerkte, legde verder uit:

'Zie, mijn zoon, ik onthul je een groot geheim. De negende persoon was een verstekeling, die alleen door mij gekend en gezien werd. Hij was mijn onafscheidelijke metgezel en mijn roerganger. Vraag mij niet meer over hem, maar vergeet vooral niet hem een plaats in te ruimen in je heiligdom.

Dit zijn mijn wensen, Sem, mijn zoon. Zorg ervoor ze te vervullen.'

En Sem handelde zoals zijn vader hem bevolen had. Toen Noach tot zijn voorvaderen was verzameld, begroeven zijn kinderen hem onder het altaar in de Ark, die vele generaties lang in geest en in waarheid precies het heiligdom bleef zoals de eerwaardige overwinnaar van de Zondvloed het zich gedacht en verordeneerd had.

In de loop der eeuwen echter begon de Ark langzamerhand van de gelovigen giften aan te nemen, die verre boven haar behoeften uitgingen. Dientengevolge werd zij ieder jaar rijker aan landerijen, zilver en goud, en edelgesteente.

Enkele generaties geleden, toen een van de Neven juist was overleden, kwam een vreemdeling aan de poorten en verzocht in de gemeenschap te worden opgenomen. Volgens de overoude tradities van de Ark, die nooit waren overtreden, had men de vreemdeling onmiddellijk moeten aanvaarden, daar hij de

eerste was die, terstond na de dood van een deelgenoot, om toelating kwam vragen. Maar de Oudste, zoals de abt van de Ark werd genoemd, was in die tijd toevallig een eigenzinnig, wereldsgezind en hardvochtig man. Het uiterlijk van de vreemdeling, die naakt en uitgehongerd was en overdekt met wonden, stond hem niet aan, en hij zeide hem dat hij onwaardig was in de gemeenschap te worden opgenomen.

De vreemdeling bleef er echter op staan toegelaten te worden, en door deze onverzettelijkheid ontstak de Oudste zo in woede, dat hij hem beval de terreinen terstond te verlaten. Maar de vreemdeling hield vol, met kiem van redenen, en wilde niet weggezonden worden. Tenslotte overreedde hij de Oudste hem als knecht op te nemen.

Lang wachtte de Oudste toen of de Voorzienigheid een deelgenoot zou zenden, om de plaats van de gestorvene in te nemen. Maar er kwam niemand. Zo herbergde de Ark, voor de eerste maal in haar geschiedenis, acht deelgenoten en een knecht.

Zeven jaren gingen voorbij, en het klooster werd zo rijk dat niemand zijn rijkdommen kon schatten. Het was eigenaar van alle landerijen en dorpen mijlenver in de omtrek. De Oudste was zeer gelukkig, en werd de vreemdeling goedgezind, daar hij meende dat hij dit 'geluk' aan de Ark had gebracht.

Bij het gloren van het achtste jaar echter begon dit alles snel te veranderen. De eenmaal vreedzame gemeenschap kwam in gisting. De bijdehande Oudste vermoedde weldra dat de vreemdeling de oorzaak ervan was, en besloot hem buiten de deur te zetten. Maar het was, helaas, te laat. De onder-zijn-leidingstaande monniken waren voor geen enkele regel of rede meer vatbaar. In twee jaar tijd gaven zij al de bezittingen van het klooster, zowel de roerende als de onroerende, weg. De talloze pachters van het klooster maakten zij tot vrije eigenaars. En in het derde jaar verlieten zij het klooster. En wat ontzettender was: de vreemdeling sprak een vloek uit over de Oudste, waardoor deze aan de terreinen van het klooster gebonden is, en stom werd tot op deze dag.

Zo luidt de legende.

Het ontbrak niet aan ooggetuigen, die mij verzekerden dat zij bij vele gelegenheden, soms bij dag en soms bij nacht, de Oudste hadden zien ronddolen over de terreinen van het verlaten en nu zeer-tot-ruïne-vervallen klooster. Toch was niemand ooit in staat geweest een woord uit hem te krijgen. Bovendien verdween hij altijd snel wanneer hij merkte dat iemand, man of vrouw, in zijn nabijheid was, maar niemand wist waarheen.

Ik moet zeggen dat deze geschiedenis mij van mijn rust beroofde. Het visioen van een eenzame monnik of zelfs van zijn schaduw die gedurende vele jaren over de binnenplaatsen van zulk een overoud heiligdom, daarboven op zulk een verlaten piek als de Altaar-Piek, ronddoolde, vervolgde mij zozeer dat ik het niet kon verdrijven. Het kwelde mijn ogen; het hamerde in mijn gedachten; het geselde mijn bloed; het stuwde in mijn vlees en gebeente.

Tenslotte zeide ik, dat ik de berg zou gaan bestijgen.

II

DE VUURSTENEN HELLING

Aan de westzijde naar de zee gekeerd en, met een breed, steil en rotsig front vele duizenden voeten erboven uitrijzend, verhief de Altaar-Piek zich van verre uitdagend en afschrikwekkend. Toch werden mij twee tamelijk veilige toegangswegen gewezen, beide smal en bochtig, en door vele afgronden omgeven de een vanuit het zuiden, de andere vanuit het noorden. Ik besloot geen van beide te nemen. Tussen die twee kon ik een smalle, schijnbaar effen helling onderscheiden, die direct van de top van de berg naar beneden liep en bijna tot aan de voet reikte; deze helling leek mij de koninklijke weg naar de top. Zij trok mij aan met een geheimzinnige, bovenaardse kracht, en ik besloot deze weg tot de mijne te maken.

Toen ik mijn besluit aan een van de plaatselijke bergbewoners kenbaar maakte, keek hij mij met een blik van ontzetting aan, en riep, terwijl hij de handen ineensloeg, ontdaan uit:

‘De Vuurstenen Helling? Wees toch niet zo dwaas uw leven zo goedkoop te verdoen! Velen hebben die weg vóór u geprobeerd, maar geen is ooit teruggekeerd om het na te vertellen. De Vuurstenen Helling? ...Nooit, nooit!’

Daarop drong hij erop aan mij bij het beklimmen van de berg tot gids te dienen. Maar ik wees zijn hulp beleefd van de hand; ik kan niet verklaren waarom zijn schrik een averechtse uitwerking op mij had. In plaats van mij af te schrikken, spoorde hij mij aan en versterkte mij slechts in mijn vastbeslotenheid.

Op een morgen, toen het duister van de nacht nog maar langzaam plaats begon te maken voor het grauwe licht van de wordende dag, schudde ik de nachtelijke dromen van mijn oogleden, en begaf mij, voorzien van mijn staf en van zeven broden, op weg naar de Vuurstenen Helling. De zachte adem van de vervlietende nacht, de snelle polsslag van de geboren-wordende dag, een knagend verlangen om het geheimenis van de *gebonden* monnik te ontraadselen, en een nog-dieper-knagend verlangen mij, al was het maar voor nog zo’n kort ogenblik, te bevrijden van het juk van mijzelf, scheen vleugels te verlenen aan mijn voeten en stuwkracht aan mijn bloed.

Ik ving mijn reis aan met een lied in mijn hart en vastbeslotenheid in mijn ziel. Maar toen ik, na een lange, opgewekte mars, het laagste deel van de Helling bereikte, en opwaarts blikte om een indruk te krijgen van hetgeen mij wachtte, verstilde mijn gezang. Wat mij op een afstand een rechte, gladde uitgeholde weg toegeschenen had, zo effen als een lint, strekte zich nu breed, en steil, en hoog, en onoverwinnelijk voor mij uit. Zo ver mijn oog reikte zag ik omhoog en aan weerskanten niets dan gebroken vuurstenen van verschillende maten en vormen, waarvan zelfs de kleinste splinter scherp was als een naald of als een geslepen lemmet. Nergens ook maar een spoor van leven. Het gehele landschap was als met een somber, vrees-aanjagend kleed overtoegen. Terwijl van de top zelfs geen glimp te zien was. Toch liet ik mij niet afschrikken.

Terwijl ik de ogen van de goede man, die mij tegen de Helling gewaarschuwd had, nog op mijn gezicht voelde branden, riep ik mijn vastbeslotenheid te hulp en begon mijn tocht naar boven. Spoedig echter besepte ik dat mijn voeten alleen mij niet veel verder zouden brengen; want de vuurstenen gleden maar steeds onder mijn voeten vandaan, en veroorzaakten een afschuwelijk geluid, alsof een miljoen mensen bezig waren de worgingsdood te sterven. Om enigszins vooruit te komen moest ik mijn handen en mijn knieën en mijn tenen in de beweeglijke stenen ingraven. Hoe wenste ik toen de behendigheid van een geit te bezitten!

Zigzag krabbelde ik langzaam naar boven, zonder mijzelf rust te gunnen. Want ik begon te vrezen dat de nacht mij zou overvallen vóór ik mijn doel had bereikt. En aan terugkeren wilde ik zelfs niet denken.

De dag was nagenoeg ten einde toen ik plotseling door een hevige honger werd overvallen. Tot dat ogenblik had ik aan eten of drinken in het geheel niet gedacht. De broden die ik in een halsdoek om mijn middel had geknoopt, waren nu echter van onschatbare waarde. Ik haalde ze te voorschijn en wilde er juist een stuk afbreken toen de klank van een bel en een klagend geluid als van een rietfluit mijn oor trof. Wie zou dat verwacht hebben in deze troosteloze verlatenheid, waar alles met vuurstenen en nog eens vuurstenen bezaaid was.

Plotseling zag ik op de bergkam, rechts van mij, een grote zwarte belhamel verschijnen. In een ogenblik was ik aan alle kanten door geiten omringd. De vuurstenen maakten bij hen net zulk een hels lawaai als bij mij, maar bij hen klonk het minder afschuwelijk. Als op een teken vielen de geiten, onder aanvoering van de belhamel, op mijn brood aan, en zij zouden het zeker onder mijn handen vandaan hebben gehaald als ze daarvan niet waren weerhouden door de stem van hun herder, die op onverklaarbare wijze naast mij was komen staan. Het was een jongeman van een opvallend uiterlijk, lang,

sterk en stralend. Een dierehuid, om zijn lendenen geslagen, was zijn enige kleding, en de rietfluit in zijn hand zijn enige wapen.

‘Mijn belhamel is een verwende geit’, zei hij zacht en glimlachend.

‘Ik voed hem met brood zo dikwijls ik het maar heb. Maar in vele, vele manen zijn hier geen brood-etende schepselen voorbij gekomen.’ Waarna hij zich tot de belhamel keerde met de woorden: ‘Zie je hoe goed de Fortuin zorgt, mijn trouwe belhamel? Wanhoop nooit aan de Fortuin.’

Daarop bukte hij zich en nam een brood.

Ik dacht dat hij honger had en zei zeer vriendelijk en volkomen gemeend: ‘Wij zullen dit sobere maal samen delen. Er is genoeg brood voor ons beiden... en ook voor de belhamel.’

Maar tot mijn stomme verbazing en ontsteltenis, wierp hij het eerste brood voor de geiten, toen het tweede en het derde, en zo tot het zevende, terwijl hij zelf van ieder brood een hap nam.

Ik zat als door de bliksem getroffen en voelde de boosheid in mij opkomen. Maar daar ik mijn hulpeloosheid beseftte, beheerste ik mijn toorn zo goed mogelijk, en zei half smekend, half verwijtend, met een verbijsterde blik op de geitenhoeder:

‘Nu u met het brood van een hongerige man uw geiten hebt gevoed, zoudt u hem nu niet willen voeden met een weinig van hun melk?’

Maar ik kreeg ten antwoord:

‘De melk van mijn geiten is vergif voor dwazen; en ik zou niet willen dat een van mijn geiten schuldig zou zijn aan de dood van zelfs maar een dwaas.’

‘Maar waarom ben ik een dwaas?’

‘Omdat je zeven broden meeneemt voor een reis van zeven levens.’

‘Had ik er dan zeventuizend moeten meenemen?’

‘Welnee, helemaal geen!’

‘Wou je me dan aanraden zulk een lange reis te ondernemen zonder enige mondvoorraad?’

‘De weg die niet voorziet in wat de reiziger nodig heeft, is geen weg om te gaan.’

‘Wou je me dan vuurstenen laten eten voor brood en mijn zweet laten drinken voor water?’

‘Je vlees is voldoende voedsel, en je bloed is voldoende drinken. Bovendien is er de weg.’

‘Je gaat te ver met je spotternij, geitenhoeder. Toch zal ik je niet met gelijke munt betalen. Wie van mijn brood eet, wordt mijn broeder, al laat hij mij ook uitgehongerd achter. Het daglicht begint achter de berg schuil te gaan en ik moet voort! Zou je me niet willen vertellen of ik nog ver van de top ben?’

‘Je bent zeer dicht bij de Vergetelheid!’

Daarop bracht hij de fluit aan zijn lippen en wandelde weg op de akelige klanken van een wijsje, dat klonk als een klacht uit de onderwereld. De belhamel volgde, met de rest van de geiten achter zich aan. Lang nog hoorde ik het schuiven en kraken der vuurstenen en het blaten der geiten, waaronder zich mengde het klagend geluid van de fluit.

Ik was mijn honger geheel vergeten en begon met het herstel van wat de geitenhoeder van mijn wilskracht en vastbeslotenheid had tenietgedaan. Als de nacht mij dan toch in deze naargeestige massa glibberige, altijd schuivende vuurstenen moest overvallen, diende ik tenminste een plaats te zoeken waar ik mijn vermoeide botten zou kunnen uitstrekken, zonder vrees van de helling af te rollen. En dus hervatte ik mijn gekrabbel. Toen ik naar beneden keek kon ik nauwelijks geloven dat ik al zo hoog geklommen was. De voet van de helling was niet meer te zien, terwijl de top binnen mijn bereik scheen.

Bij het vallen van de nacht kwam ik aan een groep rotsen, die een soort grot vormden. Ofschoon de grot zich boven een afgrond welfde, waaruit sombere, donkere schaduwen oprezen, besloot ik daar de nacht door te brengen.

Mijn schoenen waren aan flarden en met bloedvlekken overdekt. Toen ik probeerde ze uit te doen bemerkte ik dat mijn huid eraan vastkleefde, alsof zij eraan vast was geplakt. De palmen van mijn handen waren met rode kloven overdekt. Mijn nagels zagen eruit als de rand van een stuk bast, dat van een dode boom was afgerukt. Mijn kleren waren door de scherpe steenscherven zwaar gehavend. En mijn hoofd viel mij af van de slaap. Ik kon aan niets anders meer denken.

Hoe lang ik geslapen had - een ogenblik, een uur, of een eeuwigheid - weet ik niet. Maar ik ontwaakte doordat ik gevoelde dat iets of iemand aan mijn mouw trok. Terwijl ik verschrikt en nog suf van de slaap overeind ging zitten, zag ik een jong meisje voor mij staan, met een flauw-lichtende lantaarn in haar hand. Zij was geheel naakt, en haar gezicht en gestalte waren van een zeer tedere schoonheid. Aan de mouw van mijn jas trok een oude vrouw, die even lelijk was als het meisje mooi. Een koude huivering doorvoer mij van top tot teen.

'Zie je hoe goed de Fortuin zorgt, mijn lieve kind?' zei de vrouw, terwijl zij de jas van mijn schouders begon te trekken.

'Wanhoop nooit aan de Fortuin.'

Mijn tong was als verlamd. Ik deed geen poging om te spreken en nog minder om mij te verzetten.

Tevergeefs appelleerde ik aan mijn wil: deze scheen mij te hebben verlaten. Zo volslagen machteloos was ik in de handen van de oude vrouw, ofschoon ik haar en haar kind uit de grot zou kunnen slaan, als ik dat wenste. Maar ik kon zelfs niet wensen, noch had ik de kracht om te slaan.

Niet tevreden met alleen mijn jas, ging de vrouw verder met mij te ontkleden, tot ik geheel naakt was. En terwijl zij mij ontkleedde, overhandigde zij ieder kledingstuk aan het meisje, dat het aantrok. De schaduw van mijn naakte lichaam op de muur van de grot, alsmede de haveloze schaduwen van de twee vrouwen, vervulden mij met vrees en afkeer. Ik keek toe zonder te begrijpen, en stond daar sprakeloos, terwijl spreken juist dringend nodig was en het enige wapen dat mij in mijn onverkwikkelijke toestand was gelaten. Tenslotte kwam mijn tong los en zeide ik:

'Als gij alle schaamte verloren hebt, oude vrouw, ik niet. Ik schaam mij mijn naaktheid, zelfs voor een schaamteloze heks als jij bent. Maar oneindig meer schaam ik mij voor de onschuld van het meisje.'

'Als zij uw schaamte draagt, draagt gij dan haar onschuld.'

'Wat heeft een meisje aan de haveloze kleren van een vermoeide man, en dan nog wel van iemand die op zulk een plaats, en in zulk een nacht in de bergen verdwaald is!'

'Misschien om zijn last te verlichten! Misschien om haar te verwarmen. De tanden van het arme kind klapperen van de koude.'

'Maar als de koude mijn tanden doet klapperen, waarmee moet ik die dan verdrijven? Is er dan geen medelijden in uw hart? Mijn kleren zijn al wat ik bezit in deze wereld!'

'Hoe minder men bezit, hoe minder men bezeten wordt.

Hoe meer men bezit, hoe meer men bezeten wordt.

Hoe meer men bezeten wordt, hoe lager men wordt aangeslagen.

Hoe minder men bezeten wordt, hoe hoger men wordt aangeslagen.'

'Laten wij weggaan, mijn kind.'

Toen zij het meisje bij de hand nam en op het punt stond weg te gaan, drongen zich duizend vragen aan mij op, die ik haar zou willen stellen; maar slechts een ervan kwam over mijn lippen:

'Oude vrouw, zoudt u mij voor u weggaat alsjeblijft willen vertellen, of ik nog ver van de top ben?'

'Je bent op de rand van de Zwarte Put.'

Het flikkerende licht van de lantaarn wierp hun zonderlinge schaduwen de grot in toen zij naar buiten stapten en in de inktzwarte nacht verdwenen. Een donkere golf van koude stormde van-ik-weet-niet-waar op mij toe. Nog donkerder en ijziger golven volgden. De muren van de grot schenen zelf vorst uit te ademen. Mijn tanden klapperden, en mijn toch reeds verwarde gedachten warrelden wild dooreen: de geiten die op vuurstenen graasden, de spottende geitenhoeder, deze vrouw en dit meisje; ikzelf naakt, aan alle zijden gekneusd, vernederd en gegriefd, uitgehongerd, de bevroeringsdood nabij, verbijsterd, en in zulk een grot, aan de rand van zulk een afgrond! Was ik vlak bij mijn doel? Zal ik het ooit bereiken? Zal er een einde komen aan deze nacht?

Nauwelijks had ik de tijd mijzelf te vermennen, toen ik het blaffen van een hond hoorde en vlak bij mij weer een licht zag, dat juist de grot in scheen.

'Zie je hoe goed de Fortuin zorgt, mijn liefje? Wanhoop nooit aan de Fortuin.'

Het was de stem van een stokoude man, met een baard, gebogen, en beverig in de knieën. Hij sprak tot een vrouw die even oud was als hijzelf, tandeloos, met verwarde haren en kleren, en eveneens gebogen en met bevende knieën. Blijkbaar zonder notitie van mij te nemen, ging hij voort met hetzelfde piepende stemgeluid, dat moeizaam uit zijn keel kwam:

'Een prachtige bruidskamer voor onze liefde, en een schitterende staf in de plaats van die je verloren hebt. Met zulk een staf zul je nooit meer struikelen, mijn liefje.' En terwijl hij dit zeide, raapte hij mijn staf op en overhandigde die aan de vrouw, die er zich met tederheid overheen boog, en hem liefkozend met haar verdorde handen streelde. En toen vervolgde hij, alsof hij mij opmerkte, maar steeds doorsprekend tot zijn metgezellin:

‘Die vreemdeling zal dadelijk vertrekken, liefje, en wij zullen onze nachtelijke dromen geheel alleen dromen.’

Dit trof mij als een bevel, dat ik maar had op te volgen, daar ik onmachtig was het te weerstaan: vooral toen de hond mij dreigend grommend naderde, als om zijns meesters bevel uit te voeren. Het gehele tafereel vervulde mij met ontzetting. Ik nam het waar alsof ik droomde; en toen zij binnentraden rees ik overeind en ging naar de ingang van de grot, terwijl ik wanhopige pogingen deed om te spreken om mijzelf te verdedigen, en voor mijn recht op te komen.

‘Mijn staf heb je al genomen. Zul je zó wreed zijn nu ook nog deze grot te nemen, die voor deze ene nacht mijn onderdak is?’

*‘Gelukkig zij, die gaan zonder staf,
Want zij struikelen niet.
Gelukkig zij, die zijn zonder huis,
Want zij zijn thuis.
De struikelaars slechts - zoals wij -
Behoeven een staf tot stut.
Slechts de aan-huis-geketenden zoals wij -
Behoeven huis of hut.’*

Zo zongen zij samen, terwijl zij hun bed klaar maakten door met hun lange nagels de grond om te woelen en het grind omhoog te halen; maar van mij namen zij geen notitie.

Daarom riep ik in wanhoop uit:

‘Kijk naar mijn handen! Kijk naar mijn voeten! Ik ben een reiziger, die op deze troosteloze helling verloren is geraakt. Ik volgde mijn weg hierheen in mijn eigen bloed. Maar ik kan geen handbreed meer zien van deze verschrikkelijke berg, waarmede u zo vertrouwd schijnt te zijn. Bent u dan niet bang voor vergelding? Geef mij tenminste uw lantaarn, als u mij niet wilt toestaan vannacht deze grot met u te delen.’

*‘Liefde wil zich niet bloot geven,
Liefde wil ongedeeld zijn.
Heb liefen aanschouwen.
Verlicht en wees.
Als de nacht is verbloed,
En de dag is gevloeden,
En de aarde is gestorven,
Hoe zullen dan reizigers gaan?
Wie zal er de moed toe hebben?’*

Hoewel tot het uiterste geprikkeld, besloot ik mijn toevlucht te nemen tot een smeekbede, ofschoon ik tegelijkertijd voelde dat het van geen nut zou zijn; want een bovennatuurlijke kracht bleef mij naar buiten drijven:

‘Goede oude man! Goede oude vrouw! Hoewel ik verstijfd ben van kou en niet spreken kan van vermoeidheid, zal ik uw vreugde niet bederven. Ook ik heb eens van de liefde geproefd. Ik zal u mijn staf laten en mijn nederig verblijf dat gij u tot bruidsvertrek hebt verkoren. Maar één kleinigheid vraag ik u daarvoor in ruil: nu u mij het licht van uw lantaarn weigert, wilt u dan misschien zo genadig zijn mij buiten deze grot te brengen en mij de richting naar de top te wijzen? Want ik heb alle gevoel voor richting en evenwicht verloren.

Ik weet niet hoe hoog ik nu gestegen ben, en hoeveel hoger ik nog moet gaan.’

Zonder op mijn smekingen te letten, zongen zij voort:

*‘De ware hoge is steeds laag.
De ware snelle is steeds traag.
De hoogst-gevoelige als verdoofd.
De welsprekende als van spraak beroofd.
Eb en vloed zijn één getijde,
De gidsloze heeft de veiligste geleide.’*

*De zeer grote is zeer klein.
Wie alles geeft, hem zal 't Alles zijn.'*

In een laatste poging smeekte ik hun mij te vertellen welke weg ik moest inslaan na het verlaten van de grot; want de dood kon reeds bij de eerste stap die ik zou doen, op mij loeren; en ik wenste nog niet te sterven. Met ingehouden adem wachtte ik op hun antwoord, dat wéér in een akelig, geheimzinnig gezang gegeven werd en mij nog meer verslagen en verbitterd maakte dan ik reeds was:

*De top der rots is hard en steil.
De schoot der leegte is zacht en diep.
De leeuw en de made,
De ceder en de takkebos,
Het konijn en de slak,
De hagedis en de kwartel,
De adelaar en de mol, -
Zij alle in één hol. -
Eén baak - één aas. -
Alleen de Dood kan het weer goed maken,
Zo beneden, zo boven. -
Sterf om te leven, of leef om te sterven.'*

Het licht van de lantaarn flikkerde weg toen ik op handen en voeten uit de grot kroop, met de hond sluipend achter mij aan, alsof hij zich ervan wilde overtuigen, dat ik werkelijk verdwenen was. De duisternis was zo zwaar dat ik haar zwarte gewicht op mijn oogleden kon voelen. Geen ogenblik mocht ik meer dralen; dat maakte de hond mij overduidelijk.

Eén aarzelende stap. Nóg een aarzelende stap. Bij de derde had ik het gevoel alsof de berg plotseling van onder mijn voeten weggeleden was, en werd ik gegrepen door de ziedende baren van een zee van duisternis, die mijn adem wegzoog en mij met geweld omlaag wierp, - in de diepte - grondeloze diepte -.

En terwijl ik in het ledig van de Zwarte Put neerstortte, was het laatste beeld dat door mijn bewustzijn flitste, dat van de demonische bruid en bruidegom.

De laatste woorden die ik mompelde, toen de adem in mijn neusgaten bevroor, waren de woorden:
'Sterf om te leven, of leef om te sterven.'

III

DE BEWAARDER VAN HET BOEK

‘Sta op, o gelukkige vreemdeling! Ge hebt uw doel bereikt!’

Versmachtend van de dorst en ineenkrimpend onder de schroeiende stralen van de zon, opende ik een weinig mijn ogen en bemerkte dat ik op de grond lag uitgestrekt. Over mij heen gebogen stond de donkere gestalte van een man, die zacht mijn lippen met water bevochtigde, en even zacht het bloed van mijn vele wonden afwies. Hij had een fors voorkomen, grove gelaatstrekken, een ruige baard en zware wenkbrauwen, en een diepe, scherpe blik; zijn leeftijd was zeer moeilijk te raden. Met-dat-al was zijn aanraking zacht en sterkend. Met zijn hulp was ik in staat overeind te gaan zitten en hem met een stem die ikzelf nauwelijks kon verstaan, te vragen:

‘Waar ben ik?’

‘Op de Altaar-Piek.’

‘En de grot?’

‘Die is achter u.’

‘En de Zwarte Put?’

‘Die ziet u vóór u.’

Groot was mijn verbazing toen ik inderdaad de grot achter mij zag, en de zwarte afgrond vóór mij zag gapen. Ik was precies op de rand ervan, en ik verzocht de man met mij in de grot te gaan, hetgeen hij bereidwillig deed.

‘Wie heeft mij uit de Put gehaald?’

‘Hij die u naar de top heeft geleid, zal u ook uit de Put hebben gebracht.’

‘Wie is die “hij”?’

‘Precies dezelfde “hij” die mijn tong kluisterde, en mij gedurende honderdvijftig jaren aan deze Piek ketende.’

‘Bent u dan de *gebonden* abt?’

‘Dat ben ik.’

‘Maar u spreekt! En hij is stom.’

‘U hebt mijn tong losgemaakt.’

‘Ook schuwt hij het gezelschap van mensen. Maar u schijnt helemaal niet bevreesd te zijn voor mij.’

‘Ik schuw alle mensen, behalve u.’

‘U hebt nooit tevoren mijn gezicht gezien. Hoe zoudt u dan alle mensen schuwen, behalve mij?’

‘Honderdvijftig jaren lang heb ik gewacht op uw komst. Honderdvijftig jaren lang hebben mijn zondige ogen, zonder één dag over te slaan, in alle jaargetijden en bij alle weersgesteldheden, de flanken van de Helling afgezocht, of ik misschien een man zou zien die deze berg zou bestijgen, en hier zou komen zoals u aangekomen bent: zonder staf, naakt en zonder proviand. Velen hebben getracht de Helling te bestijgen, maar geen kwam ooit tot hier. Velen zijn langs ándere paden gekomen, maar géén zonder staf, naakt en zonder proviand. Ik heb uw vorderingen gisteren de ganse dag gadeslagen. Ik liet u de nacht in de grot uitslapen, maar bij het eerste morgengloren kwam ik hier en vond u zonder adem. Toch was ik zeker dat ge tot leven zoudt komen En zie nu: Gij zijt meer levend dan ik. *Gij* zijt gestorven om te leven. *Ik* leef om te sterven. O, glorie aan Zijñ naam! Het is alles zoals Hij het beloofde. Het is alles zoals het moet zijn. Er is in mij niet de minste twijfel dat gij de uitverkoren mens zijt.’

‘Wie?’

‘De gezegende, in wiens handen ik het Heilige Boek moet overdragen, opdat hij het aan de wereld bekend zal maken.’

‘Welk Boek?’

‘*Zijn* Boek - het Boek van MIRDAD.’

‘Mirdad? Wie is Mirdad?’

‘Is het mogelijk dat u niet van MIRDAD hebt gehoord? Hoe vreemd! Ik was volstrekt zeker dat zijn naam nu de aarde had vervuld, zoals hij tot op deze dag de grond beneden mij, de lucht rondom mij en de hemel boven mij vervult. Heilig is deze grond, o vreemdeling, want Zijn voeten hebben deze betreden. Heilig is deze lucht, want Zijn longen ademden haar in; heilig is dit uitspansel, want Zijn ogen doorvorsten het.’

En terwijl de monnik dit zeide, boog hij eerbiedig, kuste de grond driemaal, en werd stil.

Na een pauze, zeide ik:

‘U heeft het verlangen in mij gewekt meer te vernemen aangaande die mens, die u Mirdad noemt.’

‘Luister dan naar mij, en ik zal u vertellen wat mij geoorloofd is te vertellen. Mijn naam is *Shamadam* (*Noot vertaler*: *Sham: veinzen, voorwenden, doen alsof; Shamadam betekent dus: valse Adam, namaak-Adam, schijnAdam.). Ik was de Oudste van de Ark toen een van de negen deelgenoten stierf. Nauwelijks was zijn ziel van hier vertrokken, toen men mij kwam vertellen dat er een vreemdeling aan de poort was, die naar mij vroeg. Ik wist dadelijk dat de Voorzienigheid hem gezonden had, om de plaats van de gestorven deelgenoot in te nemen, en had mij behoren te verheugen, dat God nog steeds over de Ark waakte, zoals Hij dat sinds de dagen van onze vader Sem gedaan had.’

Op dat moment onderbrak ik hem, om te vragen of wat door de mensen beneden verteld werd waar was, dat de Ark was gebouwd door Noachs eerste zoon. Zijn antwoord kwam vlug en nadrukkelijk:

‘Ja zeker, het is precies zoals het u is verteld.’

Daarna vervolgde hij:

‘Ja, ik had mij behoren te verheugen. Maar om redenen, die ik niet vermag te overzien, rees er verzet in mijn borst. Zelfs vóór ik de vreemdeling één blik had gegund, vocht mijn gehele wezen tegen hem. En ik besloot hem te weigeren, waarbij ik ten volle beseftte dat ik, door hem af te wijzen de onschendbare overleveringen zou schenden, en *Hem* afwijzen die de vreemdeling gezonden had.

Toen Ik de poort opende en hem zag - een jongeling nog, van zeker niet meer dan vijftientwintig jaar - werd mijn hart als een bastion van dolken, waarmee ik hem wel had willen doorsteken. Naakt, volkomen uitgehongerd en zonder ook maar iets tot zijn bescherming, zelfs geen staf, zag hij er uitermate hulpeloos uit. Toch wekte hij, door een zeker licht dat van zijn gezicht straalde, de indruk onkwetsbaarder te zijn dan een ridder in volle wapenrusting, en veel, veel ouder dan zijn jaren. Alles in mij was in opstand tegen hem. Iedere bloeddruppel in mijn aderen wenste hem te vernietigen. Vraag mij niet om een verklaring. Misschien aanschouwde zijn doordringend oog de ware toestand van mijn ziel, en was ik bevreesd mijn ziel onverhuld aan iemand te tonen. Misschien ontsluitte zijn reinheid mijn vuilheid, en kwetste het mij de sluiers te verliezen die ik lang voor mijn vuil geweven had. Want het vuile bemint altijd zijn sluiers. Wellicht was er een overoude vete tussen zijn gesternte en het mijne. Wie weet het? Wie zal het zeggen? Hij alleen kan het vertellen.

Ik zeide hem op de botste, meest meedogenloze wijze dat hij niet tot de gemeenschap kon worden toegelaten, en beval hem onmiddellijk weg te gaan. Maar hij bleef op zijn stuk staan en ried mij rustig aan wel te overwegen wat ik deed. Ik nam zijn raad als een belediging op en spuwde hem in het gelaat. Wederom was hij niet van zijn stuk af te brengen en, gaf mij, terwijl hij langzaam het speeksel van zijn gezicht afveegde, nogmaals de raad mijn beslissing te herzien. Toen hij het speeksel van zijn gelaat veegde, had ik het gevoel of het mijne ermede besmeurd werd. Ook voelde ik mij verslagen, en erkende, ergens diep in mij, dat de strijd ongelijk was, en dat hij de sterkste strijder was.

Zoals alle verslagen trots, wilde ook de mijne de strijd niet opgeven voor hij geheel terneer lag, vertreden in het stof. Ik was bijna op het punt het verzoek van de man in te willigen. Maar ik wenste hem eerst vernederd te zien. Hij wérd echter in geen enkel opzicht vernederd.

Plotseling vroeg hij om wat eten en kleren, en mijn hoop herleefde. Met honger en koude als bondgenoten, geloofde ik de strijd gewonnen te hebben. Wreed weigerde ik hem een stuk brood te geven, onder het voorwendsel dat het klooster van de liefdadigheid leefde en geen liefdadigheid kon bewijzen. Dat was een gruwelijke leugen, want het klooster was veel te rijk om voedsel en kleren aan behoeftigen te weigeren. Maar ik verlangde dat hij zou gaan *smeken*. Maar hij sméekte niet. Hij verlangde als een recht: zijn wijze van vragen was als een bevel.

De strijd duurde lang, maar de uitslag was geen moment onzeker. Van den aanvang af was hij de winnaar. Om mijn nederlaag te camoufleren, stelde ik hem tenslotte voor als knecht in de Ark te komen alleen maar als *knecht*. Dat, zo troostte ik mijzelf, zou hem verdeemoedigen. Zelfs toen beseftte ik nog niet dat ik de bedelaar was en niet hij. Om mijn vernedering te bezegelen nam hij mijn voorstel zonder mopperen aan. Weinig drong het op dat moment tot mij door dat ik, door hem zelfs maar als knecht toe te laten, mijzelf buiten zette. Tot de laatste dag hield ik vast aan mijn waan dat ik, en niet hij, de heer was van de Ark. O Mirdad, Mirdad, wat hebt gij Shamadam aangedaan! Shamadam, wat heb je jezelf aangedaan!’

Twee grote tranen liepen langs ‘s mans baard, en zijn zware lichaam schokte. Mijn hart werd bewogen en ik zeide:

‘Spreek nu alsjeblieft maar niet meer over deze man, wiens gedachtenis u zo doet schreien.’

Shamadam antwoordde:

‘Laat u niet in de war brengen, o gezegende boodschapper. Het is de trots van weleer die de Oudste deze bittere tranen doet schreien. Het is het gezag van de letter dat tandenknarst tegen het gezag van den geest! Laat de trots maar wenen; hij weent voor het laatst. Laat het gezag maar tandenknarsen; het doet het voor het laatst. Ach, waren mijn ogen toch maar niet zo door aardse nevels gesluierd geweest, toen zij zijn hemels aangezicht voor het eerst aanschouwden! Ach waren mijn oren maar niet zo toegesloten geweest door de wijsheid dezer wereld, toen zij werden aangeroepen door Zijn goddelijke wijsheid! Ach, was mijn tong maar niet bekleed geweest met de bittere zoetheden van het vlees, toen zij strijd voerde tegen Zijn Woord, dat door den Geest geleid wordt! Groot is de oogst van het onkruid mijner waan, en nog groter zal zij worden.

Gedurende zeven jaren was hij als een nederige dienaar in ons midden - zacht, waakzaam, strijdloos, onopvallend, en steeds bereid aan de kleinste opdracht van wie ook der deelgenoten te voldoen. Hij ging rond alsof hij zweefde. Geen woord kwam over zijn lippen. Wij dachten dat hij een gelofte van zwijgzaamheid had afgelegd. Sommigen onzer waren in het begin geneigd hem te plagen. Hij beantwoordde hun steken met een onaardse kalmte en dwong ons weldra allen zijn zwijgzaamheid te eerbiedigen. In tegenstelling tot de overige zeven deelgenoten, die in zijn kalmte behagen schepten en er de rustgevende invloed van ondergingen, vond ik haar drukkend en enerverend. Ik deed dikwijls pogingen hem uit zijn evenwicht te brengen, maar altijd tevergeefs.

Hij had ons als zijn naam MIRDAD opgegeven. Alleen op die naam reageerde hij. Dat was alles wat we van hem wisten. Toch ondergingen wij allen ten zeerste zijn aanwezigheid, en wel in die mate dat wij vrijwel nooit, zelfs niet over belangrijke dingen, spraken zo lang hij zich niet in zijn cel had teruggetrokken.

Het waren overvloedige jaren, die eerste zeven jaren van Mirdad. De uitgestrekte bezittingen van het klooster waren meer dan zevenvoudig toegenomen. Mijn hart wend zachter jegens hem gestemd, en ik overlegde ernstig met de gemeenschap of wij hem maar niet als deelgenoot zouden toelaten, daar de Voorzienigheid ons niemand anders gezonden had.

Juist toen gebeurde wat niemand had voorzien, wat niemand kón voorzien, en het minst van allen deze onnozele Shamadam: Mirdad ontsloot het zegel van zijn lippen, en de storm werd ontbonden. Hij liet de vrije loop aan wat zijn zwijgzaamheid zo lang verborgen had gehouden; en het barstte los in zulke onweerstaanbare stromen, dat alle Deelgenoten in de reinigende onstuimigheid ervan gegrepen werden - allen, behalve deze onnozele Shamadam, die ze tot het laatste toe bestreed. Ik trachtte het getij te keren door een beroep te doen op mijn gezag als Oudste, maar de Deelgenoten erkenden toen nog slechts het gezag van Mirdad.

Mirdad was meester en Shamadam slechts een uitgestotene. Ik nam zelfs mijn toevlucht tot list. Sommige Deelgenoten trachtte ik om te kopen door hun massa's zilver en goud aan te bieden; anderen beloofde ik grote stukken vruchtbaar land. Bijna was ik geslaagd, toen op een of andere geheimzinnige manier Mirdad van mijn kuiperijen op de hoogte kwam en ze zonder enige inspanning tenietdeed - eenvoudig met een paar woorden.

Zeer vreemd en zeer ingewikkeld was de leer die hij bracht. U zult die geheel in Het Boek vinden. Daarover mag ik niet spreken. Maar zijn welsprekendheid deed sneeuw als pek verschijnen, en pek als sneeuw. Zo doordringend en machtig was zijn woord. Wat kon ik tegenover dat wapen stellen? Niets, helemaal niets, behalve het zegel van het klooster dat onder mijn berusting was. Maar zelfs dat werd nutteloos gemaakt. Want onder zijn vlammende vermaningen dwongen de Deelgenoten mij mijn handtekening en het kloosterzegel te zetten onder elk document, dat zij goed vonden mij te laten uitvoeren. Stuk voor stuk schonken zij de landerijen van het klooster weg, die in een lange reeks van jaren door de gelovigen aan het klooster waren afgestaan.

Daarop begon Mirdad de Deelgenoten uit te zenden, beladen met giften voor de armen en behoeftigen van alle dorpen hier in de omtrek. Op de laatste “Dag van de Ark”, een van de beide jaarfeesten van de Ark - de andere was “de Dag van de Wijnstok” - besloot Mirdad zijn dwaze handelingen met zijn Deelgenoten op te dragen alles wat er nog aan bezit in het klooster aanwezig was, naar buiten te brengen, en het onder de mensen die buiten verzameld waren te verdelen.

Dat alles aanschouwde ik met mijn zondige ogen en kropte ik op in mijn hart, dat op het punt stond van haat jegens Mirdad te barsten. Als haat-alleen zou kunnen moorden, zou wat ziedde in mijn borst duizend Mirdads hebben omgebracht. Maar Zijn liefde was sterker dan mijn haat. Wederom was de strijd ongelijk. Wederom wilde mijn trots niet aflaten, tot hij zich totaal verslagen wist en vertreden in het stof. Hij vernietigde mij zonder mij te bestrijden. Ik vocht tegen Hem, maar vernietigde alleen mijzelf. Hoe dikwijls trachtte Hij niet, met zijn grote, liefdevolle geduld, mij de schellen van de ogen te nemen! Hoe

dikwijls keek ik steeds weer uit naar meer en taaier schellen om er mijn ogen mee te blinderen! Hoe meer hij mij van zijn zachtheid aanbood, hoe meer ik hem met mijn haat betaalde.

Wij waren twee strijders op het slagveld - Mirdad en ik. Hij was een legioen op zichzelf. Ik streed een eenzame strijd. Had ik de hulp gehad van de andere Deelgenoten, dan zou ik tenslotte overwonnen hebben. En dan zou ik zijn hart uit hem hebben gerukt. Maar mijn Deelgenoten vochten met hem tégen mij. De verraders! Mirdad, Mirdad, ge hebt uzelf gewroken!

Meer tranen, nu vergezeld van snikken, en een lange pauze volgden, waarna de Oudste zich nogmaals boog en driemaal de grond kustte, terwijl hij zeide:

‘Mirdad, mijn overwinnaar, mijn Heer, mijn hoop, mijn straf en mijn beloning, vergeef Shamadam zijn bitterheid. De kop van een slang bewaart zijn gif, zelfs nadat hij van het lichaam is gescheiden. Maar gelukkig kan hij niet bijten. Zie, Shamadam is nu zonder giftanden en zonder gif. Steun hem met uw liefde, opdat hij de dag moge zien dat zijn mond zal overvloeien van honing, gelijk de uwe. Dit hebt gij hem beloofd. Heden hebt gij hem uit zijn eerste gevangenis bevrijd. Laat hem niet lang toeven in de tweede!’

Alsof hij de vraag die in mij orees kon lezen, legde de Oudste mij zuchtend uit wat hij met de gevangenschappen, waarover hij gesproken had, bedoelde; maar hij deed dit met een zo zachte, gans andere stem, dat men zou zweren met een ander mens te doen te hebben.

‘Op dien dag riep hij ons allen tezamen in deze zelfde grot, waar het vaak zijn gewoonte was de Zeven te onderrichten. De zon stond op het punt onder te gaan. De westenwind had een zware nevel omhooggestuwd, die de ravijnen vulde en als een geheimzinnige sluier zich spreidde over het land van hier tot de zee. Hij reikte niet hoger dan het middengedeelte van onze berg, die er daardoor als een zeekust uitzag. Aan de westelijke horizon spreidden zich dreigende zware wolken, die de zon geheel verduisterden. De Meester, die was aangedaan, maar zijn ontroering beheerste, omhelsde ieder den Zeven, en zeide toen hij de laatste omhelsde:

“Lang hebt ge op de hoogten geleefd. Nu moet ge tot in de diepten afdalen. Tenzij ge opwaarts klimt door af te dalen, en tenzij ge het dal en de bergtop tot elkander brengt, zullen de hoogten u immer duizelig maken, en de diepten u altijd verblinden.”

En zich daarop tot mij wendende, keek hij mij lang en vol liefde in de ogen, en zeide:

“Wat u betreft, Shamadam, het uur is voor u nog niet gekomen. Gij zult op deze Piek mijn komst afwachten. En terwijl ge op mij wacht, zult ge de bewaker zijn van mijn boek, dat in een ijzeren kist onder het altaar opgesloten ligt. Waak er voor dat geen hand het aanraakt - zelfs niet de uwe. Te juister tijd zal ik mijn boodschapper zenden om het af te halen en het aan de wereld bekend te maken. Aan deze tekenen zult gij hem kennen: hij zal deze bergtop langs de Vuurstenen Helling beklimmen. Hij zal zijn reis naar hier aanvangen geheel gekleed, voorzien van een staf en zeven broden; maar ge zult hem vóór deze grot vinden zonder staf, zonder proviand en naakt, en ook zonder adem. Totdat hij komt zullen uw tong en uw lippen verzegeld zijn, en zult ge alle menselijke verkeer schuwen. Alleen door hém te zien zult ge uit de gevangenis der zwijgzaamheid bevrijd worden.

Nadat ge hem het Boek ter hand zult hebben gesteld, zult ge in een steen veranderd worden, welke steen de ingang tot deze grot zal bewaken: totdat ik kom. Uit déze gevangenis zal alleen ik u verlossen. Zo ge het wachten lang vindt, zal het langer gemaakt worden. Zo ge het kort vindt, zal het korter gemaakt worden. Geloof en wees geduldig.” Waarop hij ook mij omhelsde.

Daarop wendde hij zich opnieuw tot de Zeven, gaf hun een teken en zeide: “Deelgenoten, volgt mij.”

En hij ging hen voor de Helling af, het edele hoofd rechtop, met zijn vaste blik de afstand overziende, terwijl zijn heilige voeten nauwelijks de grond raakten. Toen zij de rand van het mistkleed bereikt hadden, brak de zon door de lagere zoom van de zwarte wolk boven de zee heen en vormde een gewelfde doorgang in de lucht, doorstraald van een licht te wonderbaar voor menselijke woorden, en te verblindend voor sterfelijke ogen. En het kwam mij voor alsof de Meester met de Zeven van de berg waren losgemaakt en op de nevel regelrecht het gewelf binnengingen - de zon binnen. En het smartte mij eenzaam, o zo gruwelijk eenzaam, te worden achtergelaten.’

Het was of Shamadam een lange dag van zware inspanning achter de rug had, zo uitgeput en slap werd plotseling zijn voorkomen; hij zweeg, liet zijn hoofd hangen en sloot zijn ogen, terwijl zijn onregelmatige ademhaling de grote ontroering bewees waaraan hij ten prooi was. Geruime tijd bleef hij zo zitten. Terwijl ik naar een paar troostende woorden zocht, lief hij zijn hoofd op en zeide:

‘De Fortuin is u zeer welgezind. Vergeef een ongelukkig mens. Ik heb veel gesproken - misschien té veel. Hoe kon ik anders? Kan iemand wiens tong honderdvijftig jaren gevestigd heeft, zijn vasten beëindigen met slechts een “ja” of “neen”? Kan een Shamadam een Mirdad zijn?’

‘Sta mij toe u een vraag te stellen, broeder Shamadam.’

‘Hoe vriendelijk van u mij “broeder” te noemen. Niemand heeft mij bij die naam genoemd sinds mijn enige broeder stierf, en dat is al vele jaren geleden. Wat wilde u vragen?’

‘Ik ben verbaasd dat, terwijl Mirdad toch zulk een groot leraar is, de wereld niets van hem of zijn zeven deelgenoten heeft gehoord. Hoe is dat mogelijk?’

‘Misschien wacht hij zijn tijd af. Misschien onderricht hij onder een andere naam. Maar van één ding ben ik zeker: Mirdad zal de wereld veranderen, zoals hij de Ark veranderd heeft.’

‘Hij moet, dunkt mij, al lang gestorven zijn.’

‘Neen! Mirdad is machtiger dan de dood!’

‘Wilt u daarmee zeggen dat hij de wereld zal vernietigen zoals hij de Ark heeft vernietigd?’

‘Neen, en nogmaals neen! Hij zal de wereld van een last bevrijden, zoals hij de Ark ontlast heeft. En dan zal hij opnieuw het eeuwige Licht ontsteken, dat mensen zoals ik te veel onder korenmaten van waan hebben gezet, en nu jammeren over de duisternis waarin zij zijn. Hij zal in de mensen weer opbouwen wat zij in zichzelf verwoest hebben. Het Boek zal spoedig in uw handen zijn. Lees het en zie het Licht. Ik mag nu niet langer dralen. Wacht hier even tot ik terugkom; u moet maar niet met mij meegaan.’

Hij stond op en ging haastig naar buiten, terwijl ik geheel verbijsterd en vol ongeduld achterbleef. Ook ik stapte naar buiten, maar ging niet verder dan de rand van de afgrond.

Het fascinerende spel van lijnen en kleuren dat zich aan mijn ogen voordeed, greep mij dermate in de ziel, dat het mij een ogenblik was alsof ik oploste en in onzichtbaar kleine druppels over en in alles gespreid lag: over de zee die, kalm en met een ijl paarlemoeren waas overdekt, op een afstand zichtbaar was; over de heuvelen, met hun golvende lijnen, maar alle, in snelle opeenvolging, vanaf de kust opwaarts-gaande en omhoogrijzende tot de uiterste kammen van de steilste bergpieken; over de vredige dorpen op de heuvels, omlijst door het groene kleed van de aarde; over de groenende dalen die tussen de heuvels gevlijd lagen, hun dorst lesten aan het vloeibare hart der bergen, en met werkende mensen en grazend vee overdekt waren; in de bergengten en ravijnen, die levende littekens der bergen in hun strijd met de Tijd; in de lichte bries; in de azuren lucht boven mij; in de askleurige aarde daarbeneden.

Eerst toen mijn dwalende blikken op de Helling bleven rusten, keerden mijn gedachten terug tot de monnik en zijn beschamend verhaal omtrent hemzelf en Mirdad en het Boek. Ik was in hoge mate verwonderd over de ongeziene hand, die mij ertoe gebracht had naar iets te gaan zoeken alleen om mij naar iets ánders te leiden. En ik zegende deze hand in mijn hart.

Kort daarop keerde de monnik terug; hij overhandigde mij een pakje dat gewikkeld was in een door-ouderdom-vergeelde linnen doek, en zeide:

‘Mijn pand is nu voortaan uw pand. Bewaar het getrouw. Nu is mijn tweede uur nabij. De poorten van mijn gevangenis gaan open om mij te ontvangen. Spoedig zullen zij zich weer sluiten om mij te omvatten. Hoe lang zullen zij gesloten blijven alleen - Mirdad kan het zeggen. Spoedig zal Shamadam uit ieders herinnering zijn uitgewist. Hoe pijnlijk, ach hoe pijnlijk is het te worden uitgewist! Waarom zeg ik dat? Niets wordt ooit uitgewist uit de herinnering van Mirdad! Wie eenmaal in Mirdads herinnering leeft, leeft voor eeuwig.’

Een lang stilzwijgen volgde, waarna de Oudste zijn hoofd ophief en, mij met tranen-omflooerste ogen aankijkend, nauw verstaanbaar fluisterend hernam:

‘Aanstonds zult ge in de wereld beneden terugkeren. Maar ge zijt naakt, en de wereld verafschuwt de naaktheid. Zelfs haar ziel wikkelt ze in lompen. Mijn kleren zijn mij niet meer van nut. Ik ga in de grot om ze uit te trekken, opdat gij er uw naaktheid mee kunt bedekken, ofschoon Shamadams kleren niemand passen dan Shamadam. Mogen zij geen verstrikkingen voor u blijken te zijn.’

Ik antwoordde niet op het voorstel, dat ik echter in stille blijdschap aannam. Terwijl de Oudste in de grot ging om zich te ontkleden, haalde ik het Boek te voorschijn en begon onhandig de gele perkamenten bladen om te slaan. Direct werd ik geboeid door de eerste bladzijde die ik trachtte te lezen. En zozeer greep de tekst mij aan, dat ik er niet mee op kon houden. Onderbewust wachtte ik op de Oudste’s mededeling dat hij zich had uitgekled en dat ik mij kon gaan aankleden. Maar de minuten verstreken en hij riep mij niet.

Opziende van het Boek keek ik in de grot, en zag in het midden de kleren van de Oudste op een hoop liggen. Maar de Oudste zelf was niet te zien. Ik riep hem verscheidene malen, telkens met meer verheffing van stem. Maar er kwam geen antwoord. Ik werd zeer verontrust. Er was geen andere uitgang uit de grot dan de nauwe opening waarin ik stond. De Oudste was daar niet doorgegaan, daarvan was ik absoluut zeker. Was hij dan een geest-verschijning? Maar ik had hem in levenden lijve voor mij gezien en aangeraakt! Bovendien waren er het Boek in mijn handen, en de kleren in de grot. Licht hij daar misschien

onder? Ik lichtte de kleren stuk voor stuk op en besepte tegelijk hoe bespottelijk dit was. Vele van zulke stapeltjes hadden de omvangrijke gedaante van de Oudste niet kunnen bedekken. Was hij dan op een of ander geheimzinnige manier uit de grot geslopen en in de Zwarte Put gevallen?

Nauwelijks flitste deze gedachte door mijn brein of ik rende naar buiten; en was meteen als aan de grond genageld: een paar passen buiten de ingang stond ik voor een zware rolsteen, juist op de rand van de Put. Die steen was daar tevoren niet! Hij leek op een ineengedoken beest, maar met een kop van een opvallend menselijk voorkomen, met grove, zware trekken, een brede, opstaande kin, vast opeengeklemd kaken, en de lippen stevig gesloten, terwijl de half geloken ogen tuurden naar het vrije, open noorden.

HET BOEK

DIT IS HET BOEK VAN

MIRDAD

zoals het opgetekend is door Naronda,
de jongste en geringste Zijner Deelgenoten

EEN VUURTOREN en EEN VEILIGE HAVEN

voor hen die hunkeren naar de Overwinning

Dat alle anderen er verre van blijven!!

HOOFDSTUK 1

Mirdad onthult wie hij is, en spreekt over sluiers en zegels

Naronda: Op die avond waren de Acht voor het avondeten rond de tafel verenigd, terwijl Mirdad terzijde stond en stil instructies afwachtte.

Een van de aloude regels der Arkgenoten was bij het spreken zoveel mogelijk het gebruik van het woord *Ik* te vermijden. Deelgenoot Shamadam pochte op zijn prestaties als Oudste. Hij haalde vele cijfers aan om te bewijzen hoeveel hij aan de welstand en het aanzien van de Ark had toegevoegd. Daarbij maakte hij een overmatig gebruik van het verboden woord. Deelgenoot Micayon berispte hem zacht daarover. Waarop een hooglopende discussie ontstond over het doel van de regel en over de vraag wie die had ingesteld, Vader Noach of de Eerste Deelgenoot, met name Sem. De heftigheid leidde tot tegenbeschuldigingen, en deze tot een algemene door-een-praterij, waarbij veel werd gezegd en begrip ten enenmale ontbrak.

In het verlangen de verwarring in vrolijkheid te veranderen, wendde Shamadam zich tot Mirdad en zeide op spottende toon:

‘Kijk, hier is iemand die groter is dan de patriarch. Mirdad, wijs jij ons de weg uit dit labyrint van woorden.’

Aller ogen richtten zich op Mirdad. En groot waren onze verbazing en vreugde toen hij, voor het eerst in zeven jaar, zijn mond opende en ons aldus toesprak:

MIRDAD: Deelgenoten van de Ark!

Hoewel Shamadams wens in spot is geuit, kondigde hij, zonder het te weten, Mirdads plechtig besluit aan. Want vanaf de dag dat hij in deze Ark kwam, heeft Mirdad juist dit ogenblik en deze plaats, en juist deze omstandigheid uitgekozen om zijn zegels te verbreken, en zijn sluiers af te werpen, en onverhuld te staan voor u en de wereld.

Met zeven zegels heeft Mirdad zijn lippen verzegeld. Met zeven sluiers heeft Mirdad zijn gelaat omhuld, opdat hij u en de wereld, zo gij rijp zijt voor zulk een onderricht, moge leren hoe uw lippen te ontzegelen en uw ogen te ontsluiëren, om zó u aan uzelf te onthullen, in de volle heerlijkheid die de uwe is.

Uw ogen zijn met veel te veel sluiers omfloerst. Ieder ding waar ge naar kijkt, is slechts een sluier.

Uw lippen zijn met veel te veel zegels toegesloten. Ieder woord dat ge spreekt is slechts een zegel.

Want dingen zijn, ongeacht hun vorm of soort, slechts sluiers en windselen, waarmede het Leven omwikkeld is en verhuld. Hoe kan uw oog, dat zelf een sluier en windsel is, u tot iets anders dan sluiers en windselen leiden?

En zijn woorden niet dingen, die in letters en lettergrepen opgesloten en verzegeld zijn? Hoe kan uw lip, die zelf een zegel is, iets anders dan zege is uiten?

Het oog kan sluiëren, maar kan niet door de sluiers heendringen.

De lip kan verzegelen, maar kan de zegels niet verbreken.

Vraag van die beide niet meer. Dit is hún deel van de inspanningen van het lichaam: en zij verrichten die goed! Want door sluiers aan te brengen en zegels te plaatsen, roepen zij u luide toe te zoeken wat er áchter de sluiers is, en uit te vinden wat er ónder de zegels is.

Om de sluiers te doorboren hebt ge een ander oog nodig dan wat door oogharen, ooglid en wenkbrauw overschaduw wordt.

Om de zegels te verbreken hebt ge een andere lip nodig dan het bekende stukje vlees onder uw neus.

Zie eerst het oog zélf op de juiste wijze, als ge de andere dingen juist zoudt willen zien. Niet met het oog, maar er doorheen moet ge zien, zo ge alle dingen daarachter wilt aanschouwen.

Gebruik eerst de lip en de tong op de juiste wijze, als ge de andere woorden juist zoudt willen spreken. Niet met de lip en de tong, maar dóór hen heen moet ge spreken, zo ge alle woorden wilt kunnen spreken die daar bovenuit gaan.

Als ge maar juist zoudt zien en spreken, zoudt ge slechts uzelf zien en slechts uzelf uiten. Want in alle dingen en búiten alle dingen, evenals in alle woorden en buiten alle woorden, zijt gij, de ziener en de spreker.

Als dus uw woord zulk een verwarrend raadsel is, komt dat omdat gijzelf zo'n verwarrend raadsel zijt. En als uw spreken zulk een treurige doolhof is, komt dat omdat gijzelf die treurige doolhof zijt.

Laat de dingen voor wat ze zijn en span u niet in om ze te veranderen. Want ze schijnen wat ze schijnen alleen omdat gij schijnt wat ge schijnt. Zij zien noch spreken, tenzij ge ze gezicht en spraak verleent. Als zij een hardvochtige taal spreken, sla dan alleen acht op uw tong. Als zij er lelijk uitzien, onderzoekt dan uitsluitend uw oog.

Verlang niet van de dingen dat zij hun sluiers afleggen. Ontsluier uzelf, en de dingen zullen ontsluitend zijn. Verlang evenmin dat de dingen hun zegels zullen verbreken. Ontzegel uzelf en alles zal ontzegeld zijn.

De sleutel tot zelf-ontsluiering en tot zelf-ontzegeling is een woord, dat ge voor eeuwig tussen uw lippen draagt. Het is het vluchtigste en grootste aller woorden. Mirdad heeft het genoemd: *Het Scheppende Woord*.

Naronda: De Meester zweeg; en een diepe stilte, waarin de spanning vibreerde, kwam over allen.

Eindelijk sprak Micayon, in een diep bewogen ongeduld:

Micayon: Onze oren zijn hongerig naar *Het Woord*. Onze harten hunkeren naar de sleutel. Wij smeken u, Mirdad, ga voort, ga voort!

HOOFDSTUK 2

Over het Scheppende Woord. Het Ik is de bron en het middelpunt aller dingen

MIRDAD: Wanneer ge *Ik* zegt, zegt dan terstond in uw hart: 'God zij mijn toevlucht voor de smarten van het *Ik*, en mijn gids tot de zaligheid van het *Ik*.' Want in dat woord *Ik*, hoe klein ook, ligt de ziel van ieder ander woord besloten. Ontsluit het eens, en uw mond is welriekend, en zoet de tong daarin; ieder uwer woorden zal 's Levens verrukkingen ademen. Laat het toegesloten blijven, en stinkend is de mond, en bitter de tong; uit ieder woord zal de etter of de dood sijpelen.

Want *Ik*, o monniken, is het Scheppende Woord. En tenzij ge de magische kracht daarvan begrijpt, en meester over die kracht zijt, zult ge al te zeer geneigd zijn te kreunen wanneer ge zoudt willen zingen; of strijd te voeren wanneer ge vrede zoudt willen hebben; of te kronkelen in donkere gevangnissen, wanneer ge u in het licht zoudt willen verheffen.

Uw *Ik* is slechts uw stil en onlichamelijk bestaansbewustzijn, dat stem en lichaam heeft gekregen. Het is het onhoorbare in u dat hoorbaar is gemaakt; het onzichtbare dat zichtbaar is gemaakt; opdat u, ziende, het onzienlijke moge aanschouwen, en horende het onhoorbare moge horen. Want uw ogen en uw oren zijn nog toegesloten. En tenzij ge met ogen ziet, en tenzij ge met oren hóórt, ziet en hoort ge volstrekt niets.

Alleen al door te denken *Ik*, laat ge een zee van gedachten in uw hoofd oprijzen. Die zee is de schepping van uw *Ik*, dat zowel de denker als de gedachte is. Als ge gedachten hebt die steken, of priemen, of klauwen, weet dan dat alleen het *Ik* in u hen met angel, slagrand en klauw heeft toegerust.

Mirdad zou u evenwel ook willen doen beseffen, dat datgene wat kan toerusten, evenzeer in staat is teniet te doen.

Alleen al door te voelen *Ik*, ontsluit ge een bron van gevoelens in uw hart. Die bron is de schepping van uw *Ik*, dat zowel de voeler als het gevoelde is. Als er doornstruiken in uw hart zijn, weet dan dat alleen het *Ik* in u ze daarin heeft doen wortel schieten.

Mirdad zou echter willen dat ge ook beseft, dat datgene wat zo snel kan doen wortel schieten, even snel *ont*-wortelen kan.

Alleen al door te zeggen *Ik*, brengt ge een machtige menigte woorden tot leven, ieder woord een symbool van een ding; ieder ding een symbool van een wereld; iedere wereld een samenstellend deel van een universum. Dat universum is de schepping van uw *Ik*, dat tegelijk de maker en het maaksel is. Als er een aantal boosaardige spooksels in uw universum zijn, weet dan dat alleen het *Ik* in u hen tot aanzijn heeft gebracht.

Mirdad zou echter willen dat ge óók beseft, dat wat kan scheppen, ook teniet kan doen.

Zoals de schepper, zo is de schepping. Is er iemand die in zijn schepping zichzelf te boven kan gaan? Of iemand die scheppende, minder dan zichzelf zou zijn?

De schepper brengt voorwaar alleen *zichzelf* voort, niets meer, en niets minder.

Het *Ik* is een bronwel, vanwaar alle dingen uitstromen en tot waar ze alle terugkeren. Zoals de bronwel is, zo is eveneens de stroom.

Het *Ik* is een magische staf, een toverstaf. Toch kan de staf slechts voortbrengen wat in de tovenaer is. Gelijk de tovenaer is, zo zijn de voortbrengselen van zijn staf.

Daarom: zoals uw bewustzijn is, zo is ook uw *Ik*. Zoals uw *Ik* is, zo is uw wereld. Als het *Ik* helder is en wel-bepaald van zin, is ook uw wereld helder en wel-bepaald van zin; dan behoeven uw woorden nimmer een doolhof te zijn; en uw daden nimmer broeinesten van leed. Als het *Ik* nevelig en onbestemd is, is ook uw wereld nevelig en onbestemd; dan zijn uw woorden slechts obstakels en valstrikken; en uw daden broedplaatsen van lijden.

Als het *Ik* bestendig en lijdzaam is, is uw wereld bestendig en lijdzaam; dan zijt gij machtiger dan de Tijd; en veel ruimer dan de Ruimte. Als het bewustzijn voorbijgaand en onbestendig is, is ook uw wereld voorbijgaand en onbestendig; dan zijt ge als een wolkje rook dat luchtig door de zon wordt opgelost.

Als het *Ik* een eenheid is, is uw wereld een eenheid; dan zijt gij in eeuwigdurende vrede met alle scharen des hemels en met de bewoners der aarde. Als het *Ik* een veelheid is, is uw wereld een veelheid; dan zijt ge eindeloos in strijd met uw zelf en met ieder schepsel in Gods grenzeloos domein.

Ik is het middelpunt van uw leven, vanwaar de dingen uitstralen die uw gehele wereld uitmaken, en waarin zij ook weer samenkomen. Als uw *Ik* stabiel is, is uw wereld stabiel; dan kan geen kracht van

boven, noch enige kracht van beneden, u naar rechts of links doen slingeren. Is uw *Ik* instabiel, dan is ook uw wereld instabiel; dan zijt ge een hulpeloos blad dat in een wilde werveling van de wind is opgenomen.

En zie nu eens! Uw wereld is stellig stabiel; maar alleen in instabiliteit! En zeker is uw wereld, maar alleen in on-zekerheid. En bestendig is uw wereld, maar alleen in on-bestendigheid. En 'enig' is uw wereld, maar slechts in on-enigheid.

Uw wereld is een wereld van wiegen die tot graven worden, en van graven weer tot wiegen; van dagen die de nachten verslinden, en van nachten die de dagen uitbraken; van vrede die oorlog verklaart, en van oorlog die om vrede smeekt; van lachbuien gebaad in tranen, en van tranen die gloeien van de lach.

Uw wereld is een wereld in voortdurende barensood, waarbij de Dood als vroedvrouw optreedt.

Uw wereld is een wereld van zeven en wannen, en geen twee zeven of wannen zijn gelijk. En immer zijt gij moeizaam doende te zeven wat niet gezeefd kan worden, en te wannen wat niet gewand kan worden.

Uw wereld is een tegen zichzelf verdeelde wereld, omdat het *Ik* in u zo verdeeld is.

Uw wereld is een wereld van barrières en omheiningen, omdat het *Ik* in u er een van barrières en schuttingen is. Sommige dingen sluit het, als vreemd aan zichzelf, buiten; andere dingen sluit het, als verwant aan zichzelf, in. Toch breekt wat buiten de omheining is, altijd weer in; en wat binnen de omheining is, breekt altijd weer uit. Want daar ze kroost zijn van dezelfde moeder, zou zelfs uw *Ik* niet afgezonderd willen worden.

En gij, die u over hun gelukkige vereniging zoudt moeten verheugen, omgordt U opnieuw in een vruchteloos, moeizaam pogen het onscheidbare te scheiden. Liever dan de gespletenheid in het *Ik* toe te binden, besnoeit ge uw leven, in de hoop daarvan een wig te maken die ge zoudt kunnen drijven tussen wat ge voor uw *Ik* aanziet en dat wat ge voor ánders dan uw *Ik* houdt.

Daarom zijn de woorden der mensen in gif gedompeld. Daarom zijn hun dagen zo zat van droefenis. Daarom zijn hun nachten zo gekweld door lijden.

Mirdad, o monniken, zou de gespletenheid in uw *Ik* willen toebinden, opdat ge in vrede moogt leven met uzelf, met alle mensen, met het gehele universum.

Mirdad zou het gif uit uw *Ik* willen wegnemen, opdat ge de zoetheid van *Inzicht* moogt smaken. Mirdad zou u willen leren uw *Ik* zo te wegen, dat ge de vreugde zult kennen van het *Volmaakte Evenwicht*.

Naronda: Wederom zweeg de Meester, en opnieuw viel een diepe stilte over allen. Wederom verbrak Micayon de stilte en zeide:

Micayon: Uw woorden zijn ons te zeer tot een Tantaluskwelling, Mirdad. Zij openen vele deuren, maar laten ons op de drempel staan. Leid ons er doorheen! Leid ons er binnen!

HOOFDSTUK 3

De Heilige Drie-Eenheid en het Volmaakte Evenwicht

MIRDAD: Hoewel ieder uwer centraal staat in zijn *Ik*, vindt ge toch allen uw middelpunt in één *Ik*: het alene *Ik* van *God*.

Het *Ik* van *God*, o monniken, is Gods eeuwige, enige Woord. Daarin is *God*, het Opper-Bewustzijn, openbaar geworden. Zonder dit Woord zou Hij een absolute stilte zijn. Dóór dit Woord is de Schepper zelf-geschapen. Door het Woord is Hij-die-vormloos-is genoodzaakt menigvuldige vormen aan te nemen, waardoorheen de schepselen weer tot vormloosheid zullen opgaan.

Om Zichzelf te voelen, Zichzelf te denken, Zichzelf te spreken, behoeft *God* slechts te zeggen: *Ik*. Daarom is *Ik* Zijn enige woord. Daarom is het *Het Woord*.

Wanneer *God* *Ik* zegt, wordt niets on-gezegd gelaten. Geziene en ongeziene werelden, geboren dingen en zulke die geboorte wachten, de tijd die bezig is voorbij te gaan, en de tijd die eens zal komen, alle, alle, nog geen zandkorrel uitgezonderd, zijn en worden in en door dat Woord tot aanzijn geroepen. Alle dingen werden door *Het Woord* gemaakt. Alle worden erdoor onderhouden.

Als een woord geen inhoud heeft, is het slechts een echo in de ruimte.

Tenzij zijn inhoud eeuwig is, is het slechts een gezwel in de keel en blaren op de tong.

Gods Woord is geen echo in de ruimte, noch een keelgezwel of blaren op de tong, behalve voor hen die van Inzicht verstoken zijn. Want Inzicht is de Heilige Geest die het Woord belevendigt, en *Het* met het bewustzijn verbindt. Het is de draagbalk van het Eeuwige Evenwicht (Noot van de Vertaler: Het Engelse woord 'balance' betekent evenwicht én weegschaal; dit maakt het gebruikte beeld begrijpelijk), waarvan de beide schalen bestaan uit het Oer-Bewustzijn en *Het Woord*.

Het Oer-Bewustzijn - *Het Woord* - de Geest van Inzicht, ziedaar, o monniken, *De Drieheid van het Bestaan*, De Drie die Een zijn, De Een die Drie is, even-gelijk, gelijk-omvattend, al-eeuwig; zichzelf-in-evenwicht-houdend, zichzelf-kennend, zichzelf-vervullend. Nimmer toenemend, nimmer minder wordend. Eeuwig in vrede. Eeuwig dezelfde. Dat is, o monniken, *Het Volmaakte Evenwicht*.

De mens noemt het *God*, ofschoon het te wonderbaarlijk is om benoemd te worden. En toch: heilig is deze Naam, en heilig is de tong die Hem heilig bewaart.

Nu, wat zijn de Mensen anders dan het Kroost van deze *God*? Kunnen zij van *God* verschillen? Is de eik niet verhuld in de eikel? Is *God* niet verhuld in de Mens?

Daarom is ook de Mens zulk een heilige Drieheid; een Bewustzijn, een Woord, een Inzicht. Ook de Mens is een schepper gelijk zijn *God*. Zijn *Ik* is zijn schepping. Waarom is hij dan niet zo in evenwicht als zijn *God*?

Als gij verlangt het antwoord op dit raadsel te kennen, hoort goed dan wat Mirdad onthullen zal.

HOOFDSTUK 4

De Mens is een God in windselen

De Mens is een god in windselen. De tijd is een windseel. De ruimte is een windseel. Het vlees is een windseel, en evenzo al de zintuigen en de dingen die daarmee waarneembaar zijn. De moeder weet maar al te goed dat de windselen niet de baby zijn. De baby echter weet dit niet.

Ook de mens is zich van zijn windselen wel bewust, die van dag tot dag en van leeftijd tot leeftijd veranderen. Vandaar dat zijn bewustzijn in voortdurende verandering is; vandaar dat zijn woord, dat de uitdrukking is van zijn bewustzijn, nooit helder en welbepaald van zin is; en vandaar dat zijn inzicht gesluierd is; en vandaar dat zijn leven zonder evenwicht is. Het is een drievoudige onbeschrijflijke verwarring.

En daarom smeekt de mens om hulp. Door de eonen heen weerklinken zijn hartverscheurende kreten. De lucht is zwaar van zijn kermen. De zee is zout van zijn tranen. De aarde is doorploegd van zijn graven. De hemelen zijn verdoofd van zijn gebeden. En dit alles, omdat hij de betekenis nog niet kent van zijn *Ik*, dat voor hem uit windselen bestaat, en tevens de baby is die daarin is gewikkeld.

Wanneer de Méns *Ik* zegt, klieft hij het Woord in tweeën; zijn windselen zijn het ene deel; Gods onsterfelijke Zelf het andere. Deelt wáárlíjk de Mens het Ondeelbare? Dat verhoede God! Geen macht kan het Ondeelbare delen, zelfs niet de macht van God. Maar 's mensen onvolwassenheid verbééldt zich zulk een deling. En de Mens, de baby-mens, gordt zich aan voor de strijd en verklaart de oorlog aan het oneindige Al-zelf, gelovende dat Het de vijand van zijn wezen is.

In deze ongelijke strijd scheurt de Mens zijn vlees aan flarden, en vergiet hij zijn bloed in stromen. Terwijl God, de Vader-Moeder, vol liefde toekijkt. Hij weet wel dat de Mens slechts bezig is de zware sluiers te verscheuren, en slechts de bittere gal vergiet, die hem blind maken voor zijn een-zijn met den Ene.

Dat is 's mensen bestemming, te strijden en te bloeden en bewusteloos neer te zinken, om tenslotte te ontwaken, en de gespletenheid in het *Ik* toe te binden met zijn eigen vlees, en haar te verzegelen met zijn bloed.

Daarom, o monniken, zijt ge eertijds gewaarschuwd, - en zeer wijselijk gewaarschuwd! - karig te zijn met het gebruik van *Ik*. Want zolang ge daarmee bedoelt de windselen, en niet slechts de baby; zolang het voor u eer een zeef is dan een smeltkroes, zolang zult ge slechts ijdelheid zeven, en dit alleen om de Dood te oogsten, met heel zijn broedsel van angsten en smarten.

HOOFDSTUK 5

Over smeltkroezen en zeven Het Woord van God en dat van de Mens

Het Woord van God is een *smeltkroes*. Wat het schept smelt het en doet het tot een eenheid samenvloeien, niets als waardig aanvaardende, niets als waardeloos verwerpende. Daar het de Geest van Inzicht bezit, weet het zeer wel dat het een is met zijn schepping; dat het verwerpen van een deel het verwerpen van het geheel zou zijn; en het verwerpen van het geheel betekent het verwerpen van zichzelf. Daarom is het eeuwiglijk een van doel en strekking.

Daartegenover is het woord van de Mens een *zeef*. Wat het schept, dat zet het aan tot strijden. Het is altijd bezig dít tot vriend te kiezen, en dát als vijand uit te stoten. En maar al te vaak wordt zijn vriend van gisteren de vijand van vandaag; de vijand van vandaag, de vriend van morgen.

Zo woedt de wrede en vruchteloze strijd van de Mens tegen zichzelf. En dit alles omdat de Mens de Heilige Geest mist, die alleen hem kan doen begrijpen dat hij en zijn schepping slechts een zijn; dat het uitbannen van de vijand het uitbannen van de vriend is. Want beide woorden: 'vijand' en 'vriend' zijn de schepping van zijn woord, zijn *Ik*.

Wat u mishaaft en gij als boos verwerpt, wordt zekerlijk door iemand of iets anders geliefd en als goed opgenomen. Kan iets tegelijk uit twee dingen bestaan die zichzelf uitsluiten? Het is noch het een, noch het ander; maar uw *Ik* heeft het slecht gemaakt; een ander *Ik* heeft het goed gemaakt.

Zeide ik niet dat wat kan scheppen ook teniet kan doen? Als gij een vijand hebt geschapen, kunt gij hem als zodanig ook tenietdoen, of hem tot een vriend herscheppen. Maar daartoe moet uw *Ik* noodzakelijk een smeltkroes zijn. Daartoe hebt ge de Geest van Inzicht nodig.

Daarom zeg ik U: als ge toch om iets bidt, bidt dan voor en boven alles om Inzicht.

Weest nooit zever, deelgenoten! Want het Woord Gods is Leven, en Leven is een smeltkroes waarin alles tot een ondeelbare eenheid wordt gemaakt; alles is in volmaakt evenwicht, en alles zijn schepper waardig: de Heilige Drie-Eenheid. Hoeveel te meer moet het dan ú wel waardig zijn!

Weest nooit zever, deelgenoten! En gij zult zo onmetelijk van gestalte worden, zo al-doordringend en al-omvattend, dat er geen zeven gevonden kunnen worden waarin gij passen zoudt.

Weest nooit zever, deelgenoten! Zoekt eerst de kennis van het Woord, opdat ge uw eigen woord moogt kennen. En wanneer ge uw woord kent, zult ge uw zeven in het vuur werpen. Want uw woord en dat van God zijn een, behalve dat het uwe nog gesluierd is.

Mirdad zou willen dat ge uw sluiers afwerpt.

Was er wel ooit een tijd dat gij niet bij God waart? Is er een plaats waar gij niet in God zijt? Waarom maakt ge dan de eeuwigheid tot een keten van uren en seizoenen? En waarom omspant ge de Ruimte met inches en met mijlen?

Gods Woord is Leven dat nimmer werd geboren, en daarom zonder dood is. Waarom dan is het uwe door geboorte en dood omringd? Leeft gij niet slechts door het Leven van God? En kan wat Zónder-Dood is, de bron zijn van de Dood?

Gods Woord sluit alles in zich. Het kent barrières noch omheiningen. Waarom dan is het uwe zo gewelddadig door omheining en barrière verscheurd?

Ik zeg U: uw eigen vlees en been zijn niet het vlees en been van u alleen. Ontelbaar zijn de handen die zich met u dompelen in dezelfde vleespotten van aarde en lucht, van waaruit uw gebeente en vlees afkomstig zijn, en tot waar zij wederkeren.

Ook is het licht in uw ogen niet het licht van u alleen. Het is ook het licht van allen die de Zon met u gemeen hebben. Wat zou uw oog van mij kunnen zien, zo in mij het licht ontbrak? Het is mijn licht, dat in úw oog mij ziet. Het is úw licht, dat in mijn oog u ziet. Was ik volkomen duisternis, zo zou uw oog, naar mij ziende, slechts volkomen duisternis zijn.

Ook is de adem in uw borst niet de adem van u alleen. Allen die ademen, of ooit hebben geademd, ademen in uw borst. Is het niet Adams adem die nog uw longen vult? Is het niet Adams hart dat nog in uw hart slaat?

Ook zijn uw gedachten niet alleen de gedachten van u. De zee van het gemeenschappelijke denken eist ze als haar eigene op; en zo is het met alle denkende wezens die deze zee met u delen.

Ook zijn uw dromen niet de dromen van u alleen. Het ganse universum droomt in uw dromen.

Ook is uw huis niet het huis van u alleen. Het is ook het onderdak van uw gast, en van de vlieg, de muis, de kat en al de schepselen die het huis met u delen.

Past daarom op voor omheiningen! Want gij sluit slechts Begoocheling in en de Waarheid sluit ge buiten. En keert gij u om, om uzelf binnen de omheining te zien, dan kijkt ge in het gelaat van de Dood, wat een andere naam is voor Begoocheling.

Onscheidbaar, o monniken, is de Mens van God: en daarom onscheidbaar van zijn medemensen en van alle schepselen die uitgaan van het Woord.

Het Woord is de Oceaan; gij zijt de wolken. En is een wolk niet slechts een wolk dank zij de Oceaan die haar bevat? Dwaas zou immers de wolk zijn die haar leven zou verdoen, door te trachten zich in de ruimte vast te houden om haar vorm en identiteit voor altijd te bewaren. Wat zou zij met haar dwaze streven anders oogsten dan teleurgestelde hoop en bittere ijdelheid? Tenzij zij zich verliest, kan zij zichzelf niet vinden. Tenzij zij als wolk sterft en oplost, kan zij de Oceaan-in-zich, die haar enige zelf is, niet vinden.

Een God-dragende wolk is de Mens. Tenzij hij van zichzelf ontledigd wordt, kan hij zichzelf niet vinden. O, welk een vreugde ledig te zijn!

Slechts wanneer ge u voor eeuwig in het Woord verloren hebt, kunt ge het Woord begrijpen dat gij zijt, ja uw eigen *Ik*. O, welk een vreugde zo verloren te zijn!

Daarom zeg ik nogmaals tot U: bidt om Inzicht. Zo het Heilige Inzicht uw hart vindt, zal er in Gods onmetelijkheid niets zijn dat geen blij antwoord tot u doet uitgaan telkens wanneer gij spreekt: *Ik*.

En dan zal de Dood zelf slechts een wapen in uw hand zijn om de Dood te overwinnen. En het Leven zal dan aan uw hart de sleutel schenken tot haar onbegrensde hart: de gouden sleutel der Liefde.

Shamadam: (zinspelend op Mirdads positie als knecht):

Ik heb nooit gedroomd dat zoveel wijsheid gewrongen zou kunnen worden uit een vaatdoek en een bezem.

MIRDAD: Alles is een stapelplaats van wijsheid voor de wijze. Maar voor de on-wijze is wijsheid zelf een dwaasheid.

Shamadam: Je hebt zonder twijfel een knappe tong. Hoe is het mogelijk dat je die zo lang gebreideld hebt. Alhoewel je woorden moeilijk te verstaan zijn.

MIRDAD: Mijn woorden zijn gemakkelijk, *Shamadam*. Maar moeilijk is uw oor! Wee degenen die, horende, niet horen; en wee degenen die, ziende, toch niet zien.

Shamadam: Ik hoor en zie maar al te goed; misschien te veel. Toch zou ik niet de dwaasheid willen horen dat *Shamadam* dezelfde is als Mirdad; dat de heer gelijk is aan de knecht.

HOOFDSTUK 6

Over heer en knecht De Deelgenoten geven hun mening over Mirdad

MIRDAD: Mirdad is niet Shamadams enige knecht. Kunt gij, Shamadam, uw dienaren tellen?

Is er een adelaar of een valk, een ceder of een eik, berg of een ster, een oceaan of een meer, een engel of een koning, die niet Shamadam ten dienste is? Is niet de gehele wereld in Shamadams dienst?

Ook is Mirdad niet Shamadams enige heer.

Kunt gij, Shamadam, uw heren tellen?

Is er een tor of een vlo, een uil of een mus, een distel of een twijg, een kiezelsteen of een schelp, een dauwdruppel of een vijver, een bedelaar of een dief, die niet door Shamadam worden gediend? Is Shamadam niet in dienst van de ganse wereld? Want terwijl zij haar werk doet, doet de wereld ook het uwe. En terwijl gij uw werk doet, doet gij ook het werk der wereld.

Ja, het hoofd is heer van de buik. Maar de buik is niet minder heer van het hoofd.

Niets kan dienen, wanneer het onder het dienen niet gediend wordt. En niets kan gediend worden, zo het datgene wat dienstbaar is niet dient.

Ik zeg u, Shamadam, en ik zeg tot u allen, de dienaar is de heer van de heer. En de heer is des dienaars dienaar. Laat de dienaar zijn hoofd niet buigen. Laat de heer het zijne niet heffen. Verbrijzel de dodelijke trots van de heer. Ruk uit de beschamende schaamte des dienaars. Herinnert u dat het Woord een is. En daar gij lettergrepen zijt in het Woord, zijt gij in werkelijkheid slechts een. Geen lettergreep is edeler of belangrijker dan de andere. De vele lettergrepen vormen tezamen slechts één enkele lettergreep: namelijk het Woord.

Zulke eenlettergrepige woorden moet gij worden als gij de buitengewone verrukking wilt kennen van die onuitsprekelijke *Eigen-Liefde*, die een liefde is voor allen en alles.

Ik spreek, Shamadam, nu niet tot u als een heer tot zijn dienaar, of als een dienaar tot zijn heer, maar als een broeder tot een broeder. Waarom wordt gij door mijn woorden zo verstoord?

Verloochen mij zo ge wilt. Ik zal u niet verloochenen. Zeide ik straks niet dat het vlees op mijn rug geen ander was dan dat op uw rug? Ik zou u niet kunnen treffen zonder zelf daardoor te bloeden. Bedwing daarom uw tong, zo gij uw bloed wilt sparen. Open uw hart voor mij, zo gij het voor alle leed wilt doen sluiten.

Veel beter is het zonder tong te zijn, dan een tong te bezitten waarvan de woorden als valstrikken en doornstruiken zijn. En woorden zullen altijd wonden en verstrikken, totdat de tong door Heilig Inzicht gereinigd is.

Ik zeg u, o monniken, onderzoekt uw hart. Ik zeg U: rukt alle barrières uit. Ik zeg U: werpt de windselen af waarin uw *Ik* nog gewikkeld ligt, zodat ge het moogt zien als één met het Woord van God, eeuwig in vrede met zichzelf, en met alle werelden die eruit voortkomen.

Zo leerde ik Noach.

Zo leer ik u.

Naronda: Daarop trok Mirdad zich in zijn cel terug, ons diep beschaamd achterlatend. Na een tijd van bijna verpletterende stilte begonnen de deelgenoten zich te verspreiden, terwijl een ieder ondertussen uitsprak wat hij van Mirdad dacht.

Shamadam: Een bedelaar, die van een koningskroon droomt.

Micayon: Hij is de Verstekeling! Want zei hij niet: 'Zo leerde ik Noach.'?

Abimar: Een klos verward garen.

Micaster: Een ster van een ander firmament!

Bennoon: Hij heeft een groot verstand, maar verliest zich in tegenstrijdigheden.

Zamora: Een heerlijke harp, waarvan de snaren gestemd zijn volgens een ons onbekende sleutel!

Himbal: Een dolend woord, dat een vriendelijk oor zoekt.

HOOFDSTUK 7

Micayon en Naronda hebben een nachtelijk gesprek met Mirdad, die hen op de komende Zondvloed wijst, en hen aanspoort zich gereed te maken

Naronda: Het was omtrent het tweede uur van de derde nachtwake, toen ik bemerkte dat mijn celdeur geopend werd en ik Micayon fluisterend hoorde zeggen:

'Ben je wakker, Naronda?'

'Ik heb de slaap vannacht niet kunnen vinden, Micayon.'

'Ook ik heb geen oog dicht gedaan. En... denk je dat hij slaapt?'

'Bedoel je de Meester?'

'Noem je hem al meester? Misschien is hij dat. Ik heb geen rust voor ik zeker weet wie hij is. Laat ons direct naar hem toegaan.'

Wij verlieten mijn cel op onze tenen en stapten aarzelend de cel van de Meester binnen. Een hunderd bleek maanlicht, dat door een opening bovenaan de muur naar binnen gleed, viel op zijn nederige slaapstede, die netjes op de vloer gespreid lag en die nacht beslist niet beslapen was. Degene die wij zochten, was niet waar wij hem verwachtten.

In de war, beschaamd en teleurgesteld, wilden wij juist terugkeren, toen wij plotseling zijn zachte stem vernamen, nog voor wij zijn vriendelijk gezicht in de deuropening zagen verschijnen.

MIRDAD: Schrikt maar niet, en zet u in vrede neder. Het begint op de pieken al bijna te dagen. Het is een gunstig uur om opheldering te brengen.

Micayon: (stamelde bedremmeld): Neem ons niet kwalijk dat wij zo maar zijn binnengekomen. Wij hebben de gehele nacht niet geslapen.

MIRDAD: De slaap is een veel te kóрте zelfvergetelheid. Beter is het helder wakker het zelf te verdrinken, dan vergetelheid te nippen uit vingerhoedjes slaap. Wat zoekt ge bij Mirdad?

Micayon: We kwamen om uit te vinden wie gij zijt.

MIRDAD: Wanneer ik met mensen ben, ben ik een god. Wanneer ik met God ben, ben ik een mens. Is het u duidelijk, Micayon?

Micayon: Ge spreekt een godslasterlijke taal.

MIRDAD: Jegens de God van Micayon, misschien. Jegens de God van Mirdad, beslist niet!

Micayon: Zijn er dan evenveel goden als mensen, dat u spreekt van een god van Micayon en een andere van Mirdad?

MIRDAD: God is niet menigvuldig. God is een. Maar menigvuldig en verschillend zijn de schaduwen der mensen. Zolang de mensen schaduwen werpen op de aarde, zolang is de god van iedere mens niet groter dan zijn schaduw. Alleen zij die zonder schaduw zijn, wandelen geheel in het licht. Slechts die schaduwlozen kennen één God. Want God is Licht, en alleen Licht is in staat Licht te kennen.

Micayon: Spreek ons niet in raadselen. Te zwak nog is ons inzicht.

MIRDAD: Alles is een raadsel voor de mens die een schaduw werpt. Want zulk een mens wandelt in geleend licht; daarom strompelt hij op zijn schaduw. Maar wanneer eenmaal Inzicht lichtend in u straalt, zult ge nimmer meer schaduwen werpen.

Eerlang zal Mirdad uw schaduwen bijeengaren en ze in de Zon verbranden. Dan zal wat nu een raadsel voor u is, zich plotseling aan u openbaren als een waarheid zo lichtend, dat elke verklaring overbodig is.

Micayon: Zoudt u ons niet willen zeggen wie gij zijt? Als wij uw naam kenden, uw werkelijke naam, uw land en uw afkomst, zouden wij u misschien beter begrijpen.

MIRDAD: O, Micayon! Ge kunt evengoed trachten een adelaar met geweld terug te dwingen in de eierschaal waaruit hij eens is losgebroken, als Mirdad met uw kluisters te willen ketenen en hem in uw sluiers te willen verstrikken. Welke naam toch kan een Mens dragen, die zich niet meer 'in de eierschaal' bevindt? Welk land kan een Mens omvatten, die een universum in zich besloten houdt? Welk voorgeslacht kan aanspraak maken op een Mens, wiens enige voorvader *God* is?

Als ge mij goed zoudt willen kennen, Micayon, leer dan eerst Micayon goed te kennen.

Micayon: Misschien zijt ge een mythe, die het kleed van een mens draagt.

MIRDAD: Ja, de mensen zullen te eniger tijd wel zeggen dat Mirdad maar een mythe was. Maar gij zult straks weten, hoe werkelijk deze mythe is; hoe méér werkelijk dan welke soort werkelijkheid der mensen ook.

De wereld denkt nu niet aan Mirdad. Mirdad denkt immer aan de wereld. Spoedig zal de wereld ook aan Mirdad denken.

Micayon: Zijt ge misschien de Verstekeling?

MIRDAD: Ik ben de verstekeling in iedere Ark, die de zondvloed der begoocheling wederstaat. Ik grijp het roer zodra maar de kapitein mijn hulp inroept. Uw hart heeft, ofschoon ge dit niet weet, reeds lang luid om mij geroepen. En luistert goed: Mirdad is hier om u veilig uit te loodsen, opdat gij, op uw beurt, de wereld zult mogen loodsen uit de grootste Zondvloed die er ooit geweest is.

Micayon : Weer een zondvloed?

MIRDAD: Niet om de Aarde te omspoelen, maar om de hemel op de aarde tot uitdrukking te brengen. Niet om het spoor van de mens uit te wissen, maar om God in de mens te onthullen.

Micayon: Nog maar enkele dagen geleden werden onze luchten met de regenboog getooid! Wat spreekt ge dan van een komende zondvloed?

MIRDAD: De zondvloed die reeds met veel geweld aan het opkomen is, zal verwoestender zijn dan de zondvloed van Noach!

Een aarde die door wateren is verzwolgen, is zwanger van lentebeloften. Maar dat is niet het geval met een aarde, die in haar eigen koortsige bloed gestoofd is.

Micayon: Moeten wij dan het einde verwachten? Want ons is gezegd, dat de komst van de Verstekeling het teken van het einde zal zijn.

MIRDAD: Wees niet ongerust over de Aarde. Zij is te jong, en haar borsten vloeien nog over. Meer generaties zal zij nog zogen dan gij tellen kunt.

Heb ook geen zorg over de Mens, de heer van de Aarde, want hij is onvernietigbaar. Ja, onuitwisbaar is de Mens. Ja, onuitputtelijk is de Mens. Hij zal als een mens de smeltoven ingaan, maar eenmaal als een god daaruit te voorschijn treden.

Weest standvastig. Maakt u gereed. Laat uw ogen, oren en tong vasten, opdat uw hart die heilige honger zal kennen die, eens gestild, u voor altijd verzadigd laat.

Ge moet immer zo verzadigd zijn dat ge in de nood der behoeftigen kunt voorzien.

Ge moet steeds sterk en standvastig zijn, opdat ge de wankelen en de zwakken kunt schragen. Ge moet steeds volkomen op de storm voorbereid zijn, opdat ge alle daardoor geteisterde zwervers een veilig onderdak kunt bereiden. Ge moet steeds lichtend zijn, opdat ge hen die in het duister verkeren, tot gids zult kunnen dienen.

Zwakken zijn een zwaar pak voor de zwakken. Maar voor de sterken zijn zij een aangename last. Spoor de zwakken op! Hun zwakte is uw kracht.

De hongerigen zijn slechts honger voor de hongerigen. Maar de verzadigden zijn verheugd hun overvloed aan hen te kunnen schenken. Spoor de hongerigen op! Uw verzadigdheid is wat zij van node hebben.

Blinden zijn struikelblokken voor de blinden. Maar voor de zienden zijn zij mijlpalen. Spoor de blinden op! Hun duisternis is uw licht.

Naronda: Op dit ogenblik riep de hoorn ons voor het morgengebed.

MIRDAD: Zamora blaast voor weer een dag, voor wéér een wonder dat ge kunt weggapen tussen zitten en opstaan, tussen het vullen en legen van uw maag, met het scherpen van uw tong door ijdele woorden, het doen van vele dingen die beter ongedaan konden blijven, en het nalaten van allerlei dat noodzakelijk moest worden gedaan.

Micayon: Zullen we dan maar niet naar het morgengebed gaan?

MIRDAD: Ga! Bidt zoals u geleerd is te bidden. Bidt hoe dan ook voor wat dan ook. Ga! Doe alles wat u bevolen is, tot ge uw eigen leraar en uw eigen wetgever wordt; en ge leert ieder woord tot een gebed te maken en iedere daad tot een offerande. Ga in vrede.

Mirdad moet nu zorgen dat uw ontbijt overvloedig en smakelijk is.

HOOFDSTUK 8

De Zeven zoeken Mirdad in het Adelaarsnest op, waar hij hen waarschuwt niets in het duister te doen

Naronda: Die dag gingen Micayon en ik niet naar de ochtenddienst. Shamadam merkte onze afwezigheid op en was, toen hij van ons nachtelijk bezoek aan de Meester gehoord had, hevig ontstemd. Toch uitte hij zijn ontstemming niet, maar wachtte op een andere gelegenheid.

De overige deelgenoten waren door ons optreden zeer getroffen en wensten de reden daarvan te kennen. Sommigen dachten dat de Meester ons de gebeden had ontraden. Anderen maakten nieuwsgierig veronderstellingen, over wie hij wel mocht zijn, met de bewering dat hij ons 's nachts bij zich geroepen had, om zich alleen aan ons bekend te maken. Geen van hen wilde geloven dat hij de Verstekeling was. Maar allen waren verlangend hem op te zoeken en hem over vele dingen vragen te stellen.

Het was 's Meesters gewoonte, wanneer hij zijn werk in de Ark gedaan had, zijn tijd door te brengen in de grot, die zich boven de Zwarte Put welfde en die bij ons bekend was als het *Adelaarsnest*. Wij allen, behalve Shamadam, zochten hem die dag 's middags aldaar op en troffen hem in diepe overpeinzing. Zijn gezicht straalde, en het werd nog meer met licht overtogen toen hij zijn ogen opsloeg en ons zag.

MIRDAD: Wat hebt ge snel uw nest gevonden! Dat verheugt Mirdad om uwentwil.

Abimar: De Ark is ons nest! Hoe kunt ge zeggen dat deze grot ons nest is?

MIRDAD: De Ark was eens een Adelaarsnest.

Abimar: En nu?

MIRDAD: Helaas een mollenhol!

Abimar: Acht gelukkige mollen, met Mirdad als de negende!

MIRDAD: Hoe gemakkelijk is het de spot te drijven; hoe moeilijk begrip te tonen! Toch heeft spotternij altijd de spotter bespot. Waarom oefent ge uw tong in ijdel gepraat?

Abimar: U steekt de draak met ons, wanneer ge ons mollen noemt. Waaraan hebben wij zulk een naam verdiend? Hebben wij het vuur van Noach niet brandende gehouden? Hebben wij deze Ark, die eens een krot was voor een handjevol bedelaars, niet rijker gemaakt dan het rijkste paleis? Hebben wij de grenzen ervan niet zover uitgebreid dat het een machtig koninkrijk is geworden? Als wij mollen zijn, dan zijn wij toch werkelijk *Meester-Gravers!*

MIRDAD: Het vuur van Noach brandt, maar alleen op het altaar! Wat baat het u, zo ge niet zelf het altaar zijt, en uw hart niet het brandhout en de olie is?

De Ark is nu met goud en zilver overladen; daarom kraakt en stampt zij zo en is zij op het punt te vergaan. De Moeder-Ark daarentegen was overladen met Leven en voer geen dóód gewicht; daarom waren de diepten machteloos tegen haar.

Pas op voor dood gewicht, o broeders-deelgenoten!

Alles is een dood gewicht voor de mens die vast in zijn goddelijkheid gelooft. Hij houdt de wereld in zich besloten, maar draagt niet haar gewicht.

Ik zeg u: als gij uw zilver en uw goud niet overboord werpt, zullen zij u met zich in de diepte sleuren. Want de Mens wordt vastgehouden door alles wat hij vasthoudt. Laat los uw greep op de dingen, zo gij niet in hun greep wilt zijn.

Bepaalt niet voor alles een prijs, want ook het geringste is nog onschatbaar. Ge bepaalt een prijs voor een brood. Maar waarom niet voor de Zon, de Lucht, de Aarde, de Zee, en het zweet en de vindingrijkheid van de Mens, zonder welke er geen brood zou zijn?

Bepaalt niet voor alles een prijs, opdat ge niet aldus de prijs van uw leven bepaalt. 's Mensen leven is niet méér waard dan wat hij voor waardevol houdt. Past op dat gij uw onschatbare leven niet zo goedkoop acht als goud.

De grenzen van de Ark hebt ge mijlen ver uitgebreid. Al zoudt ge ze verwijden tot de grenzen der Aarde, dan zoudt ge toch nog omsloten en beperkt zijn. Mirdad wilde dat gij u met de oneindigheid omgordde en overdekte. De zee is slechts een druppel die door de aarde wordt vastgehouden; toch omgordt en bedekt zij de aarde. Welk een veel onmetelijker zee is de Mens! Wees niet zo kinderlijk hem van het hoofd tot de voeten te meten, en te menen dat ge zijn grenzen gevonden hebt.

Ge zijt misschien meester-gravers, zoals Abimar zeide; maar slechts als de mol die in het donker wroet. Hoe ingewikkelder zijn labyrinten, hoe verder van de Zon is zijn kop. Ik ken uw labyrinten, Abimar! Ge zijt een handjevol, zoals ge zegt, en naar men aanneemt vrij van alle wereldse verzoeking, en gewijd aan God. Toch zijn de paden die u met de wereld verbinden, afwijkend en duister. Hoor ik uw driften niet

sissen en woeden? Zie ik uw afgunst niet kruipen en kronkelen, juist op het altaar van uw God? Ge zijt misschien slechts een handjevol. Maar o, welk een Machten rusten er niet in dat handjevol!

Als ge waarlijk de meester-gravers waart die ge beweert te zijn, zoudt ge u reeds lang een weg gegraven hebben, niet alleen door de aarde, maar ook door de zon, en iedere andere sfeer, die door het uitspansel snelt.

Laat mollen hun donkere peuterpaadjes graven met hun snuit en hun poten. Gij behoeft nog geen ooghaar te bewegen om uw koninklijke weg te vinden. Zit neer in dit adelaarsnest en stel uw innerlijk voorstellingsvermogen in werking. Dat is uw goddelijke gids naar de wonderbaarlijke schatten van het spoor-loze wezen dat uw koninkrijk is. Volgt uw gids met een dapper en onverschrokken hart. Zijn voetsporen zullen, al staan zij in de verste ster, voor u het teken en de zekerheid zijn, dat gij daar reeds zijt uitgeplant. Want gij kunt u van iets geen voorstelling maken wanneer het niet in u of reeds een deel van u is.

Een boom kan zijn takken slechts zover uitstrekken als zijn wortels hem veroorloven. De Mens echter kan zich uitbreiden tot in de oneindigheid, omdat hij wortelt in de eeuwigheid.

Stelt uzelf geen grenzen. Breidt u uit tot er geen regionen zijn waar gij niet zijt. Breidt u uit tot de gehele wereld is waar gij ook maar moogt zijn. Breidt u uit tot ge God ontmoet waar ge ook maar uzelf ontmoet. Breidt u uit! Breidt u uit!

Doet niets in het duister, menende dat de duisternis een ondoordringbare bedekking is. Als gij u voor de duisternis niet schaamt, blinde mensen, schaamt u dan tenminste voor de glimworm en de vleermuis.

Er *is* geen duisternis, Ark-genoten!

Er zijn zoveel schakeringen van licht dat zij in de behoefte van ieder schepsel ter wereld kunnen voorzien. Uw klaarlichte dag is schemering voor de Phoenix. Het diepste duister van de nacht is klaarlichte dag voor de kikvors. Als de duisternis zelf geen bedekking vindt, hoe zou zij dan iets anders kunnen bedekken?

Ge moet in het geheel niet trachten iets te bedekken. Als niets uw geheimen blootlegt, zal hun eigen bedekking dat doen. Weet de deksel soms niet wat er in de pot zit? Wee de met slangen en wormen gevulde potten wanneer hun deksels worden opgetild!

Ik zeg u: geen ademtocht ontsnapt aan uw borst, zonder dat het op de draaggolf van de lucht aan het binnenste van uw borst wordt bekendgemaakt. Iedere oogopslag brengt het gehele oog mee: zijn begeerten en zijn vrezen, zijn glimlach en zijn tranen. Geen droom is ooit een deur binnengegaan zonder ook op iedere andere deur te kloppen. Let dus op hoe ge kijkt. Let op welke dromen ge binnenlaat, en welke ge voorbij laat gaan.

Als ge echter vrij zoudt willen zijn van zorg en leed, zal Mirdad u met vreugde de weg wijzen.

HOOFDSTUK 9

De weg tot een leven zonder lijden. De deelgenoten zouden willen weten of Mirdad de Verstekeling is

Micaster: Toon ons de Weg!

MIRDAD: Dit is de weg naar bevrijding van zorg en leed:

Denkt alsof ieder uwer gedachten in vuur op het uitspansel moest worden geëetst, zodat de gehele wereld ze kon zien.

Want zo is het in waarheid.

Spreekt alsof de gehele wereld slechts één oor was, dat wilde horen wat gij zegt.

En zo is het in waarheid.

Doet alsof ieder uwer daden op uw eigen hoofd zou neerkomen.

En zo is het in waarheid.

Wenst alsof ge zelf het gewenste waart.

En dat zijt ge inderdaad.

Leeft alsof uw God *Zelf* u nodig had om Zijn Leven te leven.

En dat hééft hij in waarheid.

Himbal: Hoelang nog zult ge ons in raadselen laten? Ge spreekt tot ons, zoals geen mens en geen boek ooit gesproken heeft.

Bennoon: Zeg ons wie gij zijt, opdat wij zullen weten met welk oor wij naar u moeten luisteren. Indien gij de Verstekeling zijt, geef ons dan enig bewijs.

MIRDAD: Dat hebt ge goed gezegd, Bennoon. Ge hebt te véél oren! Daarom kunt ge niet horen. Als ge maar een oor had dat hoorde en begreep, zoudt ge geen bewijs van node hebben.

Bennoon: De Verstekeling zou komen om de wereld te oordelen, en wij-van-de-Ark zouden met hem recht spreken. Moeten wij ons voor de Oordeelsdag gereedmaken?

Over Oordeel en de Oordeelsdag

MIRDAD: Er is geen oordeel in mijn mond, maar Heilig Inzicht. Ik ben niet gekomen om de wereld te oordelen, maar veeleer om haar van het oordeel vrij te maken. Want alleen Onwetendheid schept er behagen in zich met pruik en toga te tooien, en anderen de wet voor te houden en straffen toe te meten.

De meest meedogenloze rechter der Onwetendheid is de Onwetendheid zelf. Kijk naar de mens! Heeft hij zich niet, uit onwetendheid, zelf in tweeën gespleten, en aldus de dood over zich geroepen en over alles waaruit zijn verdeelde wereld bestaat?

Ik zeg U: er is niet God en Mens. Maar er is God-Mens of Mens-God. Er is slechts de of het Ene. Hoe vermenigvuldigd ook, hoe verdeeld ook, het is volstrekt onscheidbaar Een.

Gods Een-zijn is Gods eeuwigdurende Wet. Het is een Wet, die zichzelf vervult. Zij heeft geen gerechtshoven noch rechters nodig om zichzelf naar buiten bekend te maken, of om haar waardigheid en kracht hoog te houden. Het universum - zowel het zichtbare als het onzichtbare - is slechts één enkele mond, die haar verkondigt aan allen die maar oren hebben om te horen.

Is de Zee, ondanks haar uitgestrektheid en diepte, niet slechts een enkele druppel?

Is de Aarde, ondanks haar uitgebreidheid, niet slechts een enkele bol?

Zijn de wereldbollen, ofschoon zij zonder tal zijn, niet slechts één universum?

Precies zo is de mensheid slechts één enkele Mens. Precies zo is de Mens, met al zijn werelden, slechts een volledige enkelvoudigheid.

Gods Een-zijn, o deelgenoten, is de enige Wet van het Zijn. Een andere naam ervoor is Liefde. Dit te weten en zich eraan te houden, is in het Leven wonen. Maar wie zich aan enige andere wet houdt, woont in het *niet-zijn*, of: de Dood.

Leven is verzamelen, omvatten, oogsten. Dood is uiteenvallen, verstrooien. Leven is samenbinden. Dood is wegvallen. Daarom zweeft de Mens - de dualist - tussen deze twee in. Want hij zou willen omvatten, maar alleen door te verstrooien. En hij zou willen samenbinden, maar alleen door te ontbinden. Wanneer hij samenbrengt en verbindt, is hij in overeenstemming met De Wet; en het Leven is zijn beloning. Wanneer hij verstroot en ontbindt, zondigt hij tegen de Wet; en de Dood is zijn bittere prijs.

Toch zoudt gij, die door uzelf geoordeeld zijt, gericht willen houden over mensen die, evenals gij, zichzelf reeds tot een oordeel zijn. Hoe gruwelijk zulke rechters en zulk een gericht!

Minder gruwelijk zou dan zijn, wanneer twee galgebrokken elkander tot de galg veroordeelden!

Minder lachwekkend zou het zijn, wanneer twee ossen, tezamen verbonden onder één juk, tot elkander zouden zeggen: 'Ik zal je onder het juk brengen.'

Minder afschuwelijk zou het zijn, wanneer twee lijken in één graf elkander tot het graf veroordeelden.

Minder deerniswekkend zou het zijn, wanneer twee stekeblinden elkander de ogen uitkrabden.

Schuwt iedere rechterstoel, deelgenoten. Want om een oordeel uit te spreken over iemand of iets moet ge niet alleen de Wet kennen, en in overeenstemming met Haar leven, maar dient ge ook de getuigen te horen. Wie wilt ge in enig geval als getuigen horen?

Zult ge misschien de wind ter terechtzitting oproepen? Want de wind is medeplichtig bij alles wat er onder de hemel gebeurt.

Of zult ge de sterren dagvaarden? Want zij zijn bekend met alles wat in de wereld plaatsgrijpt.

Of wilt ge dagvaardingen uitzenden aan alle doden vanaf Adam tot op deze dag? Want alle doden leven in de levenden!

Om in een gegeven geval een volledig getuigenis te hebben zou de *Kosmos* moeten getuigen. Wanneer ge de *Kosmos* ter terechtzitting zoudt kunnen oproepen, zoudt ge geen rechtbanken meer nodig hebben. Ge zoudt dan van uw rechterstoelen afkomen, en de getuige laten rechten.

Wanneer ge alles weet, zoudt ge niemand oordelen.

Wanneer ge de werelden kondt samenbrengen, zoudt ge zelfs hen die verstrooien niet veroordelen. Want ge zoudt weten dat wie verstroot, daardoor zelf geoordeeld wordt. En ge zoudt, in plaats van wie zich zelf veroordeelt te oordelen, veeleer dan trachten zijn veroordeling op te heffen.

Over- en overbelast is nu de Mens met wat hij zichzelf heeft opgeladen. Zijn weg is te ruw en te kronkelig. Ieder oordeel is een last te meer, zowel voor de rechter als voor de geoordeelde. Als gij wilt dat

uw lasten lichter worden, onthoudt u er dan van enig mens te oordelen. Als ge wenst dat ze vanzelf verdwijnen, ga dan onder en verliest uzelf voor eeuwig in *Het Woord*. Laat *Inzicht* uw stappen leiden, zo ge wilt dat uw weg recht en glad wordt.

Mijn mond brengt geen oordeel, maar Heilig Inzicht.

Bennoon: En hoe staat het met de Oordeelsdag?

MIRDAD: Iedere dag, Bennoon, is een Oordeelsdag. De rekeningen van ieder schepsel worden elk moment opgemaakt. Niets blijft verborgen. Niets blijft ongewogen.

Iedere gedachte, iedere daad, iedere wens wordt opgetekend in de denker, in hem die-doet en hem die-wenst. Geen gedachte, geen wens, geen daad gaat onvruchtbaar de wereld in, maar alle vermenigvuldigen zich overeenkomstig hun soort en aard. Wat in overeenstemming is met de Wet van God, wordt tot het Leven verzameld; wat daaraan tegengesteld is, wordt tot de Dood verzameld.

Uw dagen zijn niet gelijk, Bennoon. Sommige zijn kalm en rustig. Zij vormen de oogst van uren, die ge op de juiste wijze hebt geleefd.

Andere zijn zwaar van wolken. Het zijn de gaven der uren half-slapend-in-den-Dood, half-wakend-in-het-Leven doorgebracht.

Andere weer razen schrijlings op een storm op u toe, met bliksems in hun ogen, en de donder in hun neusgaten. Zij beuken u van boven af, zij geselen u van omlaag; zij slingeren u naar rechts en links; ze pletten u ter aarde en doen u in het stof bijten, zodat ge wensen zoudt nooit geboren te zijn. Zulke dagen zijn de vrucht van uren die eigenwillig, in strijd met de Wet, zijn doorgebracht.

Zo is het gesteld met de wereld. De schaduwen die zich reeds tegen de luchten aftekenen, zijn geen zier minder onheilspellend dan die eens de Zondvloed aankondigden. Opent uw ogen en ziet!

Wanneer ge de wolken waarneemt die op de zuidenwind naar het noorden rijden, zegt ge dat ze u regen brengen. Waarom zijt ge niet even wijs in het aflezen van de vlucht der menselijke wolken? Kunt gij niet zien hoe snel de mensen in hun netten verstrikt zijn geraakt?

De dag der los-making is aanstaande. En welk een bange dag is het!

Met de aderen van hart en ziel zijn in de hoop van, ach, zo vele eeuwen de netten der mensen geweven. Om de mensen uit hun netten te scheuren moet noodzakelijk hun eigen vlees verscheurd, moet onvermijdelijk hun eigen gebeente verbrijzeld worden. En dit werk van verscheuren en verbrijzelen, moet door de mensen zelf worden gedaan.

Wanneer de deksels worden opgetild - en dat zullen ze zeker! - en de potten brengen voor de dag wat zij bevatten - en dat zullen zij zeker! - waar zullen de mensen zich dan uit schaamte verbergen, en waarheen zullen zij vluchten?

Dien dag zullen de levenden de doden benijden, en de doden de levenden vervloeken. De woorden der mensen zullen in hun keel blijven steken, en het licht zal op hun oogleden verstijven. Uit hun harten zullen schorpioenen en adders te voorschijn komen en de mensen zullen in afschuw uitroepen: 'Vanwaar komen deze adders en deze schorpioenen?', vergetende dat zijzelf ze in hun harten hebben gehuisvest en gekweekt.

Opent uw ogen en ziet! Hier in deze Ark, die bestemd was tot lichtbaken voor een ondergaande wereld, is meer modder dan ge zoudt kunnen doorwaden. Als het lichtbaken is geworden tot een valput, hoe vreselijk moet dan wel de toestand zijn van de mensen op zee!

Mirdad zal een nieuwe Ark voor u bouwen. Hier in dit nest zal hij haar grondvesten en doen verrijzen. Vanuit dit nest zult u uitvliegen in de wereld, en aan de mensen geen olijftakjes brengen, maar het onuitputtelijke Leven. Daartoe moet ge de Wet kennen en u daaraan houden.

Zamora: Hoe zullen wij Gods Wet kennen en haar nakomen?

HOOFDSTUK 11

Liefde is de Wet van God.

Mirdad raadt verwijdering tussen twee deelgenoten, vraagt een harp, en zingt een Hymne van de Nieuwe Ark

MIRDAD: Liefde is de Wet van God.

Wij leven opdat we zullen leren lief te hebben. Wij hebben lief opdat we zullen leren te leven. Geen andere les wordt van de Mens gevraagd.

En wat is liefhebben anders dan dat de minnaar de geliefde voor eeuwig in zich opneemt, zodat de twee een zijn?

En wie of wat moeten wij liefhebben? Moeten wij een enkel blad aan de Boom des Levens uitkiezen en daar ons gehele hart op uitgieten? En de tak dan die het blad draagt? En de stam dan die de tak ophoudt? En de bast dan die de stam beschermt? En de wortels die de bast, de stam, de takken en de bladen voeden? En de grond die de wortels omhelsd houdt? En de zon, en de zee, en de lucht, die de grond vruchtbaar maken?

Als één blaadje van de boom uw liefde waard is, hoeveel te meer dan de gehele boom? De liefde die een deel van het geheel uitsluit, veroordeelt zichzelf tot smart.

U kunt zeggen: 'Maar er zijn bladen en bladen aan een boom. Sommige zijn gezond, andere zijn ziek; sommige zijn mooi, andere lelijk; sommige zijn reuzen, andere dwergen. Spreekt het dan niet vanzelf dat wij voorkeur hebben?'

Ik zeg U: uit de bleekheid van de zieke spruit de frisheid van de gezonde voort. Ik zeg u voorts dat lelijkheid palet, verf en kwast is van de Schoonheid; en dat de dwerg geen dwerg geweest zou zijn, zo hij van zijn gestalte niet had geschonken aan de reus.

Gij zijt de Boom des Levens. Deelt uzelf dan niet in stukken! Stelt geen vrucht tegenover een vrucht, geen blad tegenover een blad, geen tak tegenover een tak, geen stam tegenover de wortels, geen boom tegenover de moeder-grond. Dat is het wat ge doet, wanneer ge het ene deel meer liefhebt dan het andere, of met uitsluiting van het andere.

Gij zijt de Boom des Levens. Uw wortels zijn overal. Uw takken en bladen zijn overal. Uw vruchten zijn in iedere mond. Hoe ook de vruchten aan die boom mogen zijn, hoe ook zijn takken en zijn bladen, hoe ook zijn wortels mogen zijn, zij zijn uw vruchten, uw takken en uw bladen, uw wortels. Als ge zoudt willen dat de boom zoete en geurige vruchten draagt, als ge verlangt dat hij altijd sterk en groen zal zijn, let dan op de sappen, waarmede ge de wortels voedt.

Liefde is het sap des Levens, terwijl Haat de etter is van de Dood. Maar evenals bloed moet Liefde onbelemmerd door de aderen stromen. Doe het bloed stilstaan en het wordt een bedreiging en een ramp. En wat is Haat anders dan gestolde Liefde, of teruggenomen Liefde, die daardoor tot zulk een dodelijk gif wordt, zowel voor hem van wie zij uitgaat, als voor hem die ermee wordt gevoed; zowel voor de hater, als voor wat wordt gehaat.

Een geel blad aan uw Levensboom is slechts een blad, waarvan de Liefde zich heeft afgewend. Berispt niet het gele blad!

Een verdorde tak is slechts een door Liefde-gebrek verkwijnende tak. Berispt niet de verdorde tak!

Een verrotte vrucht is slechts een door-de-Haat-gezoogde vrucht. Berispt niet de verrotte vrucht. Maar berispt veeleer uw blinde en schriële hart, dat het sap des levens aan weinigen zou willen uitdelen, en het zou willen weigeren aan velen; hetgeen zeggen wil: aan zichzelf.

Er is geen liefde mogelijk dan de liefde voor het zelf. Geen zelf is werkelijk dan het Al-omvattende Zelf. Daarom is God geheel Liefde, omdat Hij Zichzelf liefheeft.

Zolang gij door Liefde smart lijdt, hebt ge uw ware zelf niet gevonden, noch de gouden sleutel der Liefde. Omdat ge een kortstondig zelf liefhebt, is ook uw liefde kortstondig.

De liefde van de man voor de vrouw is geen liefde. Het is een zeer verwijderd blijk daarvan. De liefde van de ouder voor het kind is slechts de drempel tot Liefdes heilige tempel. Tot iedere man iedere vrouw liefheeft en omgekeerd; tot ieder kind het kind is van iedere ouder en omgekeerd, mogen mannen en vrouwen pochen op vlees en been, en vlees en been aanhangen; maar laat hen nooit de gewijde naam van Liefde uitspreken. Want dat is godslastering.

Ge hebt geen vrienden, zolang ge één enkele mens als vijand kunt beschouwen. Hoe kan het hart dat vijandschap herbergt, een veilige woonplaats zijn voor vriendschap?

Ge kent de vreugde van Liefde niet, zolang er haat is in uw hart. Al zoudt ge alle dingen voeden met het sap des Levens, behalve een nietige worm, die enkele nietige worm zou uw leven vergallen. Want door iets of iemand lief te hebben, bemint ge in waarheid slechts uzelf. Evenzo haat ge, door iets of iemand te haten, slechts uzelf. Want wat ge haat is onscheidbaar verbonden met wat ge liefhebt, evenals de voor- en de achterzijde van dezelfde munt. Als ge eerlijk tegenover uzelf zoudt willen zijn, moet ge liefhebben wat u haat en door u gehaat wordt, alvorens lief te hebben wat gij liefhebt en u liefheeft.

Liefde is geen deugd. Liefde is een noodzaak, meer dan brood en water, meer dan licht en lucht.

Laat niemand zich op zijn liefde beroemen. Maar veeleer Liefde in- en uitademem, even onbewust en vrij als ge de lucht inademt en weer uitademt.

Want de Liefde heeft niemand nodig om haar te verheffen. Liefde wil het hart verheffen dat zij harer waardig keurt.

Zoek geen beloning voor de Liefde. Liefde is voldoende beloning voor de Liefde, zoals Haat voldoende straf is voor de Haat.

Sta nimmer in rekening met de Liefde. Want Liefde geeft slechts rekenschap aan zichzelf.

De Liefde geeft niet ter leen noch vraagt zij ter leen; de Liefde koopt noch verkoopt; doch wanneer zij geeft, geeft zij zichzelf geheel; en wanneer zij neemt, neemt zij al het hare. Haar nemen is een geven. Haar geven een nemen. Daarom is zij dezelfde: heden, morgen en in eeuwigheid.

Zoals een machtige rivier, die zich uitstort in de zee, steeds weer door de zee wordt aangevuld, zo moet ook gij uzelf in Liefde ontledigen, opdat gij steeds van Liefde vervuld moogt zijn. De riviermonding, die de gave der zee aan de zee zou willen onthouden, wordt een stilstaande poel.

Er is geen 'meer' noch 'minder' in de Liefde. Zodra gij poogt de Liefde te passen en te meten, ontglipt zij u en laat u slechts de bittere herinneringen.

Ook is er geen 'nu' en geen 'dan', geen 'hier' en geen 'daar' in de Liefde. Alle tijd is geschikte tijd voor de Liefde. Alle plaatsen zijn geschikte woningen voor de Liefde.

Liefde kent geen grenzen noch barrières. Een liefde wier hoop door enig obstakel tot stilstand wordt gebracht, is de naam Liefde nog niet waard.

Vaak hoor ik u zeggen dat Liefde blind is, waarmede dan wordt bedoeld dat zij geen fout in de geliefde kan zien. Dat soort blindheid is het hoogtepunt van zien. Waart gij maar altijd zo blind, dat ge geen fout in wat ook meer kondt zien!

Ja, helder en doordringend is het oog der Liefde. Daarom ziet het geen fout. Wanneer Liefde uw gezichtsvermogen had gereinigd, zoudt ge niets zien dat uw liefde onwaardig is. Alleen een van-liefde-berooft, verkeerd oog is altijd doende fouten te zoeken. Maar welke fouten het ook vindt, het zijn slechts zijn eigen fouten.

Liefde verbindt en verenigt. Haat ontbindt en scheidt. Deze geweldige, zware massa aarde en rots, die gij Altaar-Piek noemt, zou snel uit elkaar barsten, zo zij niet door de hand der Liefde werd bijeengehouden. Zelfs uw lichamen, zo vergankelijk als zij schijnen, zouden zeker de ontbinding kunnen weerstaan, wanneer gij slechts iedere cel met dezelfde vurige liefde zoudt liefhebben.

Liefde is vrede waarin 's Levens melodieën kloppen. Haat is strijd die verhit is door duivelse, verzengende ademstoten des Doods. Wat zoudt ge verkiezen: Liefde, en eeuwigde vrede? Of haat, en eeuwigdurende strijd?

De gehele aarde leeft in u. De hemelen en hun heirscharen leven in u. Hebt dan de Aarde en allen die zij voedt lief, zo ge uzelf wilt liefhebben. En heb de Hemelen en al hun bewoners lief, zo ge uzelf wilt liefhebben.

Waarom haat gij Naronda, Abimar?

Naronda: Allen waren verrast over een zo plotselinge wending in de stem en gedachtenloop van den Meester; terwijl Abimar en ik met stomheid geslagen waren door een zo rechtstreekse vraag over een verwijdering tussen ons, die wij zorgvuldig voor allen verborgen hadden gehouden, en die, naar wij meenden, door niemand was ontdekt. Allen keken ons beiden in stomme verbazing aan en wij wachtten op wat Abimar zou antwoorden.

Abimar: (mij verwijtend aankijkend): Heb jij het den Meester verteld, Naronda?

Naronda: Toen Abimar 'De Meester' zeide, smolt mijn hart van vreugde. Want het was over dat woord dat wij het oneens waren geweest, lang voordat Mirdad zichzelf onthulde; Ik had staande gehouden dat hij een leraar was die gekomen was om de mensen te verlichten; en Abimar had volgehouden dat hij maar een gewoon mens was.

MIRDAD: Kijk niet wantrouwend naar Naronda, Abimar; want hem treft zeker niet uw blaam.

Abimar: Wie heeft het u dan verteld? Kunt ge ook de gedachten der mensen lezen?

MIRDAD: Mirdad heeft geen spionnen of uitleggers nodig. Als gij Mirdad liefhadt zoals hij u liefheeft, zoudt ge gemakkelijk zijn gedachten lezen, en eveneens in zijn hart zien.

Abimar: Vergeef een blind en doof mens, Meester. Open mijn oog en oor, want ik ben zeer verlangend te zien en te horen.

MIRDAD: Liefde is de enige bewerker van het wonder. Als ge zoudt willen zien, laat er dan Liefde zijn in uw oogappel. Als ge zoudt willen horen, laat er dan Liefde zijn in uw oorholte.

Abimar: Maar ik haat niemand, zeker niet Naronda.

MIRDAD: Afwezigheid van haat is geen liefde, Abimar. Want Liefde is een actieve kracht; en als zij u niet bij iedere stap en beweging leidt, kunt ge uw weg niet vinden; en als zij niet ieder uwer wensen en gedachten vult, zullen uw wensen zijn als brandnetels in uw dromen, en uw gedachten als klaagzangen voor uw dagen.

Nu is mijn hart een harp, en voel ik mij gedrongen te zingen. Waar is uw harp, mijn beste Zamora?

Zamora: Zal ik hem gaan halen, Meester?

MIRDAD: Doe dat Zamora.

Naronda: Zamora stond dadelijk op en ging de harp halen. De overigen keken elkaar in opperste verbijstering aan en bleven stil wachten. Toen Zamora met de harp terug was, nam de Meester deze zacht van hem aan, boog zich teder over het instrument, stemde iedere snaar zorgvuldig en begon toen te spelen en te zingen.

MIRDAD:

*God is uw Kapitein, vaar, mijn Ark!
Moge al de Hel hare rode furiën ontketenen
over de levenden en de doden,
en de aarde in gesmolten lood veranderen,
en geselen de luchten van ieder land,
God is uw Kapitein, vaar, mijn Ark!*

*Liefde is uw kompas, vaar, mijn Ark!
Ga noord- en zuidwaarts, naar oost en naar west,
en deel uw schatkist met allen.
De storm zal u op zijn kuif dragen,
een licht voor hen die in het donker varen.
Liefde is uw kompas, vaar, mijn Ark!*

*Geloof is uw anker, vaar, mijn Ark!
Al zou de donder brullen, en de bliksemstraal flitsen,
al zouden de bergen schudden en ineensstorten,
en de mensen zo bang van hart worden
dat zij de heilige vonk vergeten,
Geloof is uw anker, vaar, mijn Ark!*

Naronda: De Meester zweeg en boog zich over de harp zoals een van-liefde-ervulde moeder zich heenbuigt over het kindje aan haar borst. En hoewel de snaren niet langer trilden, bleef van de harp nog voortdurend klinken: 'God is uw kapitein, vaar, mijn Ark!' En ofschoon 's Meesters lippen gesloten waren, weerkaatste zijn stem nog een wijl door het gehele Adelaarsnest, en golfde uit naar de ruwe bergpieken rondom, naar de heuvels en de dalen beneden ons, naar de rusteloze zee in de verte, naar de blauwe koepel die zich boven ons hoofd welfde.

Er waren sterrenregens en regenbogen in die stem. Er klonken aardbevingen en stormen in, naast suizende winden en nachtegalen dronken-van-gezang. Er waren deinende zeeën, overkleed met zachte, dauw-beladen nevelsluiers. En het was of de ganse schepping in dankende blijdschap ernaar luisterde.

En het scheen voorts of de Milky-Mountain-keten, met de Altaar-Piek in het midden, plotseling was losgekomen van de Aarde, en in de ruimte voortdreef, majesteitelijk, machtig en zeker van zijn gang.

Gedurende drie dagen daarna sprak de Meester tot niemand een woord.

HOOFDSTUK 12

Over scheppende stilte Spreken is op zijn best een eerlijke leugen

Naronda: Toen de drie dagen voorbij waren kwamen de Zeven, als op een onweerstaanbaar bevel, bijeen en begaven zich naar het Adelaarsnest. De Meester begroette ons als iemand, die geheel op onze komst was voorbereid.

MIRDAD: Nogmaals, mijn jonge vogels, heet ik u welkom in uw nest. Leg uw gedachten en wensen aan Mirdad voor.

Micayon: Onze enige gedachte en wens is bij Mirdad te zijn; wij kunnen dan zijn waarheid voelen en horen, en wellicht even schaduwloos worden als hij. Maar zijn zwijgen benauwt ons allemaal. Hebben wij hem soms beledigd?

MIRDAD: Niet om u van mij te verwijderen heb ik drie dagen gezwegen, maar juist om u nader tot mij te brengen. En wat beledigen aangaat: wie de onoverwinnelijke vrede der Stilte kent, kan nimmer beledigd worden, of wie ook beledigingen toevoegen.

Micayon: Is zwijgen beter dan spreken?

MIRDAD: Spreken is op zijn best een eerlijke leugen. Terwijl zwijgen op zijn slechtst een naakte waarheid is.

Abimar: Moeten we dus aannemen dat zelfs Mirdads woorden, hoewel eerlijk, slechts leugens zijn?

MIRDAD: Ja zeker, zelfs Mirdads woorden zijn slechts leugens voor allen wier *Ik* niet gelijk is aan dat van Mirdad. Tot al uw gedachten uit één mijn worden opgedolven, en al uw wensen aan slechts één bron ontspringen, zullen uw woorden, ofschoon eerlijk, leugens zijn.

Wanneer uw *Ik* en het mijne één zouden zijn, juist zoals het mijne en dat van God één zijn, zouden wij ons van woorden onthouden, en in een van-waarheid-vervulde innerlijke Stilte volmaakt met elkander verkeren.

Daar uw en mijn *Ik* niet gelijk zijn, ben ik gedwongen een strijd met woorden tegen u te voeren, om u met uw eigen wapens te overwinnen, en u tot mijn mijn en mijn bron te voeren. En eerst dan zult ge tot de wereld kunnen uitgaan en haar overwinnen en onderwerpen, gelijk ik u zal overwinnen en onderwerpen. En dan eerst zult ge geschikt zijn de wereld te leiden tot de stilte van het Souvereine Bewustzijn, tot de diepe mijn van het Woord, tot de bron van het Heilig Inzicht.

Eerst wanneer ge aldus door Mirdad overwonnen zijt, zult ge waarlijk onaantastbare en machtige veroveraars worden. En de wereld zal zich eerst dan van de smaad harer voortdurende nederlaag reinigen, wanneer zij door u verslagen is.

Gordt u dan aan voor de strijd!

Laat uw schilden en borstplaten blinken, en scherpt uw zwaarden en speren. En laat de Stilte uw trom slaan en ook de standaard dragen.

Bennoon: Wat is dat voor een Stilte, die tegelijk de trommelslager en de standaarddrager moet zijn?

MIRDAD: De Stilte waarin ik u wilde binnenleiden is dat oneindige uitspansel, waarin het niet-zijnde in het zijnde overgaat, en het zijnde in het niet-zijnde. Het is die ontzagwekkende ruimte, waarin ieder geluid geboren wordt en verstilt, en iedere vorm gestalte krijgt en vergaat; waarin ieder zelf wordt ingeschreven en afgeschreven: waarin niets is dan *Het*.

Wanneer ge die ruimte en dat uitspansel niet in stille, diepe innerlijke aandacht doorschrijdt, zult ge niet weten hoe werkelijk uw wezen is, en hoe onwerkelijk het niet-zijnde. En evenmin hoe hecht uw werkelijke wezen met de Al-Werkelijkheid verbonden is.

In die Stilte wilde ik u doen wijlen, opdat ge uw oude, nauwe huid zult mogen afleggen, en zonder kluisters en belemmeringen rondgaan.

Dáárheen wilde ik u uw zorgen en uw vrees doen drijven, uw begeerten en verlangens, uw afgunst en uw lusten, opdat ge ze een voor een moogt zien verdwijnen, en zo uw oren zult bevrijden van hun voortdurende geschreeuw, en uw zijden de pijn van hun scherpe sporen zult besparen.

Werpt dáár de pijlen en bogen dezer wereld weg, waarmede gij naar bevrediging en vreugde hoopt te jagen, terwijl ge in werkelijkheid niets dan rusteloosheid en verdriet najaagt.

Kruip dáár uit het donkere, verstikkende omhulsel van het zelf, in het licht en de vrije lucht van *Het Zelf*.

Het is *deze* Stilte die ik tegenover u roem, en niet slechts een pauze voor uw door-gepraat-versleten tongen.

Het is de vruchtbare stilte der Aarde die Ik tegenover u roem, en niet de met-angst-beladen stilte van de misdadiger en de schelm.

Het is de geduldige stilte van de broedende hen die ik tegenover u roem, en niet het ongeduldige gekakel van haar leggende zuster. De eerste broedt eenentwintig dagen voort, en wacht in stil vertrouwen op de Mystieke Hand om het wonder onder haar donzen borst en vleugels tot stand te brengen. De andere stuift uit haar hok vandaan, en kakelt dwaas om aan te kondigen dat ze een ei heeft gelegd.

Pas op voor een kakelende deugd, deelgenoten! Zo ge uw schaamtegevoel het zwijgen oplegt, doe dat dan ook uw eer-aanspraak. Want een kakelende eer is erger dan een stille schande; en een luidruchtige deugd is erger dan een sprakeloze zonde.

Onthoudt u ervan veel te spreken. Van duizend gesproken woorden is er misschien maar een dat werkelijk terecht geuit wordt. De overige benevelen slechts het verstand, verdoven het gehoor, vermoeien de tong en verduisteren bovendien het hart.

Hoe moeilijk is het het woord te spreken dat werkelijk gezegd moet worden!

Van duizend geschreven woorden is er misschien maar één dat werkelijk terecht geschreven wordt. De overige zijn vermorste inkt en papier, en minuten met loden voeten in plaats van met vleugels van licht.

Hoe moeilijk, o hoe moeilijk is het het woord te schrijven dat werkelijk geschreven moet worden!

Bennoon: En hoe staat het met het gebed, Meester Mirdad? Als wij bidden zijn wij gewend heel veel woorden te gebruiken en om veel te veel dingen te vragen. En toch ontvangen wij zelden iets van wat wij vragen.

Over het gebed

MIRDAD: Ge bidt tevergeefs wanneer ge u tot een andere god dan tot uw gans eigene wendt. Want in u is zowel het vermogen om aan te trekken als dat om af te stoten. En in u zijn de dingen, die ge zoudt willen aantrekken, zowel als die ge zoudt willen afstoten. Want in staat te zijn iets te ontvangen, betekent ook in staat te zijn het weg te schenken.

Waar honger is, is voedsel. Waar voedsel is, daar moet ook honger zijn. Wie bedroefd wordt door de kwelling van de honger, kan ook de vreugde smaken van de zegen der verzadiging.

Ja, de behoefte sluit de voorziening in de behoefte in zich.

Is de sleutel geen waarborg voor het slot? Is het slot geen waarborg voor de sleutel? Zijn slot en sleutel samen geen waarborg voor de deur?

Gaat niet haastig de smid lastig vallen telkens wanneer ge een sleutel verliest of verkeerd gebruikt. De smid heeft zijn werk gedaan, en hij heeft het goed gedaan; en van hem moet niet gevraagd worden hetzelfde werk steeds maar weer opnieuw te doen. Doet gij uw werk, en laat de smid met rust; want wanneer hij eenmaal met u gereed is, moet hij voor andere dingen zorgen. Verwijdert de stinkende afval van uw geheugen, en ge zult de sleutel zeker vinden.

Toen de onuitsprekelijke God u door Zijn Woord tot aanzijn riep, riep Hij in u Zichzelf tot aanzijn. Daarom zijt ook gij onuitsprekelijk.

En niet met een deeltje van Zichzelf begiftigde Hij u, want Hij is ondeelbaar maar allen begiftigde Hij met Zijn gehele, ondeelbare, onuitsprekelijke goddelijkheid. Kunt ge een groter erfenis verlangen? En wie of wat kan u beletten zich in het bezit daarvan te stellen dan uw eigen schroom en blindheid?

In plaats van dankbaar te zijn voor hun erfenis, en ijverig te zoeken naar de wijze om deze te ontvangen, zouden sommigen blinde ondankbaren die zij zijn van God een soort vuilnis-stortput willen maken, om hun kiespijn en hun buikpijn, hun zakelijke verliezen, hun twisten, hun wraaknemingen en hun slapeloze nachten heen te kruien.

Anderen zouden God als hun privé-schatkamer willen hebben, waar zij op elk gewenst moment verwachten te vinden wat zij van de klatergouden prullen dezer wereld hebben gevraagd.

Weer anderen zouden van God een soort persoonlijke boekhouder willen maken. Hij zou niet alleen moeten vastleggen wat zij schuldig zijn, en wat anderen hun schuldig zijn, maar ook hun vorderingen moeten incasseren, en immer een solide, royaal saldo te hunnen gunste moeten kunnen tonen.

Ja, vele verschillende taken wijzen de mensen aan God toe. Toch schijnen weinigen te bedenken dat, als God aldus met vele taken werd belast, Hij ze alle geheel alleen zou volvoeren, en niemand nodig zou hebben om Hem aan te sporen, of aan Zijn taken te herinneren.

Herinnert gij God aan de uren waarop de zon moet opgaan, waarop de maan moet ondergaan?

Herinnert ge Hem aan de graankorrel, die in het gindse veld plots begint te ontkiemen?

Herinnert ge Hem aan de spin, die zijn meesterlijke schuilplaats spint?

Herinnert ge Hem aan de jonge vogels in dat mussenest?

Herinnert ge Hem aan de ontelbare dingen, die dit grenzeloze universum vullen?

Waarom drukt ge uw nietige ik-jes, met al uw onbeduidende behoeften, op zijn Geheugen in? Zijt gij in Zijn ogen minder begunstigd dan mussen, graan en spinnen? Waarom neemt ge niet, evenals zij, uw gaven in ontvangst om zonder ophef, zonder de knieën te buigen, zonder de armen uit te strekken, en zonder bezorgd naar de dag van morgen te kijken, vol ijver aan uw werk te gaan?

En waar is God, dat ge Hem uw grillen en ijdelheden, uw lofprijzingen en uw klachten in het oor zoudt moeten schreeuwen? Is Hij niet in u en overal rondom u? Is Zijn oor niet veel dichterbij uw mond dan uw tong bij uw verhemelte?

Voor God is Zijn goddelijkheid voldoende, waarvan gij het zaad bezit.

Als God, na u het zaad van zijn goddelijkheid te hebben opgegeven, ervoor zou moeten zorgen in plaats van u, welke verdienste zoudt ge dan hebben?

En welke levenstaak zoudt ge hebben? En als ge geen taak hebt te vervullen, maar God moet haar voor u verrichten, welk belang zou dan uw leven hebben? Welk nut zou al uw bidden hebben?

Gaat niet met uw zorgen en verwachtingen naar God. Smeekt Hem niet voor u de deuren te openen waarop Hij u de sleutels heeft verschaft. Maar doorzoekt de onmetelijke ruimte van uw hart. Want in die

oneindigheid des harten ligt de sleutel op iedere deur besloten. Daar kunt ge alles vinden, zowel van het kwade als van het goede, waarnaar ge dorst en hongert.

Een machtig heir is te uwer beschikking gesteld om uw geringste opdracht uit te voeren. Behoorlijk toegerust en wijselijk onder tucht gesteld, en onbevreesd geleid, is het in staat eeuwigheden te overspannen en alle hinderpalen naar zijn doel weg te vagen. Zo het echter slecht is toegerust, en zonder tucht, en schuchter wordt geleid, veroorzaakt het een grote onrust, of wijkt het bij het geringste beletsel, haastiglijk terug, met een zware nederlaag als gevolg.

Dit heir, o monniken, bestaat uit niets anders dan uit die zeer kleine rode bloedlichaampjes die nu stil door uw aderen stromen; ieder van hen is een wonder van kracht, een volledig en eerlijk verslag van uw gehele leven en van alle Leven in zijn verborgenste bijzonderheden.

Dit leger komt samen in het hart; vanuit het hart ontplooit het zich. Vandaar de faam van het hart en de eerbied die het geniet. Vanuit het hart wellen uw tranen op, van vreugde zowel als van smart. Naar het hart snellen uw angsten voor het Leven en voor de Dood.

Uw begeerten en verlangens vormen de uitrusting van dit leger. Uw denken is de tuchtmeester. Uw wil de drilmeester en bevelhebber.

Wanneer ge in staat zijt uw bloed toe te rusten met één Opperste Verlangen, dat alle andere verlangens in de schaduw stelt en doet verstillen; en aan één Opperste Gedachte de tucht-oefening toevertrouwt; en één Opperste Wil met de africhting en bevelvoering belast, kunt ge er zeker van zijn dat Verlangen wordt vervuld.

Bereikt een heilige niet heiligheid door zijn bloedstroom te reinigen van alle wensen en gedachten die met heiligheid in strijd zijn, en deze stroom dan met onwankelbare wil erop te richten geen ander doel dan heiligheid te zoeken?

Ik zeg u dat iedere heilige wens, en iedere heilige gedachte, en iedere heilige wilswerking, vanaf Adam tot op deze dag, de mens te hulp zal snellen die zo op het bereiken van heiligheid gericht is. Want immer is het zo geweest dat alom wateren de zee zullen zoeken, gelijk lichtstralen de zon.

Volvoert een moordenaar zijn plannen niet door zijn bloed tot een waanzinnige moordlust op te zwepen, en de bloedcellen in gesloten gelederen aan te voeren onder de zweepslagen van een door moordlust gegrepen gedachte, om hun dan met een meedogenloze wil te bevelen de fatale slag toe te brengen?

Ik zeg u dat iedere moordenaar, vanaf Caïn tot op deze dag, ongevraagd toe zal snellen om de arm van die zo moord-dronken mens te versterken en vast te richten. Want immer is het zo geweest dat alom raven zich verenigen met raven, en hyena's met hyena's.

Bidden is dan ook het bloed doordringen met één Opper-Verlangen, één Opper-Gedachte, één OpperWil. Het is het zelf zo afstemmen, dat het in volmaakte harmonie komt met datgene waarom gij bidt.

De atmosfeer dezer planeet, die in alle bijzonderheden in uw hart haar afspiegeling vindt, draagt op haar golven ronddolende herinneringen van alles waarvan het sinds haar ontstaan getuige is geweest. Geen woord of daad, geen wens of teken, geen vluchtige gedachte of voorbijgaande droom, geen ademtocht van mens of dier, geen schaduw, geen illusie, die daarin niet tot op deze dag hun geheimzinnige koers varen, en zij zullen zo blijven varen tot het eind des Tijds. Stemt uw hart op een van deze af, en het zal zeker toesnellen om de snaren te bespelen.

Ge hebt geen lip of tong nodig om te bidden. Maar veeleer een stil, waakzaam hart, een Opper-Verlangen, een Opper-Gedachte, en bovenal een Opper-Wil die twijfel noch aarzeling kent. Want woorden zijn vruchteloos, als het hart niet in iedere lettergreep bewust aanwezig is. En is het hart bewust aanwezig, dan moet de tong maar liever slapen, of achter verzegelde lippen schuil gaan.

Ook hebt ge in het geheel geen tempels nodig om te bidden. Wie geen tempel kan vinden in zijn hart, zal nimmer zijn hart in enige tempel kunnen vinden.

Toch zeg ik dit wel tot u en tot anderen gelijk u, maar niet tot iedere mens. Want de meeste mensen zijn nog zwervelingen. Zij gevoelen behoefte om te bidden, maar kennen de weg niet. Zij kunnen alleen met woorden bidden en kunnen geen woorden vinden als ze hun niet in de mond worden gelegd. En zij zijn verloren en van vrees vervuld wanneer zij in de onmetelijkheid van hun hart moeten ronddolen, maar worden kalm en getroost binnen de muren van tempels en in kudden van schepselen als zichzelf.

Laat hen hun tempels oprichten. Laat hen hun gebeden uitzingen.

Maar u en iedereen zeg ik om Inzicht te bidden. Wie hongert naar iets anders dan dit zal nimmer verzadigd worden.

Herinnert u dat de sleutel tot het Leven het Scheppende Woord is. De sleutel tot het Scheppende Woord is Liefde. De sleutel tot Liefde is Inzicht. Vult uw hart geheel met deze drie en bespaart uw tong de moeite van vele woorden, bespaart uw denken het gewicht van vele gebeden, en bevrijdt uw hart van de gebondenheid aan alle goden die u met een gift tot slaven maken; die u met de ene hand liefkozen om u met de andere te slaan; die tevreden en vriendelijk zijn wanneer ge hen prijst, maar toornig en wraakzuchtig wanneer ge hen berispt; die u niet horen zolang ge niet roept, en niet geven zolang ge niet vraagt; en die, wanneer ze gegeven hebben dit maar al te vaak betreuren; wier onverstand uw traan is; wier hemel uw schande is.

Ja, bevrijdt uw hart van al deze goden, opdat ge er de Ene God moogt vinden die, wanneer Hij u met Zichzelf vervuld heeft, U voor immer verzadigd laat.

Bennoon: Nu eens noemt ge de Mens almachtig, dan weer kleineert ge hem als een machteloze plichtverzaker. U laat ons eigenlijk in het duister.

HOOFDSTUK 14

Het gesprek tussen twee Aartsengelen, en het gesprek tussen twee Aartsdemonen, bij de tijdeloze geboorte van de Mens

MIRDAD: Bij de tijdeloze geboorte van de Mens hadden twee Aartsengelen aan de bovenpool van het Universum het volgende gesprek:

De eerste aartsengel: De Aarde is een wonderbaarlijk kind geboren; de Aarde straalt van licht!

De tweede aartsengel: Den Hemel is een glorierijke koning geboren; het hart des Hemels springt op van vreugde!

Eerste aartsengel: Hij is de vrucht van de vereniging van Hemel en Aarde.

Tweede aartsengel: Hij is de eeuwige eenheid: Vader, Moeder en Kind.

Eerste aartsengel: In hem is de Aarde verheven.

Tweede aartsengel: In hem is de Hemel gerechtvaardigd.

Eerste aartsengel: De dag slaapt in zijn ogen.

Tweede aartsengel: De nacht is wakker in zijn hart.

Eerste aartsengel: Zijn borst huist vele stormen.

Tweede aartsengel: Zijn keel is het ganse gamma van het lied.

Eerste aartsengel: Zijn armen omspannen de bergen.

Tweede aartsengel: Zijn vingers plukken de sterren.

Eerste aartsengel: Zeeën bulderen in zijn gebeente.

Tweede aartsengel: Zonnen beschrijven hun baan door zijn aderen.

Eerste aartsengel: Een smeltoven en een gietvorm is zijn mond.

Tweede aartsengel: Een hamer en een aambeeld is zijn tong.

Eerste aartsengel: Zijn voeten zijn omwonden door de ketenen van Morgen!

Tweede aartsengel: In zijn hart ligt de sleutel op de ketens!

Eerste aartsengel: Toch heeft dit kind de stof tot wieg.

Tweede aartsengel: Maar de eonen zijn zijn windselen.

Eerste aartsengel: Gelijk God bezit hij het geheimenis der getallen. Gelijk God kent hij het mysterie der woorden.

Tweede aartsengel: Alle getallen kent hij, behalve het Heilige Getal *Een!* dat het eerste en het laatste is. Alle woorden kent hij, behalve het Scheppende Woord, dat het eerste en het laatste is.

Eerste aartsengel: Toch zal hij Het Getal en Het Woord kennen.

Tweede aartsengel: Niet voor hij zijn voeten afwendt van de wegenloze woestijnen der Ruimte; niet voor hij zijn blik onttrekt aan de trieste grafgewelven des Tijds.

Eerste aartsengel: O, wonderbaarlijk, zéér wonderbaarlijk, is dit kind der Aarde!

Tweede aartsengel: Glorierijk, zéér glorierijk, is deze Koning des Hemels!

Eerste aartsengel: De Naamloze noemde hem Mens.

Tweede aartsengel: En hij noemde de Naamloze *God*.

Eerste aartsengel: Mens is het woord van God.

Tweede aartsengel: God is het woord van de Mens.

Eerste aartsengel: Glorie aan Hem, Wiens woord is Mens!

Tweede aartsengel: Glorie aan hem, wiens woord is *God!*

Eerste aartsengel: Nu en voor eeuwig.

Tweede aartsengel: Hier en alom.

Zo spraken de twee aartsengelen aan de bovenpool van het Universum, bij de tijdeloze geboorte van de Mens.

Terzelfder tijd hadden twee aartsdemonen aan de benedenpool van het Universum het volgende gesprek:

De eerste aartsdemon: Een dappere strijder heeft zich bij ons gevoegd. Met zijn hulp zullen wij overwinnen!

De tweede aartsdemon: Zeg liever een jammerende en grienende lafaard! En verraad woont op zijn voorhoofd! Toch... is hij verschrikkelijk in zijn lafheid.

Eerste aartsdemon: Onbevreesd en wild is zijn oog.

Tweede aartsdemon: Schreiend en onderworpen is zijn hart. Toch... is hij vreeslijk in zijn onderworpenheid en tranen.

Eerste aartsdemon: Scherpzinnig en vasthoudend is zijn verstand.

Tweede aartsdemon: Lui en traag is zijn oor. Toch... is hij gevaarlijk in zijn luiheid en zijn traagheid.

Eerste aartsengel: Snel en nauwkeurig is zijn hand.

Tweede aartsdemon: Aarzelend en loom is zijn voet. Toch... is zijn loomheid vreeswekkend, en zijn aarzeling ontstellend.

Eerste aartsdemon: Ons brood zal staal zijn voor zijn zenuwen, onze wijn vuur voor zijn bloed.

Tweede aartsdemon: Met onze broodtrommels zal hij ons stenigen. Onze wijnkruiken zal hij verbrijzelen op onze hoofden.

Eerste aartsdemon: Zijn begeerte naar ons brood en zijn dorst naar onze wijn zal zijn strijdwagen zijn in de strijd.

Tweede aartsdemon: Met onverzadigbare honger en onlesbare dorst zal hij onoverwinlijk worden en opstand teweegbrengen in ons kamp.

Eerste aartsdemon: Maar de Dood zal zijn wagenmenner zijn!

Tweede aartsdemon: Met de Dood als wagenmenner zal hij onsterfelijk worden!

Eerste aartsdemon: Zal de Dood hem dan niet in de Dood voeren?

Tweede aartsdemon: De Dood zal zijn aanhoudend gekerm zo moede worden, dat hij hem ten ende in het kamp van het Leven zal mennen.

Eerste aartsdemon: Zal de Dood dan de Dood verraden?

Tweede aartsdemon: Neen, het Leven zal trouw zijn aan het *Leven!!*

Eerste aartsdemon: Wij zullen zijn verhemelte strelen met zeldzame en genotvolle vruchten.

Tweede aartsdemon: Toch zal hij naar vruchten verlangen, die niet op *dé* pool worden gekweekt.

Eerste aartsdemon: Wij zullen zijn ogen en neus verlokken met heerlijke, welriekende bloemen.

Tweede aartsdemon: Toch zal zijn oog andere bloemen zoeken en zijn neus een andere geur.

Eerste aartsdemon: En wij zullen zijn oren tempteren met zoete, maar van verre komende melodieën.

Tweede aartsdemon: Toch zal zijn oor gericht zijn op een ander koor.

Eerste aartsdemon: Vrees zal hem tot onze slaaf maken.

Tweede aartsdemon: Hoop zal hem tegen vrees beveiligen.

Eerste aartsdemon: Leed zal hem aan ons onderwerpen.

Tweede aartsdemon: Geloof zal hem van lijden bevrijden.

Eerste aartsdemon: Wij zullen zijn slaap met verwarrende dromen omhullen, en zijn waakzaamheid met raadselachtige schaduwen bezaaien.

Tweede aartsdemon: Zijn verbeeldingskracht zal de verwarringen tenietdoen, en de schaduwen doen vervluchtigen.

Eerste aartsdemon: Met dat al kunnen wij hem tot de onzen rekenen.

Tweede aartsdemon: Reken hem tot medestander, zo ge wilt; maar reken hem ook tot onze tegenstander!

Eerste aartsdemon: Kan hij tegelijk met ons en tegen ons zijn?

Tweede aartsdemon: Hij is een eenzame strijder op het slagveld. Zijn enige tegenstander is zijn schaduw. Al naar de schaduw zich verplaatst, zo verplaatst zich de strijd

Hij is met ons wanneer zijn schaduw *vóór* hem; hij is tegen ons wanneer zijn schaduw *á*chter hem valt.

Eerste aartsdemon: Zullen we hem dan niet voor altijd met zijn rug naar de Zon gekeerd houden?

Tweede aartsdemon: Maar *wie* zal de Zon voor altijd *achter* hem houden!?

Eerste aartsdemon: Deze strijder is een raadsel.

Tweede aartsdemon: Deze schaduw is een raadsel.

Eerste aartsdemon: Heil deze eenzame ridder!

Tweede aartsdemon: Heil deze eenzame schaduw!

Eerste aartsdemon: Heil hem wanneer hij met ons is!

Tweede aartsdemon: Heil hem wanneer hij tegen ons is!

Eerste aartsdemon: Nu en voor eeuwig.

Tweede aartsdemon: Hier en alom.

Zo spraken de twee aartsdemonen aan de benedenpool van het Universum, bij de tijdeloze geboorte van de Mens.

HOOFDSTUK 15

Shamadam tracht Mirdad uit de Ark te verwijderen. De Meester spreekt over beledigen en beledigd worden, en over het omvatten van de wereld in Heilig Inzicht

Naronda: Nauwelijks was de Meester uitgesproken, of het omvangrijke lichaam van de Oudste verscheen in de ingang van het Adelaarsnest en scheen de lucht en het licht buiten te sluiten. En even flitste het door mijn gedachten dat de gestalte bij de ingang niemand anders was dan een van de twee aartsdemonen, waarvan de Meester ons juist verteld had.

De ogen van de Oudste schoten vuur en de haren van zijn baard stonden recht overeind, toen hij op de Meester toekwam en hem bij de arm greep, met de duidelijke bedoeling hem met geweld naar buiten te slepen.

Shamadam: Ik heb zojuist de vreselijke braaksels van je walgelijke gedachten gehoord. Je mond is een gifspuit! Je aanwezigheid is een boos voorteken. Als Oudste van deze Ark gelast ik je op staande voet te vertrekken.

Naronda: Ofschoon de Meester tenger van gestalte was, bleef hij zonder de geringste inspanning staan waar hij stond, alsof hij een reus was en Shamadam slechts een baby. Zijn gelijkmoedigheid was verbazingwekkend toen hij Shamadam aankeek en zeide:

MIRDAD: Alleen wie de macht heeft iemand te doen inkomen, heeft de macht hem te doen uitgaan. Hebt gij, Shamadam, mij doen binnenkomen?

Shamadam: Je erbarmelijke toestand vervulde mijn hart met medelijden, en daarom liet ik je binnen!

MIRDAD: Mijn liefde werd door uw erbarmelijke toestand bewogen. En daarom ben ik hier, en met mij is mijn liefde. Maar gij zijt helaas noch hier noch daar. Alleen uw schaduw trekt heen en weer. En ik ben gekomen om alle schaduwen te verzamelen en ze in de Zon te verbranden.

Shamadam: Ik was Oudste van deze Ark lang voor jouw adem de lucht begon te bezoedelen. Hoe durft je ellendige tong te zeggen dat ik hier niet ben?

MIRDAD: Vóór deze bergen er waren was *Ik*, en *Ik* zal zijn wanneer ze reeds lang tot stof zijn verteerd.

Ik ben de Ark, het altaar en het vuur. Tenzij ge in mij geborgen zijt, zult ge een prooi der stormen blijven. Tenzij ge u om mijnentwil offert, zult gij u niet kunnen vrijwaren tegen de immer-gewette messen van de talloze slachters des Doods. En zo mijn teder vuur u niet verteert, zult ge brandstof zijn voor het wrede vuur der Hel.

Shamadam: Hebt ge het allen gehoord? Hebt ge het niet gehoord? Helpt mij, deelgenoten! Laat ons deze godslasterlijke bedrieger onder in de put werpen.

Naronda: Andermaal vloog Shamadam op de Meester af en greep hem bij de arm om hem naar buiten te sleuren. Maar de Meester vertrok geen spier en bleef roerloos staan; ook de deelgenoten stonden onbeweeglijk. Na een benauwende stilte zonk Shamadams hoofd op zijn borst, en hij sloop het Adelaarsnest uit, terwijl hij als bij zichzelf mompelde: 'Ik ben de Oudste van deze Ark. Ik zal het mij door God gegeven gezag handhaven.'

De Meester stond lang in gepeins en sprak niet. Maar Zamora kon niet langer zwijgen.

Zamora: Shamadam heeft onze Meester beledigd! Wat wilt gij, Meester, dat wij met hem zullen doen? Beveel ons, en wij zullen handelen.

MIRDAD: Bidt voor Shamadam, broeders-deelgenoten. Dat is alles wat ik zou willen dat gij met hem deed. Bidt dat zijn ogen ontsluit mogen worden, en dat zijn schaduw zal worden weggenomen. Het is even gemakkelijk het goede aan te trekken als het boze; even gemakkelijk zich af te stemmen op de Liefde als op de Haat.

Doet vanuit de grenzeloze Ruimte, vanuit de onmetelijkheid van uw hart, zegeningen op de wereld neerdalen. Want elke zegen voor de wereld is een zegen voor u.

Bidt voor het welzijn van alle schepselen. Want alles wat goed is voor ieder schepsel, is het evenzo voor u. Zoals wat kwaad is voor ieder schepsel, het eveneens is voor U.

Zijt gij allen niet als levende sporten der oneindige ladder des Levens? Zij die willen opklimmen tot de sfeer der heilige Vrijheid, moeten zich noodzakelijk op de schouders van anderen opheffen. En op hun beurt zijn zij gehouden hun schouders tot sporten te maken waarop weer anderen opwaarts kunnen gaan.

Is Shamadam iets anders dan een sport in de ladder van uw wezen? Wilt ge uw ladder niet sterk en veilig maken? Let dan op iedere sport en houdt hem veilig en sterk.

Wat is Shamadam anders dan een steen in het fundament van uw leven? En wat zijt gij anders dan stenen in zijn levensbouwwerk en in dat van ieder schepsel? Zorgt dat Shamadam een gave, onberispelijke steen is, zo gij verlangt uw bouwwerk volkomen foutloos, vrij van scheur of barst, te zien verrijzen.

Meent ge met niet meer dan twee ogen te zijn toegerust? Ik zeg u dat ieder oog dat ziet, hetzij op of boven of onder de Aarde, een uitbreiding betekent van uw eigen oog. Al naar gelang het oog uws buurmans helder is, is helder ook uw oog. Al naar gelang het oog uws buurmans duister is, is ook uw oog verduisterd.

In iedere blinde zijt gij beroofd van een paar ogen, die anders uw gezicht versterken zouden. Behoedt het gezichtsvermogen van uw buurman, opdat ge des te helderder moogt zien. Behoedt het uwe, opdat uw buurman niet struikelen en, wellicht, uw deur versperre.

Zamora denkt dat Shamadam mij beledigd heeft. Hoe kan Shamadams onwetendheid mijn inzicht verstoren?

Een troebele beek kan licht een andere beek vertroebelen. Maar kan een troebele beek de zee vertroebelen? De zee zal vreugdevol het slijk tot zich nemen en het in haar diepte spreiden, en aan de beek in ruil helder water schenken.

Een vierkante voet grond, misschien een mijl, kunt ge verontreinigen of uitputten. Maar wie kan de Aarde verontreinigen of uitputten? De Aarde neemt alle verontreinigingen van mensen en dieren op en schenkt hun in de plaats vruchten en geurige bloemen, en granen en grassen in overvloed.

Een zwaard kan zeker het lichaam verwonden. Maar kan het, hoe scherp de snede en hoe sterk de arm ook mogen zijn, de lucht verwonden?

Het is de trots van het kleine, bekrompen zelf, dat kind van blinde, begeertevolle onwetendheid, die beledigen kan en beledigd kan worden, en die de belediging met een belediging zou willen wreken en het vuil met vuil zou willen afwassen.

De wereld zal, in haar zelf-bedwelming en bezeten van hovaardij, u met krenkingen overladen. Zij zal de bloeddorstige jachthonden van haar verscheurde wetten, haar gruwelijk bedorven godsdiensten en haar beschimmelde eergevoelens op u loslaten. Zij zal u tot vijanden van orde en bewerkers van chaos en ondergang verklaren. Zij zal uw wegen met valstrikken bedekken en uw slaappleatsen met brandnetels versieren. Zij zal vervloekingen in uw oren doen daveren en u haar verachting in het gelaat spuwen.

Laat dan uw hart niet zwak zijn. Maar weest wijd en diep als de Zee, en zegent hem die u vloekt.

Weest mild en kalm als de Aarde, en zet de onreinheden van 's mensen hart om in reine gezondheid en schoonheid.

En weest vrij en plooibaar als de lucht. Het zwaard dat u zou willen wonden, zal tenslotte vochtig aanslaan en roesten. De arm die u letsel zou willen toebrengen, zal tenslotte vermoeid raken en halt houden.

De wereld, die u niet kent, kan u niet in zich opnemen. Daarom zal zij u ontvangen met een snauw. Maar gij, die de wereld kent, kunt haar omvangen. Daarom moet ge haar gramschap met zachtmoedigheid stillen, en haar laster met liefdevol Inzicht verdrinken.

En Inzicht zal de strijd winnen!

Zo leerde ik Noach.

Zo leer ik u.

Naronda: Daarop gingen de Zeven in stilte uiteen. Want wij hadden leren begrijpen dat, steeds wanneer de Meester eindigde met de woorden: 'Zo leerde ik Noach', dit een teken was, dat hij niet meer wenste te spreken.

HOOFDSTUK 16

Over schuldeisers en schuldenaren. Wat is geld? Rustidion wordt van zijn schuld aan de Ark ontheven

Naronda: Toen de Zeven en de Meester op zekere dag van het Adelaarsnest terugkeerden, zagen zij Shamadam aan de poort met een stuk papier zwaaien tegen een man die in het stof gebogen voor hem lag; en zij hoorden hem op boze toon zeggen:

‘Je plichtsverzuim put mijn geduld uit. Ik kan niet langer toegevend zijn. Betaal nu, of verrot in de gevangenis.’

Wij herkenden de man als Rustidion, een van de vele pachters der Ark, die een zekere som gelds aan de Ark schuldig was. Hij ging evenzeer gebukt onder de armoede als onder de last der jaren; en hij smeekte de Oudste hem enige tijd te geven om de rente te betalen, daar hij onlangs in één week zijn enige zoon en zijn enige koe verloren had, en zijn bejaarde vrouw dientengevolge een beroerte had gekregen. Maar Shamadams hart bleef onberoerd.

De Meester liep op Rustidion toe en zeide, terwijl hij hem zacht bij de arm nam:

MIRDAD: Sta op, mijn beste Rustidion! Ook gij zijt een beeld Gods, en Gods beeld moet niet genoodzaakt zijn te buigen voor een schaduw.

Daarop wendde Mirdad zich tot Shamadam: ‘Laat mij de schuldbekentenis eens zien.’

Naronda: Shamadam, die een ogenblik tevoren nog zo toornig was geweest, werd tot aller verbazing volgamer dan een lam en overhandigde de Meester gedwee het papier, dat deze aandachtig doorlas, terwijl Shamadam dom stond toe te kijken, zonder een woord te zeggen, alsof hij verlamd was.

MIRDAD: De stichter van de Ark was géén geldschieter! Liet hij u geld na om met woekerrente uit te lenen? Liet hij u goederen na om handel mee te drijven, of landerijen, om te verpachten en van de opbrengst ervan de vetste brokken op te potten? Vermaakte hij u uws broeders zweet en bloed, en liet hij u daarna gevangenen na voor degenen wiens zweet ge tot de laatste druppel hebt uitgeperst, wien ge het bloed tot de laatste druppel hebt uitgezogen?

Een Ark, en een altaar, en een licht liet hij u na, en niets anders! Een Ark, die zijn levende lichaam is. Een altaar dat zijn onvervaarde hart is. Een licht dat zijn vurige geloofsgetuigenis is. En hij droeg u op deze onaangetast en rein te bewaren, te midden van een wereld die danst naar het pijpen van de Dood en zich wentelt in poelen van ongerechtigheid, omdat zij geen geloof bezit.

En opdat de zorgen voor het lichaam uw gerichtheid niet zouden afleiden, werd u toegestaan van de milddadigheid der gelovigen te leven. En nimmer heeft het sinds de Ark te water werd gelaten aan milddadigheid ontbroken.

Maar ziet, gij hebt deze milddadigheid nu tot een vloek doen verkeren, zowel voor uzelf, als voor hen die milddadigheid betrachtten. Want met hun giften brengt ge de gevers onder uw juk. Ge kastijdt hen met dezelfde draad die zij voor u spinnen. Ge plundert hen naakt uit met dezelfde stof, die zij voor u weven. Ge hongert hen uit met hetzelfde brood, dat zij voor u bakken. Ge bouwt gevangenen voor hen met dezelfde stenen, die zij voor u uithouwen en bewerken. Ge maakt jukken en doodkisten voor hen uit het hout, dat zij u voor uw warmte hebben verschaft. Hun eigen zweet en bloed leent ge hun met woekerrente terug.

Want wat is geld anders dan het zweet en bloed van mensen, dat door de sluwen tot penningen en munten is geslagen om er mensen mee te kluisteren? En wat zijn rijkdommen anders dan het zweet en bloed van mensen, dat door hen die het minste zweten en bloeden, verzameld is om er de ruggen mee af te beulen van hen, die het meeste zweten en bloeden?

Wee en nogmaals wee hen, die hun hoofd en hart wegbranden en hun dagen en nachten vermoorden door rijkdommen te verzamelen! Want zij weten niet wat zij verzamelen.

Het zweet van hoeren, moordenaars en dieven; het zweet van de teringlijder, de melaatse en de verlamde; het zweet van de blinde, en de kreupele en de verminkte, met dat van de ploeger en zijn os, en van de schaapherder en zijn schapen, en van de oogster en de arenlezer, dit alles en veel meer verzamelen zij die rijkdommen verzamelen.

Het bloed van de wees en de schurk; van de tiran en de martelaar; van de slechte en de rechtvaardige, van de rover en de beroofde; het bloed van beulen en van hen die zij ter dood brachten; het bloed van bloedzuigers en bedriegers en van hen die zij uitzuigen en bedriegen, dat alles en veel meer verzamelen zij die rijkdommen verzamelen.

Ja, wee en nogmaals wee hen, wier rijkdommen en goederenvorraden bestaan uit het zweet en het bloed van mensen! Want zweet en bloed zullen ten ende hun prijs opeisen. En vreselijk zal de prijs zijn, en gruwelijk de invordering.

Ter leen geven, en dan nog tegen rente! Het is voorwaar een ondankbaarheid zo onbeschaamd dat zij geen pardon verdient.

Want wat hébt gij uit te lenen? Is uw leven zelf geen geschenk? Zo God u rente zou berekenen voor zelfs de geringste Zijner gaven, waarmede zoudt ge dan betalen?

Is deze wereld niet een gemeenschappelijke schatkamer, waarheen iedere mens en ieder ding al het zijne brengt ten dienste van het geheel?

Leent de leeuwerik u zijn gezang en de lente haar bruisende waterstromen?

Leent de eik zijn schaduw uit, en de palmboom zijn honingzoete dadels?

Geeft het schaap u zijn wol, en de koe haar melk tegen interest?

Verkopen de wolken u hun regen en de Zon haar warmte en licht?

Wat zou uw leven zijn zonder deze en myriaden andere dingen? En wie uwer kan zeggen welke mens, welk ding het meest, en welke het minst tot de schatkamer der wereld heeft bijgedragen?

Kunt gij, Shamadam, berekenen hoe groot Rustidions bijdragen aan de schatkamer der Ark geweest zijn? Toch wilt ge hem zijn eigen bijdragen weer uitlenen - wellicht slechts een nietig gedeelte ervan - en nog rente berekenen op de koop toe! Toch zoudt ge hem in de gevangenis willen zetten en hem daar laten verrotten!

Welke rente eist ge van Rustidion? Ziet ge niet hoe voordelig uw lening voor hem is geweest? Kunt ge een nog betere betaling wensen dan een gestorven zoon, een gestorven koe en een verlamde vrouw? Kunt ge een nog hogere rente eisen dan deze zo erbarmelijke lompen op een zo zeer gekromde rug?

Wrijf uw ogen uit, Shamadam! Word wakker, voor ook van u gevraagd wordt uw schulden met rente te betalen, en voor ook gij, zo ge dit niet kunt, in de gevangenis geworpen wordt om daar te verrotten.

Dit zelfde zeg Ik tot u allen, deelgenoten. Wrijft uw ogen uit en weest wakker!

Geeft wanneer ge kunt, en alles wat ge kunt. Maar geeft nooit ter leen, opdat niet alles wat ge hebt, zelfs uw leven, een lening wordt, en die lening niet plotseling vervalt, en ge insolvent bevonden en in de gevangenis geworpen wordt.

Naronda: De Meester keek daarop opnieuw naar het document in zijn hand en scheurde het bedaad tot snippers, die hij in de wind verstrooide. Toen wendde hij zich tot Himbal, die de schatbewaarder was, en zeide hem:

MIRDAD: Geef Rustidion wat hij nodig heeft om twee koeien te kopen, en zorg voor zijn vrouw en hemzelf tot het einde hunner dagen.

En gij, Rustidion, ga in vrede. Uw schuld is u kwijtgescholden. Zorg er voor dat ge nimmer een schuldeiser wordt. *Want de schuld van hem die uitleent is veel groter en zwaarder dan de schuld van hem die ter leen ontvangt.*

Shamadam neemt, in zijn strijd tegen Mirdad, zijn toevlucht tot omkoperij

Naronda: Vele dagen was het voorval met Rustidion het voornaamste onderwerp van gesprek in de Ark. Micayon, Micaster en Zamora prezen de Meester geestdriftig, en Zamora zeide dat hij walgde alleen reeds bij de aanblik en de aanraking van geld. Bennoon en Abimar spraken zich gematigd goedkeurend en afkeurend uit; terwijl Himbal openlijk zijn misnoegen uitte en verklaarde dat de wereld het nimmer zonder geld zou kunnen stellen, en dat rijkdom Gods rechtvaardige beloning was voor zuinigheid en vlijt, zoals armoede Gods zichtbare straf was voor luiheid en spilzucht, en dat er tot het einde der tijden schuldeisers en schuldenaren onder de mensen zullen zijn.

Intussen was Shamadam bezig zijn gezag als Oudste te herstellen.

Op zekere dag riep hij mij bij zich en sprak mij in de afzondering van zijn cel als volgt toe:

‘Gij zijt de geschiedschrijver van deze Ark, en de zoon van een arme man. Uw vader heeft geen land, maar wel zeven kinderen en een vrouw voor wie hij moet zwoegen om hen van het allernodigste te kunnen voorzien. Teken geen woord op over deze ongelukkige episode, opdat zij die na ons komen, zich niet over Shamadam vrolijk zullen maken. Keer u af van die vervloekte Mirdad, en ik zal uw vader tot een vrije grondbezitter maken en zijn graanschuren vullen en zijn geldkist overladen.’

Waarop ik antwoordde, dat God voor mijn vader en zijn gezin veel beter zou zorgen dan Shamadam het ooit zou kunnen doen. En wat Mirdad betreft: dat ik hem als mijn meester en verlosser erkende, en eer mijn leven zou prijsgeven dan hem. En wat de kronieken der Ark aangaat: dat ik ze te goeder trouw en naar mijn beste weten en kunnen zal bijhouden.

Later vernam ik dat Shamadam aan ieder der deelgenoten soortgelijke voorstellen had gedaan, maar in hoeverre hij daarmee succes had, zou ik niet kunnen zeggen. Het was evenwel opmerkelijk, dat Himbal het Adelaarsnest niet zo trouw bezocht als tevoren.

HOOFDSTUK 18

Mirdad raadt de dood van Himbals vader, en de omstandigheden waaronder deze plaatsvond. Hij spreekt over de dood. De Tijd is de grootste goochelaar. Het wiel des Tijds, zijn velg en zijn as

Naronda: Veel water was klaterend langs de bergen zijn neerwaartse gang naar de zee gegaan, toen de deelgenoten, zonder Himbal, weer eens rond de Meester in het Adelaarsnest verzameld waren.

De Meester sprak over de Al-Wil, toen hij plotseling ophield en zeide:

MIRDAD: Himbal heeft een groot verdriet en zou om steun bij ons willen komen, maar zijn voeten zijn te beschaamd om hem hierheen te dragen. Ga hem helpen, Abimar.

Naronda: Abimar ging naar buiten en kwam spoedig met Himbal terug, die wanhopig snikte en er zeer ongelukkig uitzag.

MIRDAD: Kom eens bij mij, Himbal.

O Himbal, Himbal! Omdat uw vader gestorven is laat ge droefheid knagen aan uw hart en uw hartebloed veranderen in tranen. Wat zoudt ge doen als uw gehele familie stierf? Wat zoudt ge doen als alle vaders en moeders, en alle zusters en broeders in deze wereld heengingen, buiten het bereik van uw handen en ogen?

Himbal: Ach Meester, mijn vader stierf een gewelddadige dood. Een stier die hij pas gekocht had, doorboorde gisteravond zijn buik en verbrijzelde zijn schedel. De boodschapper is het mij zo juist komen vertellen. Hoe verdriet mij dit! Ach, hoe verdriet mij dit!

MIRDAD: En hij stierf, naar het schijnt, toen juist de geluugoden dezer wereld op het punt stonden hem toe te lachen.

Himbal: Zo is het, Meester. Zo is het precies.

MIRDAD: En zijn dood verdriet u eens te meer omdat de stier gekocht was met het geld dat gij hem gezonden hadt.

Himbal: Zo is het, Meester. Zo is het precies. U schijnt alles te weten.

MIRDAD: Welk geld de prijs was van uw liefde voor Mirdad.

Naronda: Himbal kon niet meer antwoorden, want zijn tranen beletten hem te spreken.

MIRDAD: Uw vader is niet dood, Himbal! Ook zijn vorm en zijn schaduw zijn nog niet dood. Maar dood is wel uw zintuiglijk besef van uws vaders veranderde vorm en schaduw. Want er zijn vormen zo ijl, met schaduwen zo zwak, dat het grove oog van de mens ze niet vermag te ontdekken.

De schaduw van een ceder in het woud is niet gelijk aan de schaduw van die ceder die tot een scheepsmast is geworden, of tot een pilaar in een tempel, of een stellage voor een galg. Ook is de schaduw van die ceder in de zon niet dezelfde als in het licht van de maan, of van de sterren, of in de purperen ochtendnevel.

Toch blijft die ceder, hoe hij ook getransformeerd wordt, voortleven als een ceder, ofschoon de ceders in het woud hem niet meer als hun broeder van weleer herkennen.

Kan een zijderups op het blad een zuster onderscheiden in de rups, die bezig is zich in de zilveren cocon in te spinnen? Of kan deze een zuster zien in de vliegende zijdevlinder?

Kan een tarwekorrel in de aarde zijn verwantschap kennen met een tarwestengel boven de grond?

Kunnen de nevels in de lucht, of de wateren der zee de ijskegels in een bergspleet als hun broeders herkennen?

Kan de Aarde een zuster-ster onderkennen in een meteor die vanuit de diepten der Ruimte naar haar wordt toegeslingerd?

Kan de eik zichzelf zien in de eikel?

Omdat uw vader zich nu in een licht bevindt waaraan uw oog niet is gewend, en in een vorm die ge niet kunt onderscheiden, zegt ge dat uw vader niet meer is. Maar 's mensen stoffelijk zelf moet, waarheen ook overgebracht en hoe ook veranderd, steeds een schaduw werpen, tot het geheel opgelost zal zijn in het licht van 's Mensen Goddelijk Zelf.

Al is een stuk hout vandaag een groene tak aan een boom en morgen een kapstok aan een muur, het blijft hout en gaat voort van vorm en schaduw te veranderen tot het door het vuur-van-binnen verteerd is. Evenzo zal de Mens, zowel bij leven als in de dood, een mens blijven tot de God-in-hem hem verteert; dat wil zeggen: *tot hij zijn eenheid met Den Ene waarlijk inziet*. Maar dat kan zich niet voltrekken in dat ogenblikje dat men als een mensenleven gelieft aan te duiden. Het leven der mensen overspant het gehele wezen van de tijd, mijn waarde deelgenoten.

Er zijn in de Tijd geen halten en beginpunten. En ook geen karavanserais waar reizigers kunnen afstappen om zich te verfrissen en te rusten.

De tijd is een zichzelf instandhoudende, ononderbroken voortzetting; het einde is steeds gepaard met het begin. Niets eindigt en wordt afgedankt in de Tijd, niets wordt begonnen en neemt een einde.

De Tijd is een wiel dat door de zintuigen geschapen wordt, en door de zintuigen in de leegten der Ruimte tot rotatie wordt gebracht.

Ge neemt de verbijsterende verandering der jaargetijden waar, en gelooft daardoor dat alles in de greep der verandering is. Maar ge erkent tevens dat de kracht die de jaargetijden toebereidt en openvouwt, eeuwig en onveranderlijk een en dezelfde is.

Ge neemt de groei en het verval der dingen waar, en verklaart mistroostig dat verval het einde is van al wat groeit. Maar ge stemt toe dat de kracht die groei en verval bepaalt, zelf niet groeit of verval.

Ge neemt waar hoe snel de wind is in vergelijking met de bries, en zegt dat de wind verreweg de snelste is. Maar desondanks erkent ge dat de kracht die de wind doet zijn, en de kracht die de bries doet zijn, een en dezelfde is, en dat zij nimmer voortraast met de wind, noch met de bries zijn nauw merkbare wegen gaat.

Hoe lichtgelovig zijt ge! Hoe gemakkelijk laat ge u in alles door uw zintuigen misleiden! Waar is uw innerlijk Voorstellingsvermogen? Want slechts dáármede kunt ge zien dat alle veranderingen die u verbijsteren, slechts een goocheltoer zijn.

Hoe kan de wind sneller zijn dan de bries? Geeft niet de bries geboorte aan de wind? Draagt niet de wind de bries met zich?

Gij, die rondgaat op de Aarde, wat meet ge de afstanden die ge aflegt met passen en mijlen? Wordt ge, of ge nu dreunt of snelt, niet voortgedragen door de snelheid van de Aarde in de ruimten en regionen, waardoorheen de Aarde op haar beurt weer zelf gedragen wordt? Is dus uw gang niet gelijk aan die van de Aarde? Wordt de Aarde op haar beurt niet voortgedragen door andere lichamen, en is haar snelheid niet gelijk aan de hunne?

Ja, het langzame is de moeder van het snelle. Het snelle is de voerman van het langzame. En snelheid en langzaamheid zijn onscheidbaar op ieder punt van Ruimte en Tijd!

Hoe kunt ge zeggen dat groei groei is en verval verval, en dat de een de vijand is van de ander? Komt wat ontstaat niet immer voort uit wat vergaan is? Is wat vergaat niet steeds de uitkomst van wat groeit?

Groeit gijzelf niet door bij voortdoring te vergaan? Vergaat ge niet door bij voortdoring te groeien?

Zijn de doden niet de ondergrond der levenden, en de levenden niet de voorraadschuren der doden?

Als groei het kind is van verval, en verval het kind van groei; als het Leven de moeder is van de Dood, en de Dood de moeder van het Leven, zo zijn zij waarlijk een op ieder punt van Ruimte en Tijd. En dan is voorwaar uw vreugde van te leven en te groeien even dom als uw smart om de dood en het vergaan.

Hoe kunt u zeggen dat alleen de Herfst het jaargetijde van de druiven zou zijn? Ik zeg dat de druif ook in de Winter rijp is, wanneer zij slechts een dommelend sap is, dat onmerkbaar in de wijnstok vibreert en daar haar dromen droomt; en evenzo in de Lente, wanneer zij in tere trossen van nietige smaragd-groene kraaltjes te voorschijn treedt; en ook in de Zomer wanneer de trossen groter en groter worden en de vruchtjes zwellen, en hun wangetjes gekleurd worden met het goud van de Zon.

Als ieder jaargetijde de overige drie in zich draagt, dan zijn voorwaar alle jaargetijden een op ieder punt van Ruimte en Tijd.

Ja, de Tijd is de grootste goochelaar, en de mensen zijn de grootste slachtoffers.

Evenals de eekhoorn in de tredmolen, wordt de Mens, die het wiel van de Tijd in beweging heeft gebracht, zo door de beweging geboeid en meegesleept, dat hij niet meer kan geloven dat hijzelf de schepper der beweging is, en ook geen 'tijd kan vinden' om het snorrende gejaag van de Tijd tot staan te brengen.

En gelijk de kat, die haar tong stuk likt door een slijpsteen te likken, menende dat het bloed dat zij likt uit de steen sijpelt, likt de Mens zijn eigen bloed dat hij op de velg van de Tijd vergoten heeft, en knauwt hij op zijn eigen vlees dat door de spaken van het wiel des Tijds verscheurd is, in de mening dat zij het bloed en het vlees van de Tijd zijn.

Het wiel des Tijds wentelt in de leegten der Ruimte. Op de velg van dit wiel zijn alle dingen waarneembaar voor de zintuigen, die slechts in Ruimte en Tijd iets kunnen waarnemen. Zo verschijnt en verdwijnt alles in de gestadige wenteling. Wat voor de een, op een zeker punt van Ruimte en Tijd, verdwijnt, verschijnt voor een ander op een ander punt. Wat aan de een boven toeschijnt, is voor de

ander beneden. Wat dag is voor de een, is nacht voor de ander, al naar het 'wanneer' en 'waar' van de toeschouwer.

Eén, o monniken, is het pad van Leven en Dood op de velg van het wiel des Tijds. Want een cirkelbeweging kan nimmer een einde vinden, noch ooit zichzelf uitputten. En iedere beweging in de wereld is een cirkelvormige beweging.

Zal de Mens zich dan nimmer bevrijden van de vicieuze cirkel des Tijds?

Dat zál de Mens, omdat hij erfgenaam is van de heilige Vrijheid Gods.

Het wiel des tijds wentelt, maar zijn as is immer in rust.

God is de as van het wiel des Tijds. Hoewel alles rondom Hem wentelt in Tijd en in Ruimte, is hij toch immer tijdloos, ruimteloos en in rust. Ofschoon alles uitgaat van Zijn Woord, is toch Zijn Woord tijdloos en ruimteloos als Hij.

In de as is alles vrede. Op de velg is alles hevige beroering. Waar zoudt ge liever willen zijn?

Ik zeg U: glipt van de velg des Tijds over in de as, en bespaart uzelf de onpasselijkheid van de beweging. Laat de Tijd rondom u wentelen, maar wentelt gij niet met de Tijd.

*Logica en Geloof. Zelfverloochening is Zelf-declaratie. Hoe het wiel des tijds tot stilstand te brengen.
Wenen en lachen*

Bennoon: Neem mij niet kwalijk, Meester. Maar uw logica verwacht mij met haar illogica.

MIRDAD: Geen wonder, Bennoon, men heeft u 'de rechter' genoemd! Ge pleegt de logica van een zaak te onderzoeken alvorens ge uw oordeel kunt uitspreken. Zijt ge zolang rechter geweest en hebt ge nog niet bevonden, dat het enige nut van de Logica is de Mens van de Logica te bevrijden, en hem te voeren tot het Geloof dat tot Inzicht leidt?

Logica is onvolwassenheid, die haar netten weeft van herfstdraden, met de opzet er de behemoth (noot vertaler: 'behemoth' betekent: kolossus; beeld ontleend aan het boek Job 40: 10 e.v.) van kennis mede te vangen! Wanneer Logica volwassen wordt wortt zij zichzelf in haar netten, en wordt dan getransmuteerd in Geloof, dat de diepere kennis is.

Logica is een kruk voor de kreupele; maar een last voor de snelvoetige; en een nog zwaardere belasting voor de gevleugelde.

Logica is Geloof in kindse staat. Geloof is volwassen Logica. Wanneer uw logica volwassen wordt, Bennoon, en dat zal ze spoedig, zult ge niet meer van logica spreken.

Bennoon: Om van de velg van de Tijd over te glippen in de as moeten we noodzakelijk onszelf verloochenen. Kan de mens dan zijn eigen bestaan verloochenen?

MIRDAD: Daartoe moet ge het zelf verloochenen, dat een speelbal is in de handen van de Tijd, en zó het Zelf tot gelding brengen, dat onvatbaar is voor de goocheltoeren van de Tijd.

Bennoon: Kan de verloochening van het ene zelf dan de declaratie zijn van een ander zelf?

MIRDAD: Ja zeker: wie het zelf verloochent, declareert het Zelf. Wanneer men naar zijn veranderlijk wezen gestorven is, is men tot onveranderlijkheid geboren. De meeste mensen leven om te sterven. Gelukkig zijn zij die sterven om te leven.

Bennoon: Toch heeft de mens zijn individualiteit lief. Hoe kan hij in God verzinken en zich toch zijn individualiteit bewust zijn?

MIRDAD: Is het een verlies voor de beek zich in de Zee te verliezen en zich zo als de Zee bewust te worden? Voor de Mens betekent het verliezen van zijn individualiteit in God slechts het verliezen van zijn schaduw, en het vinden van de schaduwloze essentie van zijn wezen.

Micaster: Hoe kan de Mens, die een schepsel is van de Tijd, vrijkomen van de greep van de Tijd?

MIRDAD: Zoals de Dood u zal verlossen van de dood, en het Leven u zal bevrijden van het leven, zo zal de Tijd u vrijmaken van de Tijd.

De mens zal zó genoeg krijgen van verandering, dat alles in hem met een onuitblusbaar vuur zal hunkeren naar wat machtiger is dan verandering. En hij zal het zeker in zichzelf vinden.

Gelukkig zijn zij die hunkeren, want zij staan reeds op de drempel van de Vrijheid. Hen zoek ik, en tot hen spreek ik. Heb ik u niet gekozen omdat ik uw hunkeringen hoorde?

Maar wee hen, die meedraaien in de ommegangen van de Tijd en daarin hun vrijheid en hun vrede trachten te vinden. Nauwelijks glimlachen zij om geboorte, of zij worden gedwongen te wenen over de dood. Nauwelijks zijn zij verzadigd, of zij worden ontledigd. Nauwelijks hebben zij de vredesduif gevangen of deze wordt in hun handen tot een strijdlustige gier. Hoe meer zij menen te weten, hoe geringer is in waarheid hun kennis. Hoe meer zij vooruit komen, hoe verder gaan zij achterwaarts. Hoe hoger zij klimmen, des te lager vallen zij.

Voor hen zullen mijn woorden zijn als een vaag en irriterend gemompel; als gebeden in een gekkenhuis; als fakkels die ontstoken zijn voor blinden. Eerst wanneer ook zij naar Vrijheid beginnen te hunkeren, zullen zij hun oren voor mijn woorden openen.

Himbal: (wenende): Meester, u hebt niet alleen mijn oren, maar ook mijn hart geopend. Vergeef de dove en blinde Himbal van gisteren.

MIRDAD: Stop uw tranen, Himbal. Een traan wordt geen oog dat vorst naar horizonten ontheven aan de gebieden van Ruimte en Tijd.

Laat hen die lachen wanneer de loze vingers van de Tijd hen strelen, wenen wanneer hun huid door zijn nagels aan flarden wordt gescheurd.

Laat hen die dansen en zingen over het stralende van de Jeugd, waggelen en kreunen vanwege de verschrompeling van de Ouderdom.

Laat de pretmakers op de carnavals van de Tijd hun hoofden met as bedekken bij hun begrafenissen.

Maar gij moet immer sereen zijn. Zoekt in de caleidoscoop der verandering slechts dat wat niet verandert.

Niets in de Tijd is een traan waard. Niets is een glimlach waard. Een lachend gelaat en een wenend gelaat zijn beide lelijk en verwrongen.

Wilt ge het zout van tranen vermijden? Vermijdt dan de vertrekkingen van de lach.

Een traan, eens vervluchtigd, wordt een giechelbui; een giechelbui, eens verdicht, wordt een traan.

Wordt nimmer oppervlakkig door vreugdebetoon, en verdicht u nooit door smart. Maar weest gelijkmatig sereen tegenover beide.

Waarheen gaan wij na ons sterven? Over berouw

Micaster: Meester, waarheen gaan wij na onze dood?

MIRDAD: Waar zijt ge nu, *Micaster*?

Micaster: In het Adelaarsnest.

MIRDAD: Meent ge dat dit Adelaarsnest groot genoeg is om u te omvatten? Meent ge dat deze aarde 's mensen enig tehuis is?

Ofschoon uw lichamen door Ruimte en Tijd begrensd zijn, zijn zij geformeerd uit alles wat in Ruimte en Tijd omsloten is. Datgene in u wat van de Zon afkomstig is, leeft op de Zon. Datgene in u wat van de Aarde stamt, leeft op de Aarde! En zo is het met alle andere hemellichamen en de onbetreden ruimten ertussen.

Alleen de dwazen scheppen er behagen in te denken dat de aarde 's mensen enige verblijfplaats is, en dat de myriaden lichamen die zich in de Ruimte bewegen slechts dienen tot versiering van 's mensen verblijfplaats en tot een afleiding voor zijn ogen.

De Morgenster, de Melkweg, de Plejaden zijn niet minder tehuizen voor de Mens dan deze aarde. Telkens wanneer een hunner stralen zijn oog binnendringt, heffen zij hem tot zich op. Telkens wanneer hij onder hen doorgaat, trekt hij hen tot zich.

Alles is in de Mens belichaamd, en de Mens is op zijn beurt belichaamd in alles. Het Universum is slechts één enkel lichaam. Verbonden te zijn met het kleinste deeltje ervan, is verbonden te zijn met het geheel.

En zoals ge voortdurend sterft wanneer ge leeft, zo leeft ge voortdurend wanneer ge dood zijt; is het al niet in dit lichaam, dan toch in een lichaam van een andere vorm. Maar ge blijft in een lichaam leven tot ge u opgelost hebt in God; of anders gezegd: tot ge aan alle verandering zijt ontstegen.

Micaster: Keren wij op onze reis van verandering tot verandering tot deze Aarde terug?

MIRDAD: De wet van de tijd is herhaling. Wat eens in de Tijd is verschenen moet onvermijdelijk telkens weer verschijnen; de tussenpozen kunnen bij de Mens lang zijn of kort, al naar de intensiteit waarmede de mens de herhaling begeert of wil.

Wanneer ge uit de kringloop die als leven bekend staat, overgaat in de kringloop die bekend is als dood, en vervuld zijt van een onlesbare dorst naar de Aarde en een onstilbare honger naar haar hartstochten, zal de magneet der Aarde u opnieuw tot haar boezem trekken. En leven na leven en dood na dood zal de Aarde u zogen en de Tijd u spenen, tot ge u, geheel uit eigen beweging, eens en voor altijd vrijmaakt.

Abimar: Heeft onze Aarde ook macht over u, Meester? Daar ge immers als een der onzen verschijnt?

MIRDAD: Ik kom wanneer ik wil, en ik ga wanneer ik wil. Ik kom om de bewoners der Aarde van hun slavernij aan de Aarde te bevrijden.

Micayon: Ik zou voor altijd vrij willen zijn van de Aarde. Hoe kan ik dat bereiken, Meester?

MIRDAD: Door de Aarde en al haar kinderen lief te hebben. Liefde is het enige overblijfsel van al uw rekeningen met de Aarde; dan zal de Aarde u van uw schuld ontslaan.

Micayon: Maar Liefde is gehechtheid, en gehechtheid is gebondenheid.

MIRDAD: Neen! Alleen Liefde is vrij van gehechtheid. Wanneer ge alles liefhebt, zijt ge aan niets gebonden.

Zamora: Kan een mens door Liefde ontkomen aan de herhaling zijner vergrijpen tegen de Liefde, en zo het wiel des Tijds tot stilstand brengen?

MIRDAD: Dat kunt ge bereiken door Berouw. Een verwensing die aan uw mond ontsnapte, zal een ander tehuis zoeken wanneer zij, tot u wederkerende, uw tong met liefdevolle zegenwensen bekleed vindt. Zo zal de Liefde de herhaling dier verwensing afwenden.

Een begeertevolle blik zal een begerig oog zoeken wanneer hij, terugkomende, het moederoog vindt overvloeien van liefdevolle gloed.

Een zondige wens, die in een zondig hart is opgekomen, zal elders woning zoeken wanneer hij, wederkerende, het moederhart vervuld vindt van liefdevolle wensen. Zo zal Liefde de wedergeboorte van die zondige wens beletten.

Dat is Berouw.

De Tijd kan, wanneer Liefde uw enige overblijfsel is, slechts Liefde voor u herhalen. Wanneer slechts één ding wordt herhaald, op iedere plaats en op elk moment, zo gaat het blijvend de ganse Ruimte en Tijd vervullen en doet zo beide teniet.

Himbal: Toch is er nog één ding dat mijn hart verontrust en mijn inzicht belemmert, Meester: Waarom is mijn vader deze dood gestorven en geen andere?

HOOFDSTUK 21

De Heilige Al-Wil. Waarom de dingen gebeuren zoals ze gebeuren, en ten tijde dat ze gebeuren

MIRDAD: Hoe vreemd dat gij, kinderen van Ruimte en Tijd, nog niet bemerkt hebt dat Tijd het universele geheugen is, opgetekend op de tafelen van de Ruimte.

Wanneer gij, die door uw zintuigen begrensd zijt, u desniettemin zekere dingen van tussen uw geboorte en dood kunt herinneren, hoeveel te meer dan de Tijd, die vóór uw geboorte was en na uw dood onbegrensd blijft.

Ik zeg u dat de Tijd zich volstrekt *alles* herinnert, - niet alleen datgene waarvan ge een levendige herinnering bewaart, maar ook dat waarvan ge u ten enenmale niet bewust zijt.

Want in de Tijd is geen vergetelheid; neen, nog niet van de geringste beweging, of van een zuchtje, of een gril. En alles wat in het geheugen van de Tijd wordt bewaard, is diep ingekerfd op de dingen in de Ruimte.

De aarde waarop gij rondgaat, de lucht die ge inademt, de huizen waarin ge woont, kunnen u gemakkelijk zelfs de allerkleinste bijzonderheden onthullen van de verslagen van uw leven, in verleden, heden en toekomst, zo ge slechts het vermogen bezat ze te lezen, en het doorzicht om de betekenis ervan te omvatten.

Of ge leeft of dood zijt, op de Aarde of daarbuiten, nimmer zijt ge alleen, doch voortdurend in gezelschap van dingen en wezens die deel hebben aan uw leven en dood, zoals gij het hebt aan hun leven en dood. Gelijk gij deel hebt aan hen, zo hebben zij deel aan u; en gelijk gij hen zoekt, zo zoeken zij u.

De Mens heeft een wilswerking in alles; en ieder ding heeft een wilswerking in de Mens. De uitwisseling gaat ononderbroken door. Maar 's Mensen falend geheugen is een erbarmelijk slechte boekhouder, in tegenstelling met het feilloze geheugen van de Tijd, dat 's Mensen betrekkingen met zijn medemensen en alle andere wezens in het Universum met de grootste nauwkeurigheid boekstaaft, en hem dwingt zijn rekeningen elk ogenblik, leven na leven en dood na dood, te vereffenen.

Een bliksemstraal zou nooit een huis treffen, zo dat huis hem niet aangetrokken had. Het huis is evenzeer verantwoordelijk voor zijn ondergang als de bliksem.

Een stier zou nimmer een mens spietsen, zo die mens de stier daartoe niet uitgelokt had. En die mens is dan ook meer verantwoordelijk voor zijn bloed dan de stier.

De vermoorde wekt de dolk van de moordenaar op, en beiden ontbinden de noodlottige stoot.

De beroofde geeft richting aan de bewegingen van de rover, en beiden begaan de roof.

Ja, de Mens nodigt zijn eigen rampen uit en protesteert dan tegen de ergerlijke gasten, omdat hij vergeten is hoe en wanneer en waar hij de uitnodigingen geschreven en verzonden heeft. Maar de Tijd vergeet niet! De Tijd bezorgt iedere uitnodiging te juister tijd aan het juiste adres; en de Tijd leidt iedere genodigde naar de woning van de gastheer.

Ik zeg u: protesteert niet tegen welke gast ook, opdat hij zijn gekwetste trots niet wreke door te lang te toeven, of door zijn bezoeken talrijker te maken dan hij anders behoorlijk zou achten.

Weest vriendelijk en gastvrij tegenover al uw gasten, hoe ook hun voorkomen en optreden mogen zijn; want zij zijn voorwaar slechts uw schuldeisers. Geeft in het bijzonder de onaangenaamsten of weerzinwekkenden zelfs meer dan hun toekomst, opdat ze dankbaar en voldaan zullen vertrekken, en, mochten ze u nogmaals bezoeken, zij als vrienden zullen komen en niet als schuldeisers.

Behandelt iedere gast alsof hij de meest vereerde gast was, opdat ge zijn vertrouwen moogt winnen en de verborgen motieven van zijn bezoek zult onderkennen.

Aanvaardt een ongeluk alsof het een geluk was. Want wanneer een ongeluk eenmaal begrepen is, verkeert het spoedig in geluk. Terwijl een verkeerd begrepen geluk snel tot een ongeluk wordt.

Ge kiest uw geboorte en dood, en ook hun tijd en plaats en wijze, ondanks uw verdoolde geheugen, dat een netwerk van onwaarheden is, met opmerkelijke gaten en hiaten.

De zogenaamde wijzen verklaren, dat de mens in zijn geboorte en dood in het geheel geen aandeel heeft. De tragen, die door de nauwe opening van het oog een steelse blik werpen naar Ruimte en Tijd, plegen de meeste gebeurtenissen in Ruimte en Tijd gemakkelijk af te schepen als toevalligheden. Past op voor hun waan en bedrog, o deelgenoten!

Er zijn in Ruimte en Tijd geen toevalligheden. Alle dingen geschieden naar de beschikkingen van de Al-Wil, die in niets dwaalt, noch ooit iets over het hoofd ziet.

Gelijk regendroppels in bronnen samenvloeien, en bronnen ontspringen om elkaar in beken en beekjes te ontmoeten; en beken en beekjes zich als zijrivieren ten offer brengen aan de grotere stromen;

en machtige stromen hun wateren naar zeeën dragen; en zeeën zich in de Grotere Oceaan verzamelen, zo vloeit iedere wil van ieder schepsel, hetzij bezielde of onbezielde, gelijk een zijrivier in de Al-Wil uit.

Ik zeg u dat alles een wil heeft. Zelfs de steen, ogenschijnlijk zo doof, en stom en levenloos, is niet zonder een wil. Anders zou hij niet zijn, en zou hij andere dingen niet aandoen, en deze hem niet aandoen. Zijn bewustzijn van te willen en te zijn mogen gradueel van dat van de mens verschillen, maar niet substantieel.

Van welk deel van het leven van één enkele dag kunt ge in waarheid zeggen u bewust te zijn? Een zéér onbeduidend deel, voorwaar!

Als gij, die toegerust zijt met verstand en geheugen, en met de middelen om gevoelens en gedachten te boek te stellen, u toch onbewust zijt van het grootste deel van een enkele levensdag, wat zoudt ge u dan verwonderen dat de steen zich zo onbewust is van zijn leven en zijn wil?

En zoals ge zo zeer leeft en beweegt zonder u van leven en beweging bewust te zijn, zo wilt ge in gelijke mate zonder u van uw wil bewust te zijn.

Maar de Al-Wil is zich uw onbewustheid en die van ieder schepsel in het Universum bewust.

Terwijl Hij zich weer uitstort, zoals hij doet elk ogenblik van de Tijd en op elk punt van de Ruimte, geeft de Al-Wil iedere mens en ieder ding datgene terug wat zij gewild hadden, niet meer en niet minder, en ongeacht of zij het bewust hebben gewild of niet. Maar de mensen, die dit niet weten zijn maar al te vaak ontzet over wat hun uit de alles bevattende zak van den Al-Wil ten deel valt. En zij protesteren terneergeslagen en wijten hun ontzetting aan het wispelturige Noodlot.

Niet het Noodlot is evenwel wispelturig, o monniken; want Noodlot is slechts een andere naam voor de Al-Wil. Maar de wil van de Mens is nog te wispelturig, en te onbestendig en te onzeker in zijn gerichtheid. Vandaag stormt hij oostwaarts en morgen westwaarts. Hier bestempelt hij iets als een goed, en ginds brandmerkt hij hetzelfde als een kwaad. Het ene ogenblik aanvaardt hij enig mens als een vriend, om hem later als een vijand te bestrijden.

Uw wil, broeders-deelgenoten, moet niet wispelturig zijn. Weet dat al uw verhoudingen tot mensen en dingen bepaald worden door wat gij van hen wilt, en zij van u willen. En wát gij van mensen en dingen wilt, bepaalt wat zij van u verlangen.

Daarom zeide ik u reeds, en daarom herhaal ik:

Geef er acht op hoe ge ademt, en hoe ge spreekt, en wat ge wenst en denkt en doet. Want uw wil verbergt zich zelfs in iedere ademtucht, en in ieder woord, en in iedere wens, gedachte en daad. En wat voor u verborgen is, is immer aan de Al-Wil openbaar.

Wilt van niemand een genoeg, dat voor hem een straf is, opdat uw genoeg u niet meer zal straffen dan straf.

Wilt van wie of wat ook nooit enig goed dat voor hem een kwaad zou zijn, opdat ge aldus geen kwaad zoudt willen voor uzelf.

Maar wilt van alle mensen en alle dingen *hun liefde!* Want alleen met deze zullen uw sluiers worden weggenomen, en zal Inzicht dagen in uw hart; wijdt zo uw wil in in de wondervolle geheimenissen van de Al-Wil.

Tot ge u van alle dingen bewust wordt, kunt ge u van hun wil in u niet bewust zijn, noch van uw wil in hen.

Tot ge u van uw wil in alle dingen bewust zijt, en van hun wil in u, kunt ge de geheimenissen van de Al-Wil niet kennen.

En zolang ge de geheimenissen van de Al-Wil niet kent, hoedt u ervoor uw wil tegenover Hem te stellen, want ge zult zeker de verliezer zijn. Uit elk treffen zult ge te voorschijn komen overdekt met littekens en vergiftigd van bitterheid. En ge zult u willen wreken en daardoor nieuwe littekens aan de oude toevoegen, en de beker vol bitterheid doen overlopen.

Ik zeg U: aanvaardt de Al-Wil, zo ge de nederlaag in de overwinning wilt doen verkeren. Aanvaardt zonder murmureren alles wat uit Zijn mysterieuze zak over u komt; aanvaardt het in dankbaarheid en in het vaste geloof dat het uw rechtvaardig aandeel in De Al-Wil is. Aanvaardt het met de wil zijn waarde en zijn bedoeling te doorschouwen.

Wanneer ge eenmaal de verborgen wegen van uw eigen wil begrijpt, begrijpt ge De Al-Wil.

Aanvaardt wat ge niet weet, opdat het u moge helpen het te weten. Indien ge wrokkend u verzet, zal het een irriterend raadsel blijven.

Laat uw wil een dienstknecht van De Al-Wil zijn, tot Inzicht De Al-Wil maken zal tot een dienaar van Uw wil. Zo leerde ik Noach. Zo leer ik u.

HOOFDSTUK 22

Mirdad bevrijdt Zamora van zijn geheim, en spreekt over de man en de vrouw, het huwelijk, het celibaat, en de Overwinnaar

MIRDAD: Naronda, mijn betrouwbaar geheugen! Wat zeggen deze leliën tot u?

Naronda: Niets wat ik kan verstaan, Meester.

MIRDAD: Ik hoor hen zeggen: 'Wij hebben Naronda lief, en bieden hem gaarne onze welriekende zielen aan ten teken onzer liefde.'

Naronda, mijn standvastig hart! Wat zeggen de wateren van deze vijvers tot u?

Naronda: Niets wat ik kan verstaan, Meester.

MIRDAD: Ik hoor hen zeggen: 'Wij hebben Naronda lief. Daarom lessen wij zijn dorst en de dorst van zijn geliefde lelies.'

Naronda, mijn immer waakzaam oog! Wat zegt u deze dag, met alles wat hij zo teder in zijn zon-doorlichte armen wiegt?

Naronda: Niets wat ik kan verstaan, Meester.

MIRDAD: Ik hoor hem zeggen: 'Ik houd van Naronda; daarom wieg ik hem, met al mijn andere geliefde kinderen, zo teder in mijn zon-doorlichte armen.'

Is Naronda's leven met zóveel dat hij liefheeft en hem liefde toedraagt, niet te vervuld dan dat ijdele dromen en gedachten daarin zouden mogen nestelen en broeden?

Waarlijk, de Mens is de lieveling van het Universum.

Alles is verheugd hem wel te doen. Maar slechts weinig mensen worden door zulk een koestering niet bedorven; en nog geringer is het aantal van hen die niet bijten in de hand die hen weldoet.

Voor de onbedorvenen is zelfs een slangebeet een liefdevolle kus. Maar voor de bedorvenen is zelfs een liefdevolle kus een slangebeet. Is het niet zo, Zamora?

Naronda: Zo sprak de Meester toen hij, Zamora en ik op een zonnige middag bezig waren enige bloembedden in de tuin van de Ark te begieten. Zamora, die al dien tijd bijzonder verward en terneergeslagen was, werd door 's Meesters vraag als het ware wakker geschud, en geheel van zijn stuk gebracht.

Zamora: Wat de Meester zegt is waar; dat móét waar zijn.

MIRDAD: Is het in uw geval niet waar, Zamora? Zijt ge niet door vele liefdevolle kussen vergiftigd? Wordt ge nu niet door de herinnering aan uw vergiftigde liefde gekweld?

Zamora: (zich aan de voeten van de Meester werpend, terwijl de tranen hem over de wangen liepen): O, Meester! Hoe kinderachtig en nutteloos van mij, of van wie ook, een geheim voor uw oog te willen verbergen, zelfs in de diepste schuilhoeken van het hart!

MIRDAD: (terwijl hij Zamora deed opstaan): Hoe kinderachtig en nutteloos het zelfs voor deze leliën te verbergen!

Zamora: Ik weet dat mijn hart nog niet rein is, omdat vannacht mijn dromen onrein waren.

Heden zou ik mijn hart willen zuiveren. Ik wil het open en bloot aan u, die mijn Meester zijt, tonen; en aan Naronda; en aan deze lelies en aan de aardwormen die rond haar wortels kruipen. Ik wil mijn ziel ontlasten van het geheim dat mij verplettert. Laat deze zachte bries het voeren tot ieder schepsel in de wereld!

Ik minde in mijn jeugd een maagd, die schoner was dan de morgenster. Haar naam was heel veel zoeter voor mijn tong dan slaap was voor mijn oogleden. Toen gij ons over het gebed en over de bloedstroom sprak, was ik, dunkt mij, de eerste die de genezende substantie uwer woorden indronk. Want de liefde voor Hoglah - zo luidde haar naam - beheerste mijn bloed, en ik wist wat goed-beheerst bloed kon doen.

Met Hoglah's liefde was de eeuwigheid mij. Ik droeg haar als een trouwring. En de Dood zelf gordde ik mij aan als een maliënkolder. Ik voelde mij ouder dan alles wat geweest was, en jonger dan de laatste morgen die eens komen zou. Mijn armen schraagden de hemelen, en mijn voeten stuwden de aarde voort; terwijl vele zonnen mijn hart in laaie gloed zetten.

Maar Hoglah stierf, en Zamora, de vlammende phoenix, werd een ashoop zonder een nieuwe phoenix om uit de koude, levenloze as te verrijzen. Zamora, de onbevreesde leeuw, werd een verschrikte haas. Zamora, de hemelzuil, werd een ellendig wrak in een poel van stilstaand water.

Ik redde van Zamora wat ik kon en begaf mij naar deze Ark, in de hoop mij levend te begraven in haar herinneringen en schaduwen van de Zondvloed. Tot mijn geluk kwam ik hier aan toen juist een deelgenoot deze wereld had verlaten; en ik werd toegelaten.

Vijftien jaren hebben de Arkgenoten Zamora gezien en gehoord, maar geen van hen vernam Zamora's geheim. Wellicht zijn de oude muren en sombere gangen der Ark er niet onkundig van. Wellicht weten de bomen, de bloemen en de vogels er een weinig van. Maar zeker kunnen de snaren van mijn harp, o Meester, u meer van mijn Hoglah vertellen dan ik vermag te doen.

Juist nu uw woorden Zamora's as begonnen te verwarmen en doen gloeien, en ik welhaast van de geboorte van een nieuwe Zamora zeker was, bezoekt Hoglah mijn dromen en zet mijn bloed in vuur, en slingert mij naar de barre rotsen der realiteit van deze dag; een uitgedoofde toorts gelijk, een doodgeboren zieleverheffing, een hoopje levenloze as.

Ach Hoglah, Hoglah!

Vergeef mij, Meester. Ik kan mijn tranen niet bedwingen. Is het vlees iets meer dan vlees? Heb medelijden met mijn vlees! Heb medelijden met Zamora!

MIRDAD: Het medelijden is zelf te beklagen. Mirdad kan dáárin niet voorzien. Maar liefde heeft Mirdad in overvloed voor alles, zelfs voor het vlees; en nog meer voor den Geest, die de grovere vorm van het vlees slechts daarom aanneemt om deze tot zijn eigen vormloosheid te versmelten. En de liefde van Mirdad zal Zamora doen verrijzen uit zijn as, en hem tot een overwinnaar maken.

Want ik verkondig de Overwinnaar - de een-geworden Mens, geheel meester van zichzelf.

De man, gevangen door de liefde voor een vrouw, en de vrouw, gevangen door de liefde voor een man, zijn gelijkelijk ongeschikt voor de kostbare kroon der Vrijheid. Maar man en vrouw, door de Liefde eengemaakt, onscheidbaar en volkomen elkaars gelijke, zijn voorwaar tot deze prijs gerechtigd.

Geen Liefde is de liefde, die de minnaar onderwerpt.

Geen liefde is de liefde, die zich voedt met vlees en bloed.

Geen Liefde is de liefde die een vrouw slechts tot een man trekt om meer vrouwen en meer mannen voort te brengen, en aldus hun gebondenheid aan het vlees bestendigt.

Ik verkondig de Overwinnaar, - de Phoenix-Mens, te vrij om een mannetjesdier, te edel en verheven om een vrouwtjesdier te zijn.

Zoals in de dichtere levenssferen het man-dier en het vrouw-dier één zijn, zo zijn zij een in 's levens ijler sferen. De ruimte ertussen is slechts een deeltje in de eeuwigheid, dat door de waan der Dualiteit beheerst wordt. Zij die er voor noch achter kunnen zien, geloven dat dit deeltje de eeuwigheid zelf is. Zij klemmen zich vast aan de waan der Dualiteit, alsof deze 's Levens diepste kern en wezen was; want zij weten niet dat de Wet van het Leven Eenheid is.

De Dualiteit is een fase in de Tijd. Daar zij van de Eenheid uitgaat, leidt zij tot de Eenheid weer. Hoe sneller gij deze fase doormaakt, hoe eerder ge uw vrijheid zult omhelzen.

En wat zijn man en vrouw anders dan de Ene Mens, die zich zijn enkelvoudigheid niet bewust is en, in tweeën gespleten, genoodzaakt is de bitterheid der Dualiteit in overvloed te drinken, opdat zijn hunkering naar de nectar van de Eenheid uit zal gaan; en deze hunkering de Eenheid zoeken zal onder leiding van de wil; en hij, al zoekende, Haar vinden en bezitten zal, bewust dan van haar weergalozе vrijheid?

Laat de hengst hinniken naar de merrie, en de hinde roepen om de bok. De natuur zelf spoort hen aan en zegent en begroet hun daad; want geen betere bestemming kennen zij voorshands dan de instandhouding hunner soort.

Laat de mannen en vrouwen, die nog niet ver afstaan van de hengst en de merrie, de bok en de hinde, elkander zoeken in de donkere afzondering van het vlees. Laat hen de losbandigheid van de slaapkamer doen samengaan met de huwelijksakte. Laat hen vreugde scheppen in de vruchtbaarheid hunner ruggen en schoten. Laat hen de soorten voortplanten. De natuur zelf is verheugd hun peet en vroedvrouw te zijn; en zij spreidt hun rozenbedden, zonder de doornen te vergeten.

Maar de mannen en vrouwen die naar de Overwinning hunkeren, moeten hun eenheid juist terwijl zij in het vlees zijn verwerkelijken; niet door gemeenschap des vlezes, maar door de Wil tot bevrijding uit het vlees en uit alle belemmeringen, waarmede het hun weg naar de volmaakte Eenheid en het Heilige Inzicht blokkeert.

Men hoort vaak spreken van 'de menselijke natuur', alsof dit een star element was, dat, wel-gemeten en wel-bepaald en ten volle doorvorst, aan alle kanten scherp omljnd was door wat men 'seksе' noemt!

‘Het is de menselijke natuur, de seksuele passies te bevredigen’, zo zeggen zij. ‘Maar wie hun onstuimige stormloop beteugelt en deze gaat gebruiken als middel om aan de sekse te ontstijgen, gaat beslist in tegen de menselijke natuur, en zal ten ende schade ondervinden.’

Zo zeggen zij! Leent geen oor aan hun gesnap!

Zo onmetelijk is de mens en zo onweegbaar zijn aard!

Zo veelzijdig zijn zijn gaven, en zo onuitputtelijk is zijn kracht. Neemt u in acht voor hen die hem grenzen willen stellen!

Het vlees heft, voorwaar, een zware schatting van de Mens. Maar hij betaalt die slechts een zekere tijd. Wie uwer zou voor alle eeuwigheid de slavenstaat begeren? Welke vazal droomt er niet van het juk van zijn vorst af te werpen en zich dan van de schatting te bevrijden?

De Mens is niet geboren om vazal te zijn, zelfs niet van zijn mens-zijn. De Mens hunkert immer naar vrijheid van knechtschap van iedere soort. En de Vrijheid zal zeker zijn deel worden.

Wat is een bloedverwantschap voor een mens die overwinnen wil? Een band die met een wil verbroken worden moet.

De Overwinnaar voelt zijn bloed met alle bloed verbonden. Daarom is hij aan niemand gebonden.

Laten zij, die niet hunkeren, hun ras voortplanten.

De hunkerenden moeten een ander ras verbreiden: het ras der overwinnaars.

Het ras der overwinnaars komt niet voort uit rug en schoot. Doch het stijgt op uit maagd-geworden harten, waarvan het bloed bestuurd wordt door een onvervaarde wil tot de Overwinning.

Ik weet dat gij, en velen uwer in de ganse wereld, de gelofte van het celibaat hebt afgelegd. Toch zijt ge verre van het celibaat, getuige Zamora’s droom vannacht.

Niet zij zijn celibatair die monnikskleren dragen en zich achter dikke muren en massief-ijzeren poorten opsluiten. Menige monnik en non zijn ontuchtiger dan de ontuchtigsten, ofschoon hun vlees, waarheidsgetrouw, bezweren kan nimmer met enig ander vlees gemeenschap te hebben gehad. Celibatair zijn eerst zij wier harten en hoofden maagdelijk zijn, of zij zich nu bevinden in kloosters of op de openbare markten.

Vereert, o broeders-deelgenoten, de Vrouw en heiligt haar. Niet als de moeder van het ras, noch als een gemalin of minnares, doch als de tweeling-gestalte van de man, en als zijn even-waardige deelgenoot in het lange zwoegen en lijden in het leven der dualiteit. Want zonder haar kan de man het gebied der Dualiteit niet doorschrijden. Maar in haar zal hij zijn eenheid vinden, en zij in hem haar bevrijding van Dualiteit. En de twee zullen te eniger tijd tot een worden: in de Overwinnaar, in hem die man noch vrouw is, de Volmaakte Mens.

Ik verkondig de Overwinnaar - de een-geworden Mens, geheel meester van zichzelf. En ieder uwer zal een overwinnaar zijn aler Mirdad zich uit uw midden opheft.

Zamora: Het bedroeft mijn hart u van uw heengaan te horen spreken. Zou ooit de dag komen waarop wij u zochten en niet zouden vinden? Zamora zou zeker een einde aan zijn leven maken.

MIRDAD: Ge kunt veel willen, Zamora, ge kunt alles willen. Maar één ding kunt ge niet willen, en dat is een einde maken aan uw wil, die de wil is van het Leven, dat De Al-Wil is. Want het Leven, dat een Zijn is, kan nimmer willen niet-te-zijn; en dat wat niét is heeft geen wil. Neen, zelfs God kan aan Zamora geen einde maken.

En wat mijn heengaan van hier betreft, de dag zal zeker komen dat gij mij in het vlees niet vinden zult. Want elders dan op deze Aarde wacht mij werk. Maar nergens laat ik mijn werk onvoltooid achter. Weest dus goedsmoeds. Mirdad zal niet van u scheiden alvorens hij u tot overwinnaars heeft gemaakt: een-geworden mensen, volmaakt meester van zichzelf.

Wanneer ge dit Meesterschap en deze Eenheid hebt verworven, zult ge Mirdad als vaste bewoner in uw harten vinden, en zijn naam zal nimmer in uw geheugen tanen.

Zo leerde ik Noach.

Zo leer ik u.

Mirdad geneest Sim-Sim, en spreekt over de ouderdom

Naronda: Sim-Sim, de oudste koe in de stallen van de Ark, was al vijf dagen niet goed en raakte geen eten of water aan, toen Shamadam de slachter liet halen omdat hij het verstandiger vond de koe af te maken en van de verkoop van haar vlees en huid te profiteren, dan haar te laten sterven en er dan niets meer mede te kunnen doen.

Toen de Meester hiervan hoorde, was hij terstond vol aandacht, en snelde dadelijk naar de stal en in de afdeling waar Sim-Sim stond. De Zeven volgden hem op de voet.

Sim-Sim stond triestig en schier roerloos, met gebogen kop en halfgesloten ogen, terwijl haar haren, zonder enige glans, overeind stonden.

Nu en dan bewoog ze nauw merkbaar een oor om een lastige vlieg te verjagen. Haar grote uier hing slap en leeg tussen haar dijen; want Sim-Sim waren tegen het einde van haar lang en vruchtbaar leven de zoete hartepijnen van het moederschap onthouden. Haar heupbeenderen staken, wreed en troosteloos, als twee grafstenen naar buiten. Haar ribben en wervels kon men gemakkelijk tellen. Haar lange, dunne staart, met een zware pluk haar aan het einde, hing recht en stijf.

De Meester naderde het zieke dier en begon haar tussen de horens en de ogen en onder de kin te strelen.

Nu en dan liet hij zijn hand over haar rug en buik glijden, terwijl hij aldoor tot haar sprak, zoals hij tot een menselijk wezen zou spreken:

MIRDAD: Waarom herkauw je niet, mijn goedgeefse Sim-Sim? Zoveel heeft Sim-Sim gegeven, dat ze vergeten heeft iets voor zichzelf over te houden om te herkauwen. En Sim-Sim heeft nog veel te geven. Haar sneeuwwitte melk stroomt tot op deze dag als karmozijn door onze aderen. Haar forse kalveren trekken zware ploegmessen door onze velden en helpen ons vele hongerige monden te voeden. Haar slanke vaarzen vullen onze weiden met hun jongen. Zelfs haar afval begunstigt onze tafel in sappige groenten uit de tuin en kostelijke vruchten uit de boomgaard.

Onze ravijnen weerkaatsen nog gestaag het krachtige geloei van onze brave Sim-Sim. Onze bronnen weerspiegelen nog haar goedig, vriendelijk gelaat. Onze bodem koestert en bewaakt nog angstvallig de onuitwisbare afdrukken harer hoeven.

Ons gras is maar al te verheugd Sim-Sim te voeden. Onze zon is blij haar te liefkozen. Onze briezen zijn o zo gelukkig wanneer zij over haar zachte, glanzende huid glijden. En Mirdad is zeer dankbaar haar door de woestijn der Ouderdom heen te helpen en haar gids te zijn naar andere weiden in het land van andere zonnen en briezen.

Veel heeft Sim-Sim gegeven, en veel heeft zij genomen; maar veel nog heeft zij te geven en te nemen.

Micaster: Kan Sim-Sim uw woorden verstaan, dat ge tot haar spreekt alsof ze menselijk begrip had?

MIRDAD: Het komt niet aan op het woord, mijn beste Micaster, maar op wat in het woord vibreert.

Daarvoor is ook een dier gevoelig. Bovendien zie ik in de gedweë blik van Sim-Sim een vrouwelijk wezen dat mij aankijkt.

Micaster: Wat heeft het voor zin zo tegen de oude afgeleefde Sim-Sim te spreken? Hoopt u daardoor de tand des tijds tot staan te brengen en Sim-Sims dagen te verlengen?

MIRDAD: De Ouderdom is een vreselijke last, zowel voor mens als dier. En de mensen hebben hem door hun achteloze harteloosheid tweemaal zo zwaar gemaakt. Aan een pas geboren kindje wijden zij kwistig hun uiterste zorg en liefde. Maar aan een mens die de last der jaren torst, schenken zij meer hun onverschilligheid dan hun zorg, en meer hun afkeer dan hun sympathie. Even vurig als zij verlangen dat de zuigeling volwassen zal worden, verlangen zij een oud mens door het graf te zien verslinden.

De heel jonge mens en de heel oude mens zijn even hulpeloos. Maar de hulpeloosheid van de jonge mens roept de liefhebbende, offervaardige hulp van allen op, terwijl de hulpeloosheid van de oude mens slechts in staat is de, met tegenzin gegeven, hulp van weinigen af te dwingen. Oude mensen verdienen sympathie waarlijk meer dan jonge.

Wanneer het woord lang en luid moet kloppen om toegang te krijgen tot een oor, dat eens gevoelig was en op de zwakste fluistering reageerde;

wanneer het eens zo heldere oog een dansvloer wordt voor de zonderlingste vlekken en schaduwen;

wanneer de eens gevleugelde voet een loodklomp wordt, en de hand, die eens het leven vorm gaf, tot een gebroken gietvorm;

wanneer de knie niet draagt, en het hoofd, een marionet gelijk, op het lichaam wiegelt;
wanneer de molenstenen versleten zijn en de molen zelf een akelig hol geworden is;
wanneer opstaan betekent beducht zijn om te vallen, en zitten gaan een verdrietige twijfel of men nog ooit wel op zal staan;

wanneer eten en drinken neerkomt op vrees voor de gevolgen ervan, en niet-eten en -drinken betekent door een afschuwelijke Dood beslopen te worden;

ja, wanneer de Ouderdom over een mens komt, dan is het, broeders-deelgenoten, tijd hem oren en ogen te lenen, en handen en voeten te geven, en zijn falende krachten met liefde te schragen, zodat hij voelt in zijn slinkende jaren aan het Leven niets minder dierbaar te zijn dan hij het in zijn eerste kindsheid en jonge jaren was.

Tachtig jaren mogen dan slechts een flits in de eeuwigheid zijn, maar een mens die zich tachtig jaren lang heeft uitgezaaid, is veel meer dan een flits. Hij is voedsel voor allen die zijn leven oogsten. En welk leven wordt niet door allen geoogst? Oogst ge op dit ogenblik niet het leven van iedere man en vrouw die ooit op deze Aarde rondging? Wat is uw taal anders dan de oogst van hun taal? Wat zijn uw gedachten anders dan de sprokkelingen hunner gedachten? Zijn uw kleren en woningen, uw voedsel, uw werktuigen, uw wetten, overleveringen en gebruiken niet de kleren, de woningen, het voedsel, de werktuigen, de wetten, overleveringen en gebruiken van hen die vóór u geweest en heengegaan zijn?

Ge oogst niet één ding één keer, maar alle dingen te allen tijde! Gij zijt de zaaiers, de oogst, de oogstlieden, het land en de dorsvloer. Als uw oogst schraal is, kijkt dan naar het zaad dat ge in anderen hebt uitgezaaid en naar het zaad dat ge hen in u hebt laten zaaien. Kijkt ook naar de oogster en zijn sikkel, en naar het land en de dorsvloer.

Een oud mens, wiens leven ge geoogst en in voorraadschuren geborgen hebt, is zeker uw uiterste zorg waard. Zoudt ge zijn jaren, die nog rijk zijn aan veel dat geoogst kan worden, verbitteren, zo zou wat ge van hem geoogst en weggeborgen hebt, en alles wat ge nog moet oogsten, zeker bitter worden in uw mond. En zo is het ook met een afgeleefd dier.

Het is niet goed van de oogst te profiteren, en dan de zaaier en het land te vervloeken.

Weest vriendelijk tegen mensen van ieder ras en land, broeders-deelgenoten. Zij zijn het voedsel voor uw reis naar God. Maar weest in het bijzonder vriendelijk voor mensen wanneer zij oud zijn, opdat uw voedsel niet door onvriendelijkheid bedorven wordt, waardoor ge het doel van uw reis nimmer zoudt bereiken.

Weest vriendelijk tegen dieren van elke soort en leeftijd. Zij zijn uw stomme, maar zeer trouwe helpers bij de lange en moeizame voorbereidingen voor de reis. Maar weest in het bijzonder vriendelijk tegen dieren wanneer zij oud zijn, opdat hun trouw, door de hardvochtigheid van uw hart, niet in onbetrouwbaarheid verandert, en hun hulp niet tot een belemmering wordt.

Het is gruwelijk ondankbaar van Sim-Sims melk profijit te trekken, en wanneer zij niets meer geven kan het slachtmes op haar keel te zetten.

Naronda: Ternauwernood had de Meester dit gezegd of Shamadam stapte met de slachter binnen. De slachter ging dadelijk naar Sim-Sim toe. Nauwelijks zag hij haar of wij hoorden hem vrolijk spottend uitroepen:

‘Hoe kunt ge zeggen dat deze koe ziek en stervend is? Zij is gezonder dan ik; maar het arme dier is uitgehongerd, en ik niet. Geef haar te eten!’

En groot was onze verbazing toen we naar Sim-Sim keken en haar zagen herkauwen. Zelfs Shamadams hart werd zachter gestemd, en hij gaf opdracht Sim. Sim het beste voor te zetten wat koeien maar begeren. En Sim-Sim at met smaak.

HOOFDSTUK 24

Is het rechtmatig te doden om te eten?

Toen Shamadam en de slachter waren vertrokken vroeg Micayon de Meester:

Micayon: Is het onrechtmatig, Meester, te doden om te eten?

MIRDAD: Wie zich voedt met de Dood, wordt voedsel voor de Dood. Wie leeft door andermans lijden, zal aan lijden ten prooi vallen. Zo heeft de Al-Wil het bepaald. Weet dat, Micayon, en kies uw weg.

Micayon: Als ik het voor het kiezen had zou ik, als een phoenix, willen leven van het aroma der dingen, niet van hun vlees.

MIRDAD: Een uitstekende keuze! Wees zeker, Micayon, dat de dag komende is, waarop mensen zullen leven door het aroma der dingen dat hun geest is, en niet door vlees en bloed. En die dag is voor de hunkerenden niet veraf.

Want de hunkerenden weten dat het leven-in-het-vlees slechts de brug is naar het vleesloze Leven.

En de hunkerenden weten dat de grove, ontoereikende zintuigen slechts kijkgaatjes zijn in de wereld van het oneindig schone en doelmatige Zinnvolle.

En de hunkerenden weten dat zij ieder vlees dat zij verscheuren, onvermijdelijk, vroeg of laat, met hun eigen vlees moeten herstellen; dat zij ieder been dat zij verbrijzelen, weer met hun eigen gebeente moeten opbouwen; en dat zij iedere druppel bloed die zij laten vloeien, met hun eigen bloed moeten aanvullen. Want zo is de wet van het vlees.

En de hunkerenden willen vrij zijn van de gebondenheid aan de Wet. Daarom brengen zij hun lichamelijke behoeften tot het laagste minimum terug, en verminderen daardoor hun schuld aan het vlees, die in werkelijkheid een schuld is aan Lijden en Dood.

De hunkerende stelt zich de wet door zijn eigen wil en vurig verlangen; terwijl hij die de hunkering niet kent, wacht tot anderen hem verbieden! Tal van dingen die voor de niet-hunkerende rechtmatig zijn, maakt de hunkerende voor zichzelf onrechtmatig.

Terwijl de niet-hunkerende naar meer en steeds meer dingen grijpt om in zijn zak of buik te stoppen, gaat de hunkerende zijn weg zonder zak, en met een buik die vrij is van het bloed en de stuiptrekkingen van enig schepsel.

Wat de niet-hunkerende in omvang wint of denkt te winnen, wint de hunkerende aan innerlijk licht en vreugde van inzicht.

Van twee mensen die naar een groene akker kijken, schat de een het aantal schepels van de opbrengst, en berekent de prijs ervan in zilver en in goud. De andere drinkt de frisse weelde van de akker met zijn ogen in en kust in gedachte iedere halm of blad, en voelt zich broederlijk een met iedere wortel en keisteen en iedere kluit aarde.

Ik zeg u, de laatste is de rechtmatige eigenaar van de akker, ofschoon de ander hem in vrije eigendom bezit.

Van twee mensen die in een huis zitten, is de een de eigenaar en de ander slechts de gast. De eigenaar weidt uit over de kosten van bouw en onderhoud, over de waarde der draperieën en wandtapijten, en allerhande opschik en meubilair, terwijl de gast in zijn hart de handen zegent die de stenen opdolf, bewerkte en bouwde; en de handen die de wandtapijten en draperieën weefden; en de handen die het woud aangrepen en het in ramen en deuren en stoelen en tafels herschiepen. En hij wordt innerlijk verhoogd, door de Scheppende Hand te verhogen die deze dingen deed zijn.

Ik zeg U: de gast is de vaste bewoner van dat huis, terwijl hij die in naam eigenaar ervan is, slechts een lastdier is dat het huis op zijn rug draagt, maar er niet in woont.

Van twee mensen, die met een kalf de melk van de moeder van dat kalf delen, bekijkt de een het kalf met de gedachte, dat zijn malse vlees heel goed zou zijn om zich en zijn vrienden op zijn aanstaande verjaardag te onthalen. De ander denkt aan het kalf als zijn speenbroeder en is van genegenheid voor het jonge dier en zijn moeder vervuld.

Ik zeg U: de laatste wordt waarlijk door het vlees van het kalf gevoed; terwijl de eerste erdoor vergiftigd wordt.

Ja, vele dingen worden in de buik gestopt, die in het hart geborgen moesten worden.

Vele dingen worden in de zak en de provisiekamer gesloten, die in het oog en de neus gesloten zouden moeten worden.

Vele dingen worden met de tanden verbrijzeld, die met het verstand verbrijzeld zouden moeten worden.

Het lichaam heeft maar heel weinig voor zijn instandhouding nodig. Hoe minder ge het geeft, hoe meer geeft het u als beloning. Hoe meer ge het geeft, hoe minder geeft het u in ruil.

De dingen buiten uw provisiekamer en buik geven u voorwaar meer kracht dan wanneer ze in de provisiekamer en de buik zijn.

Maar daar ge nog niet in staat zijt alleen van de geur der dingen te leven, neemt zonder vrees wat ge nodig hebt - maar ook niet meer dan dat! - van het gulle hart der Aarde. Want de Aarde is zo gastvrij en liefdevol, dat haar hart immer voor haar kinderen openstaat. Hoe zou de Aarde ook anders kunnen zijn, en waarheen, buiten zichzelf, zou zij kunnen gaan om zich te voeden? De Aarde moet de Aarde voeden, en Zij is geen vrekkelijke gastvrouw, doch haar tafel is immer in overvloed voor allen gedekt.

Op dezelfde wijze als de Aarde u aan haar tafel noodt, zonder u iets te onthouden, moet gij de Aarde aan uw tafel uitnodigen en in de grootste liefde en oprechtheid zeggen:

‘O onuitsprekelijke Moeder! Zoals gij uw hart voor mij geopend hebt, opdat ik daaruit nemen zal wat ik van node heb, ontsluit ik mijn hart voor u, opdat gij daaruit nemen zult wat gij van node hebt.’

Als deze geest u leidt wanneer gij van het hart der Aarde eet, is het weinig van belang wat of ge eet. Maar zo gij u in waarheid door deze geest laat leiden, behoort ge de wijsheid en de liefde te bezitten de Aarde van geen harer kinderen te beroven, vooral niet van die welke de vreugde van te leven en de smart van te sterven zijn gaan gevoelen, zij die aangekomen zijn in het bestaan der Dualiteit. Want ook zij hebben, langzaam en moeitevol, hun weg tot de Eenheid te gaan. En hun weg is langer dan de uwe. Vertraagt hen in hun gang, en zij zullen u in uw gang vertragen.

Abimar: Waarom zou ik, daar alle levende wezens gedoemd zijn, door welke oorzaak ook, te sterven, gemoedsbezwaren hebben zo de dood van enig dier door mij veroorzaakt wordt?

MIRDAD: Al is het waar dat al wat leeft, moet sterven, toch wee hem die de oorzaak van de dood van enig levend wezen is!

Zoals gij mij niet zult opdragen Naronda te doden, omdat gij weet dat ik hem zeer liefheb en er geen bloeddorst is in mijn hart, zo zal de Al-Wil geen mens opdragen een medemens of een dier te doden, als hij hem niet als een werktuig tot doden geschikt bevindt.

Zolang de mensen zijn zoals ze zijn, zullen er diefstal en roof, leugens en oorlogen, moorden en alle soorten donkere en boze hartstochten onder hen zijn. Maar wee de dief en de rover; en wee de leugenaar en de krijgsheer en de moordenaar, en iedere mens, die donkere en boze hartstochten woning verleent in zijn hart. Want daar zij vol wee zijn, worden zij door de Al-Wil als boodschappers van wee gebruikt.

Maar gij, mijn Deelgenoten, moet uw hart van iedere donkere en boze hartstocht reinigen, opdat de Al-Wil u geschikt bevinden moge aan de lijdende wereld te brengen de vreugdevolle boodschap van bevrijding van het lijden, de boodschap der overwinning, de boodschap van Vrijheid door Liefde en inzicht.

Zo leerde ik Noach.

Zo leer ik u.

HOOFDSTUK 25

De Dag van de Wijnstok en de voorbereiding daartoe Mirdad wordt aan de vooravond ervan vermist

Naronda: De Dag van de Wijnstok kwam naderbij; en wij van de Ark, met inbegrip van de Meester, waren, bijgestaan door groepen vrijwilligers van elders, dag en nacht bezig alles voor het grote feest gereed te maken. De Meester werkte met zoveel ijver en zonder zijn krachten te sparen, dat zelfs Shamadam er met klaarblijkelijke tevredenheid over sprak.

De reusachtige kelders van de Ark moesten worden geveegd en gewit, en talloze grote wijnkruiken en vaten gereinigd en gerangschikt worden om de nieuwe wijn te ontvangen, terwijl vele kruiken en vaten met wijn van verleden jaar netjes moesten worden uitgesteld om kopers gelegenheid te geven hun inhoud te proeven en te onderzoeken. Want het is gebruikelijk op iedere Wijnstokdag de wijn van het voorgaande jaar te verkopen.

De ruime binnenplaatsen van de Ark moesten worden opgeruimd en keurig in orde gemaakt, en honderden tenten en kramen opgezet, waarin de gehele feestweek pelgrims zouden kunnen wonen en kooplieden hun waren uitstallen.

De grote wijnpers moest in orde worden gemaakt en klaargezet voor de talloze hoeveelheden druiven, die door de vele pachters en begunstigers der Ark op ezels en muilieren en kamelen zouden worden meegebracht. En er moesten enorme hoeveelheden brood gebakken en andere levensmiddelen klaargemaakt worden, om aan hen die etenswaren tekort kwamen, of zonder levensmiddelen gekomen waren, te verkopen.

De Dag van de Wijnstok, oorspronkelijk een dankdag, was, dank zij Shamadams ongewone zakeninstinct en scherpzinnigheid, uitgegroeid tot een week en geworden tot een soort jaarmarkt, waarheen mannen en vrouwen van alle standen, van verre en dichtbij, in jaarlijks groeiende getale samenstroonden. Vorsten en armen, landbouwers en handwerkslieden, winstjagers, plezierzoekers en najagers van andere doeleinden, dronkaards en geheelonthouders, vrome pelgrims en goddeloze vagebonden, mensen van de tempel en mensen van de herberg, met kudden trekdieren, zij vormen de bonte horde die tweemaal per jaar, op de Dag van de Wijnstok in het najaar, en de Dag van de Ark in het voorjaar, de rust van Altaar-Piek binnenvallen.

Geen pelgrim komt bij deze twee gelegenheden met lege handen naar de Ark, maar allen brengen een of andere gift mee, variërende van trossen druiven of een ananas, tot een snoer paarden of een diamanten halssnoer, terwijl van alle kooplieden een belasting wordt geheven van tien procent op hun verkopen.

Het is de gewoonte dat de Oudste de openingsdag der feestelijkheden op een hoog spreekgestoelte, onder een grote boom behangen met trossen druiven, de menigte verwelkomt en zegent, vervolgens hun giften zegent en in ontvangst neemt, om daarna met hen de eerste beker van de nieuwe wijnoogst te drinken.

Hij placht zich een beker in te schenken uit een grote, uitgeholde kalebas met lange hals, en deze kalebas dan aan een der Deelgenoten te reiken, om die onder de menigte te laten rondgaan en telkens weer te vullen. Wanneer dan allen hun bekers hadden gevuld, verzocht de Oudste hun deze hoog te heffen en met hem te zingen de Hymne aan de heilige Wijnstok, een Hymne die, naar men zegt, door Vader Noach en zijn gezin gezongen was toen zij voor het eerst van het bloed van de Wijnstok proefden. En wanneer dan allen de Hymne gezongen hadden, ledigden zij onder luid gejuich hun bekers en verspreidden zich om hun verschillende zaken en genoegens na te jagen. En dit is de Hymne aan de Heilige Wijnstok:

Heil de Heilige Wijnstok!

*Heil de wonderbaarlijke wortel,
die voedt zijn tere spruit
en vult zijn gouden fruit
met levend-makende wijn.
Heil de Heilige Wijnstok!*

*Gij wezen van de Zondvloed,
op modderbank gestrand,
proeft zegenend het bloed
van de heilzame rank.
Heil de Heilige Wijnstok!*

*Gij verdwaalde pelgrims,
gij gijzelaars der kei,
in deze Godenplant
is Losprijs, Weg en Land:
O Wijnstok, Godes Hand!*

Op de morgen van de dag voor de feestelijkheden werd de Meester vermist. De Zeven werden bovenmate verontrust en stelden terstond een grondig onderzoek in. De gehele dag, en des nachts met fakkels en lantarens, zochten zij in de Ark en de omgeving zonder enig spoor van de Meester te kunnen vinden. Shamadam toonde zich zo bezorgd en scheen zo ontdaan, dat niemand hem ervan verdacht de hand in deze geheimzinnige verdwijning te hebben. Toch waren allen overtuigd dat de Meester het slachtoffer was geworden van een of ander boos opzet.

De grote feestelijkheden waren begonnen, maar de Zeven waren sprakeloos van droefheid en gingen als schaduwen rond. De menigte had de Hymne gezongen en de wijn gedronken, en de Oudste was van het hoge spreekgestoelte afgedaald, toen een stem weerklonk die luid boven het lawaai en geroezemoes der menigte uitriep: 'Wij willen Mirdad zien! Wij willen Mirdad horen!'

We herkenden de stem van Rustidion, die heinde en ver alles had rondverteld wat de Meester jegens hem had gezegd en gedaan. Snel werd zijn kreet door de menigte overgenomen, en het geroep om de Meester werd zo algemeen en oorverdovend, dat onze ogen zich met tranen vulden en onze keel als dichtgeschroefd werd.

Plotseling luwde het tumult, en een grote stilte kwam over de menigte. En wij konden onze ogen nauwelijks geloven toen we op het hoge spreekgestoelte de Meester zagen staan, die met een handbeweging om stilte verzocht.

HOOFDSTUK 26

Mirdad richt een vlammend betoog tot de pelgrims op de Dag van de Wijnstok, en bevrijdt de Ark van enig dood gewicht

MIRDAD: Ziet hier Mirdad, de wijnstok waarvan de oogst nog niet is binnengehaald, en het bloed nog niet gedronken is.

Zwaar is Mirdad van zijn oogst. Maar de oogstlieden zijn, helaas, in andere wijngaarden bezig.

En tot stikkens toe is Mirdad gevuld door een overvloed van bloed. Maar de schenkers en de drinkers zijn gestadig dronken van andere soorten wijn.

Mannen van de ploeg, het houweel en het snoeimes, ik zegen uw ploegen, uw houwelen en snoeimessen.

Wát hebt ge tot op deze dag geploegd en gehakt en gesnoeid?

Hebt ge de trieste braakliggende gronden uwer zielen omgeploegd, die met allerlei soorten onkruid overdekt zijn, en zo verworden tot een echte wildernis, waar vreselijk gedierte en afzichtelijke reptielen gedijen en zich vermenigvuldigen?

Hebt ge de schadelijke wortels uitgehakt die in het duister uw wortels omslingeren en verstikken, en zo, reeds in de knop, uw vruchten doden?

Of hebt ge die takken van uzelf uitgesnoeid die door vreetgrage wormen hol geworden zijn, of dor door de verterende vraat van parasieten?

Ge hebt wel geleerd uw aardse wijngaarden te ploegen, te hakken en te snoeien. Maar de onaardse wijngaard die ge zijt, ligt jammerlijk onbebouwd en zonder vrucht.

Hoe nutteloos is voorwaar al uw gezwoeg, zo ge niet de wijngaardenier verzorgt vóór de wijngaard!

Mannen van de vereelte hand! Ik zegen uw eelt.

Vrienden van het schietlood en de duimstok; makkers van de hamer en het aanbeeld; maats van de beitel en de zaag: hoe ervaren en bekwaam zijt gij in al de ambachten die gij gekozen hebt!

Ge weet peil en diepte van de dingen te bepalen. Maar uw eigen peil en diepte weet ge niet te vinden.

Vaardig geeft ge, met de hamer en het aanbeeld, vorm aan het ongevormde stuk ijzer. Maar met de hamer van de Wil op het aanbeeld van het Inzicht gestalte geven aan de ongevormde mens, vermoogt ge niet! Ook hebt ge van het aanbeeld niet de onschatbare les geleerd hoe slagen te ontvangen, zonder dat ook maar de geringste gedachte aan terugslaan in u bovenkomt.

En knap zijt ge met de beitel en de zaag, zowel in hout als steen. Maar een lompe, onhandelbare mens meegaand en vriendelijk te maken verstaat ge niet.

Hoe nutteloos voorwaar zijn al uw ambachten, wanneer ge ze niet eerst op de ambachtlieden toepast!

Mannen, die ter wille van winst rondtrekt met wat de mensen van de gaven hunner Moeder-Aarde behoeven, en met de producten van de handen uwer medemensen! Ik zegen de behoeften, de gaven en de producten en ik zegen ook uw reizen. Maar de winst zelf, die in werkelijkheid een verlies is, vindt in mijn mond geen zegen.

Wanneer ge in de zo belangrijke stilte van de avond de balans opmaakt van de resultaten van de dag, wat rekent ge dan tot winst, wat tot verlies? Acht ge winst de gelden die ge boven de kostprijs hebt geïnd? Dan is voorwaar van onwaarde de dag die ge voor geld, ongeacht hoeveel, verkwanseld hebt. En verloren zullen voor u zijn zijn rijkdommen, oneindig groot aan vrede, licht en harmonie. Verloren ook zijn onophoudelijk Vrijheidsroepen, en de harten van de mensen, die hij als giften u op de palmen zijner handen aangeboden had!

Wanneer ge slechts van doen hebt met de geldbuidel van de mensen, hoe kunt ge er dan in slagen hun harten te bereiken? En hoe zult ge, als ge de weg tot de harten der mensen niet vermoogt te vinden, ooit kunnen hopen het hart van God te bereiken? En als ge het hart van God niet bereikt, wat betekent dan uw leven?

Wanneer wat ge een winst acht, een verlies is, hoe bijzonder groot moet dan het verlies wel zijn!

Ijdel is voorwaar uw gehele handel, wanneer de winsten niet bestaan in Liefde en in Inzicht.

Mannen van de scepter en de kroon!

Een slang is de scepter in de hand, die al te snel is om te wonden, maar in het aanbrengen van de helende zalven al te traag. Terwijl in de hand die Liefdesbalsem reikt, de scepter is een lichtende staf, die duisternis en oordeel verre houdt.

Onderzoekt dus wel uw handen!

Een kroon van goud, bezet met diamanten, robijnen en saffieren, zit uitermate drukkend, triest en onplezierig op een hoofd dat opgeblazen is van ijdelheid, onwetendheid en begeerte tot macht over mensen. Ja, zulk een kroon, zó zelf-verheven, is slechts een pijnlijke bespottung harer eigen verhevenheid. Terwijl daartegenover een kroon van de edelste en heerlijkste juwelen zich harer onwaardigheid zou schamen te rusten op een hoofd dat met de stralenkrans van Inzicht en zelfoverwinning overtogen is.

Onderzoekt dus wel uw hoofd!

Wilt ge een heerser over mensen zijn?

Verwerft dan eerst heerschappij over uzelf.

Hoe anders dan door ware zelfbeheersing kunt ge een goede heerser zijn? Hoe kan een door storm opgezweepte, ziedende golf vrede en rust schenken aan de Zee? Kan een schreiend oog een stralende glimlach doen schijnen in een schreiend hart? Kan een hand, die van vrees of toorn beeft, het schip recht door de golven sturen?

Zij die heersen over mensen, worden door de mensen beheerst. En de mensen zijn vol tumult, anarchie en chaos. Want gelijk de zee zijn zij blootgesteld aan iedere wind des hemels. En evenals de zee hebben zij hun eb en vloed, en schijnen soms op het punt de kust te overspoelen. Maar gelijk de zee zijn hunne diepten kalm, en onbereikbaar voor de geselingen der winden aan de oppervlakte.

Zo gij waarlijk mensen wilt besturen, dringt door dan tot hun diepste diep. Want meer dan schuimende golven zijn de mensen. Maar om tot hun diepste diep te kunnen doordringen, moet ge eerst onderduiken in uw eigen diepste diep. En om dat te volbrengen dient ge neer te leggen uw scepter en uw kroon, opdat uw hand tot tasten vrij zal zijn en onbezwaard uw hoofd tot denken en tot oordelen.

Geheel uw heerschappij is ijdel, en wetteloosheid zijn al uw wetten, en chaos is uw orde, zo ge niet leert beheersen de onhandelbare mens in u, wiens liefste bezigheid het is zich met scepters en met kronen te vermaken.

Mannen van het wierookvat en het Boek!

Wat brandt ge in het wierookvat? Wat leest ge in het Boek?

Brandt ge het amber bloed dat drupt en stolt uit het welriekend hart van zekere planten? Maar dat is koopwaar op de openbare markt, en een stuiver van dat goed kan iedere god een massa last bezorgen!

Meent ge dat wierookgeur de stank kan doen verdrijven van haat, hebzucht en nijd? Van ogen vol benepen, lasterlijke kritiek, van leugenachtige tongen, van ontuchtige handen? Van ongeloof dat, vol praal, geloof zich noemt, en lage aardse gezindheid die de hoorn blaast van het gelukzalig paradijs?

Meer vreugde zou voorzeker brengen in de neusgaten van uw God de geur van het verdwijnen van al deze dingen, wanneer zij een voor een in het hart zouden worden verbrand, terwijl haar as naar alle windstreken zou worden verstrooid.

Wát brandt ge in het wierookvat? Verzoening, lof en smeekbede?

Een vertoornde god kan het best aan zijn lot worden overgelaten om in zijn toorn te barsten; een lof-begerige god om aan lof-gebrek te verkommeren; een god met een versteend hart om aan de hardheid zijns harten te sterven.

Doch God is niet toornig, noch verlangt hij lof, noch is zijn hart versteend. Veeleer zijt gij vol gramschap, verzot op lof, en hard van hart.

Geen wierook zou God u willen doen verbranden, maar uw toorn en trots en harteloosheid, opdat ge, als Hij, vrij en almachtig zijn moogt. En Hij zou willen dat uw hart daartoe het wierookvat zou zijn.

Wat leest ge in het Boek?

Leest ge geboden, die in goud op de muren en gewelven van uw tempels geschreven moeten worden? Of zijn het levende waarheden, die in het hart moeten worden gegrift?

Leest ge leerstukken om ze van spreekgestoelten te onderwijzen, en ze ijverig te verdedigen, met logica, een ondoorzichtig spraakgebruik, en, zo het u past, met geld en het scherp van het zwaard? Of leest ge het Leven, dat niet een leerstuk is dat onderwezen en verdedigd worden moet, doch een Weg die met een wil tot Vrijheid moet gegáán, zowel in als buiten de tempel, bij dag zowel als bij nacht, zowel op de nederige plaatsen als op de verhevende. En als ge zelf die Weg niet gaat, volzeker van het doel, hoe vindt ge dan de moed de anderen tot die weg te noden?

Of leest ge tabellen, kaarten en prijslijsten in het Boek, waaruit de mensen kunnen zien hoeveel zij van de hemel met zo- en zoveel van de aarde kunnen kopen?

Bedriegers en werktuigen van Sodom! Ge zoudt de Hemel aan mensen willen verkopen, en hun aandeel van de Aarde nemen als de prijs. Ge zoudt de Aarde tot een gehenna (noot vertaler: hel, pijnigingsplaats) willen maken en de mensen aansporen haar te ontvluchten terwijl ge uzelf er des te dieper ingraaft. Waarom laat ge de mensen hun aandeel in de Hemel niet verkopen voor een aandeel in de Aarde?

Zo ge uw Boek goed zoudt lezen, zoudt ge de mensen tonen hoe een hemel te maken van de Aarde! Want voor hen die de hemel in het hart dragen, is de Aarde een hemel; terwijl voor hen wier hart aan de aarde toebehoort, de Hemel een aarde is.

Legt de Hemel bloot in de harten der mensen door alle scheidsmuren te slechten tussen de Mens en zijn medemensen; tussen de Mens en alle schepselen; tussen de Mens en God. Maar daartoe moet ge zelf in het hart de hemel dragen.

De Hemel is geen tuin in bloei, die te koop is of te huur. Doch de Hemel is een staat-van-zijn, bereikbaar op de Aarde, als overal elders in dit grenzeloze Universum. Waarom uw hals dan uit te rekken en uw ogen zo uitermate te vermoeien?

Geen woedende vuurhaard is de Hel, waaraan de mens door menigvuldig bidden en wierook-branden ontsnappen moet. Maar de Hel is een toestand van het hart,ikbaar op de Aarde, als overal elders in deze onvoorstelbare onmetelijkheid.

Waar zoudt ge het vuur ontvluchten waarvan het hart de brandstof is, tenzij ge het hart ontvlucht?

Tevergeefs is het de Hemel te zoeken, en tevergeefs de Hel te ontgaan, zolang de Mens door zijn schaduw wordt vastgehouden. Want de Hemel zowel als de Hel zijn eigen aan de Dualiteit. Zolang de Mens niet ongedeeld is van bewustzijn en ongedeeld van hart, en ongedeeld van lichaam; zolang hij niet zonder schaduw is en ongedeeld van Wil, zal hij immer één voet in de Hemel hebben en één voet in de Hel. En dat is voorwaar de Hel!

Ja, het is meer dan hels vleugelen van licht en voeten van lood te hebben; geschraagd te worden door hoop, en neergesleurd door wanhoop; zich open te vouwen in onbevreesd geloof, en toegesloten te worden in bange twijfel.

Geen hemel is een hemel, die voor anderen een hel is. Geen hel is een hel, die voor anderen een hemel is. En daar de hel van de ene mens vaak een hemel is voor de andere, en de hemel van de een een hel vaak voor de ander, zo zijn zulk een hel en hemel nimmer duurzame en strijdige toestanden, maar onontkoombare fasen op de lange pelgrimstocht naar Bevrijding van beide.

Pelgrims van de Heilige Wijnstok!

Mirdad heeft geen hemelen te koop, of te verlenen aan hen die rechtvaardig zouden willen zijn. Noch houdt hij hellen als vogelverschrikkers voor hen die tot het boze neigen.

Als uw rechtvaardigheid haar eigen hemel niet is, zal zij één dag bloeien en dan verwelken.

Als uw boosheid haar eigen vogelverschrikker niet is, zal zij één dag slapen en bij de eerste gunstige gelegenheid gaan bloeien.

Geen hel of hemel heeft Mirdad u aan te bieden, maar Heilig Inzicht, dat u verre uittilt boven het vuur van iedere hel, en de weelderigheid van iedere hemel. Niet met de hand, doch met het hart moet ge deze gift ontvangen. En daartoe dient het hart noodzakelijk ontlast te warden van iedere wens of wil, behalve die tot Inzicht.

Geen vreemdelingen zijt gij voor de Aarde; ook is de Aarde geen stiefmoeder voor u. Doch ge zijt juist haar werkelijke hart en haar werkelijke ruggegraat. Zij is blij u op haar forse, brede, vaste rug te dragen. Waarom staat ge erop haar op uw zwakke, ingevallen borst te dragen en kreunt en hijgt en snakt ge dan naar adem?

De borsten der Aarde vloeien over van melk en honing. Waarom laat ge beide door uw hebzucht bederven door er meer van te nemen dan ge nodig hebt?

Vredig en schoon is het aangezicht der Aarde. Waarom ontsiert en verstoort ge het steeds door bittere strijd en vrees?

Een volmaakte eenheid is de Aarde. Waarom gaat ge hardnekkig voort haar met zwaarden en grenspalen in stukken te snijden?

Gehoorzaam en onbezorgd is de Aarde. Waarom zijt gij steeds zo vol zorg en weerbarstigheid?

Toch zult ge langer zijn dan de Aarde, de zon en al de hemellichamen. Alle zullen voorbijgaan, maar niet gij! Waarom beeft ge dan als bladeren in de wind?

Indien dan niets in staat is u uw eenheid met het Universum te doen gevoelen, zou de Aarde alleen reeds u daartoe moeten brengen. Toch is de Aarde slechts de spiegel waarin uw schaduwen weerspiegeld worden. Is de spiegel meer dan wat weerspiegeld wordt? Is de schaduw die de mens werpt meer dan de mens?

Wrijft uw ogen uit en weest wakker! Want ge zijt meer dan de Aarde. Uw bestemming is meer dan te leven en te sterven, en overvloedig voedsel te verschaffen aan de immer hongerige kaken van de Dood. Uw bestemming is vrij te zijn van leven en van sterven, van Hemel en Hel en alle elkaar bestrijdende tegenstellingen, die tot de Dualiteit behoren. Uw bestemming is vruchtbare wijnstokken te zijn in de eeuwig-vruchtbare wijngaard van God!

Zoals een levende tak van een levende wijnstok die, in de grond begraven, wortel schiet en in het end een onafhankelijke, druiven-dragende wijnstok wordt, gelijk zijn moeder waarmee hij verbonden blijft, zo zal de Mens, de levende tak van de Goddelijke Wijnstok, wanneer hij in de bodem van zijn goddelijkheid begraven is een god worden, die eeuwig één zal zijn met God.

Moet de Mens om tot Leven te komen dan levend begraven worden?

Ja, en nogmaals Ja! Zo ge niet naar de dualiteit van leven en dood begraven wordt, zult ge niet tot enkelvoudigheid van Wezen verrijzen.

Zo ge niet met de druiven van Liefde gevoed wordt, zult ge niet met de wijn van Inzicht verzadigd worden.

En zo ge niet dronken zijt van de Wijn van Inzicht, zult ge niet door de kus van Vrijheid nuchter worden.

Ge eet geen Liefde wanneer ge vruchten van de aardse wijnstok eet. Ge eet een grotere honger om een minder grote te stillen.

Ge drinkt geen Inzicht wanneer ge het bloed van de aardse wijnstok drinkt. Ge drinkt slechts een korte vergetelheid van uw lijden, die straks de hevigheid van uw lijden dubbel voelbaar maken zal. Ge ontvlucht een hinderlijk zelf slechts om dat zelf om de hoek weer te ontmoeten.

De druiven die Mirdad u aanbiedt zijn niet onderhevig aan schimmel en verrotting. Wie eens daarvan verzadigd is, blijft het in eeuwigheid. De wijn die hij voor u heeft toe bereid, is te sterk voor de lippen die bang zijn zich te branden, maar leven-gevend voor de harten die tot in eeuwigheid dronken van zelfvergetelheid zouden willen zijn.

Zijn er onder u die hongeren naar mijn druiven?

Dat zij naar voren komen met hun manden!

En zijn er soms die dorsten naar mijn bloed?

Laat hen hun bekers brengen!

Want zwaar is Mirdad van zijn oogst, en tot stikkens toe gevuld met een overvloed van bloed.

De Dag van de Heilige Wijnstok was eens een dag van zelfvergetelheid. Een dag bedwelmend door de wijn der Liefde en gebaad in het stralende licht van Inzicht. Een dag van zielsverrukking door de ritmische wiekslag van Vrijheid. Een dag waarop scheidsmuren werden gesloopt en de een opging in allen en allen in de een.

Maar ziet wat hij vandaag geworden is!

Een week van ziekelijke zelf-handhaving; van lage hebzucht tegenover lage hebzucht; van slavernij die zich met slavernij vermaakt, en onwetendheid die onwetendheid verderft.

De Ark, eens een werkplaats voor Geloof en Liefde en Vrijheid, is nu veranderd in een formidabele wijnpers en een monsterlijke zakenbeurs. Zij neemt de opbrengst uwer wijngaarden en verkoopt die weer aan u als een benevelende wijn. De inspanning uwer handen smeedt zij tot boeien voor uw handen. Het zweet van uw voorhoofd doet zij tot vurige kolen worden om er uw voorhoofd mee te branden.

Ver, heel ver, is de Ark van de haar gestelde koers afgeweken. Maar haar roer is nu weer juist gericht. Zij zou zich van alle dood gewicht willen ontdoen, opdat zij gemakkelijk en veilig haar koers kan varen.

Daarom zullen alle giften aan de gevers worden teruggegeven, en alle schulden den schuldenaren worden kwijtgescholden. De Ark kent slechts één gever: God; en God zou niet willen dat iemand in schulden zat, ook niet bij Hemzelf.

Zo leerde ik Noach.

Zo leer ik u.

Moet de Waarheid aan allen, of aan de weinige uitverkorenen verkondigd worden? Mirdad onthult het geheim van zijn verdwijning aan de vooravond van de Dag van de Wijnstok, en spreekt over valse macht

Naronda: Lang nadat het feest een herinnering was geworden, waren de Zeven in het Adelaarsnest rondom de Meester bijeen. De Meester zweeg toen de deelgenoten opnieuw over de gedenkwaardige gebeurtenissen van die dag spraken. Sommigen verwonderden zich over de grote uitbarsting van geestdrift waarmee de menigte 's Meesters woorden ontvangen had. Anderen bespraken Shamadams vreemde en ondoorgrondelijke gedrag tijdens de ogenblikken, waarop massa's schuldbekentenissen uit de schatkamer van de Ark gehaald en in het openbaar vernietigd werden, en honderden wijnkruiken en vaten uit de kelders gebracht en weggeschonken werden, terwijl vele waardevolle giften aan de gevers werden teruggegeven; want hij toonde niet het geringste verzet, zoals wij allen van Shamadam verwacht hadden, maar zag dit alles sprakeloos en onbeweeglijk aan, en schreide bittere tranen.

Bennoon merkte op dat, ofschoon de menigte zich van opgetogenheid schor geschreeuwd had, die opgetogenheid niet 's Meesters woorden gold, maar de kwijtgescholden schulden en de teruggegeven giften. Hij maakte de Meester er zelfs een zacht verwijt van dat hij zijn adem verspilde aan zulk een menigte, die geen hogere vreugde zocht dan eten, drinken en pretmaken. De waarheid moest, zo beweerde hij, niet zonder onderscheid aan een ieder verkondigd worden, maar slechts aan de weinige uitverkorenen.

Toen sprak Mirdad en zeide:

MIRDAD: Uw adem zal op de wind voorzeker in het hart van deze of gene toegang vinden. Vraagt niet wiens hart het is. Zorgt gij er echter voor dat de adem zelf rein is!

Uw woord zal een oor zoeken en zeker vinden. Vraagt niet wiens oor het is. Maar zorgt gij slechts ervoor, dat het woord zelf een ware boodschapper der Vrijheid is.

Uw stille gedachte zal zeker de een of andere tong tot spreken bewegen. Vraagt niet wiens tong het is. Zorgt slechts ervoor dat de gedachte zelf met liefdevol Inzicht ontstoken is.

Meent niet dat enige poging nutteloos is. Sommige zaden liggen vele jaren in de grond begraven, maar komen snel tot leven wanneer de adem der eerste gelegenheid ze beweegt.

Het zaad der Waarheid rust in alle mensen en dingen. Uw werk is niet de Waarheid uit te zaaien, maar de gunstige gelegenheid te bereiden dat zij zich openbaren kan.

In de eeuwigheid is alles mogelijk. Wanhoopt daarom niet aan de bevrijding van enig mens, maar verkondigt de boodschap der verlossing met hetzelfde vertrouwen en dezelfde vurige ijver aan allen, zowel aan de niet-hunkerenden als aan de hunkerenden.

Want de niet-hunkerenden zullen zeker eens hunkeren gaan, en de nu nog kale vogels zullen te eniger tijd hun slagpennen gladstrijken in de Zon, en met hun wieken de verste en ontoegankelijkste grenzen van het luchtruim doorklieven.

Micaster: Het verdriet ons zeer dat tot nu toe, en ondanks ons herhaald verzoek, de Meester heeft geweigerd ons het geheim zijner geheimzinnige verdwijning aan de vooravond van de Dag van de Wijnstok te onthullen. Zijn wij zijn vertrouwen onwaardig?

MIRDAD: Wie mijn Liefde waard is, is zeker mijn vertrouwen waard.

Is vertrouwen meer dan Liefde, Micaster? Schenk ik u niet onbeperkt van mijn hart?

Indien ik niet van die onverkwikkelijke omstandigheid sprak, deed ik dit om Shamadam tijd tot berouw te laten. Want hij heeft mij die avond, met de hulp van twee vreemden, gewelddadig uit het Adelaarsnest gehaald en in de Zwarte Put geworpen. Die ongelukkige Shamadam! Weinig had hij kunnen dromen dat zelfs de Zwarte Put Mirdad met zijden handen zou ontvangen en hem met magische ladders naar de top terug zou helpen gaan.

Naronda: Toen we dat hoorden werden allen met ontzag vervuld en met stomheid geslagen, en niemand dorst de Meester vragen hoe hij onverlet te voorschijn was gekomen uit wat iedereen een zekere ondergang toescheen. En een tijdlang zwegden allen.

Himbal: Waarom vervolgt Shamadam onze Meester, terwijl onze Meester Shamadam liefheeft?

MIRDAD: Shamadam vervolgt niet mij. Shamadam vervolgt Shamadam.

Bekleedt de blinden met een schijn van macht, en zij zullen al de zienden de ogen uitrukken, zelfs de ogen van hen die zich bovenmate inspannen om hen ziende te maken.

Laat een slaaf, al was 't maar één dag, zijn gang gaan, en hij zal de wereld tot een wereld van slaven maken. En de eersten die hij zou ranselen en in de ketens slaan, zouden zij zijn die ingespannen werken om zijn invrijheidstelling te verkrijgen.

Alle wereldse macht, aan welke bron ontleend ook, is vals. Daarom rinkelt zij met de sporen en zwaait zij het zwaard, en rijdt zij met luidruchtig praalvertoon en blinkende plechtstatigheid, opdat maar niemand het zal wagen haar in het valse hart te zien. Zij vestigt haar wankele troon op geweren en op lansen. Zij decoreert haar door ijdelheid vervoerde ziel met vrees-aanjagende amuletten en necromantische emblemen, opdat de ogen der nieuwsgierigen haar stakkerige armoe niet aanschouwen zullen.

Zulk een macht is zowel een blinddoek als een vloek voor de mens die begeert haar uit te oefenen. Zij zou zich tot iedere prijs willen handhaven, zelfs de vreselijke prijs die mens zelf, en hen die haar gezag aanvaardden, te vernietigen, en evenzo degenen die haar wederstaan.

Tengevolge van hun machtsbegeerte zijn de mensen in voortdurende beroering. Wie in machtsposities staan strijden immer om die te behouden. Wie niet in machtsposities staan strijden altijd om ze aan hen die ze innemen te ontrukken. Terwijl de Mens, de God in windselen, onder voet en hoef vertreden wordt, en onopgemerkt, onverzorgd en onbemind op het slagveld achterblijft.

Zo verwoed is de strijd, en zo bloed-bezeten zijn de strijders, dat helaas niemand stil zou willen staan om het geverfde masker van de valse bruid af te rukken en haar monsterlijke lelijkheid voor allen zichtbaar te maken.

Weest overtuigd, o monniken, dat geen enkele macht ook maar enige waarde heeft, behalve de macht van Heilig Inzicht, die van onschatbare waarde is. Geen offer is daartoe te groot. Zo ge haar eens bereikt, zult ge haar tot het eind der tijden behouden. Het zal uw woorden met meer kracht laden dan al de legers ter wereld ooit kunnen opbrengen, en het zal uw daden met heilzamer werking zegenen dan alle wereldse machtsdragers tezamen ooit kunnen dromen aan de wereld te brengen.

Want Inzicht is zijn eigen schild; zijn sterke arm is Liefde. Het vervolgt noch tiranniseert, maar valt gelijk dauw op de dorre harten der mensen, en hen die het afwijzen, zegent het niet minder dan hen die het indrinken. Want zo zeker is het van zijn innerlijke kracht, dat het niet tot uiterlijk geweld zijn toevlucht neemt. En zo onbevreesd is het, dat het het gebruik van vrees als wapen om zich aan iemand op te dringen, schuwt.

De wereld is arm, o zo arm, aan Inzicht. Daarom zoekt zij haar armoede te verbergen achter de sluier van valse macht. En de valse macht sluit verdedigende en aanvallende verbonden met valse kracht; en beide bedienen zich van de Vrees. En Vrees vernietigt ze beide.

Is het niet immer zo geweest dat de zwakken zich verbonden om hun zwakte te beschermen? Aldus gaan wereldse macht en wereldse brute kracht hand in hand onder de zweepslag van de Vrees, en betalen aan de Onwetendheid hun dagelijkse schatting in oorlogen, bloed en tranen. En de Onwetendheid glimlacht welwillend tot allen, en zegt hun: 'Goed gedaan!'

'Goed gedaan!' zei Shamadam ook tot Shamadam toen hij Mirdad in de Put geworpen had. Maar het kwam niet in Shamadam op dat hij, door mij in de Put te werpen, zichzelf daarin geworpen had en niet mij. Want de Put kan een Mirdad niet vasthouden, maar een Shamadam moet lang met grote inspanning zwoegen om tegen zijn donkere, glibberige muren omhoog te klauteren!

Alle wereldse macht is een goedkoop sieraad. Laat hen die nog baby's zijn in Inzicht, zich ermede vermaken. Gij moet u aan niemand opdringen. Want wat met geweld is opgedrongen, wordt vroeg of laat met geweld weer afgeworpen.

Zoekt geen macht over het leven van mensen; daarover is de Al-Wil meester. En zoekt ook geen macht over de goederen van mensen; want de mensen zijn aan hun goederen evenzeer geketend als aan hun leven, en zij wantrouwen en haten hen die zich met hun ketens bemoeien. Doch zoekt door Liefde en Inzicht een weg in de harten der mensen; en eenmaal daarin plaats gevonden hebbend kunt ge des te beter werken om de mensen van hun ketens los te maken.

Want Liefde zal uw hand leiden, terwijl Inzicht de lantaarn dragen zal.

De vorst van Bethar verschijnt met Shamadam bij het Adelaarsnest. Het tweegesprek tussen de vorst en Mirdad over oorlog en vrede. Mirdad door Shamadam in een valstrik gelokt

Naronda: Juist toen de Meester dat gezegd had, en wij over zijn woorden nadachten, klonken buiten zware voetstappen, en verward gepraat van gedempte stemmen. Dadelijk daarop verschenen twee reusachtige, tot de tanden gewapende soldaten, die zich met getrokken sabels, die schitterden in de zon, ter weerszijden van de ingang opstelden. Daarop volgden een jonge vorst in vol ornaat, waarachter schuchter Shamadam stapte, en nog twee soldaten die na Shamadam kwamen.

De vorst was een van de machtigste en beroemdste potentaten van de Milky Mountains. Hij bleef een ogenblik bij de ingang staan en keek onderzoekend naar de gezichten van het kleine gezelschap dat daar bijeen was. Toen vestigde hij zijn grote heldere ogen op de Meester, maakte een zeer diepe buiging en zeide:

de Vorst: Heil, heilige mens! Wij zijn gekomen om hulde te bewijzen aan de Grote Mirdad wiens roem zich alom in deze bergen heeft verbreid, tot hij de verre hoofdstad bereikte.

MIRDAD: Roem rijdt buiten in een vurige zegewagen. Thuis strompelt hij op krukken. De Oudste kan dat getuigen! Vertrouw niet, o vorst, op de grillen van de roem.

de Vorst: Toch zijn de grillen van de roem zoet, en zoet is het ook den mens, zijn naam op ieders lippen aan te brengen.

MIRDAD: Ge kunt even goed een naam schrijven in het zand aan het strand als hem aanbrengen op de lippen der mensen. De winden en getijden zullen hem van het strand wegspoelen. Een niesbui zal hem van de lippen blazen. Zo ge niet door de mensen weggeniesd wilt worden, breng uw naam dan niet op hun lippen aan, maar brand hem in hun hart.

de Vorst: Maar de harten der mensen zijn met vele sloten gesloten.

MIRDAD: De sloten mogen talrijk zijn, maar er past daarop één sleutel.

de Vorst: Hebt gij die sleutel? Want ik heb hem zeer van node.

MIRDAD: Ook gij hebt hem!

de Vorst: Helaas! U schat mij heel veel hoger dan ik werkelijk verdien. Lang heb ik een sleutel op het hart van mijn buurman (noot vertaler: 'neighbor' betekent buurman en naaste; deze dubbele betekenis geeft aan het volgende betoog een wijdere zin) gezocht, maar die nergens kunnen vinden. Hij is een machtig vorst en maakt zich op mij oorlog aan te doen. En ik ben gedwongen mijn wapenen tegen hem op te nemen, mijn vreedzame gezindheid ten spijt. Laat mijn diadeem en met juwelen bezette kledij u niet bedriegen, Meester. Ik kan daarin de sleutel die ik zoek niet vinden.

MIRDAD: Zij verbergen de sleutel, maar hebben hem niet! Zij misleiden uw voet, weerstreven uw hand en leiden uw ogen af, en maken zo uw zoeken nutteloos.

de Vorst: Wat bedoelt de Meester eigenlijk daarmee? Moet ik mijn diadeem en gewaden wegwerpen om de sleutel tot mijn buurmans hart te vinden?

MIRDAD: Zo ge ze wilt behouden, moet ge uw buurman verliezen. Zo ge uw buurman wilt behouden, moet ge ze verliezen. En zijn buurman verliezen is zichzelf verliezen.

de Vorst: Ik zou mijn buurmans vriendschappelijke gezindheid niet willen kopen tot zulk een hoge prijs.

MIRDAD: Zoudt ge uzelf niet willen kopen tot zulk een nietige prijs?

de Vorst: Mijzelf kopen? Ik ben geen gevangene die een losprijs moet betalen! En bovendien heb ik een goedbetaalde, wel-bewapende strijdmacht om mij te beschermen. Mijn buurman kan zich niet op een betere beroemen.

MIRDAD: De gevangene van één mens of ding te zijn is reeds te bitter om te dragen. De gevangene te zijn van een heel leger mensen en een menigte dingen is verbanning zonder respijt. Want van iets afhankelijk te zijn betekent de gevangene daarvan te zijn. Wees daarom alleen van God afhankelijk! Want de gevangene van God te zijn betekent waarlijk vrij te zijn.

de Vorst: Moet ik dan mijzelf, mijn troon, mijn onderdanen onbeschermd laten?

MIRDAD: U moet uzelf niet onbeschermd laten.

de Vorst: Daarom onderhoud ik juist een legermacht.

MIRDAD: Daarom moet ge uw leger afdanken.

de Vorst: Maar mijn buurman zou mijn koninkrijk spoedig onder de voet lopen.

MIRDAD: Uw koninkrijk kan hij misschien onder de voet lopen, maar ú kan niemand verzwelgen. Twee gevangenis en tot één gemaakt, vormen nog niet de kleinste woning voor de Vrijheid! Verheugt u zo

iemand u uit uw gevangenis verdrijft; maar benijdt niet degene die komt om zichzelf in uw gevangenis op te sluiten.

de Vorst: Ik ben de telg van een geslacht, dat vermaard is om zijn dapperheid op het slagveld. Wij dringen nimmer anderen oorlog op. Maar zo de oorlog ons wordt aangedaan sluipen wij nimmer weg, en verlaten het slagveld slechts terwijl onze banieren hoog wapperen boven de lijken van de vijand. Ge geeft mij slecht advies, mijnheer, wanneer ge raadt mijn buurman maar zijn gang te laten gaan.

MIRDAD: Zei u niet dat ge vrede wilde hebben?

de Vorst: Jazeker, vrede zou ik wensen.

MIRDAD: Wel, strijd dan niet!

de Vorst: Maar mijn buurman is beslist besloten mij te bestrijden; en ik moet hem bevechten opdat er vrede tussen ons zal zijn.

MIRDAD: Ge wilt uw buurman doden om in vrede met hem te leven! Welk een vreemd schouwspel! Het is geen verdienste met de doden in vrede te leven. Maar een grote deugd is het met de levenden vrede te hebben. Als ge enig levend mens of ding een oorlog aan moet doen, omdat diens smaken of belangen bijwijlen met de uwe botsen, verklaar de oorlog dan aan God, die dit aldus liet zijn. En verklaar oorlog aan het Universum; want ontelbaar zijn daarin de dingen die uw denken verontrusten, uw hart in beroering brengen en zich goedschiks of kwaadschiks in uw leven gelden doen.

de Vorst: Wat zou ik moeten doen wanneer ik met mijn buurman vrede hebben wil, maar hij verlangt te strijden?

MIRDAD: Strijden!

de Vorst: Nu geeft ge me goede raad.

MIRDAD: Ja zeker, strijd! Maar niet tegen uw buurman. Bestrijd veeleer alle dingen, die u en uw buurman tot strijden brengen.

Waarom wenst uw buurman u te bevechten? Omdat uw ogen blauw zijn en de zijne lichtbruin? Omdat gij van engelen, en hij van duivelen droomt? Of is het omdat gij hem liefhebt als uzelf en al het uwe het zijne acht?

Vanwege uw gewaden, uw troon, uw rijkdom, uw roem en alles waarvan ge de gevangene zijt, verlangt, o vorst, uw buurman u te bestrijden!

Zoudt ge hem willen verslaan zonder een speer tegen hem op te heffen? Wees hem dan voor, en verklaar zelf aan al deze dingen de oorlog. Wanneer ge ze overwonnen hebt door uw ziel uit hun greep te bevrijden; wanneer ge ze op de rommelhoop geworpen hebt, zal uw buurman wellicht zijn opmars staken, zijn zwaard in de schede steken en bij zichzelf zeggen: 'Als deze dingen een strijd waard waren, zou mijn buurman ze niet op de rommelhoop geworpen hebben.'

Zou uw buurman in zijn dwaasheid volharden en de rommelhoop weghalen, verheug u dan over uw eigen bevrijding van zulk een verderfelijke last, maar betreur uw buurmans lot.

de Vorst: En mijn eer dan, die veel meer waard is dan al mijn bezittingen?

MIRDAD: 's Mensen enige eer is Mens te zijn, Gods levende beeld en gelijkenis. Alle andere eer is oneer.

Een eerbewijs door mensen verleend, wordt gemakkelijk door mensen weggenomen. Een eer geschreven met het zwaard, wordt gemakkelijk uitgewist met het zwaard. Geen eer, o vorst, is zelfs maar een geroeste pijl waard; nog veel minder een hete traan; en nog veel minder een druppel bloed.

de Vorst: En vrijheid, mijn vrijheid en die van mijn volk, is die niet het grootste offer waard?

MIRDAD: De ware Vrijheid is het offer van het zelf waard. Uw buurmans armen kunnen haar niet wegnemen; uw eigen armen kunnen haar niet winnen noch verdedigen. En het slagveld is voor haar een graf.

De ware Vrijheid wordt gewonnen en verloren in het hart!

Verlangt gij naar strijd? Ontbind die dan in uw hart tegen uw hart! Ontwapen uw hart van iedere hoop en vrees en ijdel verlangen, die uw wereld tot een benauwde schaapskooi maken; en ge zult bevinden dat het wijder en uitgestrekter is dan het Universum; en ge zult dat Universum naar welgevallen doorkruisen, en niets zal u daarbij belemmeren.

Dat is de enige oorlog die waard is verklaard te worden. Begin deze oorlog en ge zult geen tijd vinden voor andere oorlogen, die voor u een weerzinwekkende beestachtigheid en duivels gedoe zouden worden, die uw gedachten zouden afleiden en uw krachten uitputten, en u zo de grote oorlog met uzelf zouden doen verliezen, die waarlijk een heilige oorlog is. Wie die oorlog wint, wint onsterfelijke glorie. Maar de overwinning in iedere andere oorlog is erger dan een zware nederlaag. En dit is de gruwel van

alle oorlogen tussen mensen, dat de overwinnaar en de overwonnenen gelijkelijk aan de nederlaag gebonden zijn.

Verlangt ge naar vrede? Verwacht hem niet in woordenrijke documenten; en streeft er niet naar hem in de rotsen te beitelen.

Want de pen die gemakkelijk 'Vrede' krabbelt, kan met hetzelfde gemak 'Oorlog' krabbelen; en de beitel die inhakt 'Laat ons vrede hebben', kan gemakkelijk beitelen: 'Laat ons oorlog hebben'. En bovendien worden papier en de rots en de pen en de beitel snel aangetast door mot en vertering en roest, en geheel de alchemie van veranderende elementen. Maar niet het tijdeloze hart van de Mens, dat de zetel is van Heilig Inzicht.

Wanneer Inzicht eens ontsluit is, is de overwinning behaald en de Vrede voor eeuwig in het hart gevestigd. Een hart waarin Inzicht woont, is altijd vol vrede, zelfs te midden van een door oorlog bedwelmde wereld.

Een onwetend hart is een dualistisch hart. Een dualistisch hart schept een dualistische wereld. Een dualistische wereld brengt gedurig twist en strijd voort.

Een hart vol Inzicht daarentegen is een enkelvoudig hart. Een enkelvoudig hart schept een enkelvoudige wereld. Een enkelvoudige wereld is een wereld in vrede. Want twee zijn er nodig om strijd te voeren. Daarom raad ik u aan strijd te voeren tegen uw hart, opdat het enkelvoudig wordt. De beloning der overwinning is eeuwigdurende Vrede.

Wanneer gij, o Vorst, in iedere steen een troon kunt zien en iedere grot u tot kasteel zijn kan, zal de Zon zeer gaarne uw troon en de gesternten u tot kastelen zijn.

Wanneer iedere madelief in het veld geschikt is u tot ereteken te dienen, en iedere worm u tot leraar kan zijn, zullen de sterren verheugd zijn zich op uw borst te tonen, en is de Aarde gereed uw spreekgestoelte te zijn.

Zo ge over uw hart kunt heersen, wat maakt het voor u uit wie in naam over uw lichaam heerst? Zo het gehele Universum u toebehoort, wat betekent het voor u wie over deze of die streek van de Aarde heerst?

de Vorst: Uw woorden zijn zeer aantrekkelijk. Toch schijnt het mij toe dat strijd een natuurwet is. Zijn zelfs de vissen in de zee niet voortdurend in gevecht? Zijn de zwakken niet ten prooi aan de sterken? En ik zou niemands prooi willen zijn.

MIRDAD: Wat u strijd toeschijnt is slechts een wijze waarop de Natuur zich voedt en voortplant. De sterke is niet minder de zwakke tot voedsel, dan de zwakke het is voor de sterke. Bovendien: wie is sterk en wie is zwak in de Natuur? Alleen de Natuur is sterk; alle overigen zijn slechts zwakkelingen, die de wil der Natuur gehoorzamen en gedwee op de rivieren des doods meestromen.

Slechts de onsterfelijken kunnen sterk genoemd worden. En de Mens is onsterfelijk, o vorst. Ja, machtiger dan de Natuur is de Mens. Hij verteert haar vleeselijke hart alleen om zijn eigen onvleselijke hart te bereiken. Hij plant zich voort alleen om aan de voortplanting te ontsijgen.

Laat de mensen die hun onreine begeerten zouden willen rechtvaardigen met een beroep op de zuivere instincten van het dier, zich wilde zwijnen noemen of wolven, jakhalzen of hoe ook; maar laat hen niet de edele naam van Mens onteren.

Geloof Mirdad, o vorst, en vind vrede.

de Vorst: De Oudste zegt mij, dat Mirdad zeer bedreven is in de geheimen van tovenarij; en ik zou willen dat hij enige vermogens zou bewijzen, opdat ik in hem geloven kan.

MIRDAD: Als God te onthullen in de Mens tot tovenarij behoort, dan is Mirdad een tovenaar. Verlangt ge van mijn tovenarij een proeve en een bewijs?

Zie, ik ben de proeve en het bewijs.

Ga uw gang! Doe het werk waarvoor ge gekomen zijt.

de Vorst: Ge hebt goed geraden dat ik ander werk te doen heb dan mijn oren bezig te houden met uw krankzinnigheden. Want de vorst van Bethar is een tovenaar van een ander soort: en dadelijk zal hij een vertoning geven van zijn kunst. (Tot zijn mannen): Sluit de handen en voeten van deze God-Mens of Mens-God in uw ketenen en boeien, en laat ons hem en dit gezelschap tonen hoe onze tovenarij er uitziet.

Naronda: Als roofdieren vielen de vier soldaten op de Meester aan en begonnen snel zijn handen en voeten te ketenen. Een ogenblik zaten de Zeven als verlamd en wisten niet wat te denken van hetgeen voor hun ogen gaande was; of het scherts was of ernst. Micayon en Zamora beseften sneller dan de overigen de ernst van de toestand. Als twee woedende leeuwen sprongen zij op de soldaten toe, en

zouden hen hebben neergeslagen als de kalmerende, geruststellende stem van de Meester hen niet weerhouden had.

MIRDAD: Laat hen doen, onstuimige Micayon. Laat ze hun gang gaan, beste Zamora. Hun ketenen doen Mirdad niet meer schrikken dan de Zwarte Put. Laat Shamadam zich verheugen zijn macht te kunnen oplappen met die van de vorst van Bethar. De lap zal ze beide verscheuren!

Micayon: Hoe kunnen wij ons afzijdig houden, terwijl onze Meester als een misdadiger wordt geketend?

MIRDAD: Weest niet in het minst over mij bezorgd. Blijft in de Vrede! Dit zullen zij eenmaal ook u aandoen; maar zij zullen daarmee zichzelf schade doen en niet u.

de Vorst: Dit zal geschieden met iedere schelm en charlatan die het waagt gevestigd recht en gezag met voeten te treden.

(En dan op Shamadam wijzende): Deze heilige man is het rechtmatige hoofd dezer gemeenschap, en zijn woord moet voor allen wet zijn. Deze gewijde Ark, wier milddadigheid gij geniet, staat onder mijn bescherming. Mijn waakzaam oog ziet op haar lotgevallen toe; mijn machtige arm strekt zich uit over haar have en goed; mijn zwaard zal de hand afslaan die haar met boos opzet zou beroeren. Laat allen dit weten en zich in acht nemen.

(Vervolgens tot zijn mannen): Brengt deze schurk naar buiten! Zijn gevaarlijke leer heeft de Ark welhaast te gronde gericht. Zij zou weldra ons rijk en de aarde verwoesten, zo zij haar verderfelijke loop kon voortzetten. Laat hem haar van nu aan prediken aan de grimmige muren van de kerker van Bethar. Brengt hem daarheen!

Naronda: De soldaten brachten de Meester naar buiten, en de vorst en Shamadam volgden met blijde trots. De Zeven liepen, met hun ogen op de Meester gericht, achter deze onheilspellende optocht aan, sprakeloos van verdriet, en met een hart dat brak van ellende.

De Meester liep met vaste tred en opgeheven hoofd. Na een korte poos keek hij achter zich en zeide tot ons:

MIRDAD: Weest standvastig in Mirdad. Ik zal u niet verlaten alvorens ik mijn Ark te water heb gelaten en u de leiding heb toevertrouwd.

Naronda: Lang daarna klonken deze woorden van hem luide in onze oren, tezamen met het zware gerinkel der ketenen.

Shamadam tracht tevergeefs de deelgenoten voor zich te winnen. Mirdad keert op wonderbaarlijke wijze terug en geeft alle deelgenoten, behalve Shamadam, de Kus des Geloofs

Naronda: De winter had zijn intrede gedaan, met groot vertoon van sneeuw en vinnige koude.

Stil en ademloos stonden de wit-overdekte bergen; alleen de dalen ver beneden ons toonden bleek-groene plekken, met hier en daar een lint van vloeibaar zilver, dat zich slingerend voortbewoog in de richting van de zee.

De Zeven werden heen en weer geslingerd tussen hoop en twijfel, waarvan nu eens de een, dan weer de ander de overhand had. Micayon, Micaster en Zamora hielden over tot de hoop dat de Meester terug zou komen, zoals hij had beloofd. Bennoon, Himbal en Abimar waren eer in twijfel aangaande zijn terugkeer. Doch allen gevoelden een vreselijke leegte en een kwellende machteloosheid.

De Ark was koud, en akelig en ongestavrij. Een ijzige stilte hing binnen haar muren, niettegenstaande Shamadams onvermoeide pogingen er leven en warmte te brengen. Want vanaf het ogenblik dat Mirdad was weggevoerd, trachtte Shamadam ons met zijn vriendelijkheid te overstelpen. Hij zette ons het beste voor wat hij aan voedsel en wijn kon vinden; maar het voedsel gaf geen versterking en de wijn was niet opwekkend. Hij brandde meer hout en steenkolen; maar het vuur gaf geen warmte. Hij was uitermate beleefd en schijnbaar hartelijk; doch zijn beleefdheid en hartelijkheid vervreemdden ons meer en meer van hem.

Geruime tijd noemde hij de naam van de Meester niet. Maar tenslotte kon hij zich niet meer bedwingen en zeide:

Shamadam: Ge doet mij onrecht, deelgenoten, als ge meent dat ik een hekel aan Mirdad heb. Veeleer beklaag ik hem van ganser harte.

Mirdad moge dan al geen slecht mens zijn, maar een gevaarlijke fantast is hij wel; en uitermate onpraktisch en vals is de leer die hij in de wereld van harde feiten en praktijken verkondigt. Hem, en degenen die hem volgen, wacht een tragisch einde bij hun eerste ontmoeting met de harde werkelijkheid. Daar ben ik vast van overtuigd. En ik zou mijn deelgenoten zulk een onheil willen besparen.

Mirdad moge een handige tong hebben, waarvan hij zich met de driestheid der jeugd bedient, maar zijn hart is blind en weerbarstig en goddeloos. Terwijl ik de vrees voor de ware God in mijn hart draag, en de ervaring van jaren heb om mijn oordeel gewicht en gezag te verlenen.

Wie had de Ark al deze jaren voorspoediger kunnen leiden dan ik het heb gedaan? Heb ik al die tijd niet met u samengeleefd, en ben ik niet tegelijk als een broeder en een vader voor u geweest? Werd ons gemoed niet met vrede gezegend, en onze hand met een buitengewone overvloed? Waarom zouden wij een vreemde laten vernietigen wat wij zo moeizaam hebben opgebouwd, en wantrouwen laten zaaien waar vertrouwen heerste, en strijd waar vrede koning was?

Het is klinkklare dwaasheid, waarde deelgenoten, één vogel in de hand prijs te geven voor tien vogels in de lucht. Mirdad zou willen dat ge deze Ark zoudt opgeven; deze Ark, die u zolang onderdak heeft verschaft en u dicht bij God bewaarde, en u alles gaf wat stervelingen wensen kunnen, en u op een veilige afstand hield van de onrust en het lijden der wereld. Wat belooft hij u daarvoor in de plaats? Zielepijnen en teleurstellingen, en armoede, met eindeloze strijd op de koop toe - dat en vele nog erger dingen belooft hij u.

Hij belooft u een Ark in de lucht, in het onmetelijke niets - de droom van een gek - een kinderlijke fantasie - een zoete onmogelijkheid. Is hij misschien wijzer dan vader Noach, de grondvester van de Moeder-Ark? Het verdriet mij bijzonder u aan zijn geraaskal te moeten herinneren.

Ik moge wellicht tegen de Ark en haar heilige overleveringen gezondigd hebben toen ik tegen Mirdad een beroep deed op de sterke arm van mijn vriend, de vorst van Bethar. Maar ik had uw welzijn op het oog, en dat alleen zou mijn overtreding moeten rechtvaardigen. Ik wenste u en de Ark te redden voor het te laat was. En God was met mij, en ik redde u.

Verheugt u met mij, deelgenoten, en dankt den Heer dat hij ons de smaad bespaard heeft met onze zondige ogen de vernietiging van onze Ark te moeten aanschouwen. Ik voor mij zou die schande niet kunnen overleven.

Maar nu wijd ik mij opnieuw aan de dienst van de God van Noach en zijn Ark, en aan uw dienst, mijn geliefde deelgenoten. Weest gelukkig als weleer, opdat mijn geluk volkomen in u zij.

Naronda: Shamadam weende toen hij dit zeide, en zijn tranen waren erbarmelijk omdat ze zo eenzaam waren, want zij vonden geen weerklank in het hart van ook maar een onzer.

Op zekere morgen, toen de zon haar stralenvolheid uitgoot over de bergen, nadat deze lange tijd door sombere nevelsluiers omsloten waren geweest, nam Zamora zijn harp en begon te zingen:

*Bevroren is het lied op de vorst-verstijfde lippen van mijn harp.
En ingevroren de droom in het ijs-omknelde hart van mijn harp.
Waar is de adem, die uw lied ontdooien zal, o mijn harp?
Waar is de hand, die de droom verlossen zal, o mijn harp? -
In de kerker van Bethar!*

*Bedelende Wind, ga en bedel mij een lied
van de ketenen
in de kerker van Bethar.
Loze stralen der Zon, ga en steel mij een droom
van de ketenen
in de kerker van Bethar.*

*Hemhrijd ontplooid mijn adelaar zijn wieken,
en daaronder was ik een koning.
Nu een wees slechts ben ik, een zwerveling,
en een uil beheerst mijn lucht.
Want mijn adelaar vloog naar een veraf oord -
naar de kerker van Bethar.*

Naronda: Een traan liep Zamora over de wangen toen hij zijn armen liet zakken, en hij boog zijn hoofd diep over de harp. Die traan gaf lucht aan ons opgekropte verdriet en opende de sluizen onzer ogen.

Micayon sprong op en ging, met de uitroep 'ik stik' naar buiten. Zamora, Micaster en ik volgden hem over de binnenplaats naar de poort in de grote buitenhof, waarvoorbij deelgenoten der Ark niet mochten komen. Micayon trok de zware grendel met één forse ruk weg, gooide de poort open en stormde naar buiten, als een tijger uit zijn kooi. De overige drie volgden Micayon.

De zon scheen warm en helder, en haar stralen, die op de bevroren sneeuw braken, waren bijna verblindend. Boomloze, sneeuw-overdekte heuvels strekten zich, zover het oog kon reiken, golvend voor ons uit en alles scheen te stralen in fantastische schakeringen van licht.

De stilte was alom zo volkomen dat zij bijna drukkend was; slechts het gekraak van de sneeuw onder onze voeten verbrak de betovering.

De lucht vulde, ondanks de felle kou, onze longen zo weldadig dat we het gevoel hadden voorwaarts gedragen te worden, zonder enige inspanning onzerzijds.

Zelfs Micayons gemoedsstemming veranderde, en hij stond stil en riep uit: 'Wat is het heerlijk om te kunnen ademen, alleen maar te *ademen!*' En het was werkelijk of wij voor het eerst de vreugd ondergingen in vrijheid te ademen en de zin van de Adem te begrijpen.

We hadden nog niet veel gelopen toen op een veraf gelegen hoogte Micaster een donker voorwerp bespeurde. Sommigen meenden dat het een eenzame wolf was; anderen een gedeelte van een rots waarvan de wind de sneeuw had weggevaagd. Maar het voorwerp scheen zich in onze richting te bewegen, en we besloten het tegemoet te gaan. Steeds dichterbij kwam het en nam geleidelijk een menselijke gedaante aan. Plotseling stormde Micayon vooruit, terwijl hij juichend uitriep: 'Hij is het! Hij is het!'

En het was hem, zijn gratievolle loop, zijn statige houding, zijn voornaam geheven hoofd. De luchthartige wind speelde verstoppertje in zijn wapperend gewaad en danste zorgeloos door zijn lange zwarte lokken. De zon had het fijne amber-bruin van zijn gelaat lichtelijk gekleurd; maar de donkere, dromerige ogen schitterden als tevoren en getuigden van innerlijke rust en vrede en onweerstaanbare liefde. Zijn tere voeten, in houten sandalen gestoken, waren door de vorst helder roze gekust.

Micayon was het eerste bij hem; hij wierp zich aan zijn voeten, en snikte en lachte en stamelde als in een delirium van vreugde: 'Nu is mij mijn ziel teruggegeven.'

De overige drie deden evenzo; maar de Meester deed hen een voor een opstaan, omhelsde ieder met oneindige tederheid en zeide, terwijl hij hen omhelsde:

MIRDAD: Ontvang de kus des Geloofs. Van nu aan zult ge slapen in geloof en opstaan in geloof; en de Twijfel zal in uw hoofdkussen niet nestelen, noch uw voet door aarzeling verlammen.

Naronda: De vier, die in de Ark gebleven waren, dachten, toen zij de Meester bij de deur ontwaarden, eerst dat hij een geestverschijning was en schrokken zeer. Maar toen hij hen elk bij de naam noemde en begroette, en zij zijn stem vernamen, wierpen zij zich voor zijn voeten, behalve Shamadam die als aan zijn stoel genageld was. De Meester deed met de drie, en sprak tot hen, zoals hij bij de vier gedaan had.

Shamadam keek wezenloos toe en beefde van het hoofd tot de voeten; zijn gezicht was doodsbleek, zijn lippen vertrokken zenuwachtig en zijn handen frommelden doelloos aan zijn gordel. Plotseling liet hij zich van zijn stoel glijden, kroop op handen en voeten naar de Meester toe en zeide, terwijl hij zijn armen om diens benen sloeg, krampachtig en met zijn gezicht naar de grond gekeerd: 'Ook ik geloof.' De Meester deed ook hem opstaan, doch zonder hem te omhelzen, en zeide:

MIRDAD: Het is vrees die Shamadams machtige gestalte doet beven en hem doet zeggen: 'Ook ik geloof.'

Shamadam heeft en buigt voor de 'tovenarij' die Mirdad uit de Zwarte Put en de kerker van Bethar heeft gebracht. En Shamadam vreest vergelding. Laat zijn gemoed wat dat betreft gerust zijn, en laat hem zijn hart omkeren in de richting van Waarachtig Geloof. Een geloof dat gedragen wordt op een golf van Vrees is slechts het schuim van de Vrees. Het rijst en daalt met de Vrees. Waarachtig Geloof bloeit alleen op de stengel der Liefde. Zijn vrucht is Inzicht.

Als ge bang zijt voor God, gelooft dan niet in God.

Shamadam: (achteruitlopend, met zijn ogen nog steeds naar de grond gericht): Shamadam is een erbarmelijke stakkerd en een uitgestotene in zijn eigen huis. Sta mij ten minste toe een dag uw dienaar te zijn en u wat vlees en warme kleren te brengen. Want u zult wel zeer koud en hongerig zijn.

MIRDAD: Ik heb vlees dat de keukens niet kennen, en warmte niet aan wollen draad of vuurtong ontleend. Ik zou willen dat Shamadam meer van mijn vlees en warmte, en minder van ander voedsel en brandstof insloeg.

Ziet! De zee is gekomen om op de pieken te overwinteren. En de pieken zijn verheugd zich met de bevroren zee als met een mantel te overkleden. En zij zijn warm in dat kleed!

Verheugd is ook de zee voor een wijl zo stil en betoverd op de pieken te rusten. Doch slechts voor een wijl! Want de Lente zal komen, en de Zee zal, gelijk een slang na haar winterslaap, zich onttollen en haar tijdelijk verpande vrijheid terugverlangen. En opnieuw zal zij zich spoeden van kust tot kust, en opnieuw zal zij opstijgen in de lucht, en daar dolen en dolen en zich uitgieten al waar het haar maar lust.

Maar er zijn mensen als u, Shamadam, wier leven een voortdurende winter is en een ononderbroken winterslaap. Het zijn degenen die nog geen voortekenen van de Lente hebben ontvangen. Let op: Mirdad is het voorteken! Een voorteken van het Leven is Mirdad, en geen doodsklok. Hoe lang nog zal uw winterslaap duren?

Geloof, Shamadam, dat het leven dat de mensen leven, en de dood die zij sterven, slechts een winterslaap is. En ik ben gekomen om de mensen uit hun slaap te schudden, en hen uit hun holen en gaten op te roepen tot de vrijheid van het onsterfelijke Leven. Geloof mij, niet om mijnentwil, doch om uwentwil.

Naronda: Shamadam bleef onbeweeglijk staan, zonder een woord te zeggen. Bennoon fluisterde mij toe de Meester te vragen hoe hij erin geslaagd was uit de kerker van Bethar te ontsnappen; maar ik kon de vraag niet over mijn lippen krijgen, die evenwel direct door de Meester werd geraden.

MIRDAD: De kerker van Bethar is geen kerker meer. Het is een gewijde plaats geworden. De vorst van Bethar is geen vorst meer. Hij is heden, evenals gij, een hunkerende pelgrim.

Zelfs een sombere kerker, Bennoon, kan in een verblindende vuurtoren veranderd worden. Zelfs een hooghartige vorst kan ertoe gebracht worden zijn kroon prijs te geven ter wille van de kroon der Waarheid. En zelfs met rammelende ketenen kan hemelse muziek worden voortgebracht. Niets is een wonder voor Heilig Inzicht, dat het enige wonder is.

Naronda: 's Meesters woorden over de troonsafstand van de vorst van Bethar troffen Shamadam als een bliksemstraal; en tot onze ontsteltenis werd hij door een zo vreemde, hevige kramp overvallen dat wij ernstig voor zijn leven vreesden. De kramp eindigde in een flauwte, en wij waren heel lang met hem bezig voor hij eindelijk bijkwam.

Micayons droom door de Meester onthuld

Naronda: Lange tijd voor en na 's Meesters terugkomst uit Bethar was het opgevallen dat Micayon zich gedroeg alsof hij in moeilijkheden zat. Hij hield zich meestal afzijdig, sprak weinig, at weinig, en verliet zelden zijn cel. Zijn geheim wilde hij zelfs aan mij niet toevertrouwen. En wij verwonderden ons allen dat de Meester niets zeide of deed om zijn leed te verzachten, ofschoon hij hem zeer liefhad.

Eens, toen Micayon zich met de overigen rondom de koperen vuurpot warmde, begon de Meester te spreken over het Grote Heimwee.

MIRDAD: Een zekere man had eens een droom. En dit is wat hij droomde:

Hij zag zichzelf op de groene oever van een brede, diepe, en geluidloos stromende rivier. De oever wemelde van grote menigten mannen, vrouwen en kinderen van iedere leeftijd en taal; en allen hadden wielen van verschillende grootte en kleuren, die zij langs de oever heen en weer rolden. En de menigten waren in feestelijke kleuren gekleed en schepten er behagen in rond te springen en feest te vieren; en hun lawaai vulde de lucht. Een rusteloze zee gelijk deinden zij op en neer, heen en weer.

Slechts hij was niet voor het feest gekleed, want hij wist niets van een feest. En hij alleen had geen wiel om te rollen. En hoe aandachtig hij ook luisterde, hij kon van die veeltalige menigte geen enkel woord opvangen dat verwant was aan zijn eigen dialect. En hoezeer hij zijn ogen ook inspande, vond hij toch geen enkel gelaat dat hem bekend voorkwam. Voorts wierp de menigte, toen zij langs hem heen golfde, veelbetekenende blikken in zijn richting, alsof zij zeggen wilde: 'Wie is dat grappige wezen?' Toen begon hij te begrijpen dat het feest niet voor hem was bestemd en dat hij volstrekt een vreemdeling was; en hij voelde een plotselinge pijn in zijn hart.

Daarop hoorde hij een vervaarlijk gebrul dat van het bovengedeelte van de oever kwam; en hij zag hoe de menigten op hun knieën vielen, hun ogen met hun handen bedekten en hun hoofden ter aarde bogen; en terwijl zij knielden vielen zij in twee rijen uiteen en lieten in het midden een recht smal pad open, over de gehele lengte van de oever. Alleen hij bleef midden op het pad staan, zonder te weten wat te doen of waarheen zich te keren.

Toen hij opkeek om te zien waar het gebrul vandaan kwam, ontwaarde hij een enorme stier, die vurige tongen uit zijn muil uitspuwde, rookkolommen uit zijn neusgaten blies en met een razende snelheid het pad afrende.

Vol ontzetting keek hij naar het woedende dier, en zocht rechts en links naar een uitweg, zonder die te vinden. Hij stond als aan de grond genageld, en geloofde stellig dat het met hem gedaan was.

Juist toen de stier hem zo genaderd was dat hij de verzengende vuurgloed en de rook gevoelde, werd die man omhoog getrokken. De stier was onder hem blijven staan en schoot meer vuur en rook omhoog; maar de man steeg steeds hoger, en ofschoon hij het vuur en de rook gevoelde, kreeg hij toch een zeker vertrouwen dat de stier hem geen enkel kwaad meer kon doen. En hij zette zijn tocht langs de rivier voort.

Toen hij op de groene oever neerkeek, zag hij de menigten nog als tevoren geknield liggen, terwijl de stier pijlen op hem afschoot in plaats van rook en vuur. Hij kon de pijlen horen snorren wanneer zij onder hem doorgingen: sommige doorboorden zijn kleren, maar geen ervan raakte zijn vlees. Tenslotte waren de stier, de menigten en de rivier niet meer te zien; en de man vloog voort.

Hij vloog over een woeste, door de zon verzengde streek, zonder enig spoor van leven. Eindelijk streek hij neer aan de voet van een hoge, ontoegankelijke berg die zo eenzaam en verlaten was, dat er geen grassprietje groeide, en er zelfs geen hagedis en geen mier te vinden was. En hij had het gevoel alsof zijn weg op die berg lag.

Lang zocht hij naar een veilig pad, maar alles wat hij vond was een nauwelijks zichtbaar spoor, zoals alleen geiten kunnen beklimmen. Dat spoor besloot hij te volgen.

Ternauwernood had hij een honderd meter geklommen toen hij vlak bij, aan zijn linkerkant, een brede, effen, uitgeholde weg zag. Toen hij stilstond en op het punt was zijn steile bergpaadje te verlaten, werd de brede holle weg een mensenstroom waarvan de ene helft volijverig bezig was omhoog te klimmen, terwijl de andere helft in volle vaart de berg aftuimelde. Mannen en vrouwen, in ongetelde aantallen, worstelden zich naar boven en rolden hals over kop naar beneden, en slaakten, wanneer zij neerstortten zulke jammerkreten, dat het was om bang voor te worden.

De man zag dit vreemde verschijnsel een poosje aan en overwoog bij zichzelf dat er ergens boven op de berg een reusachtig gekkenhuis moest zijn, en dat zij die naar beneden rolden ontsnapte bewoners waren. En hij ging voort langs zijn kronkelend geitenpaadje, met vallen en opstaan, maar intussen kwam hij hoger en hoger.

Op een bepaalde hoogte droogde de mensenstroom op, en eindigde de holle weg volkomen. Andermaal was de man alleen met de sombere berg, zonder een hand om hem de weg te wijzen, en zonder een stem om zijn verflauwende moed te sterken en zijn snel afnemende krachten te stalen, maar toch met een vaag geloof dat zijn pad zich op de top moest richten.

Onverdroten zwoegde hij voort, en tekende zijn pad met zijn bloed. Na veel hartverscheurend ploeteren bereikte hij een plaats, waar de aarde zacht en zonder stenen was. Tot zijn onbeschrijfelijke verrukking zag hij hier en daar enkele tere plukjes gras staan; en het gras was zo mals, en de bodem zo fluwelig, en de lucht zo vol geuren en vrede, dat hij zich gevoelde als iemand die zijn laatste beetje kracht heeft verbruikt. Hij strekte zich uit en viel in slaap.

Hij werd gewekt door een hand die de zijne aanraakte en een stem die tot hem sprak: 'De top is in zicht. En de Lente verwacht u op de top!'

De hand en de stem waren die van een wonderschone maagd een paradijsachtig wezen gehuld in een verblindend wit kleed. Zij nam de man vriendelijk bij de hand; en de man stond versterkt en verkwikt op. En de man zag even de top. En de man rook even de Lente. Maar juist toen hij zijn voet ophief om de eerste stap voorwaarts te doen, ontwaakte hij uit zijn droom.

Wat zou Micayon doen als hij uit zulk een droom ontwaakte en bevond in een gewoon bed te liggen, omgeven door vier gewone muren, maar met het visioen van die maagd lichtend achter zijn oogleden, en de welriekende stralenpracht van de top vers in het hart?

Micayon: (als gestoken): Maar ik ben die dromer, en ik heb die droom gedroomd!

Het Visioen van die maagd en de top! Het laat mij niet meer los tot op deze dag en ontnemt mij mijn rust. Het heeft mij tot een vreemde voor mijzelf gemaakt. Daardoor kent Micayon Micayon niet meer.

Maar: ik droomde die droom kort nadat u naar Bethar was weggevoerd! Hoe kunt u hem zo tot in bijzonderheden navertellen? Wat voor een mens zijt ge dat zelfs dromen van mensen een open boek voor u zijn?

Ach, de vrijheid van die top! Ach, de schoonheid van die maagd! Hoe alledaags is al het overige daarbij vergeleken. Zelfs mijn ziel heeft mij om hunnentwil verlaten. En slechts dien dag, toen ik u van Bethar zag komen, kwam mijn ziel weer tot mij terug en voelde ik mij kalm en sterk. Maar dat gevoel heeft mij sedert dien weer verlaten, en wederom word ik met onzichtbare draden aan mijzelf onttrokken.

Verlos mij, o grote Broeder-Deelgenoot! Mijn verlangen naar het Visioen verteert mij.

MIRDAD: Ge weet niet wat ge vraagt, Micayon. Zoudt ge verlost willen worden van uw verlosser?

Micayon: Ik zou willen, dat mij deze ondraaglijke kwelling bespaard werd; geen tehuis te hebben in een wereld waar het zó wel-behaaglijk is thuis te zijn! Ik zou op de top willen zijn bij de maagd!

MIRDAD: Verheugt u dat uw hart door het Grote Heimwee gegrepen is; want dat is een onherroepelijke belofte dat ge uw land en uw tehuis zult vinden, en met de maagd op de top zult zijn.

Abimar: Ach, vertel ons meer van dit Heimwee! Aan welke verschijnselen zullen wij het herkennen?

HOOFDSTUK 31

Het Grote Heimwee

MIRDAD: Het Grote Heimwee is gelijk een nevel. Uitgaande van het hart sluit het het hart buiten, zoals nevel uitgaande van land en zee, zowel de zee als het land uitwist. En gelijk de nevel het oog van de zichtbare werkelijkheid berooft en zich tot de enige werkelijkheid maakt, onderwerpt dit Heimwee de gevoelens van het hart, en maakt zich tot een allesoverheersend gevoel. En hoewel schijnbaar even vormloos, blind en doelloos als de nevel, is het toch, gelijk de nevel, vol ongeboren vormen, en daarbij helder van gezicht en zeer bepaald van doelstelling.

Het Grote Heimwee is ook als een koorts. Zoals koorts door het lichaam te verhitten, de vitaliteit ervan verzwakt, maar tevens de giften van het lichaam doet verbranden, zo verzwakt dit Heimwee, dat uit innerlijk conflict in het hart geboren wordt, het hart, terwijl het de droesem ervan en alles wat overbodig is, verteert.

Het Grote Heimwee is ook als een dief. Want gelijk een dief, al stelende, zijn slachtoffer van een last bevrijdt, hoewel hij hem verbitterd achterlaat, neemt ook dit Heimwee heimelijk alle lasten weg van het hart, maar laat het achter troosteloos en bezwaard, vanwege de zo volkomen afwezigheid van iedere last.

Breed en groen is de oever, waar mannen en vrouwen hun vervlietende dagen weg-dansen, weg-zingen, weg-zwoegen en weg-wenen. Maar vreeslijk is de vuur- en rook-brakende Stier, die hun voeten blokkeert en hen op de knieën doet vallen, en hun liederen weer in hun stembanden terugjaagt, en hun gezwollen oogleden met hun tranen toesluit.

Breed en diep ook is de rivier, die hen van de andere oever scheidt. En zij kunnen die ook niet overzwemmen, noch overroeien of overvaren. Weinigen, zeer weinigen van hen wagen het hem met een gedachte te overbruggen. Maar allen, vrijwel allen, verlangen hevig op hun oever te blijven, waar een ieder voortgaat zijn zo geliefde wiel rollende te houden.

De mens met het Grote Heimwee heeft geen lievelingswiel om te rollen. Te midden van een wereld, die zo gespannen en jachtig bezig is, is hij alleen zonder bezigheid en zonder haast. Bij een mensheid zo keurig van kledij, van taal en van manieren gevoelt hij zich als naakt, onbeholpen en een hakkelaar.

Hij kan niet lachen met de lachers, en niet wenen met de wenenden. De mensen eten en drinken, en hebben plezier in eten en drinken; hij eet zonder dat zijn tong gestreeld wordt en zijn drinken smaakt hem flauw.

Anderen leven in paren of zoeken zich tot paren te vormen. Hij loopt alleen, slaapt alleen, en droomt zijn dromen alleen. Anderen zijn rijk aan werelds vernuft en wereldse wijsheid; hij alleen is dom en onwijs. Anderen hebben gezellige hoekjes die zij hun tehuis noemen; hij alleen is zonder tehuis. Anderen hebben bepaalde plaatsen der Aarde, die zij vaderland noemen en waarvan zij met luide stem de roem verkondigen; hij alleen heeft geen plaats om te bezingen en zijn vaderland te noemen. Want het oog van zijn hart is op de andere oever gericht.

Een slaapwandelaar is de mens met het Grote Heimwee, in een wereld die schijnbaar zo helder wakker is. Hij wordt getrokken door een droom, die zij, die rondom hem zijn, niet zien en niet gevoelen; daarom halen zij hun schouders op en maken zich vrolijk over hem. Maar als de god van de Vrees - de vuur- en rookbrakende Stier - ten tonele verschijnt, moeten zij in het stof bijten, terwijl de slaapwandelaar, waarover zij hun schouders ophaalden en zich vrolijk maakten, op de vleugelen van het Geloof boven hen en hun stier wordt uitgetild, en hoog over de andere oever heen, naar de voet van de Woeste Berg wordt gedragen.

Dor, en woest, en troosteloos is de streek waarover de slaapwandelaar vliegt. Maar de vleugelen van het Geloof zijn sterk, en de man vliegt voort.

Somber, kaal, en huiveringwekkend is de berg, aan welks voet hij neerkomt. Maar het hart van het Geloof weet van aarzelen noch wijken, en 's mans hart klopt onvervaard voort.

Rotsachtig, glibberig en nauwelijks te onderscheiden is het spoor dat hij bergopwaarts volgt. Maar zacht als zijde is de hand, en vast de voet, en scherp het oog van het Geloof, en de man klimt voort.

Op zijn weg ontmoet hij mannen en vrouwen, die zich met grote inspanning tegen de berg opwerken langs een brede, vlakke, uitgeholde weg. Dat zijn de mensen van het Kleine Heimwee, die vurig verlangen de top te bereiken, maar met een lamme, blinde gids. Want hun gids is hun geloof in wat het oog kan zien, en het oor kan horen, en de hand kan voelen, en de neus en de tong kunnen ruiken en proeven. Sommigen hunner komen niet hoger dan de enkels van de berg; anderen klimmen tot zijn knieën; anderen weer tot zijn heupen; en zeer weinigen tot zijn gordel.

Maar allen glijden met hun gids terug en tuimelen langs de berg omlaag, zonder ook maar een glimp van de prachtige top gezien te hebben.

Kan het oog alles zien wat er te zien is en het oor alles horen wat er te horen is? Kan de hand alles voelen wat er te voelen is, en de neus alles ruiken wat er te ruiken is? Of kan de tong alles proeven wat er te proeven is? Eerst wanneer Geloof, uit de Goddelijke Verbeelding geboren, de zintuigen te hulp komt, zullen zij werkelijk waarnemen en ladders worden naar de top.

Zintuigen verstoken van Geloof zijn hoogst onbetrouwbare gidsen. Ofschoon hun weg vlak en breed schijnt, is hij toch vol verborgen voetangels en klemmen; en zij die deze kiezen voor een opgang naar de top der Vrijheid, komen onderweg om, of glijden uit en tuimelen terug naar de plaats waar zij hun tocht begonnen; en daar wordt menig gebroken been gespalkt, en menige gapende wond gehecht!

De mensen met het Kleine Heimwee zijn zij die, wanneer zij met hun zintuigen een wereld hebben opgebouwd, deze aldra klein en benauwd gaan vinden, en dan naar een ruimer en frisser tehuis verlangen. Maar in plaats van nieuwe materialen te zoeken en een nieuwe meester-bouwer, scharrelen ze de oude materialen bij elkaar en wenden zich tot dezelfde architect de zintuigen om het ruimere tehuis voor hen te ontwerpen en te bouwen. Nauwelijks is het nieuwe bouwsel gereed of zij vinden het even klein en benauwd als het oude. En zo gaan zij voort met afbreken en opbouwen, en slagen er nimmer in het tehuis te bouwen, dat hun het gerief en de vrijheid geeft waarnaar zij hunkeren. Want zij vertrouwen erop dat hun bedriegers hen tegen bedrog zullen vrijwaren. En, evenals de vis die uit de bakpan in het vuur springt, ontvluchten zij een kleine waan om zich door een grotere te laten vangen.

Tussen de mensen van het Grote en die van het Kleine Heimwee bevinden zich de onmetelijke kudden konijnemensen, die in het geheel geen heimwee gevoelen. Zij vergenoegen zich ermede hun holen te graven, en daarin te leven, er zich voort te planten en te sterven, en zij vinden hun holen uitermate elegant, en ruim en warm, en zouden ze niet voor de weelde en pracht van een koninklijk paleis willen ruilen. En zij grinniken om alle slaapwandelaars, vooral om hen die een eenzaam spoor volgen, waar slechts weinig, zeer moeizaam zichtbare voetafdrukken voorkomen.

Als een adelaar, die bij een kip van een achtererf is uitgebroed, en met het broedsel van die kip wordt opgesloten, zo is de mens met het Grote Heimwee te midden van zijn medemensen. Zijn kuiken-broertjes en zijn kippe-moeder zouden willen dat hij als een der hunnen was; dat hij hun aard en gewoonten deelde, en leefde zoals zij. En hij zou willen dat zij, evenals hij, droomden van de wijde, onbegrensde luchten. Spoedig echter bevindt hij een vreemdeling en een paria onder hen te zijn; en hij wordt door allen, zelfs door zijn moeder, gepikt. Maar de roep van de bergtoppen weerklinkt luid in zijn bloed, en de stank van de ren is een kwellig voor zijn neus. Toch verdraagt hij dit alles in stilte, tot zijn verentooi volledig is. Dan verheft hij zich in de lucht, en werpt een liefdevolle blik ten afscheid op zijn voormalige broeders en hun moeder, die vrolijk voortgaan met kakelen, terwijl zij in de aarde wroeten naar meer zaad en wormen.

Verheugt u, Micayon! Uw droom is een profetische droom. Het Grote Heimwee heeft uw wereld te klein gemaakt, en u een vreemdeling in die wereld doen worden. Het heeft uw voorstellingsvermogen vrijgemaakt van de greep der despotische zintuigen; en het voorstellingsvermogen heeft u het Geloof geschonken.

En het Geloof zal u hoog uittillen boven de stilstaande, benauwde wereld, en u over de sombere leegte heendragen tot op de Woeste Berg, waar ieder geloof noodzakelijk op de proef gesteld, en van de laatste droesem van de Twijfel gereinigd moet worden.

En het zo gereinigde, overwinnende Geloof zal u voeren tot aan de grenzen van de eeuwig groene Top, en u daar overgeven in de handen van het Inzicht. Dan zal het Geloof, dat zijn taak heeft volbracht, zich terugtrekken, en zal Inzicht uw schreden leiden tot de onuitsprekelijke Vrijheid van de Top, die het ware, het grenzeloze, het alles-omvattende tehuis is van God en de Overwinnende Mens.

Wees standvastig in de beproeving, Micayon! Weest gij allen standvastig! Om slechts één ogenblik op die Top te mogen staan, is ieder lijden waard. Maar om eeuwig op die Top te wonen, is de Eeuwigheid waard.

Himbal: Zoudt u ons niet nu tot uw top willen opheffen, zodat wij er één enkele blik, hoe kort ook, op zouden kunnen slaan?

MIRDAD: Wees niet overhaastig, Himbal, en beid uw tijd. Waar ik vrij adem, snakt gij naar adem. Waar ik met lichte voet ga, hijgt en strompelt gij. Houdt u vast aan het Geloof; en het Geloof zal het geweldige Werkstuk voleindigen. Zo leerde ik Noach. Zo leer ik u.

Over Zonde en het afwerpen van de schorten van vijgebladeren

MIRDAD: Men heeft u over Zonde gesproken, en ge zoudt willen weten hoe de Mens een zondaar is geworden.

En ge verklaart - en niet zonder verdienste - dat indien de Mens, het beeld en de gelijkenis van God, een zondaar is, God Zelf de bron der Zonde moet zijn. Er is voor de argeloze mens in die gedachtengang een valstrik, en ik zou niet graag zien dat gij, mijn waarde deelgenoten, verstrikt werdt. Daarom zal ik deze valstrik van uw pad verwijderen, opdat gij hem voor anderen verwijderen kunt.

Er is in God geen zonde, of het moest zonde zijn dat de Zon licht geeft aan een kaars. Ook in de Mens is geen zonde, of het moest zonde zijn dat een kaars opbrandt in de Zon, en zo met de Zon verenigd wordt.

Maar er is zonde in de kaars die haar licht niet zou willen doen schijnen en die, wanneer een lucifer bij haar pit wordt gehouden, de lucifer, en de hand die hem vasthoudt, vervloekt. Er is zonde in de kaars die er zich voor *schaamt* in de Zon te branden; en zich daarom voor de Zon afschermt.

De Mens zondigde niet door ongehoorzaam te zijn aan de Wet; maar veeleer door zijn onbekendheid met de Wet te verbergen!

Ja, er is zonde in het schort van vijgebladeren. Hebt ge de geschiedenis van de *Val* van de Mens niet gelezen, zo sober en eenvoudig van woorden, maar zo verheven en diepzinnig van betekenis? Hebt ge niet gelezen hoe de Mens, pas voortgekomen uit het hart van God, een baby-God gelijk was - passief, onwerkzaam, en niet tot scheppend handelen in staat? Want hoewel hij met alle eigenschappen van goddelijkheid was toegerust kon hij zich zoals alle baby's, zijn oneindige vermogens en talenten, nog niet bewust zijn, en veel minder nog gebruiken.

Als een eenzame zaadkorrel, opgesloten in een prachtig medicijnflesje, zo was de Mens in de tuin van Eden. Een zaadkorrel in een flesje zal een zaadkorrel blijven, en nimmer zullen de wonderen die binnen zijn vlies verzegeld zijn tot leven en licht worden gestuwd, zo hij niet aan een bodem wordt toevertrouwd, die met zijn aard overeenstemt en waarin zijn vlies openbreekt.

Maar de Mens had geen bodem van zijn aard, waarin hij geplant kon worden en ontkiemen kon.

Zijn gelaat vond in geen verwant gelaat weerspiegeling; Zijn menselijk oor vernam geen menselijke stem. Zijn menselijke stem vond geen weerklank vanuit een menselijke keel. Zijn hart kende slechts een eenzaam lied.

Alleen - zo volstrekt alleen - was de Mens, te midden van een wereld waarin alles paarsgewijs gevormd was en in zijn ontwikkelingsgang was opgenomen. Hij was zichzelf een vreemde; hij had geen eigen taak, en geen bepaalde weg om te volgen. Eden was voor hem wat een prettig kinderbedje is voor een baby: een toestand van passief geluk, een wel-verzorgde couveuse.

De boom der kennis van Goed en Kwaad en de boom des Levens waren beide binnen zijn bereik. Toch zou hij geen hand uitstrekken om van hun vruchten te plukken en te proeven. Want zijn smaak en zijn wil, zijn gedachten en zijn verlangens, ja zelfs zijn leven, lagen alle, geheel verhuld, in hem te wachten om langzaam, langzaam onthuld te worden. Hijzelf kon deze loswikkeling niet bewerken. Daartoe moest hij uit zichzelf een *helpster* voortbrengen, een hand die hem zou helpen zijn vele omhulsels af te leggen.

Waar zou zijn hulp anders zijn te vinden dan in zijn eigen wezen, dat zo rijk aan hulp, want rijk aan goddelijke potentie was? En dat is vol diepe zin!

Want Eva is geen nieuwe stof en adem; doch Adams eigen stof en adem, gebeente van zijn gebeente, en vlees van zijn vlees. Niet een ander schepsel verschijnt ten tonele; maar precies dezelfde enkelvoudige Adam wordt twee-voudig gemaakt tot een manlijke Adam en een vrouwelijke Adam.

Zo krijgt het eenzame gelaat, dat zich in niets weerspiegelen kon, een metgezel en een spiegel; en de naam, die door geen menselijke stem werd uitgesproken, begint in zoete refreinen door Edens dreven te weerklinken; en het hart waarvan de eenzame slagen gedempt werden in een eenzame borst, begint zijn ritmische klop te voelen en zijn slagen te horen in een verwant hart, binnen een verwante borst.

Zo ontmoet het vonkloze staal de vuursteen, die zijn vonken in overvloed voortbrengt. Zo wordt de vlamloze kaars aan beide kanten aangestoken.

Er is één kaars, en één pit; en er is één licht, ook al verschijnt het aan schijnbaar tegengestelde kanten.

En zo vindt de zaadkorrel uit het flesje de grond waar het ontkiemen en zijn geheimenissen onthullen kan.

Zo brengt de Eenheid, in onbewustheid van zichzelf, de Tweeheid, de Dualiteit, tot aanzijn, opdat zij door de wrijving en de tegenstand der Dualiteit tot het begrijpen harer Eenheid zal ontwaken. Ook daarin is de Mens het getrouwe evenbeeld van de gelijkenis van zijn God. Want God - het Oer-Bewustzijn - projecteert uit Zichzelf het Woord; en deze beide: het Woord en het Bewustzijn, vinden hun eenheid in Heilig Inzicht.

De Dualiteit is geen straf, maar een proces dat inherent is aan het wezen der Eenheid, en noodzakelijk voor het ontplooiën harer goddelijkheid.

Hoe kinderlijk om anders daarover te denken! Hoe kinderlijk om te menen dat een zo geweldig proces in zeventig jaren, of zelfs in zeventig miljoen jaren, voltooid zou moeten zijn!

Is het zulk een kleinigheid een god te worden?

Is God zulk een wrede en schriële opdrachtgever dat Hij, die de gehele eeuwigheid heeft te vergeven, de Mens slechts een zo korte spanne tijds als zeventig jaren zou toewijzen om de eenheid in zichzelf te herstellen en, klaar bewust van zijn goddelijkheid en eenheid met God, zijn Eden te herwinnen?

De weg der Dualiteit is lang; en dwaas zijn die hem met kalenderjaren willen meten. De Eeuwigheid telt de omwentelingen der sterren niet.

Toen de passieve, onwerkzame, scheppingsloze Adam tweevoudig werd, werd hij terstond actief, vol beweging en in staat tot scheppen en zich voort te planten.

Wat was de eerste daad van de tweevoudig-geworden Adam? *Te eten* van de boom der kennis van Goed en Kwaad, en daardoor zijn gehele wereld even dualistisch te maken als hijzelf. De dingen waren niet meer wat zij waren: onschuldig en onbewogen, doch werden of goed, of kwaad, nuttig of schadelijk, prettig of onaangenaam; zij werden tot twee tegenovergestelde kampen, terwijl zij tevoren één waren.

En was de slang, die Eva *verleidde* van Goed en Kwaad te proeven, niet de diepere stem der actieve, maar onervaren Dualiteit, die zichzelf tot handeling en ervaring aanspoorde?

Dat Eva deze stem het eerst vernam en gehoorzaamde, is in het geheel niet te verwonderen. Want Eva was als het ware de wetsteen, het werktuig om de latente vermogens van haar gezelschap te roepen.

Hebt ge niet dikwijls gepoogd u deze eerste Vrouw in dit eerste menselijke verhaal voor te stellen, zoals ze zich tersluiks tussen Edens geboomte voortbewoog, nerveus gespannen, met bonzend hart als van een gevangen vogel, rondspiedend naar mogelijke ontdekking, en met het water in de mond toen zij haar bevende hand naar de verlokkelijke vrucht uitstreekte? Hebt ge uw adem niet ingehouden toen zij de vrucht plukte, haar tanden in het malse vlees zette, en zo één ogenblik van zoetheid smaakte die tot een eeuwigdurende bitterheid zou verkeren voor haar en haar gehele nageslacht?

Hebt ge niet met geheel uw hart gewenst dat God Eva's krankzinnige vermetelheid zou verhinderen, door haar te verschijnen juist toen ze op het punt stond haar roekeloze daad te bedrijven, en niet daarna, zoals in het verhaal? En hebt ge, toen zij haar daad bedreven had, niet gewenst dat Adam de wijsheid en de moed zou bezitten zich niet tot haar medeplichtige te laten maken?

Maar God kwam níet tussenbeide, en Adam werd wél haar medeplichtige! Want God wilde niet dat Zijn gelijkenis Hem ón-gelijk zou zijn. Het was Zijn wil en *plan*, dat de Mens de lange weg der Dualiteit zou gaan, ten einde zijn eigen wil en plan te openbaren, en zich door Inzicht weer tot één te maken. Wat Adam aangaat, hij kon, zelfs zo hij het gewenst had, niet nalaten van de vrucht te eten die zijn vrouw hem reikte. Hij was gehouden ervan te eten eenvoudig omdat zijn vrouw ervan gegeten had; want zij waren één vlees, en ieder was aansprakelijk voor de daden van de ander.

Was God verontwaardigd en verbolgen, omdat de Mens van de vrucht van Goed en Kwaad gegeten had? God verhoede dat! Want Hij wist dat de Mens wel eten moest, en Hij wilde dat hij eten zou; maar Hij wilde ook dat de Mens vooraf zou weten wat het gevolg zou zijn indien hij at, en dat hij de moed zou hebben dat gevolg te aanvaarden. En de Mens had de moed. En de Mens at inderdaad. En hij aanvaardde het gevolg.

En dat gevolg was de Dood. Want door actief dualistisch te worden volgens de wil van God, stierf de Mens terstond tot een passieve eenheid af. Daarom is de Dood geen straf, maar een levensfase die inherent is aan de Dualiteit. Want het is het wezen der Dualiteit alle dingen tweevoudig te maken en voor alles een schaduw voort te brengen. Zo schiep Adam zijn schaduw in Eva; en beiden schiepen een schaduw voor hun leven, die Dood heet. Maar ofschoon Adam en Eva overschaduwd zijn door de Dood, blijven zij een schaduwloos leven bezitten in het leven van God.

De Dualiteit is een voortdurend conflict; en dit conflict wekt de illusie van twee tegengestelden, die op zelfvernietiging uit zijn. In werkelijkheid vullen de schijnbaar tegengestelden elkaar aan, en werken zij samen aan een en hetzelfde doel: de volmaakte vrede, de eenheid, en het evenwicht van het Heilige Inzicht. Maar de illusie wortelt in de zintuigen, en zij blijft zolang de zintuigen blijven.

Daarom antwoordde Adam God, toen Deze hem riep nadat *zijn ogen geopend waren*: 'Toen ik Uw stem in den hof hoorde, werd ik bevreesd, omdat ik naakt ben; daarom verborg ik mij.' En verder: 'De vrouw die Gij aan *mijn* zijde gesteld hebt, die heeft *mij* van den boom gegeven, en toen heb ik gegeten.'

Eva was niets anders dan Adams eigen gebeente en eigen vlees. Toch ziet ge hoe Adams pasgeboren 'ik', zodra zijn ogen *geopend* waren, zichzelf begon te zien als iets dat verschillend, los en onafhankelijk was van Eva, God en geheel Gods schepping.

Dit 'ik' was een illusie, een begoocheling. Deze persoonlijkheid los van God was een begoocheling van het pas *geopende* oog. Dit 'ik' had wezen noch werkelijkheid. Het werd geboren opdat de Mens door zijn dood zijn werkelijke zelf, dat is: het zelf van God, zou leren kennen. Het zal verdwijnen wanneer het uiterlijke oog verduisterd wordt en het innerlijke oog verlicht wordt. En ofschoon het Adam verbijsterde, prikkelde het toch in hoge mate zijn nieuwsgierigheid en belangstelling, en vervoerde zijn verbeelding. Een zelf te bezitten dat men geheel het zijne kan noemen, is inderdaad zeer aantrekkelijk en verleidelijk voor de Mens die geen bewustzijn heeft van enig zelf.

En Adam werd geveleid en verlost door zijn denkbeeldig zelf. En ofschoon hij er zich ervoor *schaamde*, omdat het zo onwerkelijk of zo *naakt* was, wilde hij er toch geen afstand van doen, doch klemde er zich met heel zijn hart en heel zijn prille vernuft aan vast. En hij hechtte vijgebladeren aaneen en maakte zich daarvan een schort om er deze *naakte* persoonlijkheid mede te bedekken, en haar voor zichzelf te houden, weg voor het aldoordringende oog van God.

Zo verdween Eden, de staat van gelukzalige onschuld, de eenheid in onbewustheid van zichzelf, uit de dualistisch geworden, met vijgebladeren omgordde Mens, en vlammeende zwaarden werden geplaatst tussen hem en de Boom des Levens.

De Mens verliet Eden door de tweeling-poort van Goed en Kwaad; hij zal er terugkeren door de ene poort van het Inzicht. Hij ging heen met zijn rug naar de Boom des Levens gekeerd; hij zal weer ingaan met zijn gelaat naar die Boom gekeerd. Hij ving zijn lange, vermoeiende en smartvolle reis aan vervuld van schaamte over zijn naaktheid, die hij zorgvuldig verborg. Hij zal zijn reis in onverhulde reinheid, fier op zijn naaktheid, beëindigen.

Doch dit zal niet geschieden alvorens de Mens dóór de Zonde van de Zonde bevrijd zal zijn. Want de zonde zal bewijzen zichzelf teniet te doen. En waar anders is de zonde dan in het schort van vijgebladeren?

Voorzeker, de Zonde bestaat uitsluitend in de scheidsmuur die de Mens tussen zich en God, tussen zijn vergankelijk zelf en zijn onvergankelijke Zelf, heeft opgericht.

De afscheiding die aanvankelijk slechts uit enkele vijgebladeren bestond, is geleidelijk een machtig bolwerk geworden. Want sinds de Mens de onschuld van Eden verloor, heeft hij zich gestaag tot het uiterste ingespannen al maar meer vijgebladeren te verzamelen, en voortdurend nieuwe schorten aan de bestaande toe te voegen.

De luiaards vergenoegen zich ermede de scheuren in hun schorten op te lappen met de flarden, die door hun ijveriger burens zijn afgedankt. En iedere lap in het kleed der Zonde is zonde, want hij draagt ertoe bij dat schaamtegevoel te bestendigen dat 's Mensen eerste diep-insnijdende gevoelservaring was, toen hij zich van God losmaakte.

Doet de Mens iets om zijn schaamtegevoel te overwinnen?

Heel zijn inspanning bestaat helaas uit het opstapelen van schaamte op schaamte, en van schorten op schorten.

Zijn 's Mensen kunsten en geleerdheden iets anders dan vijgebladeren?

Zijn zijn koninkrijken, naties, rassenscheidingen en godsdiensten op het oorlogspad, geen erediensden van vijgeblad-aanbidding?

Zijn zijn codes van goed en kwaad, van eer en oneer, van recht en onrecht, zijn ontelbare sociale leerstellingen en verdragen, geen schorten van vijgebladeren?

Is zijn schatten van het onschatbare, zijn meten van het onmeetbare, zijn standaardiseren van wat boven alle standaard verheven is, niet het oplappen van de uit niets dan lappen bestaande lendedoek?

Zijn onverzadigbare honger naar geneugten die vol lijden zijn; zijn begeerte naar rijkdommen die arm maken; zijn dorst naar heerschappij die tot onderwerping voert, en zijn zucht naar aanzien en eer die klein maakt, zijn zij niet even zovele schorten van vijgebladeren?

In zijn hartstochtelijk pogen zijn naaktheid te bedekken, heeft de Mens zich in zóveel schorten gehuld, die zich in de loop der jaren zó vast met zijn huid hebben verkleefd, dat hij geen verschil meer kent tussen zijn schorten en zijn huid. En de Mens snakt naar adem; en de Mens smeekt om verlossing van zijn vele huiden. Toch zou hij in zijn delirium alles willen doen om van zijn last bevrijd te worden, *behalve* het enige

dat hem werkelijk die bevrijding brengen kan; namelijk die last afwerpen. Hij zou zich van zijn extra huiden willen ontdoen, terwijl hij er zich met alle macht aan vastklemt. Hij zou naakt willen zijn, en toch geheel gekleed willen blijven.

De tijd om zich te ontkleden is nabij. En ik ben gekomen om u te helpen uw extra huiden, uw schorten van vijgebladeren, af te werpen, opdat ge op uw beurt alle hunkerenden ter wereld zult kunnen helpen ook de hunne af te werpen. Ik wijs slechts de weg daartoe; maar ieder moet het aan zichzelf voltrekken, hoe pijnlijk dit werk ook moge zijn.

Rekent niet op een of ander wonder om u voor uzelf te behoeden, en weest ook niet bang voor pijn, want het onverhulde Inzicht zal uw pijn doen verkeren in een eeuwigdurende verrukking van vreugde.

Zoudt ge uzelf dan naakt zien staan, in de onverhuldheid van het Inzicht, en zou God u roepen en vragen: 'Waar zijt gij?', dan zoudt ge u niet schamen, en evenmin bevreesd zijn: en u ook niet voor God verbergen. Maar ge zoudt daar staan, beheerst, vrij, en in goddelijke sereniteit, en God ten antwoord geven:

'Zie ons, God, onze ziel, ons wezen, ons enige Zelf. Met schaamtegevoel, en vrees en pijn, zijn wij het lange, moeilijke en kronkelende pad van Goed en Kwaad gegaan dat gij ons, bij de dageraad der Tijden, hebt voorgeschreven. Het Grote Heimwee dreef onze voeten voort, het Geloof schraagde ons hart; en nu heeft Inzicht onze lasten van ons genomen, onze wonden verbonden, en ons in uw heilige tegenwoordigheid teruggebracht, ontbloot van Goed en Kwaad, van Leven en Dood; ontbloot van alle begoochelingen der Dualiteit; ontbloot van ieder zelf, behalve van Uw alomvattend Zelf. Zonder vijgebladeren om onze naaktheid te verbergen staan wij zonder schaamte, verlicht en onbevreesd voor U. Zie, wij zijn weer een en heel geworden. Zie, wij hebben overwonnen.'

En God zal u met oneindige Liefde omhelzen, en u terstond naar Zijn Boom des Levens leiden.

Zo leerde ik Noach.

Zo leer ik u.

Naronda: Ook dit vertelde de Meester ons terwijl wij rond de koperen vuurpot zaten.

Over de nacht, de weergaloze zanger

Naronda: Zoals een balling naar zijn haardstede verlangt, zo verlangden wij allen naar het Adelaarsnest, dat ijzige winden en zware sneeuwjachten de gehele winter ontoegankelijk hadden gemaakt.

En toen op een nacht de ogen van de Lente zacht en helder straalden, haar adem met warmte en kruidige geuren geladen was, en het ontwaakte leven zich in haar snelle hartslag kenbaar maakte, nam de Meester ons mee naar het Adelaarsnest.

De acht platte stenen, die ons tot zitplaatsen dienden, lagen nog in precies dezelfde halve cirkel als op de dag, dat de Meester naar Bethar was gebracht. Blijkbaar was sindsdien niemand in het Adelaarsnest geweest.

Ieder onzer nam zijn eigen plaats in en wachtte tot de Meester zou gaan spreken. Maar hij zweeg. Zelfs de volle maan die op ons neerzag als om ons welkom te heten, scheen vol verwachting aan 's Meesters lippen te hangen.

Bergwatervallen, die van rotspunt tot rotspunt neerstortten, vulden de nacht met hun onstuimige melodieën. Nu en dan hoorden wij het krassen van een uil of het gesjirp van een krekkel.

Lang wachtten wij in de ademloze stilte tot de Meester zijn hoofd ophief, en, terwijl hij zijn halfgesloten ogen opende, aldus tot ons begon te spreken:

MIRDAD: In de stilte van deze nacht wilde Mirdad u de zangen van de Nacht laten horen. Leent uw oor aan het koor van de Nacht. Want de Nacht is voorwaar een weergaloze zanger.

Uit de donkerste spleten van het verleden; uit de schitterendste burchten der toekomst; van de tinnen des hemels en vanuit het ingewand der aarde, stromen in onstuimige vaart de stemmen van de Nacht naar de verste hoeken van het Universum. In machtige golven rollen en wentelen zij rondom ons. Opent uw oren wijd en onbelemmerd, opdat ge ze goed moogt vernemen.

Wat de bedrijvige Dag op nonchalante wijze onzichtbaar maakt, herstelt de immer serene Nacht met buitengewone tovermacht.

Verbergen de maan en de sterren zich niet in het helle licht van de Dag? Wat de Dag in een mengeling van onwonderlijkheid doet verdwijnen, zingt de Nacht naar alle kanten uit, in een verrukking vol harmonie. Zelfs de dromen der kruiden versterken het koor van de Nacht!

Leent uw oor aan de hemellichamen:

*Hoort hoe zij, terwijl zij door het luchtruim wentelen,
niegeliedereren zingen
voor de reus, die als een baby in een wieg van
drijfzand sluimert;
voor de koning in de lompen van een pauper,
voor de bliksem in boeien geslagen,
voor de god in windselen.*

*Hoort hoe de aarde, steeds in barensnood,
zoogt, grootbrengt, huwt, begraaft.
Hoe in het woud wilde dieren rondsluipen,
grommend, jankend, verscheurend, verscheurd;
hoe kruipend gedierte langs zijn wegen schuifelt;
insecten geheimzinnige liederen zoemen;
hoe vogels in hun dromen herleven
vertelsels van weiden, en zangen van stromen;
hoe bomen en beesters en alles wat ademt
met volle teugen leven drinkt uit bekers des doods.*

*Van de bergtop en het dal,
van de woestijn en de zee,
vanuit de lucht en van onder de zoden,
golft de uitdaging naar de door de Tijd omsluisde God.
Hoort de moeders in de wereld,
hoe zij wenen, hoe zij weeklagen;*

*en de vaders in de wereld,
hoe zij kreunen, hoe zij steunen;
hoort hun zonen en dochters
naar het geweld grijpen, en voor het geweld vluchten;
hoe zij God aanklagen en het Noodlot vloeken,
liefde veinzen en haat ademen,
vurige ijver indrinken en angst uitzweten,
lachen zaaien en tranen oogsten,
en met hun rode bloed
de furie van de wassende Vloed doen laaien.*

*Hoort, hoe hun onverzadigde buiken verschrompelen,
en hun gezwollen ogen hulploos staren,
en hun verdorde vingers rondtasten
naar het kadaver hunner hoop;
hoe zij keer op keer hun hart van ijdele hoop vervullen,
om telkens weer te staan voor het grauwe, ledige niets.*

*Hoort de duivelse werktuigen dreunen,
en de trotse steden instorten,
en de machtige citadels
hun eigen doodsklokken luiden;
en de gedenktekens van weleer
uiteenspatten in poelen van modder en bloed.*

*Hoort hoe de gebeden der rechtvaardigen
begeleid worden door het schallend gillen van de wellust,
en het argeloze gebabbel van het kind
zich vermengt met verdorven gesnap,
en de blozende glimlach van de maagd
kwinkleert met de arglist van de slet;
en de verrukking der moedigen
de broedsels der schurken neuriet.*

*In iedere tent en hut van iedere stam en groep
verkondigt de Nacht het strijdlid van de Mens.*

*Maar de Nacht, de tovenares, doet de
wiegeliedjes, de uitdagingen, de strijdliederen
en al het overige
geheel samenvloeien in een
gezang zo teer dat het oor het niet vernemen kan.
Een gezang zo verheven, zo oneindig van omvang,
zo diep van klank, zo zacht van refrein,
dat zelfs engelenkoren en -symfonieën
luidruchtig gesnap zijn daarbij vergeleken.
Dat is de triomfzang van de Overwinnaar.*

*De bergen dommelend in de schoot van de Nacht,
de beugenisvolle woestijnen met hun duinen,
de sluimerende diepten, de dolende sterren,
de bewoners in de steden der doden,
de Heilige Drie-Eenheid en de Al-Wil,
zij begroeten de Overwinnende Mens en juichen hem toe.
Gelukkig zijn zij die horen en verstaan.*

*Gelukkig zijn zij die, wanneer zij alleen zijn met de Nacht,
zich kalm, en diep, en onmetelijk gevoelen als de Nacht;
wier gelaat in het donker niet verontrust wordt door kwaad*

*dat zij in het duister bedreven;
wier oogleden geen pijn doen van tranen
die zij hun naasten lieten schreien;
wier handen niet bunkeren naar boze daad,
noch jeuken van hebzucht;
wier oren niet bestormd worden door
het sissende gelok hunner begeerten;
wier denken niet wordt aangetast door hun gedachten;
wier hart geen bijenkorf is voor alle soorten zorgen
die zonder ophouden aanzwermen vanuit
elk boekje van de Tijd;
wier vrezen geen gangen graven in hun brein;
die onbevreesd tot de Nacht kunnen zeggen:
'Onthul ons aan de Dag',
en tot de Dag: 'Onthul ons aan de Nacht.'*

*Drieverf gelukkig zijn voorwaar zij
die, wanneer zij alleen zijn met de Nacht,
zich zo wel afgestemd, zo stil, zo oneindig
gevoelen als de Nacht.
Voor hen alleen zingt de Nacht het
lied van de Overwinnaar.*

Zo ge de laster van de Dag met opgeheven hoofd en ogen stralend van geloof tegemoet wilt treden, wel haast u dan de vriendschap van de Nacht te winnen.

Weest vrienden met de Nacht. Reinigt uw hart grondig in uw eigen levensbloed en plaatst het in haar hart. Vertrouwt uw onverhulde hunkeringen toe aan haar boezem en offert uw ambities aan haar voeten, behalve de ambitie door Heilig Inzicht vrij te zijn. Dan zult ge onkwetsbaar zijn voor alle pijlen van de Dag, en de Nacht zal tegenover de mensen van u getuigen dat ge in waarheid overwinnaar zijt.

*Al zullen de jachtige dagen u her- en derwaarts jagen,
en sterrenloze nachten U omhullen met hun somberheid;
al zult ge geworpen worden op 's werelds
kruispunten van wegen
waar voetsporen noch tekens u de weg wijzen,
zo zult ge mens noch omstandigheid vrezen,
en niet de minste twijfel hebben
dat dagen en nachten, mensen en dingen
u vroeg of laat zullen zoeken, om
u deemoedig te vragen
hen te leiden,
want ge hebt het vertrouwen van de Nacht verworven.
En hij die het vertrouwen van de Nacht verwerft,
is licht in staat de komende dag te leiden.*

Leent het oor aan het hart van de Nacht, want daarin klopt het hart van de Overwinnaar.

Als ik tranen had zou ik ze deze nacht plengen voor iedere flonkerende ster en ieder stofje; voor iedere murmelende beek en tjirpende sprinkhaan; voor ieder viooltje dat op de lucht zijn welriekende ziel doet uitgaan; voor ieder haastig zuchtje van de wind; voor iedere berg en vallei; voor iedere boom en iedere grasspriet voor heel de buitengewone vrede en schoonheid van deze Nacht. Ik zou mijn tranen voor hen plengen om vergiffenis te vragen voor de ondankbaarheid en barbaarse onwetendheid der mensen. Want de mensen, lotelingen van de verfoeilijke Penning, zijn rusteloos bezig in dienst van hun god, zó bezig dat zij geen aandacht hebben voor enige stem of wil, behalve voor de zijne.

En vreeswekkend is het bedrijf van de god der mensen. Want het zal hun wereld onafwendbaar doen verkeren in een slachthuis, waarin zichzelf de slachters en de geslachten zijn. En zo slachten mensen, dronken van het bloed, mensen, in het geloof dat hij die het meeste slacht, de erfgenaam zal zijn van hen die hij heeft omgebracht, in alle gaven der aarde en in de milddadigheid des hemels.

Ongelukkige misleiden! Werd ooit een wolf een lam door een andere wolf te verscheuren? Werd ooit een slang een duif door zijn medeslangen te verbrijzelen en te verslinden? Erfde ooit een mens, door andere mensen te doden, slechts hun vreugden en niet tevens hun lijden? Werd ooit een oor, door andere oren doof te maken, beter afgestemd op de harmonieën van het Leven? Of ooit een oog, door andere ogen uit te rukken, gevoeliger voor wat de Schoonheid openbaart?

Is een mens, of een menigte mensen, in staat de zegeningen van een enkel uur van brood en wijn, van licht en vrede, uit te putten? De Aarde geeft slechts geboorte aan zo velen als zij voeden kan. De hemelen vragen noch stelen voedsel voor hun jongen.

Leugenaars zijn, die tot de mensen zeggen: 'Als ge uw bekomst wilt hebben, doodt dan, en erft van hen die ge doodt.'

Hoe zal hij gedijen op de tranen en het bloed en de zielesmarten van mensen, die nalieten te gedijen op hun liefde, en op de melk en honing der Aarde, en op de diepe genegenheden der hemelen?

Leugenaars zijn, die tot de mensen zeggen: 'Ieder volk voor zich.'

Hoe zou een duizendpoot ooit één centimeter kunnen vorderen, zo iedere poot zich in een andere richting zou bewegen, of de voortgang der andere zou belemmeren, of de ondergang der andere zou beramen? Is de mensheid niet een formidabele duizendpoot, waarvan de vele poten uit volkeren bestaan?

Leugenaars zijn, die tot de mensen zeggen: 'Leiding geven is een eer, geleid te worden een schande.'

Wordt een ezeldrijver niet door de staart van zijn ezel geleid? Is een cipier niet aan de gevangene gebonden?

Voorwaar: de ezel drijft zijn leider; de gevangenisboef neemt zijn cipier gevangen.

Leugenaars zijn, die tot de mensen zeggen: 'De wedloop is er voor de snellen, het geluk is aan de sterken.'

Want het leven is geen wedloop van spieren en spierkracht. Gebrekkigen en verminkten bereiken dikwijls het doel veel sneller dan die gaaf van lijf en leden zijn. En zelfs een mug doet soms een gladiator neergaan.

Leugenaars zijn, die tot de mensen zeggen, dat een onrecht slechts met onrecht hersteld kan worden. Een onrecht gestapeld op een ander onrecht, zal nimmer recht voortbrengen. Laat het onrecht rusten, en het zal zichzelf tenietdoen.

Maar de mensen laten zich door de wijsheden van hun god gemakkelijk om de tuin leiden. De Penning en zijn hebzuchtige trawanten geloven zij met vrome ijver, en zelfs hun wildste luimen vervullen zij getrouw. Doch aan de Nacht, die de bevrijding verkondigt en bezingt en zelfs aan God Zelf schenken zij vertrouwen noch aandacht. En u, o deelgenoten, zullen zij als krankzinnigen of bedriegers brandmerken.

Neemt geen aanstoot aan de ondankbaarheid en de grievende spot der mensen; maar werkt gestaag, met een onuitputtelijke liefde en geduld, voor hun bevrijding van zichzelf en van de zondvloed van vuur en bloed, die spoedig over hen zal komen.

Het is tijd het slachten van mensen door mensen te beëindigen.

Sinds een eeuwigheid verbeiden de zon en maan en sterren, dat men hen zien en horen en begrijpen zal; het alfabet der Aarde, dat men het ontcijferen zal; de heirbanen der Ruimte, dat men ze zal bereizen; de verwarde draad des Tijds, dat men hem zal ontwarren; de geur van het Universum, dat men hem zal inademen; de catacomben van het lijden, dat men ze zal vernietigen; het hol des Doods, dat men het zal plunderen; het brood van het Inzicht, dat men het zal eten; en *de Mens*, de God in sluiers, dat men hem zal ontsluiëren.

Het is tijd dat de plundering van mensen door mensen wordt beëindigd, en dat allen zich verenigen voor het vervullen van de gemeenschappelijke taak. Geweldig is de taak, maar zoet de overwinning. In vergelijking daarbij is al het overige alledaags en leeg.

Ja waarlijk, het is tijd. Slechts weinigen echter zullen zich daarnaar gedragen.

De overigen moeten wachten op een nieuwe roep een nieuwe dageraad.

Over het Moeder-Ei

MIRDAD: In de stilte van deze nacht wilde Mirdad uw bezinning leiden naar het Moeder-Ei.

De Ruimte, en al hetgeen zich daarin bevindt, is een ovum, een ei, waarvan de dop gevormd wordt door de Tijd. Dat is het Moeder-Ei.

Door dit Ei te omgeven, zoals de lucht de Aarde omgeeft, *onthult* zich God, de *Macro-God*, het onbelichaamde, oneindige, onuitsprekelijke Leven.

Besloten in dit Ei, is God *verhuld*, de *Micro-God*, het belichaamde, evenzeer oneindige, onuitsprekelijke Leven.

Hoewel het Moeder-Ei naar 's mensen maatstaven onmetelijk is, zo heeft het toch zijn grenzen. Terwijl het zelf niet oneindig is, grenst het aan alle zijden aan de oneindigheid.

Alle dingen en wezens in het Universum zijn slechts ruimte-tijd-eieren, die dezelfde *Micro-God* in zich besloten houden, doch in verschillende stadia van ontplooiing. De *Micro-God* in de mens heeft een grotere ruimte-tijd-ontplooiing dan de *Micro-God* in het dier; en die in het dier een grotere ontplooiing dan die van de plant, enzovoort, al naar de rangorde der schepping.

De talloze ova, die alle dingen en wezens, zowel de zichtbare als de onzichtbare, omvatten, zijn zo binnen het Moeder-Ei gerangschikt dat de grotere in ontplooiing de onmiddellijk erop volgende kleinere bevatten, hoewel zij door ruimten gescheiden zijn; enzovoort tot het kleinste ei, dat de *oneindig kleine* centrale kern is die in ruimte en tijd is besloten.

Een ei binnen een ei, binnen een ei, enzovoort, alle menselijke getallen te boven gaande, en alle door God en met God bevrucht, dat is het Universum, Arkgenoten.

Toch voel ik dat mijn woorden geen voldoende houvast aan uw verstand geven, en ik zou willen dat ze veilige, hechte spaken waren; dat alle woorden die ooit gesproken zijn, veilige hechte spaken waren in de ladder die tot het volmaakte Inzicht leidt. Richt u op aan meer dan woorden en met meer dan uw verstand, zo ge de hoogten en diepten en breedten zoudt willen bereiken, die Mirdad voor u wenst.

Woorden zijn, op zijn best, bliksemflitsen die horizons onthullen; maar zij vormen niet de weg erheen; en nog minder zijn zij die horizons. Wanneer ik dan ook tot u spreek over het Moeder-Ei en over ova, en over *Macro-God* en over *Micro-God*, klemt u dan niet aan de letter vast, maar volgt de bliksemflits. En ge zult bevinden dat mijn woorden machtige vleugels zijn voor uw nog zwakke inzicht.

Neemt de Natuur rondom u waar. Ziet ge niet dat zij op het beginsel van het ei gebouwd is? Ja, in het ei zult ge de sleutel tot de gehele schepping vinden.

Uw hoofd, uw hart, uw oog is een ei. Iedere vrucht en iedere zaadkorrel ervan is een ei. Een druppel water en ieder zaad van ieder levend schepsel is een ei. En zijn de talloze bollen, die hun geheimzinnige banen op het aangezicht van het uitspannel beschrijven, niet alle ova, eieren, die de kwintessens van het Leven, de *Micro-God* in verschillende stadia van ontplooiing bevatten? Treedt niet het gehele Leven voortdurend uit een ei te voorschijn en keert het niet voortdurend in een ei terug?

Wonderbaarlijk en ononderbroken is het scheppingsproces. De stroom van Leven van de oppervlakte van het Moeder-Ei tot in het middelpunt ervan, en van het middelpunt naar de oppervlakte, gaat ononderbroken voort. Wanneer hij zich in Ruimte en Tijd ontplooit, gaat de *Micro-God* in de centrale kern van ovum tot ovum, van de laagste tot de hoogste graad van Leven, waarbij de laagste graad de minst, en de hoogste graad de meest in Ruimte en Tijd ontplooid is, terwijl de tijd voor de overgang van het ene ei in het andere varieert van een oogwenk tot een eon. En zo gaat het proces voort, tot de dop van het Moeder-Ei doorbroken wordt, en de *Micro-God* als *Macro-God* te voorschijn treedt.

Aldus is het Leven een ontplooiing, een zich openvouwen, een groei en een voortgang, maar niet zoals de mensen gewoon zijn van groei en voortgang te spreken. Want groei is voor hen een toenemen in volume, en voortgang een voorwaarts gaan. Terwijl groei een alzijdige ontplooiing in Ruimte en Tijd is, en voortgang een beweging, die zich gelijkelijk in alle richtingen uitsteekt: achterwaarts zowel als voorwaarts en neerwaarts en zijwaarts en opwaarts. De laatste groei is daarom het ontgroeien aan de Ruimte; en de laatste voortgang het ontstijgen aan de Tijd, en het aldus binnengaan in *Macro-God*, en het bereiken van

Zijn vrijheid van de banden van Ruimte en Tijd, die de enige vrijheid is die deze naam verdient. En deze is de bestemming van de Mens.

Denkt terdege over deze woorden na, o monniken. Als uw bloed ze niet zeer gretig indrinkt, zullen uw pogingen uzelf en anderen te bevrijden licht meer schakels aan uw en hun ketenen toevoegen. Mirdad zou u tot inzicht willen brengen, opdat ge alle hunkerenden kunt helpen te verstaan. Mirdad zou u de vrijheid willen doen binnengaan, opdat ge het ras van hen, die hunkeren naar de overwinning en de vrijheid, tot de Vrijheid zult mogen leiden. Daarom zal hij dit ovum-beginsel nog nader toelichten, in het bijzonder met betrekking tot de Mens.

Alle orden van wezens lager dan de Mens zijn ingesloten in groeps-ova. Zo zijn er dus voor planten evenveel ova als er plantesoorten zijn, waarbij de meer ontplooide al de minder ontplooide in zich besloten houden. En zo is het met insecten, vissen en zoogdieren; en altijd omgeven de meer ontplooide orden van Leven de orden lager dan zij, tot aan de centrale kern toe.

Zoals de dooier en het eiwit in het gewone ei tot doel hebben het embryonale kuiken te voeden en tot ontwikkeling te brengen, zo dienen alle ova, in enig ovum besloten, tot het voeden en ontwikkelen van de *Micro-God* daarbinnen.

In ieder volgend ovum vindt de *Micro-God* ruimte-tijd-voedsel dat een weinig verschilt van wat hem in het voorgaande ovum werd verschaft. Vandaar het verschil in ruimte-tijd-ontplooiing. Terwijl hij in gassen diffuus en vormloos is, wordt hij in vloeistoffen meer geconcentreerd en komt vorm nabij; in mineralen neemt hij duidelijk vorm en een vaste toestand aan, al blijft hij verstoken van alle kenmerken van Leven, die zich in de hogere vormen openbaren. In planten neemt hij vorm aan, met het vermogen om te groeien, zich te vermenigvuldigen en tot gevoelservaring. In dieren gevoelt hij, beweegt hij, plant hij zich voort, heeft hij geheugen en rudimenten van gedachten. Maar in de Mens verwerft hij, boven dit alles, een *persoonlijkheid* en de bekwaamheid *aandachtig na te denken, zich uit te drukken en te scheppen*. Zeker, 's Mensen schepping verhoudt zich tot die van God als een kaartenhuisje dat door een kind is gebouwd, tot een prachtige tempel, of een voornaam kasteel, dat door een super-architect is gebouwd. Toch is het niettemin een schepping.

Iedere mens wordt een *individueel* ovum, waarvan de meer ontplooiden de minder ontplooiden in zich besloten houden, tezamen met de dierlijke, plantaardige en lagere ova tot aan de centrale kern toe. Terwijl de meest ontplooide, de Overwinnaar, alle menselijke en de beneden-menselijke ova omvat.

De *maat* van het ovum, dat enig mens omvat, wordt *gemeten* door de breedte van de tijd-ruimte-horizonten van die mens. Terwijl het Tijd-bewustzijn van de ene mens niet meer overziet dan de spanne van zijn kindsheid tot op dit uur, en zijn Ruimte-horizon niet meer omvat dan zijn oog kan waarnemen, reiken de horizonten van de andere tot in onheuglijke tijden en verre toekomst, en tot afstanden in ruimten, die zijn ogen nog nimmer aanschouwden.

Het voedsel dat aan alle mensen voor hun ontplooiing wordt verschaft is gelijk, maar hun vermogen zich te voeden en het voedsel te verteren is niet gelijk; want zij zijn niet uit hetzelfde ovum gekomen, en niet op dezelfde plaats en tijd. Dit verklaart het verschil in hun ruimte-tijd-ontplooiing; en ook waarom er geen twee precies gelijk zijn.

Van dezelfde tafel, die voor alle mensen zo rijk en overvloedig gedekt is, verlustigt de een zich in de zuiverheid en schoonheid van goud, en is verzadigd; terwijl de ander zijn geneugte heeft in het goud zelf, en altijd hongerig is. Een jager die een ree ziet, krijgt de aandrang haar te doden en op te eten. Een dichter die dezelfde ree ziet, wordt als op vleugelen gedragen in ruimten en tijden, waarvan de jager nooit droomt.

Micayon, die met Shamadam in dezelfde Ark woont, droomt van uiteindelijke vrijheid en van de bergtop der bevrijding van de begrenzings van Ruimte en Tijd, terwijl Shamadam altijd druk bezig is zich met langer en sterker kabels aan Ruimte en Tijd te kluisteren. Micayon en Shamadam zijn inderdaad, ofschoon zij vlak bij elkaar leven, wel zeer ver van elkaar verwijderd. Micayon omvat Shamadam; maar Shamadam omvat Micayon niet. Daarom kan Micayon Shamadam begrijpen, maar Shamadam niet Micayon.

Het leven van een Overwinnaar raakt het leven van iedere mens aan alle kanten; want zijn leven omvat het leven van alle mensen. Terwijl daarentegen het leven van een Overwinnaar door niemand

leven aan alle kanten wordt aangeraakt. Aan de eenvoudigste mens verschijnt de Overwinnaar als de eenvoudigste mens. Aan de hoog ontplooid verschijnt hij als een hoog ontplooid. Maar er zijn aan hem altijd kanten, die alleen een Overwinnaar kan voelen of begrijpen. Vandaar zijn eenzaamheid, en het gevoel van in de wereld te zijn en toch niet ervan.

De *Micro-God* zou niet ingesloten, niet begrensd willen zijn. Hij werkt altijd aan zijn eigen bevrijding van de begrenzingen van Ruimte en Tijd, en gebruikt een intelligentie die verre boven die van de mens uitgaat. In lagere wezens noemt men het *instinct*. In gewone mensen noemt men het *verstand*. In hogere mensen duidt men het aan als *profetisch vermogen*. Het is dit alles en veel meer dan dat. Het is die onuitsprekelijke kracht, die sommigen zeer gepast De Heilige Geest hebben genoemd, en die Mirdad aanduidt als De Geest van het Heilig Inzicht.

De eerste Zoon des Mensen die de schaal des Tijds doorbrak en de grens der Ruimte overschreed, wordt terecht de Zoon Gods genoemd. Zijn omvatten van zijn goddelijkheid wordt zeer juist De Heilige Geest genoemd. Maar weest verzekerd dat ook gij zonen Gods zijt, en dat ook in u de Heilige Geest doende is zijn doeleinden tot vervulling te stuwen. Werkt met hem mede, en nimmer tegen hem in.

Maar laat niemand vóór hij de schaal des Tijds doorbreekt en de begrenzing der Ruimte overschrijdt, zeggen: *'Ik ben God.'* Zeg integendeel: *'God is Ik.'* Houdt dit terdege in gedachte, opdat niet hoogmoed en ijdele verbeeldingen uw hart verderven en het werken des Heiligen Geestes in u dwarsbomen. Want de meeste mensen werken het werk des Heiligen Geestes tegen, en vertragen daardoor hun toekomstige bevrijding.

Om de Tijd te overwinnen moet ge de Tijd met de Tijd bestrijden. Om over de Ruimte te zegevieren moet ge de Ruimte de Ruimte doen verteren. Wie de vriendelijke gastheer tegen deze beide speelt, zal een gevangene van beide blijven, en een gijzelaar voor de eindeloze grollen van Goed en Kwaad.

Zij die hun bestemming gevonden hebben en branden van verlangen om deze te verwezenlijken, verliezen geen tijd met het vertroetelen van de Tijd, en geen voetstappen met rondgaan in de Ruimte. In één kort leven kunnen zij eonen van tijd verwerken en onmetelijke uitgestrektheden overspannen. Zij stellen zich niet in op de Dood, om door deze in het volgende ovum te worden opgenomen; maar vertrouwen erop dat het Leven hen zal helpen de schalen van vele ova tegelijk te doorboren.

Daartoe moet ge u van alles losmaken, opdat Ruimte en Tijd geen greep zullen hebben op uw hart. Hoe meer ge bezit, hoe meer ge bezeten wordt. Hoe minder ge bezit, hoe minder ge bezeten wordt.

Ja, weest los van alles, behalve van uw Geloof, uw Liefde, en uw hunkering naar verlossing door Heilig Inzicht.

HOOFDSTUK 35

Vonken op het Pad naar God

MIRDAD: In de stilte van deze nacht zou Mirdad enkele vonken willen sprenkelen op uw Pad naar God.

Vermijdt disputen.

Waarheid is een axioma; zij heeft geen bewijs van node. Wat met argument en bewijs geschraagd moet worden, wordt vroeg of laat met bewijs en argument geveld.

Iets bewijzen is het tegenovergestelde weerleggen. Het tegenovergestelde bewijzen is het andere weerleggen. God heeft geen tegengestelden. Hoe zult ge Hem *bewijzen* of *weerleggen*?

Om een instrument voor de Waarheid te zijn moet de tong nimmer een dorsvlegel zijn, noch een giftand, een weervaan, een acrobaat, of een straatveger.

Spreekt om de sprakelozen tot hulp te zijn. Weest sprakeloos om uzelf te helpen.

Woorden zijn schepen, die de zeeën der Ruimte bevaren en vele havens aandoen. Let erop waarmee ge ze laadt; want wanneer ze hun route hebben afgelegd, zullen ze tenslotte hun lading voor uw poort lossen.

Wat de bezem is voor het huis, is zelfonderzoek voor het hart. Veegt uw hart grondig.

Een goed-gereinigd hart is een onaantastbare vesting.

Op de wijze waarop gij leeft ten koste van mensen en dingen, zo leven zij ten koste van u. Weest gezond voedsel voor anderen, zo gij niet vergiftigd wilt worden.

Wanneer ge in twijfel zijt over de volgende stap, sta dan stil.

Wat uw liefde niet heeft, heeft u niet lief. Schenkt het uw liefde en laat het wat het is; verwijdert zo een obstakel van uw pad.

De ondraaglijkste last is alles als een last té beschouwen.

Ge moet kiezen: óf alles bezitten, óf helemaal niets. Een middenweg is er niet.

Ieder struikelblok is een waarschuwing. Leest de waarschuwing terdege, en het struikelblok zal een lichtbaken worden.

Het rechte is de broeder van het kromme. Het eerste is de kortste weg tot het doel; het tweede een omweg. Hebt medelijden met het kromme.

Geduld is heilzaam wanneer het steunt op Geloof. Zonder Geloof is het verlamming.

Zijn, gevoelen, denken, inzicht verwerven, weten: ziedaar de volgorde der voornaamste stadia in de kringloop van het menselijke leven.

Neemt u ervoor in acht lof te geven of te ontvangen, ook al is die nog zo oprecht en verdiend. En wat vleierij betreft, weest doofstom voor haar arglistige uitspraken.

Ge ontvangt ter leen alles wat ge geeft, zolang ge u het geven bewust zijt.

In werkelijkheid kunt ge niets geven wat het uwe is. Ge geeft anderen slechts wat ge voor hen in bewaring hebt. Wat van u en van u alleen is, kunt ge niet weggeven, al zoudt ge het wensen.

Bewaart uw evenwicht, en ge zult de hefboom en de schalen zijn, waarmee de mensen zich meten en wegen.

Er is geen armoede en geen rijkdom. Het gaat er slechts om hoe men de dingen gebruikt.

De werkelijk arme is hij, die wat hij heeft verkeerd gebruikt. De werkelijk rijke is hij, die wat hij heeft goed gebruikt.

Zelfs een oude korst brood kan een onschatbare rijkdom zijn. Zelfs een kelder vol goud kan een troosteloze armoede zijn.

Wanneer vele wegen samenkomen, aarzelt dan niet welke ge moet volgen. Voor een God-zoekend hart leiden alle wegen naar God.

Nadert alle vormen van het Leven met eerbied. In de nietigste is de sleutel tot de hoogste verborgen.

Alle werken van het Leven zijn vol zin - ja, wonderbaarlijk, weergaloos en onnavolgbaar. Het Leven houdt zich niet bezig met beuzelarijen.

Om uit de werkplaatsen der Natuur te voorschijn te komen, moet iets de liefhebbende zorg en de onverdroten schoonheidswerking der Natuur waardig zijn. Moet het dan niet minstens uw eerbied waard zijn?

Zo muggen en mieren uw eerbied waard zijn, hoeveel te meer dan uw medemensen?

Veracht niemand. Beter door iedereen veracht te worden, dan ook maar één mens te verachten.

Want een mens verachten is de *Micro-God* in hem verachten. En de *Micro-God* in enige mens verachten, is Hem verachten in uzelf. Hoe zult gij ooit uw veilige haven bereiken, indien ge uw enige gids naar de haven veracht?

Ziet omhoog, om te zien wat beneden is. Ziet omlaag om te zien wat boven is.

Daalt evenveel af als ge opwaarts gaat; anders zult ge uw evenwicht verliezen.

Heden zijt ge leerlingen. Morgen zult ge leraren zijn. Om goede leraren te zijn moet ge goede leerlingen blijven.

Tracht niet het Kwaad in de wereld uit te wieden; want ook onkruid geeft een goede mest.

Verkeerd gebruikte vurige ijver doodt maar al te vaak de ijveraar.

Hoge, statige bomen alleen vormen nog geen woud. Wat kreupelhout en woekerende klimplanten ertussen zijn altijd nodig.

Huichelarij kan onder een dekmantel gejaagd worden, maar slechts een poosje! Zij kan daar niet voor altijd blijven; ook kan zij niet worden uitgerookt en verdelgd.

Donkere hartstochten planten zich voort en gedijen in het duister. Laat ze vrij aan het licht komen, zo ge hun broedsel wilt verminderen.

Zo ge van duizend huichelaars er één tot eenvoudige eerlijkheid weet terug te brengen, is voorwaar uw succes groot.

Richt een lichtbaken op, en ga niet rond om de mensen op te wekken het te zien. Zij die licht van node hebben, hebben geen uitnodiging voor het licht nodig.

Wijsheid is een last voor de half-wijze en dwaasheid voor de dwaas. Helpt de half-wijze met zijn last en laat de dwaas met rust; de half-wijze kan hem meer leren dan gij.

Dikwijls zult ge uw weg onbegaanbaar, somber en eenzaam vinden. Weest wilskrachtig en zwoegt voort; en voorbij iedere bocht zult ge een nieuwe metgezel vinden.

Geen weg in de onmetelijke Ruimte is onbetreden. Waar de voetafdrukken gering en ver uit elkaar zijn is de weg veilig en recht, hoewel nu en dan oneffen en eenzaam.

Gidsen kunnen de weg wijzen aan hen die dit wensen; zij kunnen hen niet dwingen hem te gaan. Denkt erom dat gij gidsen zijt.

Om een goede gids te zijn moet ge een goede gids hebben. Vertrouwt op uw Gids!

Velen zullen tot u zeggen: 'Wijs ons de weg.' Maar weinigen, zéér weinigen, zullen zeggen: 'Wij smeken u: ga ons voor op de weg.'

Op de weg naar de overwinning tellen de weinigen meer dan de velen.

Kruipt waar ge niet kunt lopen. Loopt waar ge niet kunt snellen. Snelt waar ge niet kunt vliegen. Vliegt waar ge niet binnen in u het gehele Universum tot stilstand kunt brengen.

Niet eenmaal, tweemaal of zelfs honderdmaal moet ge de mens overeind helpen, die struikelt terwijl hij uw leiding tracht te volgen; maar blijft hem overeind helpen tot hij niet meer struikelt, want houdt in gedachte dat ook gij eens baby's waart.

Zalft uw hart en hoofd met vergevensgezindheid, opdat ge gezalfde dromen moogt dromen.

Het Leven is een koorts van uiteenlopende hevigheid en geaardheid, al naar de bezetenheid van iedere mens; en de mensen verkeren altijd in delirium. Gezegend zijn zij die bevangen zijn door een delirium van de Heilige Vrijheid, die de vrucht is van het Heilige Inzicht.

De koortsen der mensen kunnen getransmuteerd worden. De oorlogskoorts kan getransmuteerd worden in een vredeskoorts. De koorts tot het vergaren van rijkdommen in een koorts tot het vergaren van liefde. Dit is de alchemie van de Geest, die gij geroepen zijt in praktijk te brengen en te onderrichten.

Verkondigt het Leven aan de stervenden, en aan de levenden de Dood. Maar verkondigt de bevrijding van beide aan hen die hunkeren naar de overwinning.

Onmetelijk is het verschil tussen 'bezitten' en 'bezeten worden'. Ge bezit slechts wat ge liefhebt. Wat ge haat bezit u! Past op 'bezeten' te worden.

Niet één, doch meer aarden wentelen hun banen door de domeinen van Ruimte en Tijd. De uwe is de jongste der familie; en het is een zeer gezonde, sterke baby.

Een stille beweging - welk een paradox! Toch is zó de beweging van de werelden in God.

Kijkt naar de vingers van uw handen, zo ge wilt weten hoe ongelijke dingen gelijk kunnen zijn.

Het toeval is de speelbal der wijzen. Dwazen zijn de speelbal van het toeval.

Beklaagt u nooit over wat ook. Wie over iets klaagt maakt er een gesel van voor de klager.

Wie het goed verdraagt, geselt het goed.

Maar wie het begrijpt, maakt er een getrouwe dienaar van.

Het gebeurt dikwijls dat een jager, wanneer hij bij voorbeeld op een ree richt, de ree mist en een haas doodt, die hij in het geheel niet had opgemerkt. Een verstandige jager zal in dat geval zeggen: 'In werkelijkheid heb ik op de haas gericht, en niet op de ree. En ik heb mijn wild geraakt.'

Richt goed, en ieder resultaat is een goed resultaat.

Wat tot u komt is van u. Wat op zich laat wachten, is niet waard erop te wachten. Laat het wachten!

Ge mist nimmer een doel, zo wat ge najaagt ook u najaagt.

Een doel missen is altijd een doel bereiken. Laat uw hart ontoegankelijk zijn voor teleurstelling.

Teleurstelling is een wouw (noot vertaler: een roofvogel) die door zwakke harten is uitgebroed, en grootgebracht op de kadavers van hun onvervulde verwachtingen.

Een vervulde hoop wordt de moeder van vele dood-geboren verwachtingen. Past op uw hart niet aan de Hoop ten huwelijk te geven, tenzij ge het in een kerkhof wilt doen verkeren.

Eén van de honderd eieren van een vis komt misschien tot rijpheid. Toch zijn de negenenegentig niet verloren. Zo kwistig is de Natuur, en zo doelbewust werkt zij zonder ook maar enig onderscheid te maken. Weest gij even kwistig en maakt gij even doelbewust geen onderscheid wanneer ge uw hart en hoofd in de harten en hoofden der mensen uitzaait.

Zoekt geen beloning voor welk werk ook dat gij hebt gedaan. Het werk is zelf voldoende beloning voor de werker die zijn werk liefheeft.

Denkt aan het Scheppende Woord en het Volmaakte Evenwicht. Eerst wanneer ge dat Evenwicht door Heilig Inzicht hebt bereikt, zult ge overwinnaars zijn geworden, en dan zullen uw handen met Gods handen samenwerken.

Moge de vrede en stilte van deze nacht in u vibreren, tot ge ze zult doen opgaan in de stilte en de vrede van Heilig Inzicht.

Zo leerde ik Noach.

Zo leer ik u.

*De Dag van de Ark en zijn ritualen
De boodschap van de vorst van Bethar aangaande de Levende Lamp*

Naronda: Sinds 's Meesters terugkeer uit Bethar was Shamadam gemelijk en teruggetrokken geweest. Maar toen de Dag van de Ark naderde, werd hij opgewekt en levendig en nam persoonlijk de leiding van alle ingewikkelde voorbereidingen, tot aan de kleinste bijzonderheden toe.

Evenals de Dag van de Wijnstok was de Dag van de Ark van een enkele dag uitgegroeid tot een gehele week van vrolijke feestelijkheden en een levendige handel in allerlei goederen.

Van de vele ritualen die bij deze Dag behoren, zijn de voornaamste: het slachten van een os bij wijze van offerande, het ontsteken van het offervuur, en het aansteken, met dat vuur, van de nieuwe lamp die op het altaar de plaats van de oude moet innemen; en dit alles wordt met veel ceremonieel door de Oudste uitgevoerd, in aanwezigheid van het publiek, waarvan tenslotte een ieder een kaars aan de nieuwe lamp ontsteekt, welke kaarsen men later dooft en als talismans tegen boze geesten zorgvuldig bewaart. Aan het slot der ceremoniën is het de gewoonte dat de Oudste een toespraak houdt.

Evenals op de Dag van de Wijnstok komen de pelgrims op de Dag van de Ark zelden zonder giften en schenkingen van enigerlei aard. De meesten brengen echter ossen, rammen en geitebokken, ogenschijnlijk om samen met de os van de Ark te worden geofferd, maar in werkelijkheid niet om geslacht, maar om toegevoegd te worden aan de levende have van de Ark.

De nieuwe lamp wordt gewoonlijk door een of andere vorst of magnaat van de Milky Mountains aangeboden. En daar dit als een grote eer en een voorrecht wordt beschouwd, en er velen om de eer strijden, was de gewoonte ontstaan aan het einde der feestelijkheden van enig jaar de keuze voor het volgende jaar bij loting te bepalen. Ieder der vorsten en magnaten streeft er in vurige geloofsijver en devotie naar dat zijn lamp al haar voorgangers in kostbaarheid en schoonheid van vorm en uitvoering zal overtreffen.

Voor de lamp van dit jaar had het lot de vorst van Bethar aangewezen. En allen waren benieuwd de nieuwe schat te zien, want de vorst was vermaard om zijn vrijgevigheid, alsook om zijn toewijding jegens de Ark.

Op de vooravond van dien dag riep Shamadam ons en de Meester in zijn cel en sprak ons als volgt aan, waarbij hij zich meer tot de Meester dan tot de overigen richtte:

Shamadam: Morgen is een heilige dag; en het is ons aller plicht die heilig te houden.

Wat ook de onenigheden van het verleden mogen zijn, laat ons ze hier en nu begraven. De Ark moet niet genoodzaakt worden haar gang te vertragen of haar geloofsvuur te temperen. En God verhoede dat zij tot stilstand zou moeten komen.

Ik ben de Oudste van deze Ark. Op mij rust de zware plicht het bevel erover te voeren. Aan mij komt onbetwistbaar het recht toe de koers ervan te bepalen. Deze plicht en dit recht vielen mij toe bij erfopvolging, zoals zij zeker na mijn dood een van u zullen toevallen. Wacht gij uw tijd af, zoals ik eens mijn tijd heb afgewacht.

Indien ik Mirdad onrecht heb aangedaan, laat hem mij dat onrecht vergeven.

MIRDAD: Ge hebt Mirdad geen onrecht aangedaan; maar Shamadam hebt ge een bijzonder groot onrecht aangedaan.

Shamadam: Staat het Shamadam niet vrij Shamadam onrecht aan te doen?

MIRDAD: Vrij om onrecht aan te doen? Alleen de woorden reeds zijn volkomen met elkaar in strijd! Want wie onrecht doet, zelfs aan zichzelf, wordt een slaaf van zijn onrecht. Terwijl wie anderen onrecht aandoet, een slaaf wordt van een slaaf.

O, zwaar is voorzeker het gewicht van onrecht!

Shamadam: Als ik bereid ben mijn onrecht te dragen, wat hebt gij daarmee te maken?

MIRDAD: Zal een zieke tand tegen de mond zeggen: 'Wat gaat mijn pijn u aan, zo ik bereid ben hem te verdragen?'

Shamadam: Ach, laat me met rust, laat me alsjeblieft met rust! Neem uw zware hand van mij weg, en tuchtig mij niet met uw handige tong. Laat mij de dagen die mij nog resten slijten zoals ik tot nu toe geleefd en gewerkt heb. Ga uw ark elders bouwen, maar laat deze Ark met rust. De wereld is groot genoeg voor u en mij, voor uw ark en de mijne. Morgen is het *mijn* dag. Houd u er buiten en laat mij mijn werk doen; want ik zal niet dulden dat wie uwer ook zich ermede bemoeit.

Past op, Shamadams wraak is even vreselijk als die van God. Past op! Neemt u in acht!

Naronda: Toen wij de cel van de Oudste verlieten schudde de Meester zachtjes zijn hoofd en zeide:

MIRDAD: Shamadams hart is nog steeds Shamadams hart.

Naronda: De volgende dag verlieden de ceremoniën, zeer tot vreugde van Shamadam, met grote nauwgezetheid en zonder hinderlijke voorvallen, tot het ogenblik kwam waarop de nieuwe lamp zou worden aangeboden en aangestoken.

Op dat moment zag men hoe een zeer lange, statige man, die in het wit gekleed was, zich moeizaam een weg door de dichte menigte baande en op het altaar toetrad. Terstond ging het fluisterend van mond tot mond dat deze man de persoonlijke afgezant was van de vorst van Bethar, die de nieuwe lamp kwam brengen; en allen waren verlangend de kostbare schat te aanschouwen.

Shamadam boog zeer diep voor de afgezant, en meende, evenals de overigen, dat hij het onschatbare geschenk voor het nieuwe jaar kwam brengen. Maar de man trok, nadat hij Shamadam zacht iets had toegevoegd, een perkament uit zijn zak en begon, na verklaard te hebben dat het een boodschap was van de vorst van Bethar, en dat hem was opgedragen die persoonlijk over te brengen, het volgende voor te lezen:

‘Van de vroegere vorst van Bethar,

Aan al zijn medemensen van de Milky Mountains, die op deze dag in de Ark verzameld zijn:

Vrede en broederlijke liefde.’

‘Van mijn vurige toewijding aan de Ark zijt gij allen levende getuigen. Toen de eer de lamp voor dit jaar aan te bieden door het lot mij ten deel viel, heb ik moeite noch kosten gespaard om mijn geschenk de Ark waardig te maken. En mijn pogingen werden zeer beloond. Want de lamp die mijn welstand en de bekwaamheid mijner handwerkslieden tenslotte hadden doen ontstaan, was waarlijk een wonder om te zien. Maar God was geduldig en goed, en wilde mijn erbarmelijke armoede niet blootleggen. Want hij heeft mij sedertdien naar een lamp geleid wier licht verblindend en onuitblusbaar, wier schoonheid zonder weerga en onvergankelijk is. Toen ik die lamp aanschouwd had, schaamde ik mij diep ooit gedacht te hebben dat mijn lamp ook maar enige waarde had. Ik heb die daarom naar de rommelhoop verwezen.

Deze levende lamp, niet met de handen gemaakt, draag ik met de grootste ernst aan u allen op. Laat uw ogen zich over haar verheugen en ontsteekt uw kaarsen aan haar licht.

Ziet, zij is binnen uw bereik. Haar naam is *Mirdad*. Moogt ge zijn licht waardig zijn.’

Nauwelijks had de boodschapper de laatste woorden uitgesproken of Shamadam, die naast hem had gestaan, verdween plotseling, alsof hij een geestverschijning was. De naam van de Meester ging door de reusachtige mensenmenigte als een machtige windvlaag door een maagdelijk woud. Allen wensten de levende lamp te zien waarvan de vorst van Bethar in zijn boodschap zo vol vervoering gesproken had.

Dadelijk zag men de Meester de treden van het altaar bestijgen en zich naar de menigte wenden. En terstond werd de deinende mensenmassa één enkele mens, die vol gretige aandacht wachtte. Toen sprak de Meester en zeide:

De Meester waarschuwt de menigten voor de Zondvloed door vuur en bloed, wijst de weg ter ontkoming, en laat zijn Ark te water

MIRDAD: Wat zoekt ge bij Mirdad? Een gouden lamp vol juwelen, om er het altaar mee te versieren? Maar Mirdad is geen goudsmid, noch een juwelier, doch een vuurtoren en een veilige haven.

Of zoekt ge talismans om boze ogen af te weren? Ja, talismans heeft Mirdad in overvloed, maar van een ander soort!

Of zoekt ge licht, opdat ieder uwer veilig de hem voorgeschreven weg zal kunnen gaan? Hoe bijzonder vreemd toch! Ge hebt de zon, de maan, de sterren, en vreest ge nu toch te struikelen en te vallen? Dan zouden uw ogen ongeschikt zijn om u als gids te dienen; of zou het licht te schaars zijn voor uw ogen. En wie van u zou het buiten zijn ogen willen stellen? Wie zou de zon van schrielheid willen betichten?

Wat is het nut van een oog dat de voet voor struikelen op zijn pad behoedt, maar het hart laat struikelen en bloeden wanneer het tevergeefs naar een pad rondtast?

Wat is het nut van het licht dat het oog oververzadigt, maar het bewustzijn leeg en onverlicht laat?

Wat zoekt ge bij Mirdad? Als ge verlangend zijt uw hart en hoofd te baden in het licht, dan roept ge waarlijk niet vergeefs. Want mijn taak ligt bij het bewustzijn en het hart van de Mens.

Wat hebt ge voor deze Dag, die een dag van glorieuze overwinning is, als offerande meegebracht? Geitebokken, rammen en ossen? Hoe bijzonder laag is de prijs, die ge voor uw bevrijding zoudt willen betalen! Of beter nog: hoe waardeloos de bevrijding, die ge zoudt willen kopen! Het is voor een mens geen eer een geit te overwinnen. Het is in waarheid een grote oneer, dat enig mens het bloed van een arme geit als losprijs voor het zijne offert.

Wat hebt ge gedaan om deel te krijgen aan de geest van deze Dag, die een dag is van Geloofsgetuigenis en van een Liefde, die eens op verheven wijze gerechtvaardigd werd?

Zeker, ge hebt een menigte ritualen uitgevoerd en vele gebeden gepreveld. Maar twijfel vergezelde u bij alles wat ge deedt, en haat zei: 'Amen' na ieder gebed.

Zijt ge hier niet om de overwinning op de Zondvloed te vieren? Hoe kunt ge een overwinning vieren, die u verslagen heeft achtergelaten? Want door zijn eigen diepten te bedwingen bedwong Noach niet uw diepten, maar wees u slechts de weg. En ziet, uw diepten zijn vol woedend beweeg en dreigen u te doen schipbreuk lijden. Eer ge uw eigen zondvloed overwonnen hebt, zijt ge deze Dag niet waardig.

Ieder uwer is een zondvloed, een ark en een bestuurder. En zolang ge niet toe zijt aan de dag, waarop ge een schoongewassen, maagdelijke aarde kunt betreden, moet ge u maar niet haasten om de overwinning te vieren.

Ge zoudt willen weten, hoe het komt dat de Mens voor zichzelf een zondvloed geworden is?

Toen de Heilige Al-Wil Adam in tweeën kloofde, opdat hij zichzelf zou kennen en zijn eenheid met de Ene zou beseffen, werd hij een man en een vrouw, een manlijke ADAM en een vrouwelijke ADAM. Toen werd hij overstroomd door een ware zondvloed van verlangens, die de vruchten zijn der Dualiteit; verlangens zo talrijk, zo oneindig geschakeerd, zo geweldig van strekking, zo buitensporig en onuitputtelijk, dat de Mens tot op deze dag als een verlaten schip aan hun golven is overgeleverd. Nauwelijks heeft een golf hem tot duizelingwekkende hoogten opgeheven, of een andere sleurt hem tot op de bodem der diepte mee. Want zijn verlangens openbaren zich, gelijk hijzelf, in tegenstellingen. En ofschoon twee tegengestelden in werkelijkheid slechts elkander aanvullen, schijnt het de onwetende mens of zij voortdurend met elkaar strijden, en nimmer, zelfs maar voor een ogenblik, de strijd zouden willen staken.

Dat is de Zondvloed, die de Mens geroepen is van uur tot uur, van dag tot dag, het hoofd te bieden, zijn gehele, zeer lange, zware dualistische leven lang.

Dat is de Zondvloed, wiens machtige fonteynen opspuiten uit het hart en u meesleuren in hun tomeloze vaart.

Dat is de Zondvloed, wiens regenboog uw hemel niet zal sieren, voordat uw hemel gehuwd is met uw aarde en één geworden is ermee.

Sinds Adam zich in Eva uitzaaide, hebben de mensen voortdurend wervelwinden en zondvloeden geoogst. Wanneer hartstochten van enigerlei aard de overhand hebben, wordt het leven der mensen uit

zijn evenwicht geslagen, en worden de mensen in een of andere zondvloed verzwolgen, opdat een evenwicht zal ontstaan. En nimmer zal het evenwicht tot stand komen vóór de mensen geleerd hebben al hun verlangens te kneden in de kneedtrog der Liefde en er het brood van het Heilige Inzicht van te bakken.

De Zondvloed die de Aarde in Noachs dagen overspoelde, was niet de eerste, noch de laatste die de mensheid heeft gekend. Hij plaatste slechts een hoog merkteken in de lange opeenvolging van verwoestende zondvloeden. Maar de vloed van vuur en bloed die op het punt staat over de Aarde los te breken, zal zeker bóven dit merkteken uitgaan! Zijt gij voorbereid om drijvende te blijven, of zult ge verzwolgen worden?

Helaas! Ge stapelt steeds maar last op last; ge bedwelmt zonder ophouden uw bloed met plezieren vol lijden; ge ontwerpt steeds maar wegen die nergens heenleiden; ge zoekt steeds naar zaden in de achtertuinen der voorraadkamers van het Leven, zonder zelfs ook maar even door het sleutelgat te gluren. Dan móét ge toch wel óndergaan, o, mijn zwervelingen?

Gij, die geboren zijt om u hemelwaarts te verheffen, om de grenzeloze ruimte te doorklieven, en het universum in uw vleugelen te omvatten, gij hebt u opgesloten in kooien van benauwde conventies en geloven, die uw vleugelen kortwieken, uw uitzicht aantasten en het vermogen uwer vlucht doen verstenen. Hoe zult gij zo over de komende zondvloed heenvaren, mijn ontheemden?

Gij, beeltenissen naar de gelijkenis van God, hebt de gelijkenis en de beeltenis nagenoeg uitgewist. Uw goddelijke gestalte hebt gij doen verkwijnen, tot gij haar niet langer herkent. Uw goddelijk gelaat hebt ge met leem bezoedeld, en achter vele clown-maskers doen schuil gaan. Hoe zult ge de zondvloed die ge hebt ontbonden, wederstaan, mijn ontheemden?

Indien ge geen acht slaat op Mirdad, zal de Aarde u nimmer meer zijn dan een graf, de Hemel nooit meer dan een doodskleed. Terwijl de eerste ertoe bestemd was u tot wieg te dienen, en de tweede tot een troon.

Nogmaals zeg ik U: gij zijt de zondvloed, de ark en de bestuurder. Uw hartstochten zijn de zondvloed. Uw lichaam is de ark. Uw geloof is de bestuurder. Maar aldoordringend is uw wil. En alles overspannend is uw inzicht.

Overtuigt u dat de ark sterk en zeewaardig is; maar besteedt uw leven niet alleen dáaraan; anders zal de tijd voor het varen nimmer komen, en ten ende zullen uw ark zowel als gij verrotten en op de plaats zelf verzwolgen worden. Overtuigt u van de bekwaamheid en kalmte van de bestuurder. Maar leert bovenal de bronnen van de zondvloed te onderkennen, en staalt uw wil om ze een voor een te doen verdrogen. Dan zal de zondvloed zeker afnemen en tenslotte verdwijnen.

Brandt een hartstocht uit eer hij uitbrandt.

Kijkt een passie niet in de mond, om te zien of zij giftanden dan wel honing-overgoten kaken heeft. De bij die de nectar der bloemen verzamelt, verzamelt ook hun gif.

Schouw ook niet in het aangezicht ener passie of zij soms knap is of afzichtelijk. In Eva's ogen was de slangekop voorzeker knapper dan het gelaat van God!

Legt ook een passie niet in de weegschaal om haar gewicht te bepalen. Wie zou het gewicht van een diadeem met dat van een berg willen vergelijken? Toch is, in waarheid, de diadeem veel zwaarder dan de berg.

En er zijn hartstochten die hemelse liederen zingen des daags, maar die sissen, bijten en steken onder de sluier van de nacht; en passies vet en overladen van vreugde, die snel tot smartskeletten verkeren; en passies zacht van oog en volgbaar van gedrag, die plotseling roofzuchtiger dan wolven, en verraderlijker dan hyena's worden; en passies zoeter geurend dan een roos, zolang ze met rust gelaten worden, maar erger stinkend dan kadavers en stinkdieren, zodra men ze aanraakt en plukt.

Scheidt uw hartstochten niet in goede en slechte, want dat is verloren moeite. De goede kunnen zonder de slechte niet voortduren; de slechte kunnen slechts in de goede wortel schieten.

Eén is de boom van Goed en Kwaad. Eén zijn vruchten. Ge kunt de smaak van Goed niet kennen, zonder tevens de smaak van Kwaad te kennen.

De tepel waaruit ge de melk des Levens zuigt, is dezelfde die de melk des Doods levert. De hand die u in de wieg doet deinen, is dezelfde hand die uw grafkuil graaft.

Zo is, mijn ontheemden, de natuur der Dualiteit. Weest niet zo ijdel en koppig te willen trachten haar te veranderen. Weest niet zo dwaas haar in twee helften te willen delen, waarvan ge de helft zoudt kunnen nemen die u bevalt, en de andere helft zoudt kunnen uitwijzen.

Zoudt ge meesters der Dualiteit willen zijn? Behandelt haar dan als noch goed noch kwaad.

Is de melk van leven en dood niet zuur geworden in uw mond? Is het geen tijd uw mond te spoelen met iets dat goed noch kwaad is, omdat het beide te boven gaat? Is het geen tijd voor u te hunkeren naar de vruchten die zoet noch bitter zijn, omdat ze niet van de boom van Goed en Kwaad afkomstig zijn?

Zoudt ge vrij willen zijn van de greep der Dualiteit? Rukt dan die boom de boom van Goed en Kwaad uit uw hart. Ja, rukt hem uit met wortel en tak, opdat het zaad van het Goddelijke Leven, het zaad van het Heilige Inzicht dat boven alle goed en kwaad verheven is, in de plaats ervan ontkiemen moge en wortel schieten.

Het is een vreugdeloze boodschap die Mirdad u brengt! Zij berooft ons van de vreugde naar de volgende dag uit te zien. Zij maakt ons in het leven tot stomme, ongeïnteresseerde getuigen, terwijl we luidruchtig aan de strijd zouden willen deelnemen. Want het is heerlijk te strijden, ongeacht wat de inzet is; en heerlijk is het op jacht te gaan, al is het wild slechts een of ander dwaallicht.

Dit alles zegt ge in uw hart, maar ge vergeet dat uw hart volstrekt het uwe niet is, zolang goede en slechte passies het overheersen.

Wilt ge meester van uw hart zijn, kneedt al uw passies, de goede en de kwade, dan in de ene trog der Liefde, opdat ge ze zult mogen bakken in de oven van het Heilige Inzicht, waar alle dualiteit tot eenheid wordt in God.

Houdt er nu mee op een wereld te verontrusten, die reeds ziek is van verontrusting.

Hoe kunt ge hopen helder water te putten uit een bron waarin ge onophoudelijk allerhande slijk en afval werpt? Hoe zullen de wateren in een poel ooit helder en stil zijn, zo gij ze ieder ogenblik verstoort?

Trekt, zo ge stilte zoekt, daarvoor geen wissels op een wereld vol verontrusting, daar ge dan wissels op de Onrust trekt;

trekt, zo ge liefde zoekt, daartoe geen wissels op een hatende wereld, daar ge dan wissels afgeeft op de Haat;

trekt, zo ge leven wilt, daartoe geen wissels op een stervende wereld, daar ge dan wissels afgeeft op de Dood. De wereld kan u in geen andere munt betalen dan in haar eigene, een munt die twee beeldenaren heeft.

Trekt daarom wissels op de oneindige God-in-u, die zo onmetelijk rijk aan vredebrengend Inzicht is!

Verlangt van de wereld niet wat ge niet van uzelf verlangt. En verlangt van niemand iets wat ge hem niet toe zoudt staan van u te verlangen.

En wat zou, zo de gehele wereld het u zou schenken, helpen om uw zondvloed te overwinnen, en een aarde te betreden die vrij is van het lijden en de dood, en één is met de hemel in eeuwigdurende Liefde en de vrede van Heilig Inzicht? Wellicht bezittingen, macht of roem? Gezag, prestige en respect? Of bekroonde ambities en vervulde hoop? Al deze dingen zijn toch slechts bronnen die uw zondvloed voeden! Weg ermee, mijn ontheemden, weg ermee, weg!!

Weest stil, opdat het helder in u moge worden.

Weest helder, opdat ge de wereld met open oog zult mogen zien.

Als ge helder door de wereld ziet, dan zult ge *weten* hoe schrikkelijk arm en machteloos zij is u te geven wat ge zoekt aan vrijheid, vrede en leven.

Alles wat de wereld u geven kan is een lichaam, een ark om de zee van het dualistische leven te bevaren. En dat zijt ge aan geen mens ter wereld verplicht!

Het universum heeft tot taak haar u te verschaffen en haar gaande te houden. Doch haar ordelijk en hecht te bewaren, teneinde de zondvloed te kunnen weerstaan even ordelijk en hecht als de ark van Noach; en de beesten daarin stevig vast te binden en ze volkomen te beheersen, gelijk Noach zijn beesten koppelde en volmaakt beheerste, ziet, dat is *uw* plicht, en die van u alleen.

Een helder-schouwend en klaar-ontwaakt geloof als roerganger te bezitten, een ongeschokt geloof in de Al-Wil die u naar Edens zalige poorten zal geleiden dat is *uw* taak, en die van u alleen.

Een onvervaard wil als gezagvoerder te bezitten; een wil om te overwinnen, en deel te krijgen aan de Boom des Levens van het Heilige Inzicht, ook dat is weer *uw* werk, en dat van u alleen.

God is de bestemming van de Mens. Geen geringer bestemming is al zijn lijden waard. Wat zou het dan, zo de weg al lang is en bestookt door zware regens, sneeuwval en door stormen? Zal het Geloof van een gereinigd hart, dat helder ziet en weet, de regens en de sneeuwval niet doorstaan en u boven de stormen uit doen rijzen?

Wel, haast u dan!! Want tijd met talmen doorgebracht, is tijd geteisterd door het lijden. En de mensen, zelfs de bedrijvigste, zijn waarlijk treuzelaars.

Gij allen zijt scheepsbouwers!! En zeelieden zijt ge allen! Dat is de taak die u van eeuwigheid is toegewezen, opdat ge de grenzeloze Oceaan zult gaan bevaren die de uwe is, en daarin vinden zult die stemloze harmonie van het Zijn, waaraan de naam van *God* gegeven wordt.

Alles heeft een middelpunt van node vanwaar het uit kan stralen en waaromheen het wentelen moet.

Als het leven het leven van de Mens een cirkel is, en het vinden-van-God het middelpunt van de cirkel, dan moet al uw werk eenpuntig op dat middelpunt zijn ingesteld; zo niet dan is het talmerij, al is het ook doordrenkt van zweet.

Maar hoort: daar het de taak van Mirdad is de Mens tot zijn bestemming te leiden, heeft hij voor u een wonderbaarlijke ark gereedgemaakt, een goed-gebouwde en goed-bestuurde ark. Niet een van goferhout en pek; niet een voor raven, hagedissen en hyena's. Maar een van Heilig Inzicht, dat inderdaad een lichtbaken zal zijn voor allen die naar de overwinning hunkeren. Haar ballast wordt niet saamgesteld uit wijnkruiken en persen, doch wel uit harten overvol van liefde voor alles en voor allen. Ook zal haar lading niet bestaan uit goederen en landerijen, of zilver, en goud en juwelen, maar slechts uit zielen die van hun schaduw zijn bevrijd, en overtogen met het licht en de vrijheid van het Inzicht.

Laat hen die hun kabels van de Aarde willen losbreken, en hen die enkelvoudig willen worden, en hen die er naar hunkeren zichzelf te overwinnen, laat hen aan boord komen.

De Ark is gereed.

De wind is gunstig.

De zee is kalm.

Zo leerde ik Noach.

Zo leer ik u.

Naronda: Toen de Meester zweeg, voer door de menigte, die tot nu toe onbeweeglijk had geluisterd, een ruisen alsof zij tijdens al de woorden van de Meester de adem ingehouden had.

Alvorens van de altaartreden af te dalen, riep de Meester de Zeven en vroeg om de harp, en begon met hen samen de hymne van de Nieuwe Ark te zingen. De menigte nam de melodie over en, tot een machtige golf aanzwellend, weerklonk het heerlijke refrein:

God is uw Kapitein,

Vaar, mijn Ark!

*Hier eindigt dat deel van het Boek, dat mij werd toegestaan aan de wereld bekend te maken.
Wat het overige deel betreft,
Daarvoor is het uur nog niet gekomen.
M.N.*